Faptele apostolilor - Comentarii W. McDonald

După ce am citit Cartea Fapte, e bine să recapitulăm principiile şi practicile creştinilor primari. Care au fost trăsăturile distinctive ale credincioşilor individuali şi ale bisericilor locale din care făceau aceştia parte?

Mai întâi, este evident că creştinii din primul veac au trăit, mai presus de toate, împlinind interesele Domnului Isus. Întreaga lor concepţie de viaţă era cristo-centrică. Motivul principal al existenţei lor era să aducă mărturie despre Mântuitorul lor - sarcină căreia i s-au dăruit cu toată râvna, Într-o lume angajată în cursa nebună pentru supravieţuire, a existat astfel un nucleu compact de ucenici creştini zeloşi, care căutau mai întâi împărăţia lui Dumnezeu şi neprihănirea Lui. Pentru ei, toate celelalte erau subordonate acestei glorioase chemări, după cum subliniază Josett, cu admiraţie:

Ucenicii fuseseră botezaţi cu entuziasmul sfânt şi luminos, desprins chiar de la altarul lui Dumnezeu. Ei erau pătrunşi de acest foc viu în chiar centrul fiinţei lor, de unde îşi trage seva orice alt scop sau facultate a vieţii. Acest foc viu din sufletul apostolilor duduia ca în cuptorul din inima unei nave neînfricate, ce străbate talazurile învolburate, peste adâncurile întinselor mări. Nimic nu putea sta în calea acestor oameni! Nimic nu-i putea opri din înaintarea lor. Din orice fapta şi vorbă a lor se degaja o forţă de netăgăduit, ei fiind plini de căldură şi de lumina, ca unii ce fuseseră botezaţi de puterea Duhului Sfânt.

Mesajul propovăduit de ei era axat pe învierea şi slava Domnului Isus Cristos. Ei erau martorii unui Mântuitor înviat. Oamenii L-au omorât pe Mesia, dar Dumnezeu L-a înviat din morţi, dându-I locul ce i se cuvine de onoare supremă în cer. Orice genunchi trebuie să se plece în faţa slăvitului Om la dreapta lui Dumnezeu. Altă cale de mântuire nu există.

Într-un mediu de ură, învrăjbire şi lăcomie, ucenicii au dat dovadă de dragoste faţă de toţi. Ei au răsplătit prigoanele la care au fost supuşi cu bunătate, rugându-se pentru cei ce le-au provocat suferinţă. Dragostea lor faţă de alţi creştini i-a obligat pe duşmanii lor să exclame: „Uite cum se iubesc creştinii aceştia!"

Nu putem să nu remarcăm că ei au trăit o viaţă de jertfire pentru răspândirea evangheliei. Ei nu s-au considerat stăpâni peste bunurile materiale de care au avut parte, ci le-au tratat ca daruri încredinţate lor de către Domnul, care i-a pus administratori peste ele, pentru împlinirea planurilor Sale. Astfel, ori de câte ori se ivea o nevoie reală, îndată se strângeau fondurile necesare pentru acoperirea acelei nevoi.

Armele lor de luptă nu au fost fireşti sau pământeşti, ci de natură divină, prin a căror forţă formidabilă Dumnezeu dobora fortăreţe aparent impregnabile. Ei îşi dădeau seama că nu luptă împotriva unor lideri religioşi sau politici, ci împotriva forţelor răului din locurile cereşti. Astfel ei porneau la luptă înarmaţi cu credinţa, cu rugăciunea şi cu Cuvântul lui Dumnezeu. Spre deosebire de religia islamică, creştinismul nu s-a dezvoltat prin recurgerea la forţă.

Aceşti primi creştini au trăit despărţiţi de lume. Ei erau în lume, dar nu şi din lume. Ei păstrau legături vii cu necredincioşii, în legătură cu mărturia pe care o dădeau acestora, dar niciodată nu şi-au compromis loialitatea lor faţă de Cristos, necomplăcându-se în plăcerile păcătoase ale lumii. Ca pelerini şi străini pe acest pământ, ei se comportau ca nişte străini aflaţi în trecere printr-o ţară, căutând să fie o binecuvântare pentru toţi, având grijă să nu se întineze deloc cu stricăciunile din jurul lor.

S-au angajat ei oare în politică sau au căutat ei să aducă vreun remediu racilelor de ordin social din vremea lor? Concepţia lor era că toate relele şi abuzurile din lume izvorăsc din natura păcătoasă a omului. Pentru a remedia aceste rele, e nevoie ca omul să se ducă la rădăcina lor. Reformele politice şi sociale se ocupă doar de simptome, nu şi de boala propriu-zisă care le generează. Numai evanghelia poate merge la sursa răului, schimbând natura rea a omului. Prin urmare, primii creştini nu s-au lăsat abătuţi de la misiunea lor prin îmbrăţişarea unor procedee cu efect minim de schimbare a adevăratei naturi a omului. Ei au predicat evanghelia la timp şi ne la timp. Oriunde mergea evanghelia, rănile supurânde erau fie eliminate, fie mult alinate.

Când au fost supuşi la prigoane, nu s-au mirat deloc, căci li s-a spus să se aştepte la acestea. În loc să se răzbune sau chiar să se apere, ei şi-au încredinţat soarta în mâna lui Dumnezeu, Judecătorul Cel Drept. În loc să încerce să scape de încercări, ei s-au rugat să li se dăruiască îndrăzneala de a-L vesti pe Cristos tuturor celor cu care intrau în legătură.

Ţelul mereu prezent înaintea ucenicilor era evanghelizarea lumii. Ei nu făceau nici o distincţie între câmpul de misiune autohton şi cel extern. Toată lumea era un câmp de misiune, un ogor bun de secerat. Activitatea lor evanghelistică nu constituia un scop în sine - cu alte cuvinte, ei nu s-au mulţumit să conducă sufletele la Cristos, şi apoi să le lase să se descurce cum pot, şchiopătând pe calea credinţei. Mai degrabă, convertiţii erau îndrumaţi spre adunări creştine locale. Aici li se preda Cuvântul lui Dumnezeu, erau ajutaţi să crească în rugăciune, fiind întăriţi în credinţă. Apoi erau împuterniciţi şi motivaţi să iasă în lume, vestindu-le, la rândul lor, altora mesajul evangheliei.

Tocmai înfiinţarea de biserici locale a avut darul de a conferi un caracter permanent lucrării creştine, asigurând baza de plecare şi întreţinere a evanghelizării zonelor din jur. Aceste adunări erau indigene, adică se guvernau singure, se propagau singure şi se finanţau singure. Fiecare adunare era independentă de alte biserici, dar între ele domnea părtăşia Duhului. Fiecare adunare căuta să se reproducă, dând naştere altor adunări în teritoriile adiacente. Şi fiecare era finanţată din interior. Nu exista nici un departament central de finanţe, nici o organizaţie umbrelă, sub care să-şi desfăşoare activitatea.

Adunările erau în principal adăposturi spirituale, limanuri binecuvântate în care îşi găseau alinarea credincioşii, mai degrabă decât centre pentru mântuirea celor necredincioşi. La loc de frunte între activităţile bisericii erau frângerea pâinii, închinarea, rugăciunea, studierea Bibliei şi părtăşia. În adunări nu se ţineau servicii speciale de evanghelizare, ci aceasta se făcea oriunde se ivea prilejul, oriunde intrau credincioşii în contact cu cei nemântuiţi - în sinagogi, în pieţe, pe stradă, în închisori şi din casă în casă.

Bisericile nu se adunau în clădiri speciale, ridicate expres în scopul închinăciunii, ci, mai degrabă, în casele credincioşilor - fapt de natură a asigura un mare grad de mobilitate bisericii, în vremuri de prigoană, dându-i posibilitatea să intre „în subterană" cu mare uşurinţă şi rapiditate.

De la bun început, nu au existat nici un fel de confesiuni religioase, culte sau denominaţii. Toţi credincioşii erau recunoscuţi ca membri ai trupului lui Cristos şi fiecare biserică locală ca expresie a bisericii universale.

Un alt lucru important: nu se făcea nici o distincţie între cler şi laici. Nici un om nu deţinea drepturi exclusive în cadrul unei adunări, cu privire la predare, predicare, botezare sau administrarea Cinei Domnului. Se recunoştea însă că fiecare credincios are un dar şi e liber să-şi exercite darul respectiv.

Cei ce fuseseră dăruiţi ca apostoli, profeţi, evanghelişti, pastori şi învăţători nu au căutat să-şi consolideze poziţia, ca persoane oficiale indispensabile în cadrul bisericii. Funcţia lor era de a-i zidi pe sfinţi în credinţă, pentru ca şi aceştia să-L poată sluji pe Domnul zi de zi. Oamenii dăruiţi din perioada Noului Testament fuseseră dotaţi pentru lucrarea ce-o aveau de făcut de către Duhul Sfânt. Asta e în măsură să explice cum de oameni fără educaţie formală, cu cunoştinţe doar „native", au exercitat o influenţă atât de covârşitoare asupra erei în care au trăit. Ei nu erau predicatori „de profesie", în accepţia de astăzi a termenului, ci predicatori laici, având însă ungerea de sus.

Vestirea mesajului în Cartea Faptelor Apostolilor era adeseori însoţită de săvârşirea unor miracole - a unor semne şi minuni manifestând darurile felurite ale Duhului Sfânt. Deşi aceste miracole par să fi fost săvârşite în număr mai mare la începutul cărţii, ele nu încetează până la finele volumului.

De îndată ce se punea pe picioare o biserică locală, apostolii sau reprezentanţii acesteia numeau bătrâni (presbiteri) - bărbaţi însărcinaţi cu rolul de supraveghetori spirituali. Aceşti bărbaţi păstoreau turma. În fiecare biserică existau mai mulţi presbiteri.

Substantivul „diacon" nu se aplică în mod direct unui slujbaş din cadrul bisericii, în cartea Fapte. Dar termenul apare în Fapte sub formă de verb, descriind slujba desfăşurată de credincioşi pentru Domnul, fie de natură spirituală, fie vremelnică.

Credincioşii primari practicau botezul prin imersiune (cufundare). Din textul cărţii se degajă impresia că credincioşii erau botezaţi la scurtă vreme după convertirea lor. În prima zi a săptămânii ucenicii se adunau la un loc pentru a-şi aduce aminte de Domnul, prin frângerea pâinii. Probabil serviciul acesta nu avea un caracter atât de formal sau oficial ca în vremea noastră. Se pare că se ţinea în legătură cu o masă obişnuită, o agapă - sau o masă a iubirii.

Biserica primară nu înceta să se roage. Era dependentă de rugăciune. Rugăciunea constituia firul vital de legătură cu Dumnezeu. Rugăciunea era stăruitoare, plină de credinţă şi fierbinte. Ucenicii mai şi posteau, pentru ca toate puterile lor să fie concentrate asupra unor chestiuni spirituale, fără să fie astfel distraşi de lucrurile din jur sau de tendinţa de a adormi.

Tocmai într-o ocazie de felul acesta, după ce s-au rugat şi au postit, profeţii şi învăţătorii de la Antiohia i-au încredinţat pe Barnaba şi pe Saul în vederea săvârşirii unui program misionar special. Amândoi bărbaţii aceştia îl slujeau pe Domnul de câtva timp, anterior acestei împuterniciri, care nu a constituit un act oficial de ordinare sau hirotonisire, ci o recunoaştere din partea liderilor de la Antiohia că Duhul Sfânt i-a chemat cu adevărat pe aceşti oameni. A constituit în acelaşi timp şi o expresie a părtăşiei, izvorâte din inimi total dăruite Domnului, a membrilor adunării cu privire la lucrarea în care Barnaba şi Saul urmau să se angajeze.

Cei care mergeau să slujească în lucrarea de evanghelizare nu erau controlaţi de adunarea din care proveneau, în acţiunile lor. Mai degrabă, se pare că erau liberi să slujească aşa cum îi călăuzea Duhul Sfânt. Ei îi ţineau însă la curent pe membrii bisericilor din care proveneau de felul cum binecuvânta Dumnezeu strădaniile lor.

În acest context, trebuie să precizăm că biserica nu era un complex cu o structură organizatorică foarte evoluată, ci mai degrabă un organism viu, care se mişca în ascultare permanentă de călăuzirea Domnului. Din cer, Cristos, Capul bisericii, îi călăuzea şi-i conducea pe membrii bisericii, care, la rândul lor, căutau să se lase învăţaţi, să dea dovadă de cât mai mare mobilitate şi maximă receptivitate. Astfel, departe de a descoperi în cartea Fapte un tipar rigid de slujire, constatăm, mai degrabă, multă fluiditate şi o reconfortantă absenţă a inflexibilităţii. De pildă, nu existau reguli fixe pentru durata de timp cât trebuia să stea un apostol într-un loc. Astfel, Pavel a stat la Tesalonic trei luni, dar la Efes a rămas trei ani. Totul, depindea de timpul necesar pentru a-i zidi pe sfinţi, pentru ca aceştia, la rândul lor, să poată transmite lucrarea creştină mai departe.

Există unii care cred că apostolii şi-au concentrat atenţia asupra unor centre urbane mari, lăsând în grija bisericilor de acolo sarcina de a se extinde cu lucrarea până în cartierele mărginaşe. Să fie oare adevărat acest lucru? Au avut oare apostolii o strategie atât de fixă şi definitivată? Sau, mai degrabă, au urmat zi de zi ordinele primite de la Domnul - fie de a merge în centre importante, fie în cine ştie ce cătun aparent lipsit de importanţă? Negreşit una din impresiile care se degajă din Cartea Fapte este că primii creştini aşteptau şi depindeau de călăuzirea Domnului. Ei lăsaseră totul de dragul lui Cristos. Nimic şi nimeni nu mai era al lor decât Domnul Isus însuşi. Şi astfel ei priveau la El zilnic, aşteptând ca El să le dea îndrumări. Iar Domnul nu le înşela niciodată aşteptările.

Se pare că era o practică bine stabilită a lucrătorilor creştini itineranţi să călătorească doi câte doi - câte un lucrător mai matur, care lua cu el unul mai tânăr, ce-şi făcea ucenicia în slujba Domnului. Apostolii erau în permanentă căutare de tineri plini de credinţă, pe care să-i poată forma ca ucenici.

Uneori slujitorii Domnului se întreţineau singuri, cum era cazul lui Pavel, care se îndeletnicea cu confecţionarea corturilor. Alteori, ei erau întreţinuţi din darurile trimise, cu drag, de persoane individuale sau biserici.

Un alt fapt care ne impresionează în cartea Fapte este că cei ce erau lideri spirituali erau recunoscuţi ca atare de sfinţii care lucrau cu ei. Duhul Sfânt era Acela care le dădea puterea de a vorbi cu autoritate. Şi tot Duhul Sfânt era Acela care le dădea altor credincioşi adevăratul instinct spiritual de a se supune acestei autorităţi.

Ucenicii se supuneau în faţa autorităţilor omeneşti până la un punct. Şi punctul acesta era atins atunci când aceste autorităţi le interziceau să predice evanghelia. În acest punct, ei ascultau mai mult de Dumnezeu, decât de om. Când erau pedepsiţi de autorităţile civile, suportau pedeapsa fără împotrivire, fără să uneltească vreodată împotriva stăpânirii.

Evanghelia a fost predicată mai întâi iudeilor, iar apoi, după ce Israel a respins, la nivel naţional, mesajul ei, vestea bună a fost transmisă Neamurilor. Porunca: „Mergeţi la iudeu, mai întâi" a fost împlinită pe plan istoric în Cartea Fapte. Astăzi evreii sunt pe acelaşi plan ca Neamurile în faţa lui Dumnezeu - nu există nici o deosebire, „căci toţi au păcătuit şi s-au depărtat de slava lui Dumnezeu."

Se degajă o extraordinară putere în legătură cu misiunea bisericii primare. De teamă să nu atragă dezaprobarea lui Dumnezeu, oamenii nu se jucau cu cuvintele şi orice mărturisire de credinţă era făcută cu toată luarea aminte. Păcatul în sânul bisericii era descoperit imediat, fiind aspru pedepsit de Dumnezeu în unele cazuri, cum este cel al Ananiei şi al Safirei.

În sfârşit, o ultimă şi stăruitoare convingere care se desprinde din studiul cărţii Fapte este că: Dacă şi noi am urma exemplul de credinţă, jertfire, consacrare şi slujire neobosită al bisericii primare, lumea ar putea fi evanghelizată în timpul generaţiei noastre.

Teofil îşi va fi amintit că prima carte a lui Luca s-a încheiat cu relatarea înălţării la Cer a Mântuitorului. De asemenea el îşi va fi amintit duioasele îndemnuri şi îndrumări pe care le-a dat Domnul apostolilor Săi înainte de a pleca din mijlocul lor.

Timp de patruzeci de zile câte s-au scurs între învierea Sa şi înălţarea la Cer, Domnul S-a arătat ucenicilor Săi, oferindu-le dovezi de netăgăduit că El a înviat cu trapul (vezi Ioan 20:19,26;21:1,14).

În tot acest timp, El a discutat cu ei despre împărăţia lui Dumnezeu. Principala Lui preocupare nu era în legătură cu lumea aceasta, ci cu domeniul sau sfera în care Dumnezeu este recunoscut ca Rege.

Împărăţia nu trebuie confundată cu biserica. Domnul Isus S-a oferit pe Sine naţiunii Israel ca Rege, dar a fost respins (Matei 23:37). Prin urmare, împărăţia Sa literală pe pământ a fost amânată pani când Israel se va pocăi şi-L va primi ca Mesia (Fapte 3:19-21).

În perioada actuală, Regele este absent. Dar El este reprezentat aici prin împărăţia Sa invizibilă de pe pământ (Coloseni 1:13), împărăţie alcătuită din toţi cei ce mărturisesc loialitate şi supunere faţă de El (Matei 25:1-12). Într-o privinţă, împărăţia se compune din toţi cei ce se numesc creştini, acesta fiind aspectul ei exterior (Matei 13:1-52). Dar în ce priveşte realitatea ei lăuntrică, împărăţia îi cuprinde pe toţi cei care s-au născut din nou (Ioan 3:3, 5). Împărăţia în starea ei actuală este descrisă în parabolele de la Matei 13.

Biserica este însă un concept cu totul nou. Ea nu a făcut obiectul profeţiilor Vechiului Testament (Efeseni 3:5). Biserica este alcătuită din toţi credincioşii de la Rusalii până la Răpire. Ca mireasă a lui Cristos, biserica va domni împreună cu El în Mileniu şi va împărtăşi pe veci slava Lui. Cristos Se va întoarce ca Rege la sfârşitul Marii Strâmtorări; îşi va nimici duşmanii şi-şi va întemeia domnia Sa neprihănită peste tot pământul (Psalmul 72:8).

Deşi domnia Sa cu sediul la Ierusalim va dura doar o mie de ani (Apocalipsa 20:4), împărăţia este eternă în sensul că toţi duşmanii lui Dumnezeu vor fi fost nimiciţi iar El va domni în veci, în rai, fără nici o opoziţie sau interferenţă (2Petru 1:11).

Luca descrie apoi întâlnirea Domnului cu ucenicii Săi, adunaţi într-o încăpere din Ierusalim. Răscumpărătorul înviat le-a poruncit să rămână în Ierusalim. Dar oare de ce tocmai în Ierusalim - în acest oraş detestat, plină de ură, violenţă şi prigoană?

În Ierusalim, pentru că acolo se va împlini făgăduinţa Tatălui. Duhul Sfânt va veni chiar în oraşul în care a fost răstignit Mântuitorul. Prezenţa Duhului avea să aducă mărturie privitoare la respingerea de către om a Fiului lui Dumnezeu. Duhul adevărului avea să găsească vinovată lumea cu privire la păcat, neprihănire şi judecată - şi toate acestea aveau să se petreacă în Ierusalim. Iar ucenicii aveau să primească Duhul Sfânt în oraşul în care ei înşişi L-au părăsit pe Domnul, fugind pentru a-şi salva viaţa. Ei aveau să fie întăriţi acum şi împuterniciţi chiar în locul în care dăduseră dovadă de atâta slăbiciune şi laşitate.

Ucenicii mai auziseră din gura Mântuitorului despre Făgăduinţa Tatălui. În tot timpul lucrării Sale pământeşti, dar mai ales în Discursul din Camera de Sus, Domnul le spusese despre Mângâietorul, care avea să vină (vezi Luca 24:49;Ioan 14:16,26;15:26;16:7,13).

Acum, la ultima Sa întâlnire cu ei, Domnul reia Promisiunea. Unii, dar nu toţi, fuseseră deja botezaţi cu apă de către Ioan. Dar botezul lui Ioan fusese extern şi fizic în caracter. Nu după multe zile (între învierea lui Cristos şi înălţarea Sa s-au scurs patruzeci de zile. Alte zece zile au trecut până la Rusalii (Ziua Cincizecimii). Dar Domnul nu a precizat numărul acestor zile, probabil pentru a-i ţine pe ucenici într-o stare de aşteptare) ei vor fi botezaţi cu Duhul Sfânt. Acest botez va fi lăuntric şi spiritual. Primul botez i-a identificat în exterior cu acea părticică a poporului Israel care s-a pocăit. Al doilea botez avea să-i introducă în sânul bisericii, care este Trupul lui Cristos, împuternicindu-i în vederea slujirii.

Isus a promis că ei vor fi botezaţi cu Duhul nu după multe zile de la întâlnirea Sa cu ei, dar nu se pomeneşte nimic despre botezul în foc (Matei 3:11,12;Luca 3:16,17). Acesta este un botez al judecăţii, destinat în exclusivitate necredincioşilor, ce urmează să aibă loc în viitor.

Poate că incidentul relatat aici a avut loc pe Muntele Măslinilor, în direcţia Betaniei. Nu a fost însă locul de pe care S-a suit Domnul la Cer (Luca 24:50,51).

Ucenicii se gândiseră la venirea Duhului. Ei şi-au adus aminte că profetul Ioel vorbise despre revărsarea Duhului în legătură cu slăvită domnie a lui Mesia (Ioel 2:28) Prin urmare ei au conchis că Domnul îşi va întemeia împărăţia degrabă, întrucât spusese la început că Duhul va veni „nu după multe zile". Întrebarea lor denotă că ei tot mai credeau că Cristos îşi va întemeia o împărăţie literală, pe pământ, în viitorul apropiat.

Domnul nu i-a corectat pentru faptul că se aşteptau ca El să domnească în chip fizic, literal pe pământ, căci o atare nădejde era justificată. El le-a spus doar că nu pot cunoaşte când anume va veni împărăţia Sa. Data acesteia fusese fixată exclusiv de autoritatea Tatălui iar El nu voia ca ea să fie cunoscută. Era o informaţie ce-I aparţinea Lui în exclusivitate.

Sintagma „vremuri sau soroace" se referă în înţelesul biblic la diversele evenimente prezise de Dumnezeu ce urmează să se întâmple în legătură cu poporul Israel. Provenind din fond iudaic, ucenicii înţelegeau cu uşurinţă această formă de exprimare, dându-şi seama că se referă la zilele de importanţă crucială dinaintea şi de după întemeierea domniei de o mie de ani a lui Cristos pe pământ.

După ce le-a suprimat curiozitatea cu privire la data când va începe această împărăţie, Domnul Isus le-a îndreptat atenţia spre un lucru de o valabilitate mult mai apropiată: natura şi aria de răspândire a misiunii lor. Cât priveşte natura acesteia: ucenicii urmau să fie martori; cât priveşte aria ei de răspândire: ucenicii aveau să fie martori în Ierusalim şi în toată Iudeea şi Samaria, şi până la marginile pământului.

Dar mai întâi ei trebuiau să primească putere - adică puterea Duhului Sfânt. Această putere este elementul indispensabil, care însoţeşte mărturia creştină. Oricât de talentat şi de educat ar fi cineva, oricâtă experienţă ar fi dobândit, dacă nu are această putere spirituală, lucrarea sa nu are eficacitate. Pe de altă parte, s-ar putea ca cineva să nu fi reuşit să frecventeze şcoli înalte; s-ar putea să nu fie o persoană

atrăgătoare, să nu posede rafinament, având în schimb puterea Duhului Sfânt. Lumea va observa negreşit o asemenea persoană, care se mistuie pentru Domnul, slujindu-L cu scumpătate. Ucenicii timoraţi aveau nevoie să primească puterea de a mărturisi; trebuiau să fie înzestraţi cu îndrăzneala de a vesti Evanghelia. Această putere aveau s-o primească cu ocazia pogorârii Duhului Sfânt peste ei.

Mărturia lor trebuia să înceapă la Ierusalim, acesta fiind locul prestabilit de harul lui Dumnezeu. Chiar oraşul în care Domnul nostru a fost răstignit urma să aibă parte primul de chemarea la pocăinţă şi credinţă în Domnul Isus Cristos.

Apoi venea rândul Iudeii, respectiv regiunii din partea de sud a Palestinei, unde era concentrată majoritatea iudeilor, având ca centru oraşul Ierusalim.

Apoi urma Samaria, regiunea din centrul Palestinei, locuită de acea populaţie detestată, de descendenţă mixtă, cu care iudeii nu aveau nici un fel de relaţii.

Şi, la urmă, venea lumea - în hotarele ei cunoscute la ora aceea, respectiv ţările Neamurilor, care până atunci fuseseră excluse de la privilegiul religios. În acest tipar de cercuri concentrice tot mai cuprinzătoare se desfăşoară întreaga istorie descrisă de Faptele Apostolilor, după cum urmează:

1. Mărturia la Ierusalim (cap. 1-7)

2. Mărturia în Iudeea şi Samaria (cap. 8:1-9:3-1)

3. Mărturia până la marginile pământului (9:32-28:31)

De îndată ce Mântuitorul le-a dat ucenicilor Săi împuternicirea divină, El a fost luat la cer. Asta e tot ce spune Scriptura, că El a fost luat la cer şi un nor L-a ascuns din ochii lor. Cu câtă simplitate şi reţinere descrie Biblia un eveniment atât de spectaculos! Or, tocmai tonul acesta reţinut cu care relatează autorii umani ai Scripturii evenimente extraordinare atestă inspiraţia Cuvântului lui Dumnezeu. În mod obişnuit, oamenii nu dau dovadă de asemenea reţinere când au de-a face cu evenimente atât de cutremurătoare.

Din nou, fără nici o expresie de uimire sau şocare, Luca descrie apariţia celor doi bărbaţi îmbrăcaţi în alb, care, evident, erau fiinţe îngereşti, cărora li s-a îngăduit să apară pe pământ în chip de oameni. Poate că au fost aceiaşi îngeri ce au apărut la mormânt, după învierea Domnului (Luca 24:4).

Mai întâi îngerii li se adresează ucenicilor cu salutul: bărbaţi galileeni. Din câte ştim, cu excepţia lui Iuda Iscarioteanul, toţi ucenicii proveneau dintr-un ţinut situat la vest de Marea Galileii.

Apoi îngerii i-au trezit din visarea lor, căci ucenicii rămăseseră cu privirile aţintite spre cer. De ce aveau privirile aţintite spre cer? Datorită îndurerării din inima lor, dintr-un gest de închinăciune sau uimire? Negreşit toate trei elementele erau prezente, dar mai cu seamă îndurerarea, fapt pentru care li se aduce un cuvânt de mângâiere. Cristos cel înălţat la cer va veni din nou!

Găsim aici promisiunea clară a venirii a doua a Domnului, pentru a-Şi întemeia împărăţia pe pământ. Nu răpirea este avută aici în vedere, ci venirea Sa pentru a domni.

v. 25 - viaţa din moarte	v. 28,29 - viaţa după moarte
„Vine ceasul şi a şi venit"	„vine ceasul"
„cei morţi"	„toţi cei din morminte"
„vor auzi glasul"	„vor auzi glasul Lui"
„cei care îl vor asculta vor trăi"	„voi ieşi din ele"

La Luca 24:52 ucenicii s-au întors la Ierusalim cu mare bucurie. „Lumina desprinsă din dragostea lui Dumnezeu a aprins inimile acestor oameni, făcând să strălucească feţele lor, în pofida valului de necazuri ce-i înconjura."

Ei au parcurs un drum nu prea lung, de vreun kilometru şi ceva, de la muntele numit al Măslinilor, trecând valea Chedron şi pătrunzând în oraş. Era distanţa maximă pe care o puteau străbate iudeii într-o zi de Sabat, în perioada Noului Testament.

Odată ajunşi în oraş, s-au suit în odaia de sus, unde stăteau de obicei.

Duhul lui Dumnezeu redă aici numele ucenicilor pentru a patra şi ultima oară (Matei 10:2-4;Marcu 3:16-19;Luca 6:14-16), cu o importantă omisiune: numele lui Iuda Iscarioteanul lipseşte de pe listă, întrucât trădătorul se dusese între timp la meritata-i pierzare.

Ucenicii s-au strâns laolaltă într-un cuget. Sintagma aceasta, ce apare de unsprezece ori în cartea Fapte, este una din cheile ce dezleagă secretul binecuvântării. Acolo unde fraţii trăiesc în unitate, Dumnezeu îşi revarsă binecuvântarea - acolo este viaţă îmbelşugată, pe veci (Psalmul 133).

Găsim a doua cheie în cuvintele: stăruiau... în rugăciune. Şi astăzi, ca pe vremea aceea, Dumnezeu lucrează atunci când oamenii Lui se roagă. De obicei însă nouă ne place să facem orice numai să nu ne rugăm. Dar numai atunci când aşteptăm înaintea lui Dumnezeu, stăruind în rugăciune fierbinte, plină de încredere, rostită fără grabă, în unire cu alţi credincioşi, puterea şi energia extraordinară a Duhului lui Dumnezeu se revarsă peste noi.

Nu se poate sublinia îndeajuns că unitatea şi rugăciunea au fost elementele care au precedat Rusaliile.

Împreună cu ucenicii erau câteva femei ale căror nume nu sunt menţionate (probabil cele care îl urmaseră pe Isus); de asemenea şi Maria mama lui Isus şi... fraţii Lui.

Câteva elemente de mare interes se degajă din acest verset:

1. Aici este menţionată pentru ultima oară Maria în Noul Testament - constituind, negreşit, „o formă tăcută de protest împotriva Mariolatriei". Ucenicii nu i se rugau ei, ci cu ea. Ea aştepta împreună cu ei să primească darul Duhului Sfânt.

2. Maria este numită mama lui Isus, dar nu „mama lui Dumnezeu". Isus este numele Domnului nostru în ipostaza Sa umană. întrucât, ca om, El s-a născut din Maria, e normal ca ea să se numească mama lui Isus. Dar nicăieri în Biblie nu vom găsi expresia „mama lui Dumnezeu". Deşi Isus Cristos este cu adevărat Dumnezeu, este inexact şi absurd, din punct de vedere doctrinar, să ne referim la Dumnezeu ca şi cum ar avea o mamă umană. Ca Dumnezeu, El există din toată veşnicia.

3. Faptul că sunt pomeniţi fraţii lui Isus, după ce este menţionată Maria, face probabil ca aceştia să fi fost chiar fiii Mariei şi fraţii vitregi ai lui Isus. Pe lângă acest verset mai sunt şi altele care infirmă ideea susţinută de unii potrivit căreia Maria ar fi rămas de-a pururea fecioară, nemaināscând nici un copil după naşterea lui Isus (vezi, de pildă: Matei 12:46;Marcu 6:3;Ioan 7:3,5;1Corinteni 9:5;Galateni 1:19; şi Psalmul 69:8).

Într-o zi, pe când erau adunaţi circa o sută douăzeci de ucenici, Petru a fost călăuzit de Duhul Sfânt să le aducă aminte de Scripturile din Vechiul Testament care se ocupă de cel ce îl va trăda pe Mesia.

De la început, Petru menţionează că o anumită profeţie scrisă de David cu privire la Iuda... trebuia să se împlinească. Dar înainte de a cita această Scriptură, el le aminteşte că deşi Iuda fusese unul dintre cei doisprezece şi luase parte la misiunea lor apostolică, el a servit de călăuză celor care L-au arestat pe Isus. Observaţi tonul ponderat cu care descrie Petru acest act nespus de mârşav. Iuda a devenit trădător din propria sa opţiune, pentru că aşa a decis el să facă, împlinind astfel profeţiile privitoare la cel care avea să-L vândă pe Domnul în mâna vrăjmaşilor Săi.

Aceste două versete sunt tratate ca o paranteză inserată de Luca, nefăcând parte din mesajul lui Petru. Ele completează tabloul istoric cu faptele privitoare la Iuda până în momentul morţii sale, pregătind astfel terenul pentru numirea succesorului său.

Nu există nici o contradicţie între modul în care se arată aici că a murit Iuda şi cel consemnat la Matei 27:3-10. Matei spune că după ce a returnat cei treizeci de arginţi preoţilor celor mai de seamă şi bătrânilor, a ieşit afară şi s-a spânzurat. Preoţii cei mai de seamă au cumpărat apoi un loc de îngropare pentru străini cu aceşti bani.

Aici la Fapte Luca spune că Iuda a cumpărat un ogor cu banii respectivi şi că a căzut cu capul înainte... şi i s-au vărsat măruntaiele.

Prin comasarea celor două relatări, constatăm că tranzacţia cumpărării terenului a fost aranjată de preoţii cei mai de seamă. Dar Iuda a cumpărat ogorul în sensul că plata s-a făcut cu banii lui iar preoţii au fost doar agenţii lui imobiliari. El s-a spânzurat de un pom din cimitir, dar probabil ştreangul s-a rupt, proiectând trupul său cu capul în jos, provocându-i despicarea.

După ce a ajuns să fie cunoscut acest incident în Ierusalim, Ogorul Olarului a căpătat denumirea de Akel Dama, adică „Ogorul Sângelui" în limba aramaică.

În acest verset este reluat mesajul lui Petru, după explicaţia gen paranteză dată de Luca în versetele 18 şi 19. Mai întâi Petru arată că David s-a referit la trădătorul lui Isus în versetul 25 din Psalmul 69: „Locuinţa lui să rămână pustie şi nimeni să nu locuiască în ea." (Acesta nu e un citat exact după versiunea pe care o găsim în cartea Psalmi din Biblie. Două sunt motivele care ar putea explica această situaţie;

(1) Scriitorii Noului Testament adesea citau Scripturi din Vechiul Testament redate în versiunea Septuaginta (LXX), pe când traducerile folosite de noi au fost făcute după originalul ebraic - fapt în măsură să explice unele deosebiri de formulare.

(2) Cum s-a constatat în frecvente cazuri, Duhul Sfânt, care a inspirat redactarea Vechiului Testament, îşi exercită libertatea de a-l adapta uneori atunci când se dau citate din el în contextul Noului Testament.)

Apoi el ajunge la profeţia ce urma să se împlinească acum: „Slujba să i-o ia altul" (Psalmul 109:8). Apostolul Pavel a înţeles prin aceasta că după trădarea lui Iuda, ei trebuiau să-l numească pe altul care să-i preia slujba. Ce îmbărbătare e să constatăm grija lui Petru de a asculta de cuvântul lui Dumnezeu!

Indiferent cine era ales, el trebuia să întrunească două condiţii:

1. Trebuia să fie unul care i-a însoţit pe ucenici în cei trei ani de lucrare publică ai lui Cristos - de la botezul Său efectuat de către Ioan şi până la înălţarea la cer a Domnului.

2. Trebuia să poată aduce mărturie responsabilă despre învierea Domnului.

Au fost propuse numele a doi bărbaţi care întruneau cerinţele specificate mai sus: Iosif... numit şi Iust şi Matia. Care dintre ei trebuia ales? Apostolii au încredinţat problema în mâna Domnului, cerându-I Lui să le descopere pe care trebuie să-l aleagă. Apoi au tras la sorţi şi Matia a fost indicat drept succesorul nimerit al lui Iuda, care se dusese unde îi era locul, adică în pierzare veşnică.

Două întrebări se ridică în mod inevitabil în acest punct:

1. Au procedat ucenicii corect când l-au numit pe Matia? Trebuia ei oare să fi aşteptat până când Dumnezeu avea să-l ridice pe apostolul Pavel să completeze postul de apostol rămas vacant?

2. A fost oare corect ca ei să tragă la sorţi pentru a discerne voia lui Dumnezeu?

Cât priveşte prima întrebare: nu se consemnează nimic din care să reiasă că ucenicii ar fi procedat greşit. Ei stăruiseră multă vreme în rugăciune; căutaseră să asculte de Cuvântul lui Dumnezeu, Scriptura; şi se pare că erau uniţi într-un singur cuget cu privire la alegerea unui succesor pentru Iuda. Mai mult, misiunea lui Pavel a avut un caracter cu totul aparte faţă de cea a celor doisprezece şi nu se face nici o sugestie că el ar fi încercat să-l înlocuiască pe Iuda. Cei doisprezece fuseseră împuterniciţi de Isus pe pământ să predice către poporul Israel, în timp ce Pavel a fost chemat să slujească Neamurile, la care a fost trimis de Cristos, pe când Domnul Se afla deja în glorie.

Cât priveşte tragerea la sorţi, metoda aceasta de aflare a voii divine era recunoscută de Vechiul Testament: „Se aruncă sorţul în poala hainei, dar orice hotărâre vine de la Domnul" (Proverbe 16:33).

Se pare că alegerea lui Matia prin tragere la sorţi a fost aprobată de Domnul, deoarece apostolii au fost numiţi după aceea cu cuvintele: „cei doisprezece" (vezi Fapte 6:2).

Sărbătoarea Rusaliilor, întruchipând turnarea Duhului Sfânt, a avut loc la cincizeci de zile după Sărbătoarea Primelor Roade, care simboliza învierea lui Cristos. Cu ocazia acestor Rusalii, ucenicii erau cu toţii într-un singur cuget, în acelaşi loc. Unul dintre subiectele pe care l-au discutat ei, probabil, a fost pe marginea unui text din Vechiul Testament care se ocupă de Sărbătoarea Cincizecimii (vezi Levitic 23:15,16 de pildă). Sau poate că au cântat Psalmul 133, „Ce bine este să locuiască fraţii împreună, în unitate!" (Aceleaşi cuvinte sunt folosite pentru „a locui împreună" din versiunea greacă a textului de la Psalmi 133:1 (132:1 în Septuaginta) pe care le găsim şi aici la Fapte pentru cuvintele „într-un singur loc" (epi to auto, în greacă).

Venirea Duhului a presupus trei elemente: sunet, aspect vizibil şi experimentarea unei minuni. Sunetul venit din cer a umplut întreaga casă, fiind ca vâjâitul unui vânt puternic. Vântul este unul din cele câteva tipuri fluide ce se referă la Duhul Sfânt (untdelemnul, focul şi apa), relevând suveranitatea Sa, modul Său imprevizibil de a se mişca.

Elementul vizibil a constat din limbile despicate, ca de foc, ce s-au odihnit peste fiecare dintre ucenici. Nu se spune că au fost limbi de foc, ci „ca de foc".

Fenomenul acesta nu trebuie confundat cu botezul focului. Deşi botezul Duhului şi botezul focului sunt menţionate în acelaşi enunţ (Matei 3:11,12;Luca 3:16,17), ele constituie două evenimente separate şi distincte. Primul este un botez al binecuvântării, al doilea al judecăţii. Primul i-a afectat pe credincioşi, al doilea îi va afecta pe necredincioşi. Prin intermediul primului, credincioşii au fost umpluţi şi împuterniciţi, înfiinţându-se Biserica, pe când al doilea va fi instrumentul prin care vor fi nimiciţi necredincioşii.

Când Ioan Botezătorul s-a adresat unui grup mixt de oameni, alcătuit şi din credincioşi, şi din necredincioşi (vezi Matei 3:6,7), el a spus că Cristos îi va boteza cu Duhul Sfânt şi cu foc (Matei 3:11). În schimb, când s-a adresat doar celor care s-au pocăit cu adevărat (Marcu 1:5), el a spus că Cristos îi va boteza cu Duhul Sfânt (Marcu 1:8).

Care să fie atunci sensul limbilor despicate, ca de foc, de la Fapte 2:3? Limbile se referă negreşit la vorbire şi probabil la darul miraculos al capacităţii de a vorbi în alte limbi, pe care apostolii urmau să-l primească la timpul potrivit. Iar focul ar putea fi o referire la Duhul Sfânt, ca sursă a acestui dar, descriind, în acelaşi timp, şi propovăduirea plină de râvnă şi foc sfânt ce avea să urmeze.

Gândul unei rostiri pline de entuziasm pare foarte nimerit, deoarece entuziasmul este condiţia normală a unei vieţi pline de Duhul, urmarea ei inevitabilă fiind mărturisirea lui Cristos.

Cât priveşte elementul al treilea, miracolul ce l-au trăit ucenicii la Rusalii, acesta a constat în umplerea pe care adus-o Duhul Sfânt, urmată de vorbirea în alte limbi.

Până în acest moment, Duhul lui Dumnezeu fusese cu ucenicii, dar de acum încolo El avea să locuiască în ei (Ioan 14:17). Astfel versetul marchează un important punct de cotitură în relaţiile Duhului cu oamenii. În Vechiul Testament Duhul a venit peste oameni, dar nu ca o prezenţă necurmată, nu ca să locuiască în ei (Psalmul 51:11). Începând însă cu ziua de Rusalii, Duhul lui Dumnezeu a locuit permanent în oamenii lui Dumnezeu - cu alte cuvinte, El a venit ca să rămână (Ioan 14:16).

În ziua de Rusalii credincioşii nu numai că au avut prezenţa Duhului, care a început să locuiască în ei, ci au şi fost umpluţi cu El. Duhul lui Dumnezeu vine să locuiască în noi în clipa în care suntem mântuiţi, dar pentru a fi umpluţi cu Duhul, trebuie să studiem Cuvântul, să petrecem timp în rugăciune şi meditaţie şi să trăim în ascultare de Domnul? (alte lucrări de slujire ale Duhului Sfânt care ne-au fost puse la dispoziţie la convertire sunt: ungerea (1Ioan 2:27), pecetluirea (Efeseni 1:13) şi garanţia (Efeseni 1:14). Alte lucrări ale Duhului, care sunt condiţionate, depinzând de ascultarea şi predarea noastră, sunt: călăuzirea (Fapte 8:29), bucuria (1Tesaloniceni 1:6) şi puterea (Romani 15:13).

Dacă umplerea Duhului ar fi garantată automat în vremea noastră, atunci nu ni s-ar mai fi dat îndemnul: „Fiţi umpluţi cu Duhul!" (Efeseni 5:18).

Venirea Duhului Sfânt în ziua de Rusalii i-a constituit de asemenea pe ucenici în Biserică, Trupul lui Cristos.

Căci prin Duhul am fost botezaţi cu toţii, într-un singur trup - fie iudei, fie greci, fie sclavi, fie oameni liberi - şi am fost făcuţi să bem din acelaşi Duh (1Corinteni 12:13). Prin urmare, evreii şi ne-evreii credincioşi deveneau un singur om în Cristos Isus şi mădulare ale aceluiaşi Trup (Efeseni 2:11-22).

Ucenicii au fost de asemenea umpluţi cu Duhul Sfânt, începând să vorbească în alte limbi, după cum le dădea Duhul rostire. Din versetele care urmează, rezultă clar că ei au primit puterea miraculoasă de a vorbi în limbi străine autentice, pe care nu le-au învăţat niciodată. Nu a fost o rostire de cuvinte fără noimă sau cuprinsă de extaz, ci vorbirea în limbi existente, cunoscute şi vorbite în alte părţi ale lumii. Darul limbilor a fost unul din semnele sau minunile de care S-a folosit Dumnezeu pentru a aduce mărturie adevărului rostit de apostoli în mesajul propovăduit de ei (Evrei 2:3,4). În acelaşi timp, trebuie să avem în vedere faptul că Noul Testament nu exista sub formă scrisă la acea dată. Dar, întrucât în vremea noastră avem la dispoziţie, sub formă scrisă, toată revelaţia lui Dumnezeu, cuprinsă în Biblie, Cuvântul Său, nevoia darului limbilor a trecut, în mare măsură (deşi, se subînţelege că Duhul suveran al lui Dumnezeu încă se poate folosi de acest dar al limbilor, dacă găseşte de cuviinţă).

Apariţia limbilor în ziua de Rusalii nu trebuie să constituie o dovadă că limbile trebuie neapărat să însoţească darul Duhului. Dacă aşa ar sta lucrurile, de ce nu se pomeneşte de limbi în legătură cu:

1. Convertirea celor trei mii de la Fapte 2:41?

2. Convertirea celor cinci mii (Fapte 4:4)?

3. Primirea Duhului Sfânt de către samariteni (Fapte 8:17)?

În realitate, singurele cazuri de vorbiri în limbi pe care le mai întâlnim în cartea Fapte sunt următoarele:

1. Cu prilejul convertirii unor ne-evrei în casa lui Comeliu (Fapte 10:46).

2. Cu prilejul rebotezări ucenicilor lui Ioan la Efes (Fapte 19:6).

Înainte de a părăsi versetul 4, trebuie să precizăm că. există serioase deosebiri de vederi în rândurile cercetătorilor Bibliei cu privire la întregul subiect al botezului Duhului Sfânt, atât în ce priveşte stabilirea numărului de câte ori a avut acesta loc, cât şi cu privire la rezultatele care decurg din el.

Cât priveşte frecvenţa acestui botez, unii sunt de părere că:

1. A avut loc numai o singură dată - la Rusalii, când s-a constituit Trupul lui Cristos, Biserica. Prin urmare, toţi credincioşii au fost cuprinşi în efectele acestui botez.

2. După alţii, ar fi avut loc în trei sau patru etape - la Rusalii (cap. 2); în Samaria (cap. 8); în casa lui Corneliu (cap. 10); la Efes (cap. 19).

3. Alţii susţin că acest botez are loc ori de câte ori este mântuit cineva.

Cât priveşte efectele sale în viaţa persoanelor individuale, unii susţin că botezul Duhului Sfânt ar fi ceea ce ei au numit drept „a doua lucrare a harului", ce ar avea loc după convertire şi ar duce la o sfinţire mai mult sau mai puţin completă. După cum s-a arătat deja, botezul Duhului Sfânt este acea operaţie prin care credincioşii au fost:

1. încorporaţi în biserică (1Corinteni 12:13).

2. înzestraţi cu putere (Fapte 1:8).

Iudei, bărbaţi evlavioşi se adunaseră în Ierusalim din toate colţurile lumii cunoscute până la acea dată, pentru a participa la sărbătoarea Cincizecimii (numită în româneşte şi Rusaliile, n.tr.). Când au auzit aceştia zvonul privitor la cele întâmplate, s-au adunat la casa unde se aflau apostolii. Se constată că atunci, ca şi în vremea noastră, oamenii erau atraşi oriunde Duhul lui Dumnezeu era la lucru.

Până când a ajuns mulţimea la casa respectivă, apostolii au început deja să vorbească în limbi. Spre uimirea lor, vizitatorii i-au auzit pe aceşti ucenici galileeni vorbind într-o diversitate de limbi străine. Miracolul s-a manifestat asupra vorbitorilor, nu a ascultătorilor. Aceştia, fie că erau iudei din naştere, fie prozeliţi, care s-au convertit la iudaism, fie că veneau din est, fie din vest, din nord sau din sud, fiecare auzea descrise lucrările măreţe ale lui Dumnezeu în limba sa proprie. Cuvântul limbă este traducerea termenului dialektos din textul grec, care a ajuns la noi sub forma de „dialect" (cu înţelesul de „grai" sau ramificaţie teritorială a aceleiaşi limbi, n.tr.).

Este foarte răspândită opinia potrivit căreia darul limbilor la Rusalii a avut drept scop vestirea simultana a Evangheliei către reprezentanţi ai mai multor Neamuri. Unul din susţinătorii acestei păreri se exprimă astfel: „Dumnezeu a dat legea Sa într-o singură limbă, unui singur neam, dar evanghelia Sa a dat-o în toate limbile, tuturor neamurilor."

Totuşi textul biblic propriu-zis nu sprijină această opinie. Cei care au vorbit în limbi au vestit minunatele lucrări ale lui Dumnezeu (Fapte 2:11). Acesta a fost un semn destinat poporului Israel (1Corinteni 14:21,22), având menirea de a stârni uimire şi minunare. În schimb, Petru a predicat Evanghelia într-o limbă pe care, dacă nu chiar toţi, atunci cei mai mulţi dintre ascultătorii săi o înţelegeau.

Răspunsul ascultătorilor la auzul acestor limbi a fost divers. Unii păreau profund interesaţi de ceea ce auzeau, pe când alţii i-au învinuit pe apostoli că sunt plini de vin nou. Ucenicii se aflau într-adevăr sub o influenţa din afară, independentă de puterea lor, care era însă înrâurirea Duhului Sfânt, şi nu tăria vinului!

Constatăm că oamenii nenăscuţi din nou întotdeauna găsesc explicaţii naturale fenomenelor spirituale (pe care nu le înţeleg, n.tr.). Cu alt prilej, când s-a auzit din cer glasul lui Dumnezeu, unii au spus că a tunat (Ioan 12:28,29). Acum necredincioşii iau în râs fenomenul vorbirii în limbi, descriind starea înălţătoare creată de venirea Duhului Sfânt cu cuvintele: vin nou („must" sau „vin dulce" în unele versiuni româneşti).

„Lumii," spunea Schiller, "îi face plăcere să umbrească tot ce străluceşte şi să-i târască în ţărână pe cei înălţaţi."

Ucenicul care se lepădase de Domnul cu jurăminte şi blesteme se înfăţişează acum neînfricat în faţa mulţimii. Vorbitorul nu mai este timidul şi şovăitorul adept de altădată, ci un vajnic vestitor al Evangheliei, înzestrat cu calităţi de leu - toate acestea fiind urmarea fenomenului de la Rusalii. Petru este acum umplut cu Duhul Sfânt.

La Cezarea lui Filip Domnul promisese că-i va da lui Petru cheile împărăţiei cerurilor, (Matei 16:19). Aici la Fapte 2 îl vedem folosindu-se de aceste chei pentru a le deschide iudeilor uşa (versetul 14) iar în capitolul 10, o va deschide şi Neamurilor.

Mai întâi, apostolul explică ascultătorilor că evenimentele ieşite din comun la care au asistat în cursul zilei nu se datorează influenţei vinului nou. În fond, nu era decât ora 9 dimineaţa. Aproape nimeni nu se îmbăta la o oră atât de timpurie. În plus, iudeii angajaţi în ceremoniile de la sinagogă, prilejuite de această sărbătoare, se abţineau de la hrană şi băutură până la ora 10 dimineaţa sau chiar până la amiază, în funcţie de ora la care se aducea jertfa.

Adevărata explicaţie consta în faptul că Duhul lui Dumnezeu fusese turnat, aşa cum spusese profetul Ioel (Ioel 2:28).

În realitate, evenimentele de la Rusalii nu au constituit împlinirea integrală a profeţiei lui Ioel. Majoritatea fenomenelor descrise în versetele 17-20 nu au avut loc cu acest prilej. Dar ceea ce s-a întâmplat la Rusalii a fost o avanpremieră a ceea ce va urma în zilele de pe urmă... înainte de a veni ziua arătării măreţe şi strălucite a Domnului. Dacă Rusaliile au împlinit profeţia lui Ioel, cum se explică faptul că mai jos, în versetul 19 din capitolul 3, se face promisiunea potrivit căreia dacă va avea loc o pocăinţă la scară naţională şi Israelul îl va primi pe cel care L-a răstignit, El va reveni şi va inaugura ziua Domnului?

Citatul din Ioel este un exemplu elocvent al „legii dublei referiri", conform căreia o profeţie din Biblie are parte de o împlinire parţială la o dată anumită, urmând ca împlinirea ei integrală să aibă loc la o dată ulterioară.

Duhul lui Dumnezeu a fost turnat la Rusalii, dar nu a fost turnat literalmente peste orice făptură. Împlinirea finală a profeţiei va avea loc la sfârşitul Marii Strâmtorări. Slăvită revenire a lui Cristos va fi precedată de minuni în ceruri şi semne pe pământ (Matei 24:29,30). Domnul Isus Cristos se va arăta apoi pe pământ, venind să-Şi nimicească duşmanii şi să-Şi întemeieze împărăţia. La începutul domniei Sale de o mie de ani, Duhul lui Dumnezeu va fi turnat peste orice făptură, atât peste Neamuri, cât şi peste iudei, şi această condiţie va prevala, în mare, pe parcursul întregului Mileniu. Vor fi date diverse manifestări ale Duhului, fără deosebire de sex, vârstă sau statut social. Vor fi vedenii şi visuri, care sugerează receptarea cunoştinţelor; de asemenea, profeţii, care denotă transmiterea acestora către alţii. Astfel, darurile revelaţiei şi comunicării îşi vor face simţite prezenţa deplină. Toate acestea se vor întâmpla în perioada de timp descrisă de Ioel drept zilele de pe urmă (versetul 17), referindu-se, evident, la ultimele zile ale Israelului, nu ale bisericii.

Se arată clar că semnele supranaturale din cer vor avea Joc înainte de a veni ziua... Domnului. În acest context, ziua DOMNULUI se referă la revenirea Sa personală pe pământ, pentru a-Şi nimici vrăjmaşii şi a domni cu mare putere şi slavă.

Petru încheie citatul din Ioel cu promisiunea că oricine va chema numele DOMNULUI va fi mântuit. Este vestea bună valabilă pentru toate veacurile, că mântuirea este oferită în dar tuturor oamenilor, pe baza principiului credinţei în Domnul. Numele DOMNULUI este sintagma prin care se defineşte tot ceea ce este Domnul. Astfel, a chema numele Lui înseamnă a-L chema pe El însuşi ca obiect al credinţei adevărate şi ca singurul mod prin care poate fi mântuit cineva.

Dar cine este Domnul? Petru îşi continuă discursul, făcând uluitorul anunţ potrivit căruia acest Isus pe care ei L-au răstignit este atât Domnul, cât şi Cristosul. Petru realizează acest lucru, referindu-se mai întâi la viaţa lui Isus, apoi la moartea, învierea şi înălţarea Sa şi, în final, la glorificarea Sa la dreapta lui Dumnezeu Tatăl. În eventualitatea că în minţile lor mai stăruia iluzia că Isus s-ar mai afla într-un mormânt, în Iudeea, Petru se grăbeşte să le spulbere această iluzie, spunându-le apăsat că Cel pe care L-au asasinat ei se află acum în cer şi că vor trebui să dea socoteală în faţa Lui! Aşadar iată elementele argumentării apostolului: S-a demonstrat că Isus din Nazaret a fost un Om de la Dumnezeu prin multe minuni săvârşite de El în puterea lui Dumnezeu (versetul 22). În sfatul bine hotărât şi ştiinţa Sa mai dinainte, Dumnezeu L-a dat în mâinile iudeilor. Aceştia, la rândul lor, L-au dat în mâna Neamurilor (adică a oamenilor nelegiuiţi), ca El să fie răstignit şi omorât (versetul 23). Dar Dumnezeu L-a înviat din morţi, dezlegându-I durerile (cuvântul tradus prin dureri se referă de obicei la durerile naşterii. Învierea lui Cristos este asemuită cu naşterea sau trecerea de la moarte la viaţă. Suferinţele care însoţesc întregul proces au fost intense, dar trecătoare. În Psalmul 18:5 aceeaşi expresie este redată prin „durerile Şeolului") morţii, pentru că nu era cu putinţă ca El să fie ţinut prizonier de ea, pentru următoarele motive:

1. Caracterul lui Dumnezeu a reclamat învierea Sa. Cel fără păcat, Domnul, a murit pentru cei păcătoşi. Acum Dumnezeu trebuia să-L învie, ca dovadă a satisfacţiei sale depline faţă de lucrarea răscumpărătoare a lui Cristos. 2. Profeţiile din Vechiul Testament reclamau învierea Domnului Isus Cristos - exact ideea pe care o subliniază Petru în versetele următoare.

În Psalmul 16 David scrisese în mod profetic despre viaţa, moartea învierea şi glorificarea Domnului. Cât priveşte viaţa Sa, David descrie nemărginita încredere şi asigurare a Celui care a trăit într-o necurmată părtăşie cu Tatăl Său. Inima, limba şi carnea - întreaga Sa fiinţă - erau pline de bucurie şi nădejde.

Cât priveşte moartea Sa, David a prevăzut că Dumnezeu nu va lăsa sufletul Său în Hades, nici nu va permite Sfântului Său să vadă putrezirea. Cu alte cuvinte, sufletul Domnului Isus nu va fi lăsat în starea de despărţire de trup, nici nu i se va permite trupului Său să se dezintegreze. (Versetul acesta nu trebuie folosit în încercarea de a dovedi că Domnul Isus S-ar fi dus într-o anumită temniţă a duhurilor celor morţi, situată undeva în regiunile cele mai de jos ale pământului. În timpul morţii Sale Sufletul Său S-a dus în cer (paradis este identic cu cerul al treilea (2Corinteni 12:2,4) - Luca 23:43 - iar trupul Său a fost aşezat în mormânt.)

Cât priveşte învierea Domnului, David şi-a exprimat încrederea că Dumnezeu îi va arăta cărarea vieţii. În Psalmul 16:11a, David scrie următoarele: „Tu îmi vei arăta cărarea vieţii:" Petru citează acest verset la Fapte 2:28a: Mi-ai făcut cunoscut căile vieţii, redându-l la timpul trecut. E limpede că Duhul Sfânt l-a călăuzit să procedeze la această schimbare de timp, întrucât învierea avusese deja loc.

Actuala glorificare a Mântuitorului a fost prezisă de David în cuvintele: Mă vei umple de bucurie cu prezenţa Ta său, cum se exprimă Psalmul 16:11: „În prezenţa Ta este plinătate de bucurie; la dreapta Ta sunt desfătări în veci de veci."

Petru argumentează că David n-ar fi putut afirma aceste lucruri despre sine, întrucât trupul lui văzuse putrezirea, mormântul lui fiindu-le binecunoscut iudeilor din vremea aceea, ei ştiind că David nu a înviat.

Când a redactat Psalmul acesta, David a scris în calitate de profet. El şi-a amintit că Dumnezeu promisese că îl va învia pe Unul din descendenţii săi ca să stea pe tronul lui în veci de veci. David şi-a dat seama că Acesta va fi Mesia şi că deşi El va muri, sufletul Lui nu va fi lăsat în starea de suspensie, lipsit de trup, şi că trupul Lui nu se va descompune.

În continuare Petru repetă anunţul care-i va fi şocat peste măsură pe ascultătorii lui, că Mesia despre care a profeţit David este Isus din Nazaret, pe Care Dumnezeu L-a înviat din morţi, aşa cum puteau depune mărturie apostolii, ca unii care erau martori oculari ai învierii Sale. După învierea Sa, Domnul Isus a fost înălţat la dreapta lui Dumnezeu şi între timp Duhul Sfânt a fost trimis, conform promisiunii Tatălui. Aceasta a fost explicaţia celor petrecute la Ierusalim, anterior în cursul zilei.

Dar oare nu profeţise David şi despre înălţarea lui Mesia? Evident, David nu s-a referit la el însuşi în Psalmul 110:1, ci a citat cuvintele adresate de Iehova lui Mesia: „Stai la dreapta mea până voi pune pe vrăjmaşii Tăi aşternut picioarelor Tale." (Luaţi bine seama la faptul că în versetele 33-35 se prezice scurgerea unei perioade de timp între glorificarea lui Cristos şi revenirea Sa pentru a-i pedepsi pe duşmanii Lui şi a-Şi întemeia împărăţia, „stai... până voi...".)

În continuare, iudeii sunt confruntaţi din nou cu zdrobitorul anunţ: DUMNEZEU L-A FĂCUT ŞI DOMN, ŞI CRISTOS - PE ACEST ISUS PE CARE VOI L-AŢI RĂSTIGNIT (traducere după topica din greacă). După cum se exprimă Bengel: „Elementul usturător este aşezat la sfârşitul enunţului" - ACEST ISUS, pe care voi L-aţi răstignit. Da, ei L-au răstignit pe Unsul lui Dumnezeu şi venirea Duhului Sfânt era o dovadă de netăgăduit a faptului că Isus fusese preamărit în ceruri (Ioan 7:39).

Atât de zguduitoare a fost puterea de convingere a Duhului Sfânt, încât ascultătorii au răspuns imediat. Fără nici un îndemn din partea lui Pavel, ei strigă: „Ce să facem?" - întrebare izvorâtă dintr-un profund sentiment de vinovăţie. Căci ei şi-au dat, în sfârşit, seama că Isus pe care

L-au omorât este Fiul preaiubit al lui Dumnezeu! Acest Isus fusese înviat din morţi, aflându-Se acum în cer, în stare de proslăvire. În lumina acestor fapte incontestabile, cum mai puteau scăpa ucigaşii aceştia de judecată?

Petru le-a răspuns că trebuie să se pocăiască şi să fie botezaţi în Numele lui Isus Cristos spre iertarea păcatelor. Mai întâi trebuiau să se pocăiască, să-şi recunoască vina şi să se situeze de partea lui Dumnezeu, împotriva lor înşişi.

Apoi trebuiau să fie botezaţi spre iertarea păcatelor lor. La prima vedere, acest verset pare să propage învăţătura potrivit căreia mântuirea s-ar căpăta prin botez - şi mulţi oameni insistă că acesta ar fi sensul versetului. Dar o asemenea interpretare este imposibilă, din următoarele motive:

1. În zeci de pasaje din Noul Testament, se afirmă că mântuirea este prin credinţa în Domnul Isus Cristos (de exemplu, la Ioan 1:12;3:16,36;6:47;Fapte 16:31;Romani 10:9). Nici un verset nu ar putea contrazice o mărturie atât de covârşitoare ca cea expusă de pasajele menţionate mai sus.

2. Tâlharul de pe cruce a primit asigurarea mântuirii, fără să fi fost botezat (Luca 23:43).

3. Nu se afirmă nicăieri în Scriptură că Mântuitorul l-ar fi botezat pe cineva. Această omisiune ar fi cu totul inexplicabilă, dacă botezul ar fi esenţial în vederea mântuirii.

4. Apostolul Pavel s-a declarat mulţumit că el însuşi nu a botezat decât pe câţiva dintre corinteni - iarăşi, mulţumirea apostolului ar fi suspectă, dacă botezul ar putea mântui (1Corinteni 1:14-16). Este important să observăm că numai iudeilor li s-a spus că trebuie să fie botezaţi în vederea iertării păcatelor (vezi Fapte 22:16). Or, tocmai în acest fapt credem noi că rezidă înţelegerea pasajului. Poporul Israel îl răstignise pe Domnul slavei. Iudeii strigaseră: „Sângele Lui să cadă asupra noastră şi asupra copiilor noştri" (Matei 27:25). În felul acesta, culpabilitatea pentru moartea lui Mesia a fost revendicată de poporul Israel.

Între timp, unii din aceşti iudei şi-au dat seama de greşeala pe care au comis-o. Pocăindu-se, ei şi-au recunoscut păcatul în faţa lui Dumnezeu. Încrezându-se în Domnul Isus ca Mântuitor al lor, ei au fost regeneraţi şi au primit iertarea veşnică de păcate. Botezându-se în public, ei s-au desolidarizat astfel de neamul care L-a răstignit pe Domnul, identificându-se, în schimb, cu El. Botezul a devenit astfel semnul exterior al faptului că păcatul lor în legătură cu respingerea lui Cristos (precum şi celelalte păcate ale lor) au fost spălate. Prin aceasta ei au fost strămutaţi din tărâmul iudaic în cel creştin. Dar nu botezul i-a mântuit, ci numai credinţa în Cristos a fost singura care a putut face acest lucru. A susţine că altfel ar sta lucrurile ar însemna a propovădui o altă evanghelie, fiind, prin urmare, anatema (Galateni 1:8,9).

O altă interpretare a botezului spre iertarea păcatelor ne-o oferă Ryrie:

Asta nu înseamnă pentru ca păcatele să fie iertate; ci pentru că pretutindeni în Noul Testament păcatele sunt iertate ca urmare a credinţei în Cristos, şi nu ca rezultat al botezului. Înseamnă a fi botezat din pricina iertării păcatelor. Prepoziţia eis din textul grec, tradusă prin „pentru", înseamnă „din pricina" nu numai aici, ci şi în pasaje cum ar fi cel de la Matei 12:41, unde sensul poate fi doar acesta: „ei s-au pocăit din pricina (nu pentru că) predicării lui Iona." Pocăinţa a adus iertarea păcatelor pentru această mulţime de oameni de la Rusalii şi, datorită faptului că le-au fost iertate păcatele, ei au fost rugaţi acum să se boteze."

Petru i-a asigurat că dacă se pocăiesc şi se botează, vor primi darul Duhului Sfânt. A insista că această ordine se aplică şi în cazul nostru, al celor de azi, ar însemna să răstălmăcim relaţiile administrative ale lui Dumnezeu în zilele primare ale bisericii. După cum a arătat atât de magistral H. P. Barker în lucrarea sa The Vicar of Christ (Vicarul lui Cristos), există patru comunităţi de credincioşi în cartea Faptelor Apostolilor şi ordinea primirii Duhului Sfânt diferă de la caz la caz.

Aici în Fapte 2:38 citim despre creştinii iudei. Pentru ei, ordinea a fost următoarea:

1. Pocăinţa.

2. Botezul în apă.

3. Primirea Duhului Sfânt.

Convertirea samaritenilor este consemnată la Fapte 8:14-17. Acolo citim că au avut loc următoarele evenimente:

1. Au crezut.

2. Au fost botezaţi în apă.

3. Apostolii s-au rugat pentru ei.

4. Apostolii şi-au pus mâinile peste ei.

5. Au primit Duhul Sfânt.

La Fapte 10:44-48 convertirea Neamurilor este avută în vedere. Observaţi care este ordinea în acest caz:

1. Credinţa.

2. Primirea Duhului Sfânt.

3. Botezul în apă.

Şi în sfârşit o ultimă comunitate de credincioşi este alcătuită din ucenici ai lui Ioan Botezătorul, Fapte 19:1-7:

1. Ei au crezut.

2. Au fost rebotezaţi.

3. Apostolul Pavel şi-a pus mâinile peste ei.

4. Ei au primit Duhul Sfânt.

Înseamnă asta că au existat patru căi de mântuire în Cartea Faptelor Apostolilor? Desigur că nu. Mântuirea a fost, este şi va fi întotdeauna numai pe baza credinţei în Domnul. Dar în perioada de tranziţie consemnată la Fapte, Dumnezeu a găsit de cuviinţă ca Duhul Sfânt să fie primit în împrejurări diferite, fără ca El să ne fi descoperit motivele pentru care a procedat astfel.

În concluzie, care din aceste modele se aplică în cazul nostru, al celor de astăzi? Întrucât israeliţii ca naţiune L-au respins pe Mesia, ei şi-au ratat orice privilegii speciale pe care le-ar fi avut altfel. Astăzi Dumnezeu îşi cheamă din rândurile Neamurilor un popor, pentru Numele Său (Fapte 15:14). Prin urmare, ordinea valabilă în vremea de acum este cea pe care o găsim la Fapte 10: Credinţa, Primirea Duhului Sfânt, Botezul cu apă.

Noi credem că această ordine se aplică în cazul tuturor celor de azi, şi iudei, şi Neamuri. La început, aceasta ar putea părea un fapt arbitrar. Dar s-ar putea pune întrebarea: „Când a încetat ordinea de la Fapte 2:38 să se aplice în cazul iudeilor şi când a început ordinea din Fapte 10:44-48?" Desigur, nu se poate preciza data exactă. Dar cartea Fapte urmăreşte o tranziţie treptată de la faza în care Evanghelia era adresată în principal iudeilor, la faza în care se adresează în principal Neamurilor. Dar când ajungem la sfârşitul cărţii Fapte, constatăm că poporul Israel a fost pus, în mare, deoparte. Prin necredinţa sa, el şi-a ratat orice pretenţie pe care ar fi putut-o avea de a fi poporul ales al lui Dumnezeu. În timpul Epocii Bisericii, el este cotat la un loc cu celelalte popoare ne-evreieşti şi ordinea lui Dumnezeu schiţată la Fapte 10:44-48 se aplică în acest caz.

Petru le aminteşte apoi că făgăduinţa Duhului Sfânt este pentru ei şi pentru copiii lor (poporul evreu) şi pentru toţi cei care sunt departe (Neamurile), în număr cât de mare le va chema Dumnezeu.

Chiar oamenii care afirmaseră anterior: „Sângele Lui să cadă peste noi şi peste copiii noştri" sunt asiguraţi acum de har, atât ei, cât şi copii lor, dacă îşi vor pune încrederea în Domnul.

Versetul acesta a fost adesea folosit ca bază de plecare pentru învăţătura greşită, potrivit căreia copiii părinţilor credincioşi sunt asiguraţi, bucurându-se şi ei de privilegiile legământului, sau că sunt automat salvaţi. Spurgeon dă un răspuns foarte eficace la această concepţie greşită:

"Oare când va înţelege Biserica lui Dumnezeu că: „ce e născut din came este carne şi ce e născut din Duhul este Duh"? „Cine poate scoate un lucru curat dintr-unul necurat?" Naşterea naturală transmite murdăria naturii, dar nu poate conferi pacea. Sub noul legământ, ni se spune în mod expres că fiii lui Dumnezeu sunt „născuţi nu din sânge, nici din voia cărnii (firii), nici din voia vreunui om, ci din Dumnezeu."

Ceea ce trebuie remarcat este că promisiunea nu este adresată doar vouă şi copiilor voştri, ci şi tuturor celor care sunt departe acum, în oricât de mare număr îi va chema Domnul Dumnezeul nostru. Este acelaşi grad atotcuprinzător şi inclusiv pe care îl conţine invitaţia Evangheliei, prin cuvântul „oricine".

Capitolul de faţă nu consemnează mesajul lui Petru în întregime. Dar punctele esenţiale din restul mesajului constituie un îndemn la adresa ascultătorilor săi iudei, ca aceştia să se mântuiască din mijlocul unei generaţii perverse, care L-a respins şi L-a omorât pe Domnul Isus. Lucrul acesta îl pot face desolidarizându-se în public de orice legături cu neamul vinovat al Israelului, prin botezul creştin.

O mare mulţime de oameni au păşit în faţă, dorind să fie botezaţi, ca dovadă exterioară a faptului că au primit cu bucurie (textul critic omite cuvântul „bucurie".) cuvântul lui Petru ca pe cuvântul lui Dumnezeu.

În ziua aceea s-au adăugat la ceata credincioşilor circa trei mii de suflete. Dacă cea mai bună dovadă a lucrării Duhului Sfânt este convertirea sufletelor, atunci negreşit lucrarea lui Petru se înscrie în această categorie. Desigur acest pescar galileean îşi va fi amintit de cuvintele Domnului Isus: „Vă voi face pescari de oameni" (Matei 4:19), precum şi de cealaltă rostire a Mântuitorului: „Adevărat, adevărat vă spun că cine crede în Mine va face şi el lucrările pe care le fac Eu; şi va face lucrări şi mai mari decât acestea, pentru că Eu Mă duc la Tatăl" (Ioan 14:12).

E bine să observăm grija cu care este consemnat numărul convertiţilor - aproape trei mii de suflete. Nu le-ar strica tuturor slujitorilor Domnului să dea dovadă de aceeaşi grijă când fac totalul celor care „s-au decis" pentru Cristos.

Dovada realităţii constă în statornicie, în continuitate. Convertiţii aceştia au dovedit realitatea mărturisii lor de credinţă, prin faptul că au rămas statornici în:

1. Învăţătura apostolilor. Asta înseamnă scrierile inspirate ale apostolilor, transmise iniţial pe cale orală iar mai apoi sub forma actuală scrisă, a Noului Testament.

2. Părtăşie. O altă dovadă a vieţii noi a fost dorinţa noilor credincioşi de a fi cu copiii Domnului şi de a împărţi în comun lucrurile. Ei erau pătrunşi de sentimentul despărţirii de lume şi alipirii de Dumnezeu, al apartenenţei la o comunitate de interese comune cu alţi creştini.

3. Frângerea pâinii. Această expresie se referă în Noul Testament atât la Cina Domnului, cât şi la luarea în comun a meselor. Sensul fiecărui text trebuie stabilit în funcţie de context. Aici evident este o referire la Cina Domnului, întrucât ar fi absolut gratuit să se afirme că au stăruit în luarea împreună a meselor. De la Fapte 20:7 aflăm că primii creştini aveau obiceiul să frângă pâinea în prima zi a săptămânii. În primele zile ale Bisericii, cina Domnului era însoţită de un ospăţ al iubirii („o agapă"), ca mijloc prin care sfinţii îşi exprimau preţuirea unii faţă de alţii. Dar, pe măsură ce s-au înteţit abuzurile, acest gen de agapă şi-a încetat apariţia.

4. Rugăciuni. Aceasta a constituit a patra practică de bază a bisericii primare şi a exprimat totala bizuire pe Domnul, în privinţa închinării, călăuzirii, păstrării şi slujirii credincioşilor.

Oamenii au fost cuprinşi de un sentiment de uimire şi reverenţă. Măreaţa putere a Duhului Sfânt a fost atât de evidentă încât peste inimi s-a lăsat o tăcere, o anumită reţinere. Sufletele le-au fost umplute de uimire, văzându-i pe apostoli săvârşind multe minuni şi semne. „Minunile" sunt sinonime cu miracolele, producând uimire. „Semnele" au fost miracole menite să transmită învăţătură. Un miracol poate fi atât o minune,

cât şi un semn.

Credincioşii se adunau tot timpul împreună şi aveau toate lucrurile de obşte. Atât de mult fusese revărsată dragostea lui Dumnezeu în inimile lor, încât nu mai considerau posesiunile lor materiale ca fiind ale lor (4:32). Oriunde se constata că există o nevoie în cadrul părtăşiei, ei îşi vindeau proprietăţile personale şi împărţeau sumele obţinute. Astfel exista egalitate.

În rândul celor care au crezut s-a manifestat o asemenea unitate a inimii şi a intereselor, în care egoismul firesc, propriu condiţiei obişnuite a omului căzut, a fost înghiţit de plinătatea unei iubiri izvorâte din însăşi iubirea divină. Ei erau împreună într-un grad atât de mare încât tot ce aveau era folosit în comun; şi asta nu-i prin vreo lege sau constrângere din afară, care ar fi răpit farmecul acestei unităţi, ci datorită conştientei lor cu privire la starea pe care o ocupau în Cristos şi la ce însemna Cristos pentru fiecare dintre ei. Fiind umpluţi de El peste măsură cu o binecuvântare pe care nimic n-o putea umbri şi care sporea pe măsură ce slujeau tot mai mult, „ei îşi vindeau ogoarele şi averile, împărţind banii la toţi, după nevoile fiecăruia."

Mulţi din vremea noastră susţin că nu trebuie să urmăm această practică a creştinilor primari, fiind doar la un pas de a afirma prin aceasta că de fapt nu ar trebui să ne iubim aproapele ca pe noi înşine! Dar această împărţire în comun a tuturor bunurilor personale şi a averilor imobiliare era roada inevitabilă a unor vieţi umplute cu Duhul Sfânt. S-a afirmat că „un creştin adevărat nu poate suporta să aibă prea mult pentru el, când alţii au prea puţin."

Versetul acesta arată efectul Rusaliilor asupra vieţii religioase şi vieţii în familie.

Cât priveşte viaţa religioasă, să nu uităm că aceşti convertiţi de la început proveneau din iudaism. Deşi Biserica îşi începuse deja existenţa, legăturile cu templul iudaic nu au fost întrerupte imediat. Procesul debarasării de veşmintele mortuare ale iudaismului a continuat pe tot parcursul evenimentelor cuprinse în cartea Fapte. Şi astfel credincioşii au continuat să frecventeze serviciile de la templu, (ori de câte ori citim că Pavel şi alţii s-au dus la templu, asta înseamnă că au pătruns în curţile templului, nu în sanctuar, unde accesul era rezervat preoţilor. Neamurile aveau voie să pătrundă doar în curtea exterioară. Orice încercare de a pătrunde dincolo de aceste limite era pasibilă de pedeapsa cu moartea) unde li se citea şi expunea Vechiul Testament. În plus, desigur, ei se adunau prin case, unde erau angajaţi în acţiunile descrise în versetul 42.

Cât priveşte viaţa de familie, citim că frângeau pâinea... luau hrana cu bucurie şi curăţie de inimă. Aici contextul pare să indice în mod clar că este vorba despre frângerea pâinii în mod normal, cu ocazia meselor obişnuite, nu la Cina Domnului. Bucuria mântuirii lor se revărsa în toate aspectele vieţii lor, până la cele mai mici detalii, înnobilându-le cu aureola slavei divine.

Viaţa devenise un imn de laudă şi un psalm de mulţumire pentru cei ce fuseseră izbăviţi din puterea întunericului şi strămutaţi în împărăţia iubirii Fiului lui Dumnezeu.

La început, credincioşii erau plăcuţi înaintea întregului popor (sau, cum se spune în textul englez: „aveau trecere înaintea tuturor oamenilor", n.tr.). Dar această stare nu a durat mult. Prin însăşi natura ei, credinţa creştină în mod inevitabil va stârni ura şi împotrivirea inimii umane. Mântuitorul Şi-a avertizat ucenicii, să se ferească de popularitate (Luca 6:26) şi le-a promis că vor avea parte de prigoane şi strâmtorări (Matei 10:22,23). Prin urmare, această „trecere" de care s-au bucurat la început nu a fost decât o etapă trecătoare, fiind curând urmată de o înverşunată împotrivire.

Şi Domnul adăuga în fiecare zi la numărul lor pe cei ce erau mântuiţi. Părtăşia creştină s-a lărgit, prin noii convertiţi care se adăugau zilnic la ceata creştinilor. Cei care auzeau Evanghelia aveau responsabilitatea de a-L accepta pe Isus Cristos printr-un act hotărât al voinţei lor. Alegerea şi adăugarea pe care o face Domnul nu exclude responsabilitatea omului.

Aşadar, în capitolul acesta avem relatarea turnării Duhului Sfânt, a memorabilei cuvântări rostite de Petru în faţa adunării iudeilor, a convertirii unei mari mulţimi de oameni şi a scurtei descrieri a felului de trai existent în mijlocul creştinilor primari. Cât priveşte această viaţă, esenţa ei a fost descrisă cu foarte multă măiestrie în a 13-a ediţie a Enciclopediei Britanice, în articolul referitor la „Istoria Bisericii":

Elementul cel mai remarcabil al vieţii creştinilor primari a fost convingerea lor fermă că sunt un popor ai lui Dumnezeu, oameni chemaţi şi puşi deoparte de El. Biserica creştină, în gândirea ei, a fost o instituţie divină, iar nu omenească. Ea a fost întemeiată şi controlată de Dumnezeu şi chiar şi lumea a fost creată din pricina ei. Această concepţie a stăpânit întreaga viaţă a creştinilor primari, atât pe plan individual, cât şi social. Ei se considerau separaţi de restul lumii, dar legaţi între ei cu legături tainice. Cetăţenia lor era în cer, nu pe pământ, iar principiile legii după care se străduiau să se călăuzească proveneau de sus. Lumea în care trăiau era pentru ei doar vremelnică, adevărata lor viaţă fiind în viitor. Cristos avea să se întoarcă în curând; deci serviciile lor, muncile pe care trebuiau să le presteze la stăpâni sau plăcerile acestui veac erau de prea mică importanţă pentru ei. Duhul Sfânt era prezent în viaţa de zi cu zi a creştinilor şi toate harurile creştine îşi manifestau roadă în ei. Una din urmările acestui crez a fost caracterul specific de entuziasm şi inspiraţie pe care-l etala felul lor de trai. Căci ei nu trăiau experienţele cotidiene ale oamenilor obişnuiţi, ci ale unor oameni care au fost smulşi din ei înşişi şi strămutaţi într-o sferă mai înaltă.

E de ajuns să citim acest articol, să ne dăm seama cât de mult s-a îndepărtat, într-o anumită privinţă, Biserica de la această stare de vigoare şi solidaritate!

Era ora 3 după amiază când Petru şi Ioan s-au suit împreună la templul de la Ierusalim. După cum am arătat anterior, creştinii iudei de la început au continuat să frecventeze serviciile de la templu, o bună bucată de timp după întemeierea bisericii. A fost o perioadă de ajustare şi de tranziţie, ruptura cu iudaismul nerealizându-se instantaneu. Credincioşii de astăzi nu ar mai fi scuzaţi dacă ar urma o atare practică, deoarece acum avem întreaga revelaţie a Noului Testament şi ni s-a spus să „ieşim afară din tabără la El şi să suferim ocara Lui" (Evrei 13:13. Vezi şi 2Corinteni 6:17,18).

Apropiindu-se de templu, au văzut un om ducând un cerşetor olog la locul său obişnuit la poarta... numită Frumoasă. Condiţia deznădăjduită a acestui om, olog din naştere, e pusă în contrast izbitor cu frumuseţea arhitectonică a templului. Ni se aminteşte astfel de sărăcia şi ignoranţa care zace la umbra marilor catedrale şi de totala neputinţă a multor sisteme ecleziastice de a-i ajuta pe cei ce sunt ologi, fizic şi spiritual.

E clar că ologul nu mai spera să fie vreodată vindecat, şi astfel el se mulţumea să cerşească de la trecători.

În loc să-l privească pe acest om ca pe un nenorocit şi năpăstuit de soartă, Petru a văzut în el pe unul în care se putea etala măreaţa putere a lui Dumnezeu! „Dacă vom fi călăuziţi de Duhul, ne vom aţinti privirile asupra celor pe care Dumnezeu intenţionează să-i binecuvânteze, în loc să tragem gloanţe oarbe şi să batem cu pumnul în vânt" (Texte selecte).

Porunca lui Petru: „Uită-te la noi!" nu a avut drept scop să atragă atenţia publicului către Ioan şi Petru, ci doar să se asigure că cerşetorul le acorda atenţia maximă.

Continuând să creadă că nu va primi decât un ajutor financiar, ologul s-a uitat la ei cu luare aminte. Cuvintele pe care le-a auzit apoi au fost un prilej de dezamăgire şi de bucurie. În ce priveşte ajutorul financiar sperat, cerşetorul a fost dezamăgit să afle că Petru nu are nimic să-i dea. Dar ceea ce avea totuşi să-i dea era cu mult mai bun. Prin autoritatea lui Isus Cristos din Nazaret, Petru i-a poruncit ologului să se ridice şi să umble. Inspirat a fost un predicator de demult care a spus că: „cerşetorul olog a cerut milostenie şi i s-a dat picioare" (în engleză joc de cuvinte: alms, milostenie, se pronunţă aproape identic cu arms, „braţe, mâini", n.tr.).

Se povesteşte că Thoma Aquinas l-a vizitat odată pe papă tocmai în momentul în care se numărau sume mari de bani. Papa ar fi exclamat, mândru: „Nu mai e nevoie să spunem, ca Petru: «Argint şi aur nu am! La care Aquinas a răspuns: „Nici nu mai putem spune împreună cu Petru: «Ridică-te şi umblă!

De îndată ce Petru l-a ajutat pe om să se ridice, picioarele şi gleznele acestuia i s-au întărit. Iarăşi ni se reaminteşte că în viaţa spirituală există o curioasă întrepătrundere a elementelor divine cu cele umane. Petru îl ajută pe olog să se ridice, după care Dumnezeu săvârşeşte vindecarea. Noi trebuie să ne facem partea, să mergem până unde putem, urmând ca de acolo Dumnezeu să preia lucrarea.

Miracolul vindecării a fost instantaneu, nu treptat. Observaţi că Duhul lui Dumnezeu înmulţeşte cuvintele acţiunii şi mişcării: dintr-o săritură, a fost în picioare şi a început să umble. A intrat cu ei în Templu, umblând, sărind şi lăudând pe Dumnezeu.

Când ne amintim de procesul anevoios prin care un copil mic învaţă să umble, ne dăm seama cât de minunat trebuie să fi fost pentru acest om să umble şi să sară, pentru prima oară în viaţă!

Acest miracol, săvârşit în Numele lui Isus, a fost încă o mărturie pentru poporul Israel că Cel pe care ei L-au răstignit era viu şi dorea să le fie Tămăduitor şi Mântuitor.

Faptul că cerşetorul zăcuse zilnic la uşa templului l-a făcut să fie binecunoscut de toţi oamenii, ceea ce a însemnat că vindecarea lui a fost la fel de binecunoscută. Oamenii nu puteau tăgădui că avusese loc o mare minune, dar nu-i înţelegeau sensul.

Pe când se ţinea omul vindecat de Petru şi de Ioan, ca de medicii lui, toţi oamenii au alergat în pridvorul lui Solomon, acea zonă adiacentă templului. Uimirea şi mirarea lor i-au dat lui Petru prilejul să le predice.

Mai întâi, Petru le distrage atenţia de la omul vindecat şi de la apostoli, căci nu la ei trebuia găsită explicaţia miraculoasei vindecări.

Îndată Petru le prezintă pe adevăratul Autor al miracolului, pe Isus, Cel pe care ei L-au respins, s-au lepădat de El şi L-au omorât. Dar Dumnezeu L-a înviat din morţi şi L-a proslăvit în cer. Acum, prin credinţa în El, omul acesta a fost vindecat de neputinţa lui.

Este remarcabilă îndrăzneala sfântă a lui Petru de a-i acuza pe bărbaţii Israelului. Iată acuzaţiile pe care li le aduce el:

1. Ei L-au dat pe Isus în mâna Neamurilor să fie judecat.

2. S-au lepădat de El în prezenţa lui Pilat, când acesta era hotărât să-L elibereze.

3. S-au lepădat de Cel Sfânt şi Neprihănit şi au cerut eliberarea unui ucigaş (Baraba).

4. L-au omorât pe Prinţul (Autorul) vieţii.

Observaţi, prin contrast, purtarea lui Dumnezeu faţă de Isus:

1. L-a înviat din morţi (versetul 15).

2. L-a proslăvit pe Robul Său Isus - nu pe „Fiul Său Isus, cum se spune în ediţia din 1611 traducerii King James (versetul 13). Observaţi accentul pus pe credinţa în Cristos, ca explicaţie a vindecării miraculoase (versetul 16). În versetul acesta, ca pretutindeni, numele reprezintă persoana care poartă acel nume. Prin urmare: credinţa în Numele Lui înseamnă credinţa în Cristos.

Versetul acesta marchează o schimbare netă a tonului lui Petru. După ce i-a acuzat pe bărbaţii Israelului de moartea lui Isus Cristos, acum el îi numeşte fraţi iudei, admiţând că au procedat aşa din neştiinţă şi îndemnându-i să se pocăiască şi să fie convertiţi.

La prima vedere pare a fi o contradicţie în afirmaţia lui Petru că iudeii L-au răstignit pe Domnul din neştiinţă. Oare nu venise El cu toate acreditările prin care a demonstrat că este Mesia? Nu săvârşise El minunile extraordinare în mijlocul lor? Nu se înfuriaseră ei când L-au auzit că Se pretinde egal cu Dumnezeu? Ba da, toate acestea sunt adevărate. Şi totuşi ei erau în necunoştinţă cu privire la faptul că Isus Cristos este Dumnezeu întrupat. Ei se aşteptau ca Mesia să vină într-o cu totul altă manieră - nu cu smerenie; ci ca un puternic izbăvitor militar. Prin urmare, pe Isus L-au privit ca pe un impostor. Ei nu ştiau că El este cu adevărat Fiul lui Dumnezeu şi au crezut probabil că-I fac un serviciu lui Dumnezeu omorându-L pe Isus. Exact asta a spus Mântuitorul însuşi la răstignirea Sa, „Tată, iartă-i că nu ştiu ce fac" (Luca 23:34) iar Pavel scrie mai târziu: „pe care dacă ar fi cunoscut-o (fruntaşii veacului acestuia), n-ar fi răstignit pe Domnul slavei" (1Corinteni 2:8).

Toate acestea au fost rânduite pentru a-i asigura pe bărbaţii Israelului că păcatul lor, deşi mare, era supus iertării lui Dumnezeu.

Fără să scuze păcatul lor, Petru arată că Dumnezeu l-a depăşit, împlinindu-Şi planurile. Profeţii din Vechiul Testament preziseseră că Mesia va suferi. Iudeii au fost aceia care I-au produs această suferinţă. Dar acum El li se oferă ca Domn şi Mântuitor. Prin El ei pot primi iertarea păcatelor.

Poporul Israel trebuie să se pocăiască şi să facă o întorsătură de 180 de grade. Când israeliţii vor face acest lucru, păcatele lor vor fi şterse, pentru ca să poată veni vremuri de înviorare.

Să nu uităm că acest mesaj este adresat bărbaţilor Israelului (versetul 12). Versetul subliniază că înainte de a veni o restauraţie şi o binecuvântare peste o naţiune, trebuie să existe o pocăinţă la nivel naţional. Vremurile de înviorare... de la Domnul se referă la binecuvântările împărăţiei viitoare a lui Cristos pe pământ, aşa cum se arată în versetul următor.

După ceva avea loc pocăinţa Israelului, Dumnezeu îl va trimite pe Mesia, Isus. Cum am arătat deja, aceasta e o referire la a Doua Venire a lui Cristos, pentru a-Şi întemeia domnia de o mie de ani pe pământ.

În acest punct se ridică inevitabila întrebare: „Dacă Israel s-ar fi pocăit în urma predicii lui Petru, S-ar fi întors Domnul Isus pe pământ?" Oameni luminaţi au avut o diversitate de opinii asupra acestui subiect. Unii insistă că El S-ar fi întors. Alţii spun că promisiunea nu trebuia interpretată în mod literal. Iar alţii atribuie pasajului o turnură profetică, programatică pentru ordinea în are se vor desfăşura evenimentele. Întrebarea este însă pur şi simplu ipotetică, întrucât realitatea este că Israelul nu s-a pocăit şi Domnul Isus nu S-a întors.

Reiese clar din versetul 21 că Dumnezeu a prevăzut că naţiunea Israel îl va respinge pe Cristos şi că va interveni actuala epocă a harului, până la a Doua Sa Venire. Cerul trebuie să-L primească pe Cristos până la vremurile aşezării din nou a tuturor lucrurilor. Acest timp al aşezării din nou a tuturor lucrurilor ne îndreaptă privirile spre viitor, fiind o referire la Mileniu. Ele nu indică o mântuire universală, cum susţin unii, căci o atare învăţătură este străină Bibliei. Mai degrabă, ele ne îndreaptă privirile spre acea perioadă de timp în care creaţia va fi eliberată de robia stricăciunii iar Cristos va domni în neprihănire ca Rege peste tot pământul.

Aceste vremuri de restauraţie (reaşezare a tuturor lucrurilor) fuseseră prezise de profeţii din perioada Vechiului Testament.

Versetul 21 a fost folosit de unii în încercarea de a infirma realitatea Răpirii pretribulaţioniste. Potrivit argumentării acestora, dacă cerurile trebuie să-L primească pe Isus până la începutul Mileniului, înseamnă că El nu poate veni mai înainte, pentru a-Şi duce biserica în cer. Dar răspunsul la această argumentare eronată este că Petru se adresează aici bărbaţilor Israelului (versetul 12). El discută despre relaţiile lui Dumnezeu cu poporul Israel. În ce priveşte naţiunea Israel, Domnul Isus va rămâne în cer până va veni să domnească, la sfârşitul Tribulaţiei (Marii Strâmtorări). Cât priveşte persoanele individuale din rândul poporului Israel care vor crede în El în timpul epocii Bisericii, acestea vor beneficia, alături de credincioşii dintre Neamuri, de Răpirea bisericii, care poate avea loc în orice clipă. De asemenea, la Răpire, Domnul nu părăseşte cerurile, ci noi vom fi ridicaţi, pentru a-L întâmpina în văzduh.

Ca exemplu de profeţie din Vechiul Testament care se referă la glorioasa domnie a lui Cristos, Petru citează Deuteronom 18:15,18,19. Pasajul acesta îl înfăţişează pe Domnul Isus ca Profetul lui Dumnezeu în epoca de aur a Israelului, vestind voia şi legea lui Dumnezeu.

Când Moise a spus: „DOMNUL Dumnezeul vostru vă va ridica un Profet ca mine", nu s-a referit la asemănarea cu caracterul sau capacitatea lui, ci la o asemănare în sensul că ambii au fost înviaţi de Dumnezeu. Cu alte cuvinte: ,,Dumnezeu îl va învia cum m-a înviat pe mine."

În timpul domniei lui Cristos pe pământ, cei care vor refuza să asculte şi să I se supună Lui, vor fi nimiciţi cu desăvârşire. Desigur, cei ce îl resping în vremea noastră vor suferi şi ei judecata veşnică, dar gândul principal care se desprinde din acest pasaj este că Cristos va domni cu un toiag de fier şi că cei care nu ascultă de El şi se răzvrătesc împotriva Lui vor fi îndată executaţi.

Pentru a sublinia şi mai mult că vremurile de restauraţie au fost amplu profeţite în Scriptură, Petru adaugă faptul că toţi profeţii de la Samuel şi continuând cu succesorii acestuia au vorbit despre aceste zile.

Petru le aminteşte acum ascultătorilor săi iudei că promisiunea acestor vremuri de binecuvântare le-a fost făcută lor, ca fii ai profeţilor şi descendenţi ai lui Avraam. La urma urmelor, Dumnezeu încheiase un legământ cu Avraam, prin care Se angaja să binecuvânteze toate familiile de pe pământ în sămânţa lui. Toate promisiunile binecuvântărilor Mileniului sunt focalizate în Sămânţă, adică în Cristos. Prin urmare, israeliţii ar fi trebuit să-L accepte pe Domnul Isus ca Mesia.

Dumnezeu deja L-a înviat pe Robul Său (3:13), şi L-a trimis mai întâi la poporul Israel. Asta se referă la întruparea şi la viaţa Domnului nostru, mai degrabă decât la învierea Sa. Dacă israeliţii L-ar fi primit, El l-ar fi întors pe fiecare din ei de la fărădelegile sale.

În această predică rostită de Petru în faţa poporului Israel, observăm că se are în vedere împărăţia, mai degrabă decât biserica. De asemenea, accentul este pus mai mult asupra naţiunii, decât asupra individului. Duhul lui Dumnezeu rămâne peste Israel, cu îndelungă răbdare şi îndurare, rugându-l pe străvechiul popor al lui Dumnezeu să-L primească pe slăvitul Domn Isus ca Mesia, grăbind astfel venirea împărăţiei Lui Cristos pe pământ Dar Israel nu vrea să audă.

F. Prigoanele şi creşterea împărăţiei (4:1-7:60)

Prima prigoană dezlănţuită asupra tinerei biserici era gata să înceapă. Şi, respectând tiparul anterior, ea porneşte de la conducătorii religioşi. Preoţii, căpitanul Templului şi saducheii s-au ridicat împotriva apostolilor.

Scroggie opinează că preoţii reprezintă intoleranţa religioasă; căpitanul Templului: duşmănia politică iar saducheii necredinţa implicată în raţionalism. Saducheii negau doctrina învierii. Aceasta îi punea însă în stare de conflict direct cu apostolii, întrucât învierea a constituit punctul central al propovăduirii apostolilor! Spurgeon vede o paralelă: Saducheii, după cum ştiţi, constituiau Şcoala cu vederi largi, sau liberalii - gânditorii avansaţi, moderniştii din vremea aceea. Dacă doriţi să luaţi contact cu ironia usturătoare, cu cuvintele pline de sarcasm sau cu acţiuni pline de cruzime, vi-i recomand pe aceşti domni cu inima largă. Ei sunt liberali cu toată lumea, în afară de cei care dispun de adevăr. Pentru deţinătorii adevărului ei au rezervată o măsură îndoită de amărăciune, ce depăşeşte în tărie pelinul şi fierea amară. Ei sunt atât de liberali cu fraţii lor rătăciţi ca ei încât nu mai au nici o îngăduinţă faţă de evanghelici.

Acestor lideri le era ciudă că apostolii îi învaţă pe oameni, considerând că acesta era prerogativul lor exclusiv. Apoi ei erau supăraţi pe faptul că se vestea Isus ca înviat din morţi. Căci dacă Isus a înviat cu adevărat din morţi, ei, saducheii, era discreditaţi.

În versetul 2 expresia învierea din morţi este importantă, deoarece infirmă concepţia populară a unei învieri generale la sfârşitul lumii. Pasajul acesta şi altele vorbesc despre o înviere dintre ceilalţi morţi. Cu alte cuvinte, unii vor fi înviaţi, în timp ce alţii (necredincioşii) vor rămâne în

mormintele lor, urmând să învie altădată.

Liderii s-au decis să-i ţină pe apostoli sub un fel de arest la domiciliu, până a doua zi, întrucât se făcuse târziu. (Miracolul vindecării din capitolul 3 avusese loc în jurul orei 3 după amiază.)

În pofida opoziţiei oficiale, mulţi oameni s-au întors la Domnul. Se spune că circa cinci mii de oameni (în greacă andres, adică „bărbaţi") s-au adăugat la părtăşia creştină. Există o divergenţă de păreri între comentatori cu privire la faptul dacă între aceştia erau şi cei trei mii mântuiţi la Rusalii. Nu sunt incluşi aici femeile şi copiii.

A doua zi, conciliul religios cunoscut sub denumirea de Sinedriu a fost convocat în sesiune de judecată, intenţionând să pună capăt activităţilor acestor oameni consideraţi de ei incomozi. Numai că prin aceasta ei le-au oferit apostolilor încă o şansă minunată de a-L mărturisi pe Cristos!

Împreună cu mai marii poporului, bătrânii şi cărturarii se aflau acolo şi:

1. Marele preot Ana, înaintea căruia fusese adus Domnul prima oară. El fusese mare preot în trecut, dar i se permitea să reţină acest titlu din curtoazie.

2. Caiafa, ginerele lui Ana, care a prezidat procesul Domnului.'

3. Ioan şi Alexandru, despre care nu se mai cunosc alte fapte.

4. Toţi cei care erau din familia marelui preot, descinşi din familii de mari-preoţi.

Procesul a început cu întrebarea adresată apostolilor: cu ce putere sau în numele cui au săvârşit ei minunea vindecării ologului. Petru a luat cuvântul, mărturisindu-L pentru a treia oară pe Cristos la Ierusalim. A fost un prilej minunat de a vesti Evanghelia ierarhiei religioase şi Petru s-a folosit de acest prilej din plin, mărturisindu-L pe Cristos fără teamă.

Mai întâi, el le-a amintit ascultătorilor săi că sunt nemulţumiţi de faptul că apostolii au săvârşit o faptă bună... făcută unui om bolnav. Deşi Petru nu spune asta, se subînţelege că mai marii poporului îi văzuseră pe cerşetor la poarta templului, dar nu putuseră să-l vindece. Apoi apostolul a lansat o veste trăznet, spunând că actul de vindecare a fost săvârşit în numele lui Isus... pe care ei L-au răstignit. Dumnezeu L-a înviat pe Isus din morţi, şi prin puterea Lui fusese realizată vindecarea. Iudeii nu-I acordau nici un loc lui Isus în structurile lor, drept pentru care L-au lepădat şi L-au răstignit. Dar Dumnezeu L-a înviat din morţi şi L-a preamărit în cer. Piatra lepădată a devenit piatra pusă de zidari în capul unghiului, indispensabila cheie de boltă fără de care clădirea nu poate fi terminată. Într-adevăr, El este indispensabil! Fără El nu este mântuire. El este singurul Mântuitor care există. Nici un alt nume de sub cer nu a fost dat oamenilor în care să fie mântuiţi. Numai prin numele acesta trebuie şi putem fi mântuiţi.

Citind versetele 8-12, să nu uităm că aceste cuvinte au fost rostite de acelaşi om care se lepădase de Domnul de trei ori, cu jurăminte şi blesteme.

Religia oficială, osificată şi închistată în dogmele ei lipsite de viaţă, nu va tolera niciodată evanghelismul vital şi plin de râvnă, care produce rezultate în inimile oamenilor. Exponenţii ei rămân total nedumeriţi să constate că nişte oameni fără carte şi neinstruiţi produc o înrâurire atât de mare asupra comunităţii în care trăiesc, în timp ce toată înţelepciunea lor nu se ridică deasupra „cărnii şi sângelui", cum s-a exprimat cineva.

În Noul Testament nu se face nici o distincţie între cler şi laici. Această distincţie este o relicvă a bisericii Romei, datând din perioada premergătoare Reformei. Ioan Huss a luptat şi a murit în Cehia pentru doctrina preoţiei universale a tuturor credincioşilor iar simbolul hussit ne-a parvenit nouă, celor de azi, prin paharul Cinei Domnului, aşezat pe Biblia deschisă. Or, tocmai adevărul acesta al preoţiei regale şi al mărturiei pe care o dă fiecare credincios a constituit forţa dinamică ce a pus în mişcare biserica primară. Fără să beneficieze de tehnologiile avansate de care dispunem noi sau de mijloacele moderne de transport sau de traduceri sau de publicarea Cuvântului, Evanghelia harului lui Dumnezeu a zguduit din temelii Imperiul, până când sfinţii au ajuns să fie prezenţi până şi în casa Cezarului. Dumnezeu ne cheamă la creştinismul primitiv.

Sinedriul a rămas înmărmurit de îndrăzneala lui Petru şi Ioan. Tare le-ar fi plăcut membrilor acestui organism să respingă mărturia acestor pescari neştiutori şi needucaţi din Galileea. Dar n-au putut să nu observe extraordinara stăpânire de sine, calmul lor solemn, puterea şi curajul ce se degajau din viaţa lor, calităţi pe care le remarcaseră din plin când L-au judecat pe Isus. Aşa se face că au pus îndrăzneala apostolilor pe seama faptului că aceştia fuseseră cu Isus în trecut. Desigur, adevărata explicaţie consta în faptul că ei erau acum plini de Duhul Sfânt.

Şi mai jenant era faptul că ologul vindecat se afla acolo în sală şi nimeni nu putea tăgădui minunea extraordinară ce se săvârşise, după cum subliniază şi J. H. Jowett:

"Oamenii s-ar putea să te depăşească în forţa argumentării. S-ar putea să suferi o înfrângere totală pe plan intelectual. Dar argumentul unei vieţi răscumpărate nu poate fi răsturnat. „Dar fiindcă vedeau lângă ei pe omul care fusese vindecat, nu puteau zice nimic împotrivă."

Pentru a discuta la ce strategie să recurgă, au poruncit ca Petru şi Ioan să iasă din încăpere. Iată dilema care îi confrunta pe ei: pe apostoli nu-i puteau pedepsi pentru săvârşirea unei fapte de milostenie, dar dacă nu puneau capăt activităţii unor fanatici ca aceştia, religia lor putea fi serios ameninţată, prin pierderea de aderenţi. Prin urmare, s-au decis să le interzică lui Petru şi Ioan să mai vorbească cu oamenii despre Isus în conversaţii particulare şi să nu îl mai predice în public.

Petru şi Ioan nu au putut consimţi să respecte asemenea restricţii. Responsabilitatea şi loialitatea lor supremă era faţă de Dumnezeu, nu faţă de om. Dacă ar fi fost cinstiţi, şi dregătorii ar fi recunoscut că aşa este. Apostolii fuseseră martori la învierea şi înălţarea lui Cristos. Ei îi sorbiseră învăţăturile zi de zi, ceea ce înseamnă că purtau răspunderea de a-l aduce mărturie Domnului şi Mântuitorului, Isus Cristos.

Şubrezimea poziţiei dregătorilor reiese şi din faptul că nu i-au putut pedepsi pe apostoli, întrucât toţi oamenii ştiau că se săvârşise o minune de vindecare. Cel vindecat, în vârstă de patruzeci de ani, era binecunoscut de oameni, care îi văzuseră starea nenorocită mulţi ani la rând. Prin urmare, tot ce a putut Sinedriul face a fost să-i elibereze pe apostolii acuzaţi, lansând noi ameninţări la adresa lor.

Pătrunşi de instinctul de fii liber-născuţi ai lui Dumnezeu, apostolii s-au dus direct la fraţii lor de credinţă, de îndată ce au fost eliberaţi de autorităţi. Ei au căutat şi au găsit părtăşia cu „turma hăituită şi strânsă la un loc, a cărei singură vină era Cristos." De-a lungul veacurilor a rămas valabil adevărul potrivit căruia caracterul unui creştin se defineşte prin părtăşia şi compania în mijlocul căruia poate fi găsit.

De îndată ce au auzit sfinţii ce s-a întâmplat, şi-au înălţat glasul în rugăciune către Domnul. Adresându-se lui Dumnezeu cu termenul care înseamnă în original „Stăpâne absolut" - cuvânt rar întâlnit în Noul Testament - ei L-au lăudat pentru că este Creatorul tuturor lucrurilor (şi, prin urmare, superior creaturilor care se împotriveau acum adevărului Său). Apoi ei au adoptat cuvintele lui David din Psalmul 2, pe care acesta le rostise prin Duhul Sfânt în legătură cu opoziţia puterilor guvernamentale împotriva Cristosului Său. În realitate, Psalmul acesta ne îndreaptă privirile spre timpul când Cristos va veni să-Şi întemeieze împărăţia, când regii şi dregătorii vor căuta să-I împiedice planurile. Dar creştinii primari şi-au dat seama că situaţia din vremea lor era similară şi astfel au aplicat cuvintele Psalmului, la propriile lor împrejurări. După cum am amintit, ei au dat dovadă de adevărată spiritualitate prin dibăcia divină cu care au întreţesut Sfintele Scripturi în însuşi textul rugăciunilor lor.

În aceste versete ni se oferă aplicarea citatului din Psalmul 2 la contextul apostolilor. Chiar acolo, în Ierusalim, romanii împreună cu iudeii se uniseră împotriva Robului Sfânt al lui Dumnezeu Isus.

Irod îi reprezenta pe iudei iar Pilat era exponentul Neamurilor. Versetul 28 se încheie pe o notă surprinzătore. Astfel ne-am fi aşteptat să ni se spună că dregătorii aceştia s-au adunat împreună să aducă la îndeplinire toate planurile rele urzite în inimile lor întunecate. Când colo, ni se spune că ei s-au adunat ca să facă tot ce hotărâse mai dinainte mâna şi sfatul lui Dumnezeul Iată ce spune Matheson în această privinţă:

Ideea care se degajă din text este că eforturile lor de a se împotrivi voii divine s-au dovedit a fi în realitate consonante cu ea. Ei s-au întrunit în sesiune de război împotriva lui Cristos, dar, fără să-şi dea seama, au semnat un pact de promovare a gloriei lui Cristos. Dumnezeul nostru nu suprimă furtunile care se stârnesc împotriva Sa, ci călăreşte pe aceste talazuri, prin ele aducându-Şi la îndeplinire planurile.

După ce şi-au exprimat încrederea în atotputernicia lui Dumnezeu, creştinii au dat glas celor trei rugăminţi concrete:

1. Uită-te la ameninţările lor. Ei nu şi-au permis să îndrăznească să-I dicteze lui Dumnezeu cum să-i pedepsească pe aceşti oameni răi, ci, pur şi simplu, au lăsat întreaga chestiune în mâna Domnului.

2. Dă putere robilor Tăi să vestească Cuvântul Tău cu toată îndrăzneala. Nu siguranţa persoanei lor era de primă importanţă, ci vestirea neînfricată a Cuvântului lui Dumnezeu.

3. Şi întinde-ţi mâna ca să se facă tămăduiri. Propovăduirea Evangheliei de către biserica primară a fost confirmată şi atestată de Dumnezeu prin semne şi minuni săvârşite prin numele lui Isus. Aici credincioşii se roagă ca Dumnezeu să continue să confirme astfel misiunea apostolilor.

După ce s-au rugat ei, s-a cutremurat locul unde erau adunaţi - ca expresie fizică a extraordinarei puteri spirituale ce sălăşluia în ei. Ei au fost umpluţi cu Duhul Sfânt, un indiciu al ascultării lor de Domnul, al umblării în lumină şi al predării lor faţă de El. Ei au continuat să predice cuvântul lui Dumnezeu cu îndrăzneală, acesta constituind un răspuns direct la rugăciunea lor din versetul 29.

Întâlnim şapte ocazii în Cartea Fapte când se spune că oamenii au fost umpluţi cu Duhul Sfânt sau plini de Duhul Sfânt. Observaţi scopurile sau rezultatele:

1. Pentru ca să vorbească (2:4;4:8;.şi în contextul actual).

2. Pentru ca să slujească (6:3).

3. Pentru ca să păstorească (11:24).

4. Pentru ca să mustre (13:9).

5. Pentru ca să moară (7:55).

Când inimile sunt aprinse de flacăra iubirii lui Cristos, din ele se va revărsa dragoste şi pentru fraţii şi surorile lor de credinţa. Dragostea aceasta se manifestă prin dărnicie. Astfel, primii credincioşi au exprimat realitatea vieţii lor comune în Cristos prin practicarea unei comunităţi de bunuri împărtăşite în comun. În loc să fie egoişti, păstrând doar pentru ei bunurile de care dispuneau, ei au considerat averea lor o proprietate comună, pentru toţi credincioşii. Oriunde se semnala vreo nevoie, ei vindeau ogoarele sau casele şi depuneau înaintea apostolilor sumele astfel obţinute, pentru a putea fi folosite la acoperirea acestor nevoi. Este important de observat că ei împărţeau bunurile lor ori de câte ori se ivea o nevoie. Nu se făcea o împărţire arbitrară sau egală, la un anumit moment dat, cum arată şi F. W. Grant:

Prin urmare, nu a avut loc nici o renunţare generala la titlul de proprietate personală. Mai degrabă, dărnicia izvora din iubirea care nu putea suferi să vadă un frate sau o soră ducând lipsă. Era instinctul inimilor care şi-au găsit adevărata comoară în sfera în care înviase Cristos.

Exprimată pe un ton oarecum sarcastic, dar, din păcate, adesea valabilă este şi paralela pe care o face F. R. Marsh cu situaţia din vremea noastră:

Contrastând biserica primară cu creştinismul zilelor noastre, cineva s-a exprimat astfel: „Putem rămâne oare indiferenţi la faptul că dacă evanghelistul Luca ar descrie creştinismul zilelor noastre, şi nu cel primar, el s-ar exprima în alţi termeni în Fapte 4:32-35, după cum urmează? «...Şi mulţimea celor care crezuseră avea o inimă împietrită şi un suflet înţepenit, fiecare din ei zicând că bunurile de care dispune sunt ale lui şi că toate lucrurile le deţin în acest mod. Iar ei mărturiseau cu multă putere despre atracţiile lumii acesteia şi un mare egoism era peste ei toţi. Şi mulţi dintre ei erau lipsiţi de dragoste, căci toţi cei care posedau terenuri îşi cumpărau şi mai multe şi uneori dădeau o mică părticică în folosul public, pentru ca numele lor să apară cu litere de o şchioapă pe paginile ziarelor şi se împărţeau fiecăruia elogii după cum avea nevoie.»"

Viaţa celor care s-au dedicat cu totul Domnului e pătrunsă de o tainică lumină şi putere. Astfel, nu la voia întâmplării citim în versetul 33 că: Apostolii mărturiseau cu multă putere despre învierea Domnului Isus. Şi un mare har era peste toţi. Se pare că atunci când Dumnezeu găseşte

oameni dispuşi să-l predea Lui bunurile de care dispun, El conferă mărturiei lor o remarcabilă forţă de atracţie şi putere de convingere.

Mulţi susţin că această împărţire a bunurilor în comun a constituit o fază temporară în viaţa primei biserici, nefiind o pildă vrednică de urmat pentru noi cei de azi. Dar acest mod de a gândi trădează jalnica noastră stare de pauperitate spirituală. Dacă am avea puterea Rusaliilor în inimile noastre, am cunoaşte şi roadele Rusaliilor în vieţile noastre, după cum arată Ryle:

Nu avem aici de a face cu un gen de „comunism creştin". Cei care îşi vindeau averile o făceau de bună voie şi nesiliţi de nimeni (versetul 34). Dreptul la proprietatea individuală nu a fost astfel abolit. Comunitatea nu deţinea controlul asupra banilor persoanelor individuale, înainte-ca acestea să-i fi depus la picioarele apostolilor. Distribuirea nu se făcea în mod egal (uniform), ci în funcţie de nevoi. Nu întâlnim astfel nici o urmă de principii comuniste la primii creştini. Mai degrabă, avem de a face cu cea mai remarcabilă etalare a dărniciei şi iubirii creştine care se poate întâlni.

Observaţi în versetul 33 două trăsături distinctive ale oricărei biserici viabile: mare putere şi mare har. Vance Havner scoate la iveală alte patru calităţi, după cum urmează: mare frică (5:5,11); mare prigoană (8:1); mare bucurie (8:8;15:3); numărul mare al celor care au crezut (11:21).

Versetele acestea constituie veriga de legătură cu capitolul 5. Generozitatea lui Barnaba este contrastată cu ipocrizia lui Anania. Fiind levit, Iosif, numit Barnaba... în mod normal, nu ar fi deţinut avere, căci Domnul trebuia să fie partea leviţilor. În ce împrejurări şi din ce motive va fi dobândit el avere nu ştim. Ce ştim însă este că legea iubirii a lucrat atât de puternic în inima lui, încât acest fiu al mângâierii a vândut un ogor pe care-l avea, a adus banii şi i-a depus la picioarele apostolilor.

Când Dumnezeu lucrează cu putere, Satan va încerca imediat să imite, producând o lucrare contrafăcută, prin care, de fapt, să corupă şi să contracareze acţiunea lui Dumnezeu. Dar acolo unde există reală putere spirituală, înşelăciunea şi făţărnicia vor fi date în vileag numaidecât.

Anania şi Satira au fost, după câte se pare, mişcaţi de generozitatea lui Barnaba şi a celorlalţi. Şi astfel, poate din dorinţa de a primi elogii din partea oamenilor, pentru un act similar de generozitate, au vândut o moşioară dăruind o parte din banii obţinuţi apostolilor. Păcatul lor a constat în a fi declarat că au dat mult, când, în realitate, au dat mai puţin. Nimeni nu i-a rugat să-şi vândă proprietatea. Chiar după ce au vândut-o, nimeni nu i-a obligat să dea nimic. Ei însă s-au prefăcut că sunt consacraţi pe dea-ntregul, când, în realitate, au reţinut pentru ei o parte.

Petru l-a acuzat pe Anania de a fi minţit pe Duhul Sfânt, şi nu doar pe oameni. Minţindu-L pe Duhul Sfânt, el L-a minţit pe Dumnezeu, întrucât Duhul Sfânt este Dumnezeu.

În acest punct, Anania a căzut mort la pământ şi a fost transportat afară de tineri. A fost un act solemn al disciplinei pe care a aplicat-o Dumnezeu bisericii primare. Desigur, mântuirea lui Anania nu a fost afectată cu nimic, siguranţa lui eternă a rămas neştirbită. Mai degrabă, incidentul a relevat profunda dezaprobare a lui Dumnezeu faţă de această primă erupţie de păcat în biserica Sa. „După cum s-a exprimat un comentator," citează Richard Bewes, „«fie Anania, fie Duhul trebuie să plece. Într-atât de mare era curăţia părtăşiei primei biserici încât o asemenea minciuna nu putea fi tolerată în sânul ei.

Cam la trei ore după aceea, când a apărut Safira, Petru a acuzat-o că a colaborat cu soţul ei, punând Duhul Domnului la încercare. El i-a spus ce i s-a întâmplat soţului ei şi a prezis că şi ea va avea aceeaşi soartă. Imediat ea s-a prăbuşit şi a murit, fiind dusă afară şi îngropată.

Capacitatea lui Petru de a se pronunţa şi a emite un verdict asupra acestui cuplu constituie un exemplu al puterilor miraculoase ce le-au fost acordate apostolilor. Poate că a fost împlinirea promisiunii Domnului: „Dacă veţi reţine păcatele, ele vor fi reţinute" (Ioan 20.23). Vedem un alt caz al acestei puteri speciale în capacitatea lui Pavel de a-l da pe un creştin ce păcătuise pe mâna Satanei, pentru nimicirea cărnii lui (1Corinteni 5:5). Nu avem motive să credem că această putere a continuat să se manifeste după încheierea perioadei apostolilor.

Ne imaginăm cât de mare trebuie să fi fost uimirea şi teama ce va fi cuprins biserica şi pe toţi cei ce au auzit despre moartea năpraznică a acestui cuplu.

După moartea lui Anania şi Safira, apostolii au continuat să săvârşească minuni, pe când oamenii s-au strâns în jurul lor în Pridvorul lui Solomon. Atât de vie era prezenţa şi puterea lui Dumnezeu, încât oamenii nu se asociau în mod uşuratic cu ei, nici nu făceau mărturisiri nefondate de credinţă. Şi totuşi, oamenii de rând îi stimau foarte mult, mulţi ocupându-şi locul de credincioşi în Domnul Isus. Oamenii îi scoteau în stradă pe cei bolnavi, pe saltelele lor, pentru ca umbra lui Petru să cadă peste unii din ei, când trecea el pe acolo. Toţi vedeau că viaţa apostolilor era plină de realitatea şi puterea lui Dumnezeu, că ei erau folosiţi de El ca instrumente pentru binecuvântarea altora. De la marginile oraşului veneau bolnavii şi demonizaţii şi erau cu toţii vindecaţi.

Din Evrei 2:4 reiese clar că minunile de acest gen constituiau metoda lui Dumnezeu de a aduce mărturie misiunii apostolilor. Odată cu încheierea Noului Testament, în forma sa redactată, nevoia unor astfel de semne a dispărut, în mare parte. Cât priveşte aşa-numitele „campanii de vindecare" care auzim că se ţin în zilele noastre, ar trebuie să ne fie de ajuns să scoatem în evidenţă doar un singur fapt, anume că dintre cei aduşi la apostoli, toţi erau vindecaţi - afirmaţie care nu este nicidecum valabilă în cazul aşa-zişilor „vindecători prin credinţă" (faith-healers) din vremea noastră.

Lucrarea Duhului Sfânt în mod inevitabil va duce întotdeauna la convertirea oamenilor, pe de o parte, şi la stârnirea împotrivirii, pe de altă parte, cum s-a întâmplat şi în cazul de faţă. Marele preot (probabil, Caiafa) şi prietenii lui saduchei s-au umplut de mânie când au constatat că ucenicii aceştia fanatici ai lui Isus dispuneau de atâta putere în rândul populaţiei. Ei detestau orice ameninţare posibilă la rolul lor exclusiv de lideri religioşi, având un dispreţ feroce pentru orice propovăduire a mesajului despre o înviere cu trupul, pe care, desigur, ei o tăgăduiau din răsputeri.

Nefiind în stare să dea alt răspuns apostolilor, decât cel al forţei brute, dregătorii au dat ordin ca apostolii să fie arestaţi şi întemniţaţi. În noaptea aceea un înger al Domnului i-a scos pe apostoli afară din închisoare, spunându-le să se întoarcă la templu şi să le spună oamenilor toate cuvintele acestei vieţi. Luca redă miraculoasa intervenţie a îngerului fără să trădeze vreun sentiment de mirare. Cât priveşte apostolii, dacă aceştia vor fi fost şocaţi de intervenţia îngerului, textul biblic nu ne oferă nici o dovadă în această privinţă.

Ce bine s-a exprimat îngerul când a descris viaţa creştină drept viaţa aceasta! Căci ea nu este doar un crez sau un set de doctrine, ci o Viaţă - viaţa de după înviere a Domnului Isus, împărtăşită de El tuturor celor care se încred în El.

Şi astfel, în zorii zilei apostolii erau din nou în templu, învăţându-i pe oameni. Între timp, marele preot s-a întrunit într-un conclav solemn cu conciliul (Sinedriul) şi cu senatul (toţi bătrânii), aşteptând să li se aducă deţinuţii.

Nedumeriţi peste măsură, aprozii au trebuit să raporteze instanţei că la închisoare toate erau în ordine, cu excepţia faptului că deţinuţii dispăruseră! Ce veste tulburătoare! „Ore cum se vor sfârşi lucrurile?" se vor fi întrebat căpitanul templului şi preoţii cei mai de seamă. „Până unde va merge această mişcare populară?" Întrebările lor au fost întrerupte de solul care a venit să le dea de ştire că deţinuţii evadaţi au revenit la locul lor obişnuit din templu, învăţându-i pe oameni! Nu putem să nu-i admirăm pentru curajul lor şi, în acelaşi timp, trebuie să redobândim capacitatea primei biserici de a suferi consecinţele pentru convingerile noastre, indiferent cât ne-ar costa.

Aprozii nu au recurs la nici o violenţă când i-au adus pe apostoli în faţa conciliului. Ei se temeau că oamenii îi vor omori cu pietre, dacă îi vor maltrata pe aceşti adepţi ai lui Isus, atât de stimaţi de oamenii de rând.

Marelui preot i-a revenit rolul de purtător de cuvânt. „Nu v-am poruncit noi tu toată stricteţea să nu-i învăţaţi pe oameni în numele acesta?" a spus marele preot, evitând în mod intenţionat pomenirea numelui Domnului Isus Cristos. „Aţi umplut Ierusalimul cu învăţătura voastră," a continuat el, aducând fără să-şi dea seama un compliment eficacităţii misiunii apostolilor. „Voi căutaţi să aruncaţi asupra noastră sângele acestui om." Numai că iudeii înşişi făcuseră deja acest lucru, când strigaseră: „Sângele Lui să fie asupra noastră şi asupra copiilor noştri" (Matei 27:25).

Anterior, apostolii se rugaseră să li se dea îndrăzneala de a vesti Cuvântul. Acum, cu curaj de sus, ei insistă asupra faptului că au obligaţia de a asculta de Dumnezeu, mai degrabă decât de oameni. Ei declară răspicat că Isus a fost înviat de Dumnezeu, că Israel L-a omorât, atârnându-L pe lemn, dar că Dumnezeu L-a înălţat la dreapta sa, ca Prinţ şi Mântuitor. În această calitate, El e dispus să dăruiască pocăinţă Israelului şi iertarea păcatelor. Iar ca o complinire a celor spuse, apostolii adaugă că ei sunt martorii acestor lucruri, după cum este şi Duhul Sfânt pe care Dumnezeu îl dă celor care ascultă de El, crezând în Fiul Lui.

Faptul că Dumnezeu L-a înviat pe Isus (versetul 30) ar putea fi o referire la întruparea Sa sau la învierea Sa. Sensul probabil aici este că Dumnezeu L-a ridicat prin întrupare să fie Mântuitorul.

Cuvintele acestor conştiinţe întruchipate au fost însoţite de o profundă convingere - atât de profundă încât dregătorii s-au sfătuit să-i omoare. În acest punct, intervine Gamaliel - unul din cei mai străluciţi rabini ai Israelului, învăţătorul lui Saul din Tars. Din sfatul dat de el nu reiese dacă era creştin sau dacă era măcar în favoarea creştinilor. Mai degrabă, a fost o înţelepciune omenească.

După cea poruncit să-i scoată pe apostoli afară, mai întâi el le-a spus membrilor Sinedriului că dacă mişcarea aceasta nu era de la Dumnezeu, se va prăbuşi în curând. În acest sens, au fost oferite două ilustraţii:

1. cea a lui Teuda, lider auto-proclamat care, împreună cu patru sute de revoluţionari, a fost omorât iar oamenii lui împrăştiaţi;

2. şi a apoi cea a lui Iuda Galileanul, un alt fanatic, care i-a incitat pe iudei la răscoală, dar care a pierit şi el, adepţii lui fiind împrăştiaţi.

Dacă această religie creştină nu este de la Dumnezeu, a spus Gămăliei, cel mai indicat este s-o lase în pace, căci va dispare de la sine. A încerca s-o combată ar însemna să-i dea şi mai multe şanse de supravieţuire. (Desigur, argumentul acesta nu este întru totul valabil, căci multe instituţii corupte au cunoscut o dezvoltare înfloritoare, secole de-a rândul. În realitate, ele au atras mai mulţi aderenţi decât adevărul. Dar argumentul este valabil în timpul lui Dumnezeu, dacă nu în al omului.)

Pe de altă parte, a continuat Gămăliei, dacă mişcarea aceasta este totuşi de la Dumnezeu, ei nu vor putea să i se împotrivească, ci se vor trezi în poziţia dificilă de a lupta împotriva lui Dumnezeu.

Acest mod logic de a privi lucrurile a plăcut dregătorilor, care i-au chemat pe apostoli, au poruncit să fie bătuţi, le-au interzis să mai vorbească în numele lui Isus şi le-au dat drumul să plece. Bătaia aplicată apostolilor a fost lipsită de sens şi contrară legii - reacţia iraţională a unor inimi pline de bigotism, care se împotriveau adevărului lui Dumnezeu (Ryrie opinează că bătaia a fost administrată pentru nesupunerea lor faţă de porunca anterioară a Sinedriului (cf. Deuteronom 25:2,3). Porunca ce a însoţit bătaia a fost iarăşi neînţeleaptă şi desigur inutilă. A le cere ucenicilor să nu mai vorbească despre numele lui Isus era ca şi când le-ar fi poruncit soarelui să nu mai strălucească pe bolta cerului!

Bătaia aplicată apostolilor a avut două rezultate neaşteptate: Mai întâi, le-a provocat o bucurie profundă, pentru faptul că au fost socotiţi vrednici să sufere ruşine pentru acest nume (În manuscrisele tradiţionale exista trei variante care ridică întrebări: TR: „numele Lui"; NU: „numele"; M: „numele lui Isus") atât de drag lor! Apoi le-a dat un imbold şi mai mare, o perseverenţă sporită de a vesti cuvântul la templu, acasă şi de a-L predica pe Isus, ca Mesia cu şi mai multă râvnă.

Deci şi de data aceasta Satan s-a păcălit.

Dacă diavolul nu poate nimici prin atacuri declanşate din afară, atunci va încerca să facă ravagii prin declanşarea unor disensiuni interne, aşa cum reiese din versetele următoare.

În primele zile ale bisericii, creştinii aveau obiceiul de a repartiza zilnic ajutoare pentru văduvele sărace din biserică, ce nu aveau alt mijloc de întreţinere. Unii din credincioşii care fuseseră iudei de limbă greacă s-au plâns că văduvele lor nu s-au bucurat de. acelaşi tratament ca văduvele evreilor (adică cele din Ierusalim şi din Iudeea).

Cei doisprezece apostoli şi-au dat seama că, pe măsură ce biserica se dezvolta tot mai mult, se ivea nevoia rezolvării acestor chestiuni de ordin administrativ. În ce-i privea pe ei înşişi, nu se cădea ca ei să lase misiunea vestirii Cuvântului lui Dumnezeu, doar pentru a se ocupa de probleme financiare. Prin urmare, sfatul lor a fost ca biserica să numească şapte oameni spirituali care să se ocupe de problemele de natură vremelnică ale bisericii.

Deşi aceşti oameni nu sunt desemnaţi de Biblie ca diaconi, totuşi nu greşim dacă îi privim ca atare. În expresia: „să slujim la mese" termenul „a sluji" este forma verbală a substantivului din care derivă termenul de diacon. Deci ei erau diaconi, cu funcţia specifică de a se ocupa de

mese.

Trei erau calităţile pe care trebuiau să le întrunească ei pentru a ocupa această funcţie:

1. Ei trebuiau să fie vorbiţi de bine (deci să se bucure de o bună reputaţie).

2. Să fie plini de Duhul Sfânt (deci spirituali, duhovniceşti).

3. Şi în sfârşit trebuiau să fie plini de înţelepciune (adică practici).

O listă mai amănunţită a calităţilor necesare ocupării acestei funcţii o găsim la 1Timotei 3:8-13.

Apostolii s-au consacrat întru totul rugăciunii şi propovăduirii Cuvântului. Nu e întâmplătoare ordinea în care sunt redate cele două activităţi: mai întâi, rugăciunea, apoi propovăduirea Cuvântului. Cu alte cuvinte, mai întâi ei aveau grijă să stea de vorbă cu Dumnezeu despre oameni, şi abia apoi să le vorbească oamenilor despre Dumnezeu.

Judecând după numele celor şapte care au fost desemnaţi, majoritatea au fost iudei vorbitori de limba greacă înainte de convertirea lor. Negreşit aceasta a fost o concesie plină de amabilitate faţă de însuşi grupul care ridicase obiecţia. Se punea astfel capăt oricăror acuzaţii posibile de favoritism în acest domeniu. Când dragostea lui Dumnezeu umple inimile oamenilor, ea va triumfa întotdeauna asupra tuturor fleacurilor, maliţiozităţilor şi actelor de egoism.

Numai doi dintre diaconii aceştia ne sunt îndeajuns de bine cunoscuţi: Ştefan, care a devenit primul martir al bisericii, şi Filip, evanghelistul care a dus mai târziu Evanghelia în Samaria, câştigându-l apoi pe famenul etiopian pentru Cristos şi mai târziu oferindu-i lui Pavel ospitalitate în Cezareea.

După ce s-au rugat, apostolii şi-au exprimat părtăşia cu alegerea făcută de biserică, punându-şi mâinile peste cei şapte.

Dacă versetul 7 este citit în continuarea versetelor precedente, atunci pare să indice că desemnarea de diaconi care să se ocupe de treburile administrative a dus la o semnificativă înaintare a Evangheliei. Pe măsură ce se răspândea cuvântul lui Dumnezeu, mulţi ucenici erau adăugaţi la comunitatea de creştini din Ierusalim şi mulţi dintre preoţii iudei au devenit şi ei urmaşi ai Domnului Isus.

Textul biblic se concentrează acum asupra unuia dintre diaconi, Ştefan, (Ştefan (Stephanos în greacă) înseamnă „ghirlandă" sau „coroană triumfală") care a fost folosit cu mare putere de Dumnezeu în săvârşirea unor minuni şi în propovăduirea Cuvântului. Este primul om în afară de apostoli despre care se spune în cartea Faptele Apostolilor că a săvârşit minuni. S-a datorat promovarea sa într-o slujbă mai înaltă faptului că a slujit cu credincioşie ca diacon? Sau a fost o slujbă suplimentară, pe care şi-a desfăşurat-o paralel cu aceea de diacon? Este greu de aflat răspunsul din textul versetului.

Împotrivirea faţă de puternica vestire a Cuvântului de către Ştefan a pornit din sânul sinagogii - adică al lăcaşului la-care se strângeau iudeii în ziua de sabat, pentru a primi învăţătură din lege. Sinagogile erau denumite în funcţie de categoriile de oameni care le frecventau. Astfel sinagoga Izbăviţilor (cum se spune în versiunea Cornilescu, n.tr.) era probabil frecventată de iudei liberi, ce fuseseră anterior sclavi la romani. Cirena era un oraş din Africa, ai cărui locuitori iudei se pare să s-au stabilit la Ierusalim. Iar Alexandrinii erau iudei proveniţi din portul egiptean cu acelaşi nume. Cilicia era o provincie din sud-estul Asiei Mici iar Asia era o provincie (nu continentul cu acelaşi nume, n.tr.) din Asia Mică, alcătuită din trei teritorii. După câte se pare, comunităţile de evrei proveniţi din aceste localităţi îşi aveau sinagogile lor la Ierusalim sau în împrejurimile oraşului.

În disputa lor cu Ştefan, iudeii aceştia zeloşi nu i-au putut ţine piept. Căci cuvintele rostite de el şi puterea cu care le rostea au fost irezistibile. Într-o încercare disperată de a-l reduce la tăcere, ei au pus la cale pe ascuns nişte martori mincinoşi, care să-l acuze pe nedrept pe Ştefan de hulă împotriva lui Moise şi a lui Dumnezeu (din topica frazei s-ar putea deduce că apărau cu mai multă gelozie onoarea lui Moise, decât a lui Dumnezeu!). Curând Ştefan a fost adus înaintea Sinedriului, fiind acuzat că ar fi vorbit împotriva templului şi a legii. Ei l-au acuzat pe Ştefan pe nedrept că ar fi spus că Isus a zis că va distruge templul şi că va schimba întregul sistem pe care l-a transmis Moise Israelului.

În timp ce membrii Sinedriului au audiat plângerile aduse împotriva lui Ştefan, ei nu au văzut faţa sa, ci faţa unui înger. Ei au observat tainica frumuseţe degajată de o viaţă pe dea-ntregul predată Domnului, hotărâtă să vestească Adevărul, nemaifiind preocupată de-acum de ceea ce vor gândi sau spune oamenii. Ei au văzut ceva din gloria lui Cristos oglindindu-se în strălucirea feţei acestui devotat urmaş al Său.

În capitolul 7 avem magistrala apărare a lui Ştefan, care demarează lin, cu o aparentă trecere în revistă a istoriei iudaice. Curând naraţiunea se concentrează asupra a două personaje principale, Iosif şi Moise, care au fost înălţaţi de Dumnezeu, fiind respinşi de Israel. Apoi Dumnezeu i-a ridicat la poziţia de izbăvitori şi salvatori. Deşi Ştefan nu face o comparaţie directă a experienţelor trăite de aceştia cu cele ale lui Cristos, analogia cu acestea e cât se poate de transparentă. Apoi Ştefan se lansează într-o usturătoare condamnare la adresa liderilor Israelului, pe care-i acuză că s-au împotrivit Duhului Sfânt, ucigându-L pe Cel Neprihănit şi călcând legea lui Dumnezeu.

E imposibil ca Ştefan să nu-şi fi dat seama în acest moment că viaţa lui e în pericol. Dacă voia să şi-o cruţe, nu avea decât să rostească o cuvântare împăciutoare. Dar Ştefan a preferat să moară, decât să trădeze misiunea sacră ce i s-a încredinţat, dând dovadă de un curaj vrednic de toată admiraţia!

Prima partea a mesajului său ne transportă înapoi, pe firul timpului, la obârşia naţiunii ebraice. Nu se ştie exact de ce acordă textul biblic atâta spaţiu rememorării istoriei lui Avraam, afară doar de probabilitatea ca prin aceasta:

1. Să se arate cât de mult cunoştea şi iubea Ştefan neamul evreu.

2. Să se creeze astfel o tranziţie naturală la subiectul lui Iosif şi Moise, două personaje care întruchipează elocvent respingerea lui Cristos de poporul evreu.

3. Să se demonstreze că Avraam s-a închinat lui Dumnezeu în mod acceptabil, chiar dacă închinarea sa nu avusese loc într-un anumit lăcaş de închinăciune special consacrat acestui scop. (Ştefan fusese acuzat că vorbise împotriva templului - „împotriva acestui lăcaş sfânt".)

Momentele esenţiale din biografia lui Avraam sunt următoarele:

1. Atunci când l-a chemat Dumnezeu, în Mesopotamia (versetul 2,3).

2. Când a călătorit spre Haran, iar mai târziu spre Canaan (versetul 4).

3. Când Dumnezeu i-a promis lui Avraam pământ - deşi patriarhul însuşi nu a primit nici o limbă de pământ, aşa cum reiese din textul biblic şi din versetul 5 al textului de faţă, unde se spune că Avraam a cumpărat peştera Macpela ca loc de veci. Promisiunea a rămas însă în vigoare, ea urmând să se împlinească în viitor (Evrei 11:13-40).

4. Prezicerea lui Dumnezeu privitoare la robia Israelului în Egipt şi izbăvirea sa finală (versetul 6,7). Ambele părţi ale acestei preziceri au fost realizate de oameni pe care poporul Israel i-a respins: Iosif (versetul 9-10) şi Moise (versetul 20-36). Cei patru sute de ani menţionaţi în versetul 6 şi la Geneza 15:13 se referă la perioada în care poporul Israel a suferit în robia egipteană. Cei patru sute treizeci de ani menţionaţi la Exod 12:40 şi Galateni 3:17 parcurg perioada cuprinsă între sosirea lui Iacov şi a familiei sale în Egipt, Exodul şi darea legii. Israeliţii nu au fost persecutaţi în primii treizeci de ani de şedere în Egipt, ci, dimpotrivă, au fost trataţi regeşte.

5. Legământul tăierii împrejur (versetul 8a).

6. Naşterea lui Isaac, apoi a lui Iacov, apoi a celor doisprezece patriarhi (versetul 8b). Cu aceasta istoria ajunge la Iosif, unul din cei doisprezece fii ai lui Iacov.

Dintre toate tipurile prin care este reprezentat Cristos în Vechiul Testament, Iosif este cel mai strălucitor şi mai aparent, chiar dacă nu se precizează acest lucru. Negreşit iudeii din vremea lui Ştefan vor fi simţit săgeţi în conştiinţa lor, când au auzit din gura lui Ştefan cum s-au purtat înaintaşii lor cu Iosif şi apoi cum s-au purtat ei înşişi cu Isus din Nazaret!

1. Iosif a fost vândut în Egipt chiar de fraţii lui (versetul 9).

2. Cel respins de ei a fost înălţat la o poziţie de putere şi slavă în Egipt (versetul 10).

3. Foamea îi trimite pe fraţii lui Iosif în Egipt, dar ei nu-l recunosc pe fratele lor (versetul 11,12).

4. Când au venit a doua oară, Iosif li s-a descoperit. Apoi cel respins a devenit salvatorul familiei sale (versetul 13,14). Notă: A se observa aparenta contradicţie între cifra de şaptezeci şi cinci redată de versetul 14 şi cea de şaptezeci menţionată la Geneza 46:27. Ştefan a urmat traducerea în greacă a textului de la Geneza 46:27 şi Exod 1:5, unde cifra este şaptezeci şi cinci. În schimb, în textul grec se pomeneşte de 70 de suflete, datorită unui mod aparte de a număra membrii familiei lui Iacov (atât varianta originală, cât şi cea din greacă ar putea să fie adevărate aici; versiunea a doua, adică cinci fii ai lui Manase şi Efraim născuţi în Egipt (1Cronici 14-27), potrivit unei latitudini de diverse forme, deloc neobişnuite în asemenea liste).

5. Moartea patriarhilor şi îngroparea lor în ţara Canaan (versetul 15,16). O altă dificultate apare în versetul acesta. Aici se spune că Avraam a cumpărat un loc de veci de la Hamor. La Geneza 23:16,17 se spune că Avraam a cumpărat peştera Macpela de la copiii lui Het. Iacov a cumpărat pământ în Sihem, de la copii lui Hamor (Geneza 33:19). Există mai multe posibilităţi:

(a) Se poate ca Avraam să fi cumpărat pământ şi în Sihem, şi în Hebron. Mai târziu e posibil ca Iacov să fi achiziţionat din nou terenul din Sihem.

(b) E posibil ca prin Avraam, Ştefan să se fi referit la descendentul acestuia, Iacov.

(c) Pentru a fi mai concis, poate că Ştefan a comprimat achiziţiile făcute de Avraam cu cele făcute de Iacov.

6. Creşterea familiei lui Iacov în Egipt şi sclavia în care au fost aruncaţi membrii ei, după moartea lui Iosif (versetul 17-19). Desigur, aceasta ne pregăteşte pentru următorul pas din pledoaria lui Ştefan, respectiv tratamentul de care a avut parte Moise din partea propriului său popor.

Ştefan arată cu îndrăzneală incisivă că neamul evreu s-a făcut vinovat de cel puţin alte două ori în trecut de a-i fi repudiat pe salvatorii ridicaţi de Dumnezeu şi trimişi să-i izbăvească. Al doilea exemplu pe care-l citează el este cel al lui Moise.

Ştefan fusese acuzat că a rostit cuvinte de hulă împotriva lui Moise (6:11). Dar el demonstrează că naţiunea Israel este în realitate vinovată, pentru că l-a respins pe acest om pe care Dumnezeu l-a ales.

Ştefan face apoi o trecere în revistă a vieţii lui Moise, referindu-se la opt faze distincte din viaţa acestuia, după cum urmează:

1. Naşterea sa, primii ani de viaţă şi formaţia sa intelectuală în Egipt (versetul 20-22). Expresia puternic în cuvinte este, probabil, o aluzie la scrierile lui Moise, întrucât pe cale orală el s-a declarat lipsit de elocvenţă (Exod 4:10).

2. Prima respingere a lui Moise, din partea fraţilor săi, când l-a apărat pe unul din ei de un egiptean (versetul 23-28). Notaţi versetul 25. Cât de mult ne aminteşte acesta de modul în care şi Cristos a fost respins de ai Săi!

3. Exilul lui Moise, în ţinutul Madian (versetul 29).

4. Ocazia când Dumnezeu i se arată în rugul aprins, trimiţându-l înapoi în Egipt să-şi izbăvească poporul (versetul 30-35).

5. Moise devine salvatorul neamului său (versetul 36).

6. Profeţia sa cu privire la Mesia care va veni (versetul 37). (Cuvintele ca mine înseamnă: „cum m-a ridicat El pe mine.")

7. Rolul său de dătător al legii (legiuitor) al adunării din pustie (versetul 38).

8. Moise este respins pentru a doua oară de poporul său, când israeliţii se închină viţelului de aur (versetul 39-41). Idolatria Israelului e descrisă pe larg în versetele 42 şi 43. Deşi au afirmat că aduc jertfe Domnului, oamenii au purtat cortul lui Moloh, una din cele mai

respingătoare dintre toate formele de idolatrie din vechime, şi s-au plecat înaintea Lui Remfan, o zeitate cosmică. Pentru că au comis acest păcat, Dumnezeu i-a avertizat că vor fi duşi în robia babiloneană. În versetele 42 şi 43 Ştefan citează din versiunea Septuaginta textul de la Amos 5:25-27. Aşa se explică de ce captivitatea apare aici ca fiind dincolo de Babilon, mai degrabă de „dincolo de Damasc." Desigur, ambele variante sunt valabile.

Istoria se repeta. În fiecare generaţie întâlnim acelaşi tipar. Oamenii sunt aceiaşi. Când sunt confruntaţi cu mesajul lui Dumnezeu, ei nu pricep (versetul 25). Când sunt îndemnaţi să trăiască în pace, ei refuză să asculte (versetul 27). Când li se dă un izbăvitor trimis de la Dumnezeu, ei îl resping (versetul 39). Când sunt izbăviţi dintr-o situaţie rea, ei preferă să se alipească de idoli netrebnici, mai degrabă decât de Dumnezeul îndurător (versetul 41). Aşa e natura umană - răzvrătită, ingrată, nechibzuită. Dar şi Dumnezeu este acelaşi. Dumnezeul care i-a vorbit lui Moise este acelaşi Dumnezeu care le vorbise strămoşilor săi (versetul 32). Acest Dumnezeu aude când oamenii trec prin necazuri (versetul 34). El le vine în ajutor, izbăvindu-i (versetul 34). El îşi conduce poporul de la moarte la viaţă (versetul 36). El îi lasă pe cei ce-L resping cu bună ştiinţă pradă pornirilor lor (versetul 42). Aşa este măreţul nostru Dumnezeu - milostiv, puternic, sfânt. El este mereu acelaşi, orice s-ar întâmpla (Maleahi 3:6). Pentru interlocutorii lui Ştefan aceste cuvinte au constituit un avertisment să nu se joace cu Dumnezeu. Dar ele mai sunt şi o asigurare că toate promisiunile lui Dumnezeu sunt veşnic valabile şi se vor îndeplini negreşit.

Ştefan fusese acuzat că a vorbit împotriva templului. El răspunde ducându-şi ascultătorii înapoi în timp, la zilele când Israelul avea cortul mărturiei din pustie. Chiar în această perioadă oamenii continuau să se închine oştirii cerului. Când Iosua i-a călăuzit pe israeliţi în ţara Canaan, ai cărei locuitori păgâni au fost alungaţi, cortul a fost adus în ţară şi a rămas în picioare până în zilele lui David. Părinţii au cerut să ridice o locuinţă pentru Dumnezeul lui Iacov şi astfel au căpătat milă înaintea lui Dumnezeu.

Lui David nu i s-a împlinit dorinţa de a clădi un templu, această onoare fiindu-i acordată lui Solomon, care I-a zidit lui Dumnezeu o casă.

Deşi templul a fost locuinţa lui Dumnezeu în mijlocul poporului Său, Dumnezeu nu a fost mărginit la acel local. Solomon a arătat limpede că aşa stau lucrurile, cu ocazia dedicării templului (1Împăraţi 8:27). Şi Isaia îi avertizase pe oameni că la Dumnezeu nu clădirile contează, ci condiţia morală şi spirituală a vieţii oamenilor (Isaia 66:1,2). Dumnezeu caută oameni cu inima zdrobită şi căită; El doreşte să vadă oameni care tremură înaintea cuvântului Său.

Liderii iudeilor îl acuzaseră pe Ştefan că a vorbit împotriva legii. Acum el răspunde acuzaţiei lor, cu o scurtă condamnare, exprimată în cuvinte bine alese.

Ei sunt cei tari la cerbice, netăiaţi împrejur cu inima şi cu urechile. "El îi mustră, nu ca pe Israelul lui Dumnezeu, ci ca pe nişte păgâni încăpăţânaţi şi netăiaţi împrejur cu inima şi cu urechile." Ei erau fiii părinţilor lor, care s-au împotrivit neîncetat Duhului Sfânt. Strămoşii lor i-au persecutat pe profeţii care au prezis venirea lui Cristos. Acum ei L-au trădat şi ucis pe Cel Drept. Ei erau cei care au călcat legea, chiar cei cărora le fusese încredinţată, prin îngeri.

Nimic nu mai trebuia spus, căci nimic nu mai era de spus! Ei au fost cei ce l-au pus pe Ştefan în defensivă, dar iată că el a devenit procurorul lor, demonstrând concludent că ei erau de fapt acuzaţii încărcaţi de vinovăţie. Mesajul lui Ştefan a constituit una din ultimele daţi când Dumnezeu S-a adresat neamului evreiesc, înainte ca Evanghelia să înceapă să fie vestită şi oferită Neamurilor.

De îndată ce Ştefan a adus mărturia că vede cerurile deschise, gloata a refuzat să-l mai asculte. Cuprinşi de furie, oamenii au început să ţipe, aruncându-se asupra lui, târându-l în afara cetăţii şi omorându-l cu pietre.

Ca din întâmplare, Duhul lui Dumnezeu consemnează numele unui tânăr ce păzea hainele ucigaşilor înfierbântaţi - Saul. Am spus ca din întâmplare, căci în realitate Duhul pare să ne spună: „Notaţi acest nume, deoarece vă veţi întâlni cu el din nou!"

Moartea lui Ştefan s-a asemănat cu a Domnului:

1. Ştefan s-a rugat: „Doamne, primeşte duhul meu" (versetul 59). Isus S-a rugat: „Tată, în mâinile Tale îmi dau duhul" (Luca 23:46).

2. Ştefan s-a rugat: „Tată, nu le ţine în seamă acest păcat" (versetul 60). Isus s-a rugat: „Tată, iartă-i că nu ştiu ce fac" (Luca 23:35).

Oare nu ne spune acest lucru că, întrucât Ştefan s-a preocupat atât de mult în viaţa sa de Domnul Isus, el a fost „schimbat în acelaşi chip al Lui, din slavă în slavă, prin Duhul Domnului" (2Corinteni 3:18)? Apoi, după ce s-a rugat, a adormit. Ori de câte ori întâlnim cuvântul somn ori a dormi în legătură cu moartea în Noul Testament, aceasta se referă la trup, nu la suflet, căci sufletul credinciosului se duce în prezenţa lui Cristos, la moartea sa (2Corinteni 5:8); doar trupul este înfăţişat ca dormind.

În mod obişnuit, iudeilor nu li se permitea să ducă la îndeplinire o sentinţă de condamnare la moarte. Aceasta era prerogativa stăpânilor lor romani (Ioan 18:31b). Se pare însă că romanii făceau o excepţie de la această regulă, când era vorba de o ameninţare la adresa templului. Ştefan fusese acuzat că a vorbit împotriva templului şi deşi acuzaţia era neîntemeiată, el a fost totuşi executat de iudei. Domnul Isus fusese acuzat de a fi ameninţat că va distruge templul (Marcu 14:58), dar depoziţia martorilor a fost contradictorie.

Din nou Duhul lui Dumnezeu ne prezintă numele lui Saul. Mari frământări vor fi avut loc în sufletul lui în acest timp. În afară, el avea că continue să dezlănţuie valul său de teroare, dar zilele sale ca duşman al creştinismului erau numărate. Saul se învoise la uciderea Lui Ştefan, dar procedând astfel, el îşi pava calea propriei sale desfiinţări ca prigonitor înverşunat.

Cuvintele „în ziua aceea" marchează începutul unei ere noi. Moartea lui Ştefan a declanşat, după câte se pare, un atac înverşunat împotriva bisericii. Credincioşii au fost împrăştiaţi prin toată Iudeea şi Samaria.

Domnul îi instruise pe urmaşii Lui să înceapă mărturisirea lor de la Ierusalim, iar după aceea să se răspândească în toată Iudeea, Samaria şi până la marginile pământului. Până în acest punct, mărturia lor se limitase strict la Ierusalim. Poate că nu avuseseră curaj să iasă în exterior. Acum însă sunt forţaţi s-o facă, sub presiunea prigoanelor.

Apostolii au rămas însă în oraş. După cum remarcă Kelly, cu pertinenţă: „Cum era de aşteptat, cei care au rămas au devenit ţinta celor mai aprige atacuri."

Din punct de vedere omenesc, pentru credincioşi acestea au fost zile foarte grele şi întunecate. Un credincios din rândurile lor îşi dăduse viaţa ca jertfă şi chiar ei înşişi erau urmăriţi şi încolţiţi ca iepurii. Dar din punct de vedere divin, situaţia nu era deloc întunecată, căci grăuntele de grâu ce fusese sădit avea să aducă multă roadă. Vijelia de prigoane făcea ca sămânţa Evangheliei să se răspândească până în cele mai îndepărtate ţinuturi şi cine putea aprecia cât de mare avea să fie recolta?

Nu este redată identitatea bărbaţilor evlavioşi care l-au îngropat pe Ştefan. Poate că au fost creştini ce nu fuseseră încă izgoniţi din Ierusalim. Sau poate că erau iudei cucernici, ce văzuseră ceva deosebit în martirul Ştefan, lucru care i-a determinat să-l îngroape cum se cuvine.

Din nou apare numele de Saul! Cu o energie aparent inepuizabilă, el hărţuieşte biserica, târându-şi victimele afară din casele lor şi aruncându-le în închisoare. O, ce n-ar da să poată uita de Ştefan, de calmul său, de convingerea neclintită a acestuia, de faţa Lui de înger! Trebuie să înăbuşe cu orice preţ această amintire dureroasă. Prin urmare, va înteţi atacurile împotriva fraţilor de credinţă ai lui Ştefan.

Împrăştierea creştinilor nu a redus însă la tăcere mărturia acestora. Pretutindeni unde mergeau aceştia, duceau cu ei vestea bună a mântuirii. Filip, „diaconul" din capitolul şase, a pornit spre nord, în cetatea Samaria (într-adevăr, drumul de la Ierusalim coboară, fiind situat la o altitudine inferioară). El nu numai că L-a vestit pe Cristos, ci a făcut şi o mulţime de minuni. Duhurile necurate au fost alungate din oameni iar cei paralizaţi şi şchiopi au fost vindecaţi. Şi astfel oamenii luau seama la Evanghelie, fiind cuprinşi de o mare bucurie.

Biserica primară s-a supus implicit poruncilor lui Isus Cristos. Ea s-a răspândit exact aşa cum se răspândise lucrarea lui Cristos (Ioan 20:21;cf. Fapte 8:1-4).

Membrii bisericii primare şi-au vândut bunurile şi le-au împărţit la săraci (Luca 12:33;18:22; cf. Fapte 2:45;4:34). Ei şi-au părăsit tată, mamă, case şi pământuri, ducându-se pretutindeni şi vestind Cuvântul (Matei 10:37;cf. Fapte 8:1-4). Ei au făcut ucenici şi i-au învăţat să lucreze şi să asculte (Matei 28:18,19; cf. 1Tesaloniceni 1:6).

Ei şi-au luat crucea şi L-au urmat pe Cristos (Fapte 4;1Tesaloniceni 2).

S-au bucurat când au trecut prin strâmtorări şi prigoane (Matei 5:11,12;Fapte 16;1Tesaloniceni 1:6-8).

I-au lăsat pe morţi să-şi îngroape morţii, ei ducându-se să predice Evanghelia (Luca 9.59,60). Şi-au scuturat praful de pe picioare, ducându-se mai departe, atunci când oamenii au refuzat să audieze mesajul lor (Luca 9:5;

cf. Fapte 13:51). Şi în sfârşit membrii bisericii primare au vindecat, au scos afară demoni, au înviat morţi şi au adus roadă trainică (Marcu 16:18;Fapte 3-16)."

Printre persoanele mai cu vază care au audiat mesajul lui Petru s-a aflat un vrăjitor pe nume Simon. Acesta îşi crease o faimă considerabilă în Samaria, prin faptele sale neobişnuite de vrăjitorie. Omul acesta se dădea foarte mare şi mulţi îl considerau „o mare putere a lui Dumnezeu".

După ce o mulţime de oameni au crezut în propovăduirea lui Filip şi au fost botezaţi, Simon s-a dat şi el drept credincios (întrucât textul spune că Simon „a crezut", acesta solicitându-i lui Petru să se roage pentru el (versetul 24), unii au susţinut că Simon a fost mântuit, dar că era un credincios foarte firesc), fiind botezat şi urmându-l pe Filip, fascinat de minunile săvârşite de apostol.

Din cele ce urmează s-ar părea că Simon nu fusese însă născut din nou, el mărturisind credinţa doar cu buzele, fără ca viaţa lui să reflecte această realitate. Cei care propovăduiesc primirea mântuirii prin botez sunt confruntaţi în acest punct cu o dilemă. Simon fusese botezat, şi totuşi trăia mai departe în păcatele sale.

Observaţi că Filip a predicat vestea bună cu privire la împărăţia lui Dumnezeu şi la numele lui Isus Cristos. Împărăţia lui Dumnezeu este acea sferă în care este recunoscută domnia lui Dumnezeu. În epoca actuală, Regele lipseşte. În loc de o împărăţie literală, pământească, avem o împărăţie spirituală, nevăzută, în viaţa celor care îi sunt loiali Lui. În viitor Regele va reveni pe pământ pentru a-Şi întemeia o împărăţie concretă, capitala Sa fiind Ierusalimul. Pentru ca oricine să poată intra cu adevărat în această împărăţie, în oricare din aspectele sale, trebuie să se nască din nou. Credinţa în numele lui Isus Cristos este mijlocul prin care se poate trăi experienţa naşterii din nou. Aşadar, aceasta a fost esenţa propovăduirii lui Filip.

Când a ajuns la urechile apostolilor în Ierusalim vestea că Samaria a primit cu bucurie cuvântul, ei i-au trimis pe Petru şi Ioan la ei. Între timp, până să ajungă ei la credincioşi, aceştia au fost botezaţi în numele Domnului Isus, dar ei nu primiseră Duhul Sfânt. Acţionând evident sub călăuzire divină, apostolii s-au rugat ca aceşti credincioşi să primească Duhul Sfânt şi şi-au pus mâinile peste ei. După aceea ei au primit Duhul Sfânt.

În acest punct suntem confruntaţi cu următoarea întrebare: „Din ce cauză ordinea evenimentelor se deosebeşte aici de cea de la Rusalii?" La Rusalii iudeii:

1. S-au pocăit.

2. Au fost botezaţi.

3. Au primit Duhul Sfânt.

Aici însă samaritenii:

1. Au crezut.

2. Au fost botezaţi.

3. I-au rugat pe apostoli să se roage pentru ei şi să-şi pună mâinile peste ei.

4. Au primit Duhul Sfânt.

De un lucru putem fi siguri: cu toţii au fost mântuiţi în acelaşi fel: prin credinţa în Domnul Isus Cristos. El este singura cale de mântuire. Dar în această perioadă de tranziţie, de la iudaism la creştinism, Dumnezeu a găsit cu cale, în suveranitatea Sa, să procedeze în diverse moduri cu diversele categorii de credincioşi. Credincioşilor iudei li s-a cerat să se disocieze de naţiunea Israel prin botez, înainte de a primi Duhul. Iar acum pentru samariteni apostolii trebuie să se roage şi să-şi pună mâinile peste ei. Dar de ce?

Poate că răspunsul cel mai adecvat constă în nevoia de a exprima unitatea bisericii, alcătuită fie din iudei, fie din samariteni. Exista un pericol real ca biserica de la Ierusalim să-şi aroge an anumit aer de superioritate sau să continue în refuzul de a întreţine relaţii cu fraţii lor samariteni. Pentru a se evita posibilitatea unei sciziuni sau a formării a două biserici (una iudaică şi alta samariteană), Dumnezeu i-a trimis pe apostoli să-şi pună mâinile peste samariteni, prin aceasta exprimându-se deplina părtăşie cu ei ca credincioşi în Domnul Isus. Ei erau mădulare ale aceluiaşi trup unic, toţi fiind una în Cristos Isus.

Când citim în versetul 16 că ei nu fuseseră botezaţi în numele Domnului Isus (vezi şi 10:48 şi 19:5), asta nu înseamnă că exista vreo deosebire faţă de botezul „în numele Tatălui şi al Fiului şi al Duhului Sfânt" (Matei 29:19). „Luca nu consemnează o formulă ce se folosea," scrie W. E. Vine, „ci pur şi simplu redă un fapt istoric." Ambele sintagme exprimă ideea de adeziune şi identificare şi toţi credincioşii adevăraţi declară bucuroşi loialitatea lor faţă de unitatea cu Sfânta Treime şi cu Domnul Isus.

Simon vrăjitorul a rămas foarte impresionat de faptul că Duhul Sfânt a fost dat atunci când apostolii şi-au pus mâinile peste samariteni. El nu înţelegea profunda semnificaţie spirituală a acestui act, ci îl considera doar un exemplu de putere supranaturală care i-ar prinde foarte bine în meseria lui. Prin urmare, le-a oferit apostolilor bani, rugându-i să-i dea şi lui această putere.

Din răspunsul lui Petru rezultă că Simon nu fusese convertit cu adevărat:

1. „Banii tăi să piară împreună cu tine." (Or, se ştie că nici un credincios nu va pieri niciodată (Ioan 3:16).

2. „Tu n-ai nici parte, nici moştenire în această chestiune"; cu alte cuvinte, el nu făcea parte din părtăşia credincioşilor, din comunitatea lor.

3. „Inima ta nu este în ordine înaintea lui Dumnezeu." O descriere foarte exactă a unui om nemântuit.

4. „Tu eşti otrăvit de amărăciune şi legat cu lanţurile fărădelegii." Ar putea fi rostite asemenea cuvinte la adresa unei persoane născute din nou?

Petru l-a îndemnat pe Simon să se pocăiască de acest mare păcat şi să se roage să fie iertat de planul rău pe care-l alcătuise. Răspunzând, Simon l-a rugat pe Petru să îndeplinească rolul de mediator între Dumnezeu şi el, devenind astfel precursorul celor care preferă să recurgă la serviciile unui mediator uman decât să vină direct la Domnul Isus Cristos însuşi. Faptul că în Simon nu avusese loc nici o pocăinţă adevărată reiese şi din cuvintele sale: „Roagă-te Domnului pentru mine ca să nu mi se întâmple nici unul din lucrurile rostite de tine." Cu alte cuvinte, lui nu-i părea rău de păcatul lui, ci doar de consecinţele pe care acesta ar putea să i le aducă.

De la acest om, Simon, derivă termenul şi conceptul, modern de „simonie" - adică profitarea de lucrurile sfinte pentru a face din ele o afacere. Aici intră şi vânzarea de indulgenţe sau alte beneficii cu presupusă binecuvântare spirituală, precum şi toate formele de comercializare a lucrurilor divine.

După ce Petru şi Ioan au mărturisit şi au predicat cuvântul Domnului, ei s-au întors la Ierusalim. Şi astfel, după ce s-a stabilit un cap de pod în Samaria, ei au continuat să predice în multe din satele ei.

În toiul acestei mari treziri spirituale ce cuprinsese Samaria un înger al Domnului l-a îndrumat pe Filip spre un nou teren de lucru. Astfel i s-a poruncit să plece din această zonă în care mulţi primeau binecuvântarea divină şi să se ocupe de un singur om. De remarcat că un înger l-a putut îndruma pe Filip, dar îngerul n-a putut executa lucrarea lui Filip, respectiv predicarea evangheliei, întrucât acest privilegiu a fost încredinţat numai oamenilor, nu şi îngerilor.

Dând ascultare necondiţionată îndrumării îngerului, Filip a părăsit Samaria, pornind spre sud, trecând prin Ierusalim şi încadrându-se pe unul din traseele ce duceau spre Gaza (o străveche cetate a filistenilor, de pe coasta Mediteranei, la sud-vest de Ierusalim, pe drumul care făcea legătura între Palestina şi Egipt). Nu s-a putut stabili dacă sintagma: „care este pustiu" se referă la drumul spre acest oraş, sau la oraşul propriu-zis, Gaza. Rezultatul este însă acelaşi: Filip şi-a părăsit mediul ambiant de fecundă spiritualitate, pătrunzând într-un mediu auster şi neroditor.

La un punct oarecare de pe acest traseu, Filip a ajuns din urmă o caravană, în al cărei car principal se afla trezorierul reginei Candace (candace (sau Kandake) era probabil un titlu, comparativ cu Faraon, mai degrabă decât numele ei personal) a etiopienilor, un eunuc (robii aflaţi în slujba unor demnitari de rang înalt erau uneori castraţi, în cadrul iudaismului, eunucilor li se refuza statutul de cetăţeni de mâna întâi (Deuteronom 23:1). Mai degrabă, ei erau relegaţi la statutul de „prozeliţi, care stăteau la poartă". Dar aici vedem cum un eunuc devine membru deplin al bisericii creştine) cu mare autoritate. (Etiopia cuprindea partea de sud a Egiptului şi actualul teritoriu al Sudanului.) Omul acesta se convertise, după câte se pare, la iudaism, întrucât textul spune că fusese la Ierusalim să se închine şi acum se întorcea acasă. La momentul ales cu precizie matematică, Duhul îl îndeamnă pe Filip să ajungă din urmă carul acesta.

Filip este cel care deschide discuţia, punând o întrebare amicală: „înţelegi tu ce citeşti?" La care eunucul îi răspunde fără ezitare că, într-adevăr, i-ar prinde bine să aibă pe cineva care să-i desluşească sensul celor citite şi astfel îl invită pe Filip să se urce în car lângă el. Cât de reconfortant este să constatăm aici absenţa oricăror prejudecăţi de ordin rasial!

Şi ce minunat e să vedem că eunucul citea, aparent „din întâmplare", pasajul Isaia 53 din Scriptură, în care se prezintă, cu neîntrecută măiestrie, dramatismul suferinţelor pe care avea să le îndure Mesia! Întrebarea care se ridică imediat este: cum de s-a apropiat Filip de eunucul etiopian chiar în momentul în care acesta citea pasajul menţionat?

Căci textul din Isaia îl înfăţişează pe Cel care a fost blând şi tăcut în faţa duşmanilor Săi; Cel căruia I s-a refuzat justiţia, neacordându-i-se dreptul la un proces echitabil; Cel care nu putea avea nici o speranţă de posteritate, întrucât fusese omorât în floarea vârstei, fără să se fi căsătorit.

Eunucul se întreba dacă Isaia se referea la el însuşi sau la alt om. Desigur asta i-a dat lui Filip prilejul dorit de a-i spune înaltului slujbaş împărătesc din Etiopia că pasajul din Scriptură pe care tocmai îl citea s-a împlinit în chip desăvârşit în viaţa şi moartea lui Isus din Nazaret. Se subînţelege că în timpul şederii sale la Ierusalim, etiopianul luase cunoştinţă de relatările privitoare la un om pe nume Isus, numai că acestea îl vor fi prezentat pe Isus într-o lumină nefavorabilă. Acum eunucul află că Isus din Nazaret este Robul lui Iehova despre care profeţise Isaia că va trebui să sufere.

Există temeiuri să presupunem că Filip îi va fi explicat etiopianului privilegiul pe care îl conferă botezul creştin cuiva, de identificare cu Cristos în moartea, îngroparea şi învierea Lui. Şi, întrucât se apropiau de o apă, eunucul şi-a exprimat dorinţa de a fi botezat.

Versetul 37 din KJV şi NKJV nu apare în majoritatea manuscriselor eline ale Noului Testament. Nu că învăţătura propagată de el ar fi în contradicţie cu restul Scripturii. Dimpotrivă, credinţa în Isus Cristos este, în mod cert, condiţia prealabilă efectuării botezului. Dar versetul pur şi simplu nu este sprijinit de principalele documente ale Noului Testament (versetul acesta lipseşte atât din manuscrisele cele mai vechi, cât şi din manuscrisele majoritare. Se crede că era o formulă de botez, folosită la Roma în prima parte a secolului al doilea, pe care o găsim în manuscrisele occidentale, inclusiv în traducerea latină a Bibliei. Cei care susţin că botezul mântuieşte, desigur vor include acest verset în textul sacru).

Carul se opreşte şi Filip îl botează pe eunuc. Că botezul a fost săvârşit prin scufundare reiese clar din cuvintele: s-au coborât amândoi în apă şi Filip l-a botezat pe eunuc (faptul că în vechime botezul se făcea prin cufundare e recunoscut de majoritatea învăţaţilor romano-catolici, de Calvin şi de mulţi din cei care practică botezul prin stropire).

Suntem mişcaţi de simplitatea ceremoniei: în plin deşert, un credincios este botezat, semnificând noul său statut de convertit la credinţa în Domnul Isus Cristos. Din scenă lipseşte biserica, lipsesc şi apostolii. Desigur, ceilalţi membri ai caravanei, slujitorii slujbaşului etiopian, au asistat la scena botezării stăpânului lor, înţelegând că de acum încolo acesta este un urmaş al lui Isus din Nazaret.

De îndată ce a avut loc botezul, Duhul Domnului l-a răpit pe Filip. Asta ne sugerează mai mult decât simpla lui strămutare spre un alt teren de lucru, subliniind un act miraculos pe care îl săvârşeşte Duhul Sfânt, transportându-l pe Filip instantaneu la o mare distanţă de locul unde se afla. Scopul acestei minuni a fost acela de a-l împiedica pe eunuc să se preocupe de instrumentul uman al convertirii sale, concentrându-şi, în schimb, toată atenţia asupra Domnului Isus însuşi.

Fie ca frumuseţea Lui să mă umple, Când suflete pierdute la El aduc. Şi fie ca acestea să uite cine le-a adus la El, Văzându-L doar pe Domnul Isus.

Kate. B. Wilkinson

Eunucul şi-a văzut de drum, plin de bucurie. Ascultarea de Domnul este însoţită de o bucurie care întrece orice alte simţăminte de satisfacţie şi emoţii înălţătoare.

Între timp, Filip şi-a reluat misiunea evanghelistică la Azot (Aşdod, în Vechiul Testament), localitate situată la nord de Gaza şi la vest de Ierusalim, în apropiere de litoral. De acolo el s-a deplasat apoi treptat spre nord, de-a lungul coastei, până în Cezareea.

Dar ce s-a întâmplat cu eunucul? Filip nu a avut posibilitatea să consolideze lucrarea începută în acest slujbaş etiopian. Tot ce a putut face evanghelistul a fost să-l încredinţeze în grija lui Dumnezeu şi a Sfintelor Scripturi ale Vechiului Testament. Dar, încărcat cu puterea Duhului Sfânt, negreşit acest nou ucenic s-a întors în Etiopia (Etiopia este singura ţară din Africa în care tradiţia creştină a avut o evoluţie neîntreruptă din perioada bisericii primare şi până în zilele noastre. Ascultarea şi credincioşia lui Filip constituie, probabil, cheia care a deschis uşa statornicirii bisericii pe aceste meleaguri) mărturisindu-le tuturor despre harul mântuitor al Domnului Isus Cristos.

C. Convertirea Lui Saul din Tars (9:1-31)

Capitolul 9 marchează un punct de cotitură în desfăşurarea evenimentelor în cartea Fapte. Până acum, Petru deţinuse poziţia cea mai proeminentă, de propovăduitor către neamul evreu. Din acest punct apostolul Pavel va deveni, treptat, personajul cel mai proeminent al cărţii, pe măsură ce Evanghelia se va adresa tot mai mult Neamurilor.

Saul din Tars depăşise, probabil, în vremea aceasta vârsta de treizeci de ani, fiind considerat de rabinii zilei drept unul din tinerii cu cele mai promiţătoare perspective de promovare în sânul iudaismului. Iar cât priveşte râvna sa, îi depăşea pe toţi colegii săi.

Urmărind creşterea credinţei creştine, cunoscută sub denumirea de Calea, Saul vedea în această dezvoltare o ameninţare la adresa propriei sale religii. Prin urmare, dând dovadă de energii aparent nelimitate, el a pornit la atac împotriva creştinilor, hotărât să pună capăt acestei secte periculoase. Aşa se face că a obţinut permisiune specială din partea marelui preot să-i depisteze în oraşul Damasc din Siria pe ucenicii lui Isus şi să-i aducă legaţi la Ierusalim ca să fie judecaţi şi pedepsiţi.

Saul, împreună cu însoţitorii săi, s-au apropiat de Damasc. Deodată o mare lumină a strălucit în jurul lui din cer, doborându-l pe Saul la pământ. El a auzit un glas care-i zicea: „Saule, Saule, de ce Mă prigoneşti?" Când a întrebat Saul: „Cine eşti, Doamne?", i s-a spus: „Eu sunt Isus, pe care-L prigoneşti."

Pentru a înţelege mai bine tulburarea emotivă prin care trecea Saul în acest timp, trebuie să ţinem cont neapărat de faptul că el era convins că Isus din Nazaret era mort, zăcând într-un mormânt din Iudeea. Or, întrucât liderul sectei fusese nimicit, nu mai rămânea altceva de făcut decât să-i distrugă pe adepţii acestuia, urmând ca pământul să fie spălat după aceea de această plagă.

Dar acum, primind o lovitură zdrobitoare, Saul află că Isus nu e deloc mort, ci a înviat din morţi şi a fost proslăvit la dreapta lui Dumnezeu în cer! Or, tocmai imaginea aceasta a Mântuitorului proslăvit a fost aceea care a schimbat cursul întregii sale vieţi!

Saul a mai aflat în ziua aceea că ori de câte ori îi prigonise pe ucenicii lui Isus, îl prigonise, de fapt, chiar pe Domnul Isus. Suferinţele îndreptate asupra mădularelor Trupului, aflate aici pe pământ, au fost resimţite de Capul Trupului, în cer.

În cazul lui Saul, mai întâi s-a pus problema doctrinei (a învăţăturii), şi apoi a îndatoririlor sale. Mai întâi, el a fost instruit cum se cuvine cu privire la Persoana lui Isus. Apoi a fost trimis la Damasc, unde i s-a încredinţat misiunea.

Oamenii care-l însoţeau au rămas înmărmuriţi, căci ei au auzit sunetul din cer, dar nu şi cuvintele articulate pe care le-a auzit Saul (22:9). Ei nu L-au văzut pe Domnul. Numai Saul L-a văzut şi a fost chemat să-I fie apostol, cu acest prilej.

Orgoliosul fariseu a fost condus acum de mână în Damasc, unde a rămas trei zile fără vedere. În tot acest timp, nici nu a mâncat, nici nu a băut.

Ne imaginăm ce efect cutremurător va fi avut asupra creştinilor din Damasc vestea convertirii lui Saul, căci ei ştiau că Saul pornise într-acolo hotărât să-i prindă, ceea ce i-a determinat să se roage ca Domnul să intervină. Mai ştii, poate că s-au rugat chiar ca Domnul să-l convertească. Iar acum primesc vestea că duşmanul de neîmpăcat al Credinţei a devenit creştin! Nu-şi puteau crede urechilor că acest lucru s-a întâmplat cu adevărat!

Când Domnul l-a instruit pe Anania, unul din credincioşii de la Damasc, să-i facă o vizită lui Saul, Anania şi-a vărsat înaintea Domnului toată teama şi îngrijorarea din inima sa cu privire la acest om. Dar când a fost asigurat că în loc să-i mai prigonească pe creştini, Saul se ruga, în acest timp, Anania s-a dus în casa lui Iuda, de pe strada numită „Dreaptă".

Domnul avea planuri minunate cu viaţa lui Saul: „...el este un vas pe care Mi l-am ales ca să ducă Numele Meu înaintea neamurilor, înaintea împăraţilor şi înaintea fiilor lui Israel; şi îi voi arăta cât de mult trebuie să sufere pentru Numele Meu." Prin excelenţă, Saul urma să fie apostol către Neamuri. Misiunea şi mandatul încredinţate în acest scop aveau să-l aducă înaintea regilor. Dar el avea să predice deopotrivă şi concetăţenilor săi după trup, urmând ca din partea acestora să aibă parte de cele mai crunte prigoane.

Dând dovadă de un minunat gest de har şi iubire creştină, Anania îşi exprimă acum deplina părtăşie cu noul convertit, punându-şi mâinile peste el şi numindu-l „Frate Saul", explicând, totodată, scopul vizitei sale: ca Saul să-şi primească vederea şi să fie umplut cu Duhul Sfânt.

E important de reţinut în acest punct că Duhul Sfânt a fost dat lui Saul prin actul de punere a mâinilor săvârşit de un simplu ucenic. Anania era ceea ce comentatorii numesc „un laic" (mirean). Or, faptul că Domnul S-a folosit de un credincios ce nu era apostol de bună seamă ar trebui să fie o mustrare la adresa celor care insistă că aceste prerogative aparţin exclusiv „clerului".

Când este cineva convertit cu adevărat, câteva lucruri se vor întâmpla cu certitudine absolută. Există semne distinctive care vor trăda în mod neîndoios realitatea convertirii sale. Tot aşa s-a întâmplat şi cu Saul din Tars. Dar să vedem care au fost aceste semne distinctive? Francis W. Dixon enumera câteva dintre acestea:

1. El s-a întâlnit cu Domnul şi l-a auzit glasul (Fapte 9:4-6). A primit o revelaţie divină - singura care-l putea convinge şi transforma în cercetătorul smerit şi ucenicul devotat al Domnului de după convertire.

2. A fost umplut de un dor nespus de mare de a asculta de Domnul, de a I se supune şi a face voia Lui (Fapte 9:6).

3. A început să se roage (Fapte 9:11).

4. A fost botezat (Fapte 9:18).

5. S-a unit în părtăşie sfântă cu copiii Lui Dumnezeu (Fapte 9:19).

6. A început să mărturisească cu putere (Fapte 9:20).

7. A crescut în har (Fapte 9:22).

Una din cele mai importante învăţăminte pe care le desprindem din cartea Fapte este că creştinismul este o mişcare a laicilor (a mirenilor) şi că lucrarea de mărturisire, de vestire a Evangheliei, nu se limita la o categorie specială, cum ar fi preoţii sau clericii, ci aparţinea tuturor credincioşilor.

Harnack a afirmat că:

atunci când biserica a dobândit cele mai mari izbânzi în epoca primară, pe timpul imperiului roman, izbânzile au fost câştigate nu de învăţători sau de predicatori sau de apostoli, ci de misionarii neoficiali.

Dean Inge scrie şi el:

Creştinismul a început ca o religie profetică a laicilor... De laici depinde viitorul creştinismului...

Bryan Green arată că:

Viitorul creştinismului şi al evanghelizării lumii se află în mâinile bărbaţilor şi femeilor de rând, şi nicidecum doar în mâna slujitorilor creştini de profesie.

Iar Leighton Ford adaugă:

Biserica ce se gâtuieşte pe sine, rezervând lucrarea de mărturisire doar pentru specialişti, trăieşte în contravenţie atât faţă de intenţia Capului ei, cât şi faţă de modelul pe care vedem limpede că îl practicau creştinii primari. Sarcina evanghelizării apăsa în mod egal asupra întregii biserici, nu doar pe umerii „unor persoane anume desemnate".

în fine, J. A. Stewart scrie şi el:

Fiecare membru al adunării locale ieşea (în lume) ca să câştige suflete pentru Cristos prin intermediul unor contacte personale. Apoi îi aduceau pe aceşti nou-născuţi (pe plan spiritual) în sânul acestor biserici locale, unde erau îndoctrinaţi şi cimentaţi în credinţa Răscumpărătorului. La rândul lor, aceştia ieşeau şi ei (în lume), procedând la fel.

Realitatea de o minunată simplitate este că în biserica apostolică nu exista nici o persoană cu titlul de „cleric" sau „popă" care să conducă o adunare locală. De regulă, biserica din fiecare localitate era alcătuită din sfinţi, episcopi şi diaconi (Filipeni 1:1). Sfinţii erau toţi slujitori (ai

Evangheliei) în accepţiunea Noului Testament. Episcopii erau bătrânii (presbiterii, n.tr.), supraveghetorii sau îndrumătorii spirituali. Diaconii erau slujitorii care îşi îndeplineau îndatoririle în chestiuni legate de finanţele bisericii locale şi alte aspecte înrudite.

Nici un episcop sau bătrân (presbiter, n.tr.) nu ocupa funcţia de „cleric". Exista un corp de presbiteri care conlucrau împreună ca păstori ai adunării.

„Bine", va întreba cineva, „dar cum rămâne cu apostolii, profeţii, evangheliştii, păstorii şi învăţătorii? Nu au fost oare echivalentul clericilor în bisericile din primele zile ale creştinismului?" Răspunsul la această întrebare îl găsim la Efeseni 4:12. Darurile acestea au fost dăruite pentru a-i zidi pe sfinţi, pentru ca ei (sfinţii) să poată duce la îndeplinire lucrarea de slujire şi astfel să zidească trupul lui Cristos. Ţelul urmărit de ei nu a fost acela de a se instala pe ei înşişi în posturi permanente de persoane oficiale care să domnească peste biserica locală, ci să depună eforturi pentru ca în viitorul apropiat biserica locală să-şi poată desfăşura ea însăşi această lucrare, după care ei se puteau duce mai departe, înfiinţând şi întărind şi alte adunări.

Potrivit istoricilor bisericii, sistemul clerical a apărut în veacul al doilea, nepomenindu-se de el în perioada descrisă de cartea Faptelor Apostolilor. De atunci încoace, clericalismul a constituit o piedică în calea evanghelizării lumii şi a dezvoltării, bisericii, întrucât e un sistem în care prea mult depinde de prea puţini.

Credincioşii din Noul Testament nu sunt doar slujitori (ai Evangheliei), ci şi preoţi. Ca preoţi sfinţi, ei au acces permanent prin credinţă în însăşi prezenţa lui Dumnezeu, să I se închine (1Petru 2:5). Ca preoţi regali, ei au privilegiul de a le spune oamenilor despre Cel care i-a chemat din întuneric la minunata Sa lumină (1Petru 2:9). Preoţia tuturor credincioşi lor nu înseamnă că fiecare este calificat să predice sau să-i înveţe pe oameni în public; ci se referă în esenţă la închinare şi mărturie. Dar adevărul preoţiei universale a credincioşilor înseamnă că nu mai există o clasă specială de preoţi care să deţină controlul asupra închinării şi slujirii.

Ucenicii din Damasc i-au deschis lui Saul inimile şi casele. Nu după mult timp el s-a dus la sinagogă, propovăduind cu îndrăzneală că Isus este Fiul lui Dumnezeu. Să-i fii văzut atunci pe ascultătorii săi iudei, ce consternaţi au fost! Cum, oare n-au înţeles ei bine? Nu era acesta cel ce ura cu atâta înverşunare numele lui Isus? Şi acum le predică cu totul altceva: că Isus este Dumnezeu! Ce să înţeleagă din toate astea?

Cât a stat Saul în Damasc cu ocazia acestei prime vizite nu ştim. Dar de la Galateni 1:17 aflăm că a părăsit Damascul, s-a dus în Arabia, unde a stat o perioadă de timp nespecificată, după care s-a întors la Damasc. Unde poate fi inserată călătoria făcută de Saul în Arabia în capitolul 9 din Faptelor Apostolilor? Probabil între versetul 21 şi 22.

Mulţi dintre slujitorii de care S-a folosit Dumnezeu cel mai intens au avut această experienţă arabă sau a pustiului, înainte de a fi trimişi să predice.

În Arabia Saul a avut prilejul de a medita la marile evenimente ce avuseseră loc în viaţa lui şi în special la evanghelia harului lui Dumnezeu, ce-i fusese încredinţată lui. Când s-a întors la Damasc (versetul 22), a putut să-i înfrunte pe iudeii din sinagogi, făcându-i de ruşine şi dovedind că acest Isus este Mesia lui Israel. Acest lucru i-a înfuriat atât de mult încât au complotat împotriva lui, plănuind să-l omoare pe cel ce fusese eroul lor până nu demult, dar care între timp devenise pentru ei un „apostat", un „renegat" şi un „trădător". Saul a scăpat cu viaţă, fiind coborât prin zid,... într-o coşniţă. A fost o fugă ruşinoasă, dar oricum Saul era acum un om zdrobit, or, oamenii zdrobiţi pot suferi de dragul lui Cristos ocări de care alţii se feresc.

Din punct de vedere omenesc, Ierusalim era locul cel mai periculos pe care putea să-l viziteze Saul. Dar asigurarea că cineva se află în voia lui Dumnezeu îi va permite să ia toate măsurile menite să-l pună la adăpost.

Dacă aceasta a fost prima vizită a lui Saul la Ierusalim ca şi creştin - aceeaşi care a avut loc la trei ani după convertirea sa (Galateni 1:18) rămâne un subiect de dezbatere. Cu ocazia primei vizite la Ierusalim el s-a întâlnit cu Petru şi cu Iacov, nu însă şi cu ceilalţi apostoli. Aici în versetul 27, se spune că Barnaba... l-a adus la apostoli. Asta ar putea însemna, desigur, fie Petru şi Iacov, fie toţi apostolii. Dacă varianta ultimă este valabilă, atunci această a doua vizită făcută la Ierusalim nu mai este menţionată în nici un alt loc.

La început ucenicii din Ierusalim s-au temut să-l primească pe Saul, îndoindu-se de sinceritatea profesiunii sale de credinţă. Barnaba nu şi-a dezminţit semnificaţia numelui de fiu al mângâierii, împrietenindu-se cu Saul, relatând convertirea sa şi spunându-le celorlalţi despre neînfricata mărturie depusă de Saul pentru Cristos la Damasc. Curând credincioşii şi-au dat seama că Saul este sincer, când l-au văzut predicând cu îndrăzneală în Numele Domnului Isus la Ierusalim. Saul a stârnit cea mai mare împotrivire în rândurile eleniştilor. Când au văzut fraţii că viaţa lui este în pericol din partea acestor iudei, l-au escortat pe Saul până în portul Cezareea. De acolo el s-a întors în oraşul său natal Tars, situat pe coasta de sud-est a Asiei Mici.

Apoi a urmat o perioadă de linişte pentru bisericile din Palestina, în care să consolideze câştigurile dobândite şi să cunoască o creştere numerică şi spirituală a comunităţii de credincioşi.

A. Petru propovăduieşte Evanghelia la Neamuri (9:32-11:18)

Revenirea lui Petru în primul plan al naraţiunii îl găseşte vizitându-i pe credincioşii din diverse părţi ale Iudeii. În cele din urmă, el vine în Lida (Lod), localitate situată la nord-vest de Ierusalim, pe drumul ce duce la Iopa (oraşul modern Iafa sau Yafo). Acolo el găseşte un bolnav care zăcea de opt ani paralizat în pat. Spunându-i pe nume, Petru vesteşte că Isus Cristos este cel care vindecă. Îndată Enea se ridică şi-şi ia patul. Este foarte probabil că Enea a primit, odată cu vindecarea fizică, şi viaţa spirituală.

Paraliticul vindecat s-a dovedit a fi o mărturie pentru Domnul în oraşul Lida şi în tot ţinutul de coastă al Şaronului. Mulţi s-au întors la Domnul ca urmare a acestei mărturii.

Iopa era un port maritim însemnat al Palestinei, situat pe malul Mării Mediterane la circa 47 km nord-vest de Ierusalim. Printre creştinii de acolo se afla o femeie cumsecade, pe nume Dorca, (Tabita (varianta aramaică a numelui grec Dorcas) înseamnă gazelă) cunoscută pentru faptele bune şi milosteniile sale, între care şi hainele pe care le confecţiona pentru săraci. Când această ucenică a murit subit, ucenicii au trimis un mesaj urgent la Lida, rugându-l pe Petru să vină neîntârziat.

Când a venit Petru, a găsit toate văduvele plângând cu mare jale, şi arătându-i toate hainele pe care le făcuse Dorca pentru ele. Petru le-a rugat să iasă afară. Apoi a îngenunchiat şi s-a rugat, pomenindu-i Tabitei să se scoale. Imediat ea a fost readusă la viaţă, revenind în mijlocul prietenelor ei creştine.

Vestea minunii acestei învieri s-a răspândit peste tot, determinându-i pe mulţi să creadă în Domnul. Dar din compararea versetului 42 cu versetul 35, reiese că mai mulţi au fost convertiţi prin vindecarea lui Enea, decât prin învierea Dorcăi.

Petru a stat multe zile la Iopa, fiind găzduit în casa lui Simon Tăbăcarul. Este semnificativă menţionarea ocupaţiei lui Simon în acest punct. Iudeii considerau tăbăcăria o meserie respingătoare, datorită contactului permanent pe care-l implica această îndeletnicire cu trupurile animalelor moarte, făcându-i pe tăbăcari să fie astfel întinaţi din punct de vedere ceremonial. Faptul că Petru a locuit în casa lui Simon a demonstrat că el nu mai era legat de acest scrupul evreiesc.

Mulţi au scos în evidenţă că în trei capitole succesive avem convertirea câte unui descendent din cei trei fii ai lui Noe. Eunucul etiopian (cap. 8) descindea, evident, din spiţa lui Ham. Saul din Tars (cap. 9) se trăgea din Sem. Iar aici în capitolul 10, vedem în Corneliu un urmaş al lui Iafet. Este o mărturie izbitoare a faptului că evanghelia este destinată tuturor raselor şi culturilor şi că în Cristos toate aceste distincţii naturale au fost abolite. După cum Petru a recurs la cheile împărăţiei pentru a deschide uşa credinţei pentru evrei în capitolul 2, aici în capitolul 10 îl vedem făcând acelaşi lucru pentru Neamuri.

Scena cu care începe capitolul se află în Cezareea, situată la circa 48 km nord de Iopa. Corneliu era un ofiţer în armata romană, cu gradul de sutaş, având deci în subordine o sută de militari. El fusese detaşat pe lângă regimentul italian. Pe lângă gradul militar superior, remarcabilă la el mai este şi cucernicia sa. El era un om temător de Dumnezeu, care făcea multe milostenii pentru evreii săraci şi se ruga totdeauna lui Dumnezeu. Ryrie avansează ideea că el era ceea ce s-a numit „un prozelit la poartă, adică el credea în Dumnezeul iudaismului şi în guvernarea Sa, dar nu făcuse încă pasul de a deveni un prozelit în adevăratul înţeles al cuvântului."

Dacă era mântuit - asta nu se poate stabili cu precizie. Cei care susţin că era, se referă la versetul 2 şi 35, unde Petru, referindu-se evident la Corneliu, spune că „oricine se teme de El (de Dumnezeu) şi lucrează neprihănire este primit de EL. În schimb, cei care susţin că sutaşul Corneliu nu era mântuit aduc ca argument în sprijinul punctului lor de vedere versetul 14 din capitolul 11, unde sunt citate cuvintele îngerului, care îi promite lui Corneliu că Petru îi va spune cuvintele prin care va fi putea fi mântuit.

În opinia noastră, Corneliu reprezintă exemplul unui om care trăia după lumina pe care i-o dăduse Dumnezeu. Întrucât lumina aceasta nu era suficientă pentru a-l mântui, Dumnezeu l-a asigurat că va primi lumina suplimentară a evangheliei. Înainte de a-l vizita Petru, el nu avusese siguranţa mântuirii, dar era pătruns totuşi de un sentiment de înrudire cu cei ce se închinau adevăratului Dumnezeu.

Într-o zi, pe la ora 3 după amiază, Corneliu a avut o vedenie clară, în care un înger al lui Dumnezeu i s-a arătat şi l-a grăit pe nume. Nefiind evreu, Corneliu nu avea cunoştinţă de lucrarea de slujire a îngerilor şi astfel s-a temut, crezând că îngerul ar fi chiar Domnul. Dar îngerul i-a vorbit, asigurându-l că Dumnezeu i-a ascultat rugăciunile şi a apreciat milosteniile făcute de el. Apoi i-a spus să trimită nişte oameni în sud, la Iopa, să-l aducă pe un om numit Simon Petru, care stătea în acel timp în casa tăbăcarului Simon, lângă mare (din motive de ordin practic, tăbăcarii îşi stabileau atelierele la periferia sau chiar în afara oraşului. Apropierea de mare era un avantaj în plus, facilitându-le eliminarea în condiţii sanitare a cadavrelor animalelor). Dând dovadă de ascultare fără murmur, sutaşul a trimis doi din slujitorii săi şi un ataşat militar, care era şi el un om temător de Dumnezeu.

A doua zi, pe la amiază, Petru s-a suit pe acoperişul casei lui Simon din Iopa să se roage. Lui Petru îi era foame, dar masa încă nu era gata şi astfel foamea lui a fost o minunată pregătire pentru ceea ce avea să urmeze. Căzând într-o transă, el a văzut o faţă de masă de mari dimensiuni, ţinută de cele patru colţuri, coborându-se din cer, în care erau tot felul de animale cu patru picioare şi târâtoare de pe pământ şi păsările cerului - între ele şi reptile. Deci animale curate şi necurate. Un glas din cer l-a îndemnat pe apostolul flămând să se scoale, să taie şi să mănânce. Amintindu-şi însă de legea lui Moise, care îi interzicea unui evreu să mănânce vreun animal necurat, Petru a rostit o contradicţie istorică: „Nicidecum, Doamne!" Referitor la afirmaţia lui Petru, Scroggie spune: „Oricine zice: «Nicidecum» trebuie să se oprească aici şi să nu mai adauge cuvântul «Doamne» şi oricine spune cu adevărat «Doamne» nu mai trebuie să rostească şi cuvântul «Nicidecum»".

Când Petru a explicat cu câtă meticulozitate păzise el legile legate de consumul exclusiv al alimentelor „cuşer", glasul din cer a spus: „Ce a curăţit Dumnezeu să nu numeşti spurcat." Acest dialog s-a repetat de trei ori, după care faţa de masă s-a întors în cer.

Este limpede că vedenia a avut o semnificaţie mult mai adâncă decât simpla chestiune legată de consumul unor alimente - curate sau necurate. E adevărat, că odată cu apariţia credinţei creştine, aceste reguli privitoare la alimente nu mai aveau nici o valabilitate. Dar adevărata semnificaţie a vedeniei a constat în faptul că Dumnezeu era pe cale să deschidă uşa credinţei pentru Neamuri. Ca evreu, Petru îi privise din totdeauna pe ne-evrei ca fiind necuraţi, străini, venetici şi oameni fără Dumnezeu. Dar acum Dumnezeu avea să înfăptuiască o lucrare inedită. Neamurile (simbolizate de animalele şi păsările necurate din faţa de masă) aveau să primească Duhul Sfânt în acelaşi fel în care L-au primit deja iudeii (animalele şi păsările curate). Deosebirile de ordin naţional şi religios aveau să dispară, toţi credincioşii adevăraţi în Domnul Isus fiind una, la acelaşi nivel al părtăşiei creştine.

Pe când Petru medita, în inima lui, la această vedenie, slujitorii lui Corneliu au sosit la poartă, întrebând de el. Călăuzit de Duhul Sfânt, Petru s-a coborât de pe acoperiş, ducându-se să-i întâmpine la poartă. Când a aflat scopul vizitei lor, i-a poftit înăuntru şi i-a găzduit peste noapte. Slujitorii l-au omagiat pe stăpânul lor, numindu-l „un om drept care se teme de Dumnezeu şi se bucură de o bună reputaţie în neamul evreilor."

A doua zi, Petru a pornit spre Cezareea, însoţit de cei trei slujitori ai lui Corneliu şi de câţiva fraţi din Iopa. Se pare că au călătorit toată ziua, deoarece citim că au ajuns la Cezareea a doua zi.

Anticipând sosirea lor, Corneliu a chemat toate rudele şi prietenii lui apropiaţi. Când a sosit Petru, sutaşul a căzut la picioarele lui, într-un act de reverenţă. Apostolul însă a refuzat să primească acest act de închinare, subliniind că şi el este un om oarecare. Ce bine ar fi dacă toţi aşa-numiţii „succesori" auto-proclamaţi ai lui Petru ar lua seama la smerenia lui Petru şi i-ar urma exemplul, refuzând să permită oamenilor să îngenuncheze înaintea lor.

Găsind mulţimea adunată în casă, Petru a explicat că în mod obişnuit un evreu nu ar fi intrat sub acoperişul unei case în care se găseau Neamuri, ca în cazul de faţă, dar acum o făcea pentru că Dumnezeu i-a descoperit că nu mai trebuie să-i considere pe ne-evrei ca persoane cu care nu trebuie să aibă nici un contact. Apoi i-a întrebat care este motivul pentru care l-au chemat.

Corneliu a descris apoi vedenia pe care o avusese cu patru zile mai înainte, în care un înger l-a asigurat că rugăciunea i-a fost ascultată şi l-a îndrumat să-l cheme pe Petru. Este vrednică de admirat foamea pe care o avea acest ne-evreu în inima sa pentru Cuvântul lui Dumnezeu. „Iată, suntem acum prezenţi cu toţii înaintea lui Dumnezeu, ca să auzim toate lucrurile pe care ţi le-a poruncit Dumnezeu." Nu se poate ca un duh atât de deschis şi gata de a se lăsa învăţat să nu fie răsplătit, primind învăţătura divină pe care o căuta.

Înainte de a rosti mesajul său, Petru a mărturisit că până atunci el crezuse că harul lui Dumnezeu se limitează doar la neamul Israel. Dar acum şi-a dat seama că Dumnezeu nu ţine seama de om în funcţie de naţionalitatea sa, ci caută oameni cinstiţi, cu inima căită, indiferent dacă aceştia sunt evrei, sau Neamuri. „În orice neam oricine se teme de El şi face neprihănire este acceptat de El."

Două sunt interpretările avansate pentru versetul 35:

1. Unii cred că dacă cineva se pocăieşte cu adevărat şi-L caută pe Dumnezeu, va fi mântuit, chiar dacă nu a auzit niciodată de Domnul Isus. În sprijinul acestei opinii este invocat argumentul că şi dacă omul respectiv nu a luat cunoştinţă despre jertfa substituţionară a lui Cristos, oricum Dumnezeu ştie despre ea şi îl va mântui pe acel om pe baza jertfei Domnului Isus. El îi va atribui acelui om valoarea lucrării lui Cristos oricând va găsi acesta credinţa adevărată.

2. Cealaltă interpretare susţine că şi dacă un om se teme de Dumnezeu şi face neprihănirea, el nu este mântuit prin aceasta. Mântuirea este numai prin credinţa în Domnul Isus Cristos. Dar atunci când Dumnezeu găseşte un om care a trăit pe măsura luminii pe care a primit-o despre Domnul, El va avea grijă să-l ajute pe omul acesta ca neapărat să audă evanghelia şi astfel să aibă prilejul de a fi mântuit.

Noi credem că a doua interpretare este cea adevărată.

Petru le aminteşte acum ascultătorilor săi că deşi mesajul evangheliei a fost trimis mai întâi iudeilor, Isus Cristos... este Domn al tuturor - şi al Neamurilor, şi al iudeilor. Ascultătorii lui Petru trebuie să fi auzit istoria lui Isus din Nazaret, care a început în Galileea, pe vremea când Ioan boteza. Apoi ea s-a răspândit în toată Iudeea. Acest Isus, uns de Duhul, a trăit o viaţă de slujire plină de abnegaţie pentru alţii, făcând bine şi vindecându-i pe toţi cei ce erau oprimaţi de diavolul.

Apostolii au fost martori ai adevărului cu privire la tot ce a făcut Isus. Ei au străbătut împreună cu El toată Iudeea şi Ierusalimul. În pofida vieţii Sale perfecte, oamenii L-au omorât, atârnându-l pe lemn. Dar Dumnezeu L-a înviat din morţi a treia zi şi El a fost văzut de martori aleşi dinainte de Dumnezeu. Din câte ştim, Domnul Isus nu a fost văzut de nici un necredincios după învierea Lui. Dar apostolii nu numai că L-au văzut, ci au mâncat şi au băut cu El. Desigur, asta demonstrează că trupul pe care-L avea Mântuitorul după înviere a fost tangibil, material şi fizic.

În înviere, Domnul i-a mandatat pe apostoli să-L vestească pe El ca Judecător al viilor şi al morţilor. Asta e în deplin acord cu multe alte texte din Scriptură, care ne învaţă că Tatăl I-a încredinţat Fiului toată judecata (Ioan 5:22). Asta înseamnă, desigur, că în calitate de Fiu al Omului, El îi va judeca şi pe evrei, şi pe ne-evrei.

Dar Petru nu zăboveşte la această notă de judecată, ci introduce măreaţa afirmaţie de adevăr evanghelic, explicând cum poate fi evitată judecata. După cum au vestit toţi profeţii din Vechiul Testament, oricine crede în Numele lui Mesia va primi iertarea de păcate. Oferta este adresată nu doar Israelului, ci întregii lumi. N-ai vrea să cunoşti şi tu iertarea de păcate? Dacă răspunsul e afirmativ, atunci crede în El!

Pe când Petru spunea cuvintele acestea, Duhul Sfânt S-a coborât peste cei ce ascultau cuvântul. Aceşti ne-evrei au început să vorbească în limbi, lăudându-L pe Dumnezeu. Pentru cei aflaţi acolo acesta a constituit un semn potrivit căruia Corneliu şi casa Lui au primit într-adevăr Duhul Sfânt. Oaspeţii evrei de la Iopa au rămas uimiţi să constate că şi Neamurile au putut primi Duhul Sfânt, fără să devină mai întâi prozeliţi. Dar Petru nu era legat în aceeaşi măsură de prejudecăţile evreieşti. El a sesizat imediat că Dumnezeu nu face nici o distincţie între evrei şi Neamuri, şi astfel el a propus ca cei din casa lui Corneliu să fie botezaţi.

Observaţi expresia: „aceştia care au primit Duhul Sfânt ca şi noi". Aceste persoane dintre Neamuri au fost mântuite în acelaşi fel ca şi evreii: prin simpla lor credinţă, fără nici b aluzie la păzirea legii, la circumcizie sau la altă rânduială sau alt ritual.

Notaţi, de asemenea, succesiunea evenimentelor în legătură cu primirea Duhului Sfânt de către Neamuri:

1. Ele au ascultat cuvântul, adică au crezut (versetul 44),

2. Au primit Duhul Sfânt (versetul 44,47).

3. Au fost botezaţi (versetul 48).

Aceasta este, cu precădere, ordinea în care se succed acţiunile atât în cazul iudeilor, cât şi al Neamurilor, în actuala dispensaţie, atunci când Dumnezeu îşi cheamă dintre naţiuni un popor pentru Numele Său.

Prin urmare, nu e de mirare că după această minunată lucrare a harului, săvârşită de Duhul lui Dumnezeu în Cezareea, credincioşii au stăruit pe lângă Petru să mai rămână câteva zile la ei.

Nu a trecut mult timp până când a ajuns în Iudeea vestea că Petru a predicat Neamurilor şi că aceşti ne-evrei au fost mântuiţi. Astfel, când s-a întors Petru la Ierusalim, a fost tras la răspundere de cei din ceata celor circumcişi, pentru faptul că a mâncat cot la cot cu Neamurile. Ceata celor circumcişi se referă aici la creştinii de origine etnică evreiască ce continuau să fie dominaţi de modul de gândire iudaic. De pildă, aceştia credeau că pentru ca un ne-evreu să poată beneficia de deplina binecuvântare a Domnului, trebuia să fie circumcis. Deci ei au considerat că Petru a greşit atunci când a stat la masă cu Neamurile.

Întru apărarea acţiunii sale, Petru a făcut o trecere în revistă a succesiunii evenimentelor, începând cu vedenia pe care a avut-o, cu faţa de masă ce s-a coborât din cer, continuând cu apariţia îngerului în faţa lui Corneliu, cu sosirea solilor trimişi de Corneliu, cu porunca Duhului de a

pleca cu aceştia şi sfârşind cu revărsarea Duhului Sfânt peste Neamuri. Or, întrucât Dumnezeu a procedat în chip atât de felurit, orice împotrivire faţă de această lucrare ar fi echivalat cu o împotrivire faţă de Domnul însuşi.

În mesajul său, Petru a adăugat câteva detalii interesante, care nu apar în capitolul precedent. Spre exemplu:

1. El a spus că faţa de masă din cer s-a coborât până la locul în care se afla el (versetul 5)

2. În versetul 6, în textul original, se spune că Petru a privit cu luare aminte la conţinutul acestei feţe de masă.

3. Apoi Petru adaugă un alt detaliu inedit: că şase fraţi l-au însoţit de la Iopa la Cezareea (versetul 12).

4. În versetul 14 suntem informaţi că îngerul i-a promis lui Corneliu că Petru îi va spune cuvintele prin care atât el, cât şi toţi cei din casa lui vor fi mântuiţi. Versetul acesta constituie una din dovezile primordiale ale faptului că Corneliu nu fusese mântuit înainte de a fi sosit Petru în casa lui.

Potrivit relatării lui Petru, Duhul Sfânt a căzut peste Neamuri cum a început Petru să vorbească. Din Fapte 10:44 reiese că Petru vorbea de mai multă vreme. Se pare că el vorbise de câtva timp, dar a fost întrerupt foarte curând.

Când Duhul Sfânt a căzut peste Neamuri, Petru s-a gândit imediat la Ziua Cincizecimii. Apoi gândurile lui s-au dus mai departe, la făgăduinţa Domnului că ucenicii Lui vor fi „botezaţi cu Duhul Sfânt". El şi-a dat seama că făgăduinţa se împlinise parţial la Rusalii şi că acum asista la o altă împlinire a ei.

Apoi Petru a confruntat ceata celor circumcişi cu următoarea întrebare: Deci, dacă Dumnezeu a găsit cu cale să-Şi verse Duhul peste Neamuri, cum procedase anterior în cazul iudeilor care au crezut, cine era Petru să I se împotrivească lui Dumnezeu?

Sunt de admirat aceşti creştini evrei pentru faptul că atunci când au auzit relatarea lui Petru, au recunoscut mâna lui Dumnezeu în toate aceste împrejurări, procedând astfel la o re-orientare de o sută optzeci de grade a concepţiei lor. Toate obiecţiile lor anterioare au dispărut, fiind înlocuite cu laudă la adresa Numelui lui Dumnezeu pentru faptul că le-a dăruit Neamurilor pocăinţa spre viaţă.

În acest punct, firul naraţiunii revine la perioada de prigoane dezlănţuită imediat după martirajul lui Ştefan. Cu alte cuvinte, evenimentele descrise în versetele următoare au avut loc înainte de convertirea lui Corneliu.

Cei care se împrăştiaseră din cauza prigoanelor au dus evanghelia în următoarele puncte geografice:

1. Fenicia, fâşia de teren îngustă situată de-a lungul coastei nord-estice a Mării Mediterane, cuprinzând porturile Tir şi Sidon (aflate în prezent pe teritoriul Libanului).

2. Cipru, o insulă mare din nord-estul Mării Mediterane.

3. Cirena, oraş portuar situat pe coasta de nord a Africii (în actualul stat Libia). Dar toţi aceştia nu au predicat evanghelia numai iudeilor.

Au fost însă unii credincioşi din Cipru şi din Cirena care s-au dus la Antiohia, propovăduindu-le acolo Vestea Bună eleniştilor (în Noul Testament, prin „elenişti" se înţelege iudei greci, dar aici sensul se referă doar la greci, adică Neamuri. Observaţi contextul: versetul 19: „vestind Cuvântul numai iudeilor". Versetul 20: „şi grecilor" (în contrast cu iudeii). Propovăduirea lor a fost însoţită de binecuvântări şi un mare număr de oameni au crezut şi s-au întors la Domnul. F. W. Grant spune: „Este interesant să remarcăm ce discreditare a suferit oficialismul prin toate aceste acţiuni, căci nu cunoaştem numele nici uneia dintre persoanele implicate în această lucrare."

Introducerea creştinismului în Antiohia a constituit un pas important în mersul înainte al bisericii. Antiohia era situată pe râul Orontes, în Siria, la nord de Palestina. Era considerat al treilea oraş ca mărime, din întregul imperiu roman, fiind supranumit „Parisul lumii antice." De aici, Pavel şi cei ce-l însoţeau au pornit în călătoriile lor misionare, ducând Vestea Bună la Neamuri.

Când a ajuns vestea despre marea trezire spirituală la auzul bisericii din Ierusalim, credincioşii au decis să-l trimită pe Barnaba, cel cu inima caldă şi bună, în Antiohia. Acest om scump a văzut îndată că Domnul Isus lucra cu putere în rândurile Neamurilor, şi astfel el i-a îndemnat pe toţi să rămână cu inima hotărâtă alipiţi de Domnul. Ce bine a fost că această biserică aflată în faza copilăriei a putut fi vizitată de un om atât de bun şi plin de Duhul Sfânt şi de credinţă! În timpul cât a stat Barnaba acolo, o mulţime de oameni a venit la Domnul. De asemenea, s-a păstrat unitatea cu biserica de la Ierusalim.

Atunci Barnaba şi-a adus aminte de Saul din Tars! Doar el îl prezentase pe Saul apostolilor din Ierusalim. Cu acea ocazie, Saul fusese ajutat să părăsească oraşul în grabă, pentru a scăpa de uneltirile iudeilor. De atunci el stătuse în oraşul său natal, Tars. Dornic să-l îmbărbăteze pe Saul în lucrarea de vestire a Cuvântului şi să-i dea prilejul bisericii din Antiohia să beneficieze de învăţătura sa, Barnaba a plecat la Tars, pentru a-l aduce pe Saul în Antiohia. Timp de un an această splendidă echipă a lucrat împreună în biserica din această localitate, învăţându-i pe foarte mulţi oameni.

La Antiohia au fost numiţi ucenicii prima oară creştini. Fără îndoială, pe vremea aceea era un termen de batjocură, dar între timp numele de „creştin" a ajuns să fie îndrăgit de toţi cei ce-L iubesc pe Mântuitorul, după cum arată şi J. A. Stewart:

Cucernicul F. B. Meyer, un adevărat sfânt, a spus: „Antiohia va rămâne de-a pururea sacră în analele creştinismului, pentru faptul că un număr de ucenici neordinaţi (nehirotonisiţi) şi anonimi, care au fugit din Ierusalim din cauza prigoanei dezlănţuite de Saul, au îndrăznit să predice evanghelia grecilor şi să-i adune pe convertiţi într-o biserică, sfidând pe faţă ritualul iniţial al iudaismului."

Dacă aceşti credincioşi ar fi provenit dintr-o adunare modernă, în care vestirea Cuvântului este responsabilitatea exclusivă a unui singur om, această filă triumfătoare din istoria Bisericii nu s-ar fi scris niciodată. Ce trist e să constaţi că în majoritatea bisericilor darurile de slujire şi vestire pe care le pune la dispoziţie Duhul Sfânt zac în stare latentă, pentru faptul că majoritatea credincioşilor nu au prilejul să slujească şi să vestească Evanghelia. Atâta timp cât fiecare grupuşor de credincioşi îşi are păstorul său propriu care să îngrijească de ei, un lucru rămâne cert: lumea nu va fi niciodată evanghelizată. Slavă Domnului pentru toţi învăţătorii voluntari de la Şcoala Duminicală, pentru toţi cei ce predau ore biblice şi pentru aşa-numiţii „laici". Dacă toţi ar trebui să fie plătiţi pentru serviciile lor, foarte puţine biserici ar mai putea funcţiona pe

plan financiar.

Deşi Antiohia a devenit centrul de la care a pornit şi s-a răspândit evanghelia la Neamuri, biserica de acolo a menţinut legături trainice de părtăşie cu biserica din Ierusalim, care era centrul de evanghelizare între iudei, aşa cum reiese şi din următorul incident:

Cam pe vremea aceasta au venit la Antiohia nişte profeţi din Ierusalim. Aceşti profeţi erau credincioşi care fuseseră dăruiţi de Duhul Sfânt să slujească drept purtători de cuvânt ai lui Dumnezeu. Ei primeau revelaţii de la Domnul, pe care le împărtăşeau apoi oamenilor. Unul din ei, pe nume Agab, a prezis că o mare foamete va veni peste zonele locuite ale pământului. Într-adevăr, în zilele lui Claudiu Cezar a venit o foamete. Ucenicii din Antiohia s-au decis imediat să trimită ajutoare fraţilor lor creştini ce locuiau în Iudeea, acesta fiind, negreşit, un gest mişcător ce demonstra că zidul de despărţire dintre iudei şi Neamuri era în curs de prăbuşire şi că străvechile antagonisme erau acum mistuite de crucea lui Cristos. Harul lui Dumnezeu s-a arătat puternic la lucru în ucenicii aceştia, care au dăruit cu toţii, cu mână largă şi proporţional cu veniturile fiecăruia. Ei au dat, fiecare după puterea lui. F. W. Grant subliniază situaţia jalnică a dărniciei în vremea noastră, când „fiecare pare să dea puţin din surplusul lui iar cei mai bogaţi, proporţional cu veniturile lor, dând cel mai puţin."

Banii au fost trimişi presbiterilor (sau bătrânilor), prin intermediul lui Barnaba şi Saul. Aici găsim menţionat pentru prima oară termenul de „presbiter" în legătură cu biserica. Dar iudeilor nu le era străin conceptul de presbiter, întrucât în sinagogi exista această funcţie. În bisericile Neamurilor, presbiterii au fost numiţi de apostoli sau de reprezentanţii acestora (Fapte 14:23;Tit 1:5). Calităţile pe care trebuie să le întrunească presbiterii sunt descrise la 1Timotei 3:1-7 şi Tit 1:6-9.

C. Prigoanele dezlănţuite de Irod şi moartea acestuia (12:1-23)

Între timp, au continuat fără preget atacurile dezlănţuite de Satan împotriva bisericii. De data aceasta, prigoanele au venit din partea regelui Irod - respectiv Irod cel Mare, care a fost numit rege peste Iudeea de către împăratul roman Claudiu. Irod, care ţinea foarte mult la împlinirea legii lui Moise, îşi dădea toate silinţele să fie pe placul iudeilor. Tocmai din această cauză i-a hărţuit el pe unii din biserică şi l-a omorât pe Iacov, fratele lui Ioan, cu sabia.

Acest Iacov a fost cel care i-a însoţit pe Petru şi Ioan pe Muntele Schimbării la Faţă a Domnului Isus. Mama acestuia ceruse ca cei doi fii ai ei să stea de o parte şi de alta a lui Cristos în împărăţia Sa.

Capitolul acesta ne oferă o minunată ilustraţie a modului în care se poartă Dumnezeu cu copiii Săi. Iacov a fost omorât de către vrăjmaşul, în timp ce Petru a fost izbăvit în chip miraculos. Mintea omenească ar fi ispitită să întrebe de ce i s-a acordat lui Petru acest aparent favor. Dar credinţa se bizuie pe dragostea şi înţelepciunea lui Dumnezeu, ştiind că:

Necazul binecuvântat de Dumnezeu

E spre binele nostru,

Pe când binele nebinecuvântat

Nu ne va prii;

Şi tot ce pare greşit este, de fapt,

În deplină ordine,

Dacă e după voia Lui cea bună şi desăvârşită.

Frederick W. Faber

Iudeii au răspuns cu atâta entuziasm la executarea lui Iacov, încât Irod s-a simţit încurajat să procedeze la fel şi cu Petru. Dar între timp au sosit zilele Praznicului Azimilor, or, în zilele religioase nu se cădea să se facă execuţii. În plus, iudeii erau prea ocupaţi cu ceremoniile lor, pentru a aprecia gestul lui Irod. Prin urmare, Irod a poruncit ca Petru să fie aruncat în închisoare. Apostolul a fost păzit de şaisprezece ostaşi, împărţiţi în patru cete de câte patru.

Biserica de la Ierusalim s-a rugat fierbinte pentru Petru, mai cu seamă că moartea lui Iacov era atât de vie în minţile lor. G. C. Morgan comentează că:

„Forţa unei rugăciuni sincere şi fierbinţi, chiar şovăind uneori, a fost mai puternică decât Irod, biruind chiar iadul."

În noaptea zilei când avea de gând Irod să-l înfăţişeze la judecată, Petru dormea buştean, păzit straşnic de doi ostaşi. Cineva a numit somnul lui adânc „triumful credinţei." Probabil că el şi-a amintit promisiunea Domnului potrivit căreia el va trăi până la bătrâneţe (Ioan 21:18), şi astfel ştia că Irod nu putea să-l ucidă înainte de vremea rânduită. Deodată a apărut un înger al Domnului, inundând celula de lumină. Bătându-l pe Petru uşor în coastă, îngerul i-a poruncit să se scoale degrabă.

Imediat cătuşele i-au căzut de pe mâini. Apoi, în propoziţii scurte şi concise, îngerul i-a spus lui Petru să se îmbrace, să-şi lege încălţămintele, să-şi pună mantaua pe el şi să-l urmeze. Deşi era încă buimac, Petru l-a urmat pe înger, trecând de prima şi a doua strajă a temniţei. Când au ajuns la poarta de fier, aceasta s-a deschis de la sine, ca şi când ar fi fost acţionată de o celulă electrică. Abia după ce au parcurs o stradă a oraşului şi îngerul a dispărut, şi-a revenit Petru, dându-şi seama că nu este un vis, ci că Domnul l-a izbăvit în chip miraculos din mâna lui Irod şi a iudeilor.

După ce s-a recules, Petru şi-a dat seama că ucenicii se rugau, probabil, în acest timp în casa Mariei, mama lui Ioan... Marcu. Probabil credincioşii petrecuseră toată noaptea în rugăciune, deoarece Petru fusese eliberat din închisoare în zorii zilei.

Petru a bătut la poartă, aşteptând să i se deschidă. O fată pe nume Roda (adică „trandafir", în greacă) a venit la poartă, dar a fost atât de emoţionată să-l vadă pe Petru, încât a uitat să deschidă poarta! Ea a alergat înapoi, să le aducă credincioşilor ce se rugau minunata veste. Aceştia au crezut că e nebună şi chiar i-au comunicat acest lucru, dar fata stăruia că la poartă se află apostolul Petru. Ei au susţinut atunci că trebuie să fie îngerul lui păzitor, dar fata a insistat că este chiar Petru.

Credincioşii aceştia au fost adesea criticaţi pentru că rugăciunile lor ar fi fost lipsite de credinţă şi pentru faptul că le-a venit atât de greu să creadă că li s-a răspuns la rugăciune. Dar toate aceste critici sunt probabil influenţate de propriile noastre emoţii şi şovăiri când aşteptăm să ni se răspundă la propriile noastre rugăciuni. În loc de a-i critica pe alţii, să fim mângâiaţi de faptul că Dumnezeu răspunde la rugăciuni chiar atunci când sunt lipsite de credinţă. Fiecare din noi are tendinţa de a fi uneori un credincios sau credincioasă fără credinţă.

Între timp, Petru stătea şi bătea la uşă. Când, în sfârşit, i-au deschis uşa şi l-au lăsat să intre, toate îndoielile lor s-au risipit şi i-a cuprins o mare bucurie. Apoi Petru le-a spus să facă linişte şi le-a povestit pe scurt miraculoasa lui izbăvire din închisoare, rugându-i să transmită vestea lui Iacov (probabil fiul Lui Alfeu) şi fraţilor, după care a plecat. Nu se poate şti unde s-a dus din acest moment.

Când s-a făcut dimineaţă şi Petru n-a putut fi găsit, sărmanii ostaşi au intrat în panică. Şi pentru Irod a fost o experienţă traumatică, să constate că a fost păcălit în felul acesta. Orice ar fi spus soldaţii, nu puteau să-l convingă. De fapt, şubredele explicaţii oferite de ei n-au făcut decât să-l înfurie şi mai mult pe rege, ceea ce l-a determinat să-i execute. Apoi a plecat în Cezareea, ca să-şi oblojească orgoliul rănit.

Nu se ştie din ce cauză, Irod se mâniase foarte tare pe locuitorii celor două porturi comerciale de la Marea Mediterană, Tir şi Sidon. Prin urmare, ei au profitat de vacanţa petrecută de Irod în Cezareea, pentru a se pune bine cu el, întrucât depindeau de grânele importate din Iudeea. Astfel în absenţa lui Irod, locuitorii acestor porturi s-au împrietenit cu Blast asistentul personal al regelui, prin intermediul căruia au solicitat restabilirea relaţiilor diplomatice.

Într-o zi, Irod a ieşit în public, îmbrăcat în toată splendoarea veşmintelor sale regale. Mulţimea în faţa căreia a rostit o cuvântare a început să-l aclame frenetic: „Glas de Dumnezeu, nu de om!" - strigau oamenii. Irod nu a schiţat nici cel mai mic gest de a-i opri pe oameni să-i acorde onoarea ce I se cuvine doar lui Dumnezeu, şi nici nu I-a dat slavă lui Dumnezeu. Prin urmare, un înger al Domnului l-a lovit cu o boală cumplită, care i-a provocat moartea. Asta s-a petrecut în anul 44 după Cristos.

Astfel, cel care îl executase pe Iacov, ca să fie pe placul iudeilor, a fost el însuşi ucis de mâinile Celui care poate să ucidă şi trupul, şi sufletul în iad. Irod a cules ce a semănat.

Între timp, evanghelia se răspândea tot mai mult. Dumnezeu face ca mânia omului să-l aducă laude iar restul mâniei El o restrânge (Psalmul 76:10). Domnul zădărniceşte planurile popoarelor, dar sfatul Domnului dăinuie în veac (Psalmul 33:10,11).

După ce şi-au isprăvit misiunea la Ierusalim, predând darul dat de biserica din Antiohia, Barnaba şi Saul s-au întors în Antiohia, (atât în textul alexandrin, cât şi în cel majoritar găsim scris ”la Ierusalim." Întrucât Bamaba şi Saul se află din nou la Antiohia în 13:1, e posibil ca copiştii să fie „corectat" textul schimbând prepoziţia „la" cu „din") luându-l cu ei pe Marcu, un văr al lui Barnaba (Coloseni 4:10), care mai târziu a redactat a doua evanghelie.

Nu se poate stabili dacă Barnaba şi Saul se aflau în Ierusalim când a fost executat Iacov, când a fost întemniţat Petru sau când a murit Irod.

Din capitolul 11 am aflat că la Antiohia s-a format o biserică. În loc să aibă doar un singur om ca vestitor al Evangheliei sau păstor, această adunare dispunea de o mare varietate de daruri. Concret, existau cel puţin cinci profeţi şi învăţători. După cum am arătat, profetul este un om special înzestrat de Duhul Sfânt pentru a primi revelaţii direct din partea lui Dumnezeu, pe care le transmite mai departe. În mod real, profeţii au fost purtători de cuvânt ai Domnului, putând prezice adesea evenimentele ce urmau să se întâmple în viitor. Învăţătorii au fost oameni cărora Duhul Sfânt le-a dat capacitatea de a expune sau explica Cuvântul lui Dumnezeu către alţii, într-o manieră simplă şi uşor de înţeles.

Ni se dau numele profeţilor şi învăţătorilor:

1. Barnaba. Deja am făcut cunoştinţă cu acest admirabil slujitor al lui Cristos şi coleg de lucru al lui Pavel. Probabil motivul pentru care este aşezat în capul listei îl constituie faptul că fusese credincios şi Îl slujise pe Cristos de mai multă vreme.

2. Simeon, numit Niger. Judecând după nume, presupunem că era iudeu din naştere, provenind, probabil, dintr-o comunitate de evrei din Africa. Sau poate că a împrumutat numele de Niger (care înseamnă negru sau cu ten de culoare închisă) cu scopul expres de a putea lucra mai uşor printre ne-evrei. Desigur, şi cealaltă variantă e posibilă, că era într-adevăr negru, după cum sugerează numele. Nu cunoaştem alte amănunte despre el.

3. Luciu din Cirena. Era probabil unul din locuitorii Cirenei, care a venit la Antiohia prima oară, propovăduindu-L pe Domnul Isus (11:20).

4. Manaen (nume care corespunde cu Mehanem din Vechiul Testament). Este trecut aici în rândul celor care au fost crescuţi împreună cu tetrarhul Irod. E remarcabil să constatăm că o persoană care a trăit într-o relaţie atât de apropiată cu mârşavul Irod Antipa se află acum printre primii care au îmbrăţişat credinţa creştină. Titlul tetrarh indică faptul că Irod a domnit peste o pătrime din regatul tatălui său.

5. Saul. Deşi este trecut pe ultimul loc în această listă, Saul avea să devină întruchiparea în „carne şi oase" a adevărului potrivit căruia: „Cei din urmă vor fi cei dintâi."

Aceşti cinci oameni ilustrează faptul că biserica primară era integrată, fiind insensibilă la deosebirile legate de culoarea pielii. Sau, cum a spus cineva: „Noul etalon după care erau măsuraţi acum oamenii afirma că nu mai conta cine eşti, ci al cui eşti."

Profeţii şi învăţătorii se strânseseră laolaltă, în vederea rugăciunii şi postului, probabil cu întreaga biserică. Din context avem temei să credem că sintagma: slujeau Domnului înseamnă că au petrecut timpul rugându-se şi făcând mijlocire. Iar prin post, ei îi refuzau trupului cerinţele normale de hrană, pentru a se consacra în întregime unor exerciţii spirituale.

Dar de ce s-au strâns laolaltă pentru a se ruga? Nu e oare logic sa concluzionăm că au convocat această adunare dintr-un profund sentiment de împovărare, sub imperativul de a evanghheliza lumea? Textul biblic nu spune că s-au rugat toată noaptea, dar tonul şi contextul ne fac să deducem că a fost o rugăciune mult mai profundă şi mai îndelungată decât cele de genul „orelor de rugăciune" din vremea noastră.

În timp ce se rugau ei, Duhul Sfânt i-a instruit în mod concret să-i pună deoparte pe Barnaba şi pe Saul, pentru lucrarea aparte ce le-o rezervase. Cum a transmis Duhul Sfânt acest mesaj profeţilor şi învăţătorilor? Deşi nu ni se precizează, putem presupune că a făcut-o prin intermediul acestor oameni cu învestitura de profeţi: Simeon, Luciu sau Manaen.

Aici Barnaba e menţionat primul, iar Saul e trecut pe locul doi. Dar ordinea se inversează la întoarcerea din Antiohia.

Versetul acesta are o extraordinar de mare importanţă pe plan practic, deoarece subliniază rolul Duhului Sfânt în călăuzirea bisericii primare şi sensibilitatea ucenicilor la călăuzirea Sa.

După ce Duhul Sfânt şi-a făcut astfel cunoscută voia, oamenii au continuat să postească şi să se roage. Apoi cei trei (Simeon, Luciu şi Manaen) şi-au pus mâinile peste Barnaba şi Saul. Acesta nu a fost un act oficial de ordinare (sau hirotonisire) de felul celui practicat în lumea creştină de astăzi, unde o oficialitate a bisericii conferă statut ecleziastic unui subordonat. Mai degrabă, a fost vorba despre o simplă expresie a părtăşiei lor cu aceşti doi oameni în lucrarea la care i-a chemat Duhul Sfânt. Ideea de ordinare ca ritual în virtutea căruia i se conferă cuiva autoritatea exclusivă de a administra „sacramentele" şi de a îndeplini alte funcţii ecleziastice lipseşte cu desăvârşire din Noul Testament, după cum arată şi Barnhouse:

În structurile noastre organizatorice actuale, se comite o mare greşeală atunci când se aşteaptă de la un singur om să posede toate darurile necesare conducerii. Astfel, multe biserici au sute de membri, dar un singur păstor, în a cărui sarcină cade vestirea Evangheliei, mângâierea oamenilor şi toate celelalte îndatoriri. De fapt, dintre cele opt daruri menţionate în textul de care ne ocupăm (Romani 12:6-8) şapte sunt considerate funcţii destinate păstorului ordinat, în vreme ce a opta este considerată aparţinând bisericii. Şi care este darul rezervat bisericii? Este acela de a achita notele de plată! Ceva nu este în ordine aici.

Poate va întreba cineva, în acest punct, dacă nu cumva sugerez că „laicii" ar trebui să predice? Răspunsul este că, fără îndoială, dacă un „laic" posedă o cunoaştere aprofundată a Scripturii, el trebuie să-şi exercite darul şi să predice ori de câte ori are prilejul. E remarcabilă, în acest context, dezvoltarea mişcărilor de antrenare în misiune a aşa-numiţilor „laici" sau „mireni", ea constituind negreşit un pas în direcţia cea bună: de revenire la modul Nou Testamental de a proceda.

A nu se uita că Bamaba şi Saul colaboraseră deja în lucrarea Domnului timp de circa opt ani, înainte de acest moment. Ei nu erau începători în slujba lui Cristos, ci cunoscuseră experienţa „ordinarii de către Mâinile Străpunse ale Mântuitorului". Acum colegii lor de slujire de la Antiohia şi-au exprimat doar identificarea lor cu ei, prin acest act special de încredinţare în misiunea de vestire a evangheliei către Neamuri.

Cuvintele: i-au lăsat să plece înseamnă că i-au trimis în misiunea lor.

Cu acest verset începe ceea ce s-a numit Prima călătorie misionară a lui Pavel, care e descrisă până la 14:26. Scopul principal al acestei călătorii a fost evanghelizarea Asiei Mici. A doua călătorie misionară întreprinsă de Pavel a dus evanghelia mai departe, până în Grecia. A treia călătorie misionară a cuprins şi revizitarea unora din bisericile din Asia Mică şi Grecia, dar a avut ca obiectiv principal Provincia Asia şi oraşul Efes. Eforturile misionare depuse de Pavel au parcurs o perioadă de circa cincisprezece ani. (Pentru a urmări mai bine traseul străbătut de Pavel, vom indica localităţile vizitate de el, tipărind numele integral al localităţii în majuscule, când denumirea respectivă apare pentru prima oară.)

De la Antiohia siriană cei doi vajnici slujitori ai lui Cristos mai întâi s-au coborât în SELEUCIA, un port maritim situat la circa 25 de km. de Antiohia. De acolo au plecat cu corabia la CIPRU.

După ce au debarcat la SALAMIS (în româneşte Salamina) pe coasta de est a insulei Cipru, au vizitat diversele sinagogi şi au predicat cuvântul acolo. În sinagogi era obiceiul să i se permită oricărui iudeu să citească sau să expună din Scriptură. Ioan Marcu slujea în vremea aceasta ca slujitor al lor. Mergând mai întâi la sinagogă, Barnaba şi Saul au împlinit astfel porunca divină, potrivit căreia Evanghelia trebuia vestită mai întâi iudeilor, şi apoi Neamurilor.

De la Salamis ei au străbătut întreaga insulă, ajungând la PAFOS, pe coasta de vest a Ciprului. Salamis era principalul port comercial al insulei, iar Pafos era capitala sa.

Acolo au întâlnit un profet fals şi vrăjitor, pe nume Bar-Isus (care înseamnă Fiul lui Isus sau al lui Iosua). Nu se ştie în ce împrejurări vrăjitorul acesta a ajuns să aibă legături strânse cu Serbius Paulus, proconsulul (în versetul 7 din traducerea KJV Sergius Paulus este numit „adjunct", dar mai corect e să spunem că el purta titlul de „proconsul" (NKJV). Luca demonstrează o cunoaştere aprofundată a denumirilor purtate de slujbaşii imperiului roman în această perioadă. Prin urmare, în greacă el îi numeşte pe magistraţii de la Filipi: strategoi, în latină praetori (Fapte 16:20) şi i-a identificat pe ofiţeri cu titlul de rhabdouchoi - în latină: lictori. La 17:6 îi numeşte corect pe mai-marii de la Tesalonic: politarhi (17:6), pe când la Efes Luca face distincţia importantă că aceştia se numeau asiarhi (19:31).

„Toţi aceştia erau reprezentanţii autorităţilor locale (ale stăpânirii romane), din diverse oraşe - guvernatorul roman sau proconsulul fiind mai mare peste ei în fiecare provincie. Aşadar, prin faptul că Luca redă corect titlul fiecărui slujbaş din toate cetăţile acestea demonstrează o cunoaştere profundă a temei de care se ocupă şi acest semn distinctiv de mare acurateţe a scrierilor sale are darul de a ne spori încrederea în calitatea sa de istoric fidel" - C. E. Stuart) roman sau oficialul cu cel mai înalt rang de pe insulă. Acest om este descris ca fiind „înţelept" (sau „inteligent"). Când omul acesta i-a chemat pe Barnaba şi Saul la el, pentru a primi învăţătură din cuvântul lui Dumnezeu, vrăjitorul a încercat să intervină, acţionând probabil la inspiraţia Satanei, pentru a pune beţe în roate Evangheliei.

În versetul 8 numele vrăjitorului este redat drept Elima, care înseamnă „înţelept" sau „mag". Desigur, numai înţelept nu era acest om.

Dându-şi seama că Sergius Paulus căuta sincer adevărul şi că vrăjitorul era un duşman al adevărului, Saul l-a mustrat pe vrăjitor pe faţă, în termeni cât se poate de tranşanţi. Şi pentru ca nu cumva cineva să creadă că Saul acţiona în firea veche, se afirmă explicit în textul biblic că era umplut cu Duhul Sfânt în acest timp. Aţintindu-şi ochii asupra vrăjitorului, Saul l-a acuzat pe acesta că e plin de toată viclenia şi de toată răutatea. Pe Saul nu l-a impresionat faptul că vrăjitorul se numea Bar-Isus. Şi astfel i-a smuls masca de pe figură, dându-i numele care i se potrivea cu adevărat: fiu al diavolului. Vrăjitorul era un vrăjmaş al oricărei neprihăniri, ce nu înceta niciodată să denatureze adevărul lui Dumnezeu.

Apoi, vorbind în virtutea autorităţii speciale de disciplinare ce-i fusese încredinţată ca apostol, Saul a anunţat că Elima va fi orbit, o vreme. Pentru că a încercat să-i împiedice pe alţii, de pildă, pe proconsulul roman, să vină la lumină el însuşi va fi pedepsit cu orbire fizică. Îndată a căzut peste el ceaţă şi întuneric şi căuta bâjbâind nişte oameni ca să-l ducă de mâna.

Elima ar putea fi considerat o întruchipare a naţiunii Israel, care nu numai că nu dorea să-L accepte pe Domnul Isus, dar căuta să-i împiedice şi pe alţii de a face acest lucru. Prin urmare, din punct de vedere juridic, Israel a fost orbit de Dumnezeu, dar numai pentru o vreme. În cele din urmă, o rămăşiţă pocăită din sânul naţiunii se va întoarce la Isus, în care îl va vedea pe Mesia, şi va fi convertită.

Proconsulul a fost evident impresionat de acest act miraculos săvârşit de Dumnezeu, dar a rămas şi mai impresionat de învăţătura pe care i-au dat-o Barnaba şi Saul. El a devenit un credincios adevărat în Domnul Isus, primul trofeu al harului din cadrul primei călătorii misionare.

Observaţi că începând cu versetul 9 din această naraţiune, Luca începe să folosească numele ne-ebraic al lui Saul, respectiv Pavel, renunţând la varianta evreiască. Şi recurgerea la termenul Pavel indică deplasarea cu precădere a evangheliei către Neamuri.

Faptul că Pavel ocupă acum un loc proeminent reiese şi din cuvintele: Pavel şi cei ce-l însoţeau. Din Pafos ei au parcurs pe calea apei drumul până la PERGA în PAMFILIA. Pamfilia era o provincie romană situată pe coasta de sud a Asiei Mici. Perga era capitala provinciei, situată la circa 10 km în interior, pe malurile râului Cestrus (Kestros).

Când au ajuns la Perga, Ioan Marcu i-a părăsit, revenind la Ierusalim. Poate că nu i-a surâs ideea de a le duce Neamurilor evanghelia: Pavel a considerat retragerea sa un defect atât de mare în cadrul slujirii încât a refuzat să-i permită lui Marcu să-i însoţească în a doua sa călătorie misionară. Lucrul acesta a provocat o mare ruptură între Pavel şi Barnaba, determinându-i să se despartă în celelalte călătorii misionare (vezi 15:36-39). Până la urmă însă, Marcu a redobândit încrederea apostolului Pavel (2Timotei 4:11).

Urmează o serie de detalii ce ni se oferă în legătură cu vizita făcută la Perga.

Următorul popas a fost ANTIOHIA din PISIDIA, situată la circa 160 de kilometri nord de Perga. Din nou cei doi vestitori ai mesajului crucii s-au prezentat la sinagogă în ziua de sabat După ce s-a dat citire Scripturii, mai-marii sinagogii şi-au dat seama că oaspeţii erau evrei şi i-au invitat să ia cuvântul, dacă aveau un cuvânt de îndemn pentru popor. Dar ei nu aveau să se mai bucure multă vreme de această libertate de vestire a adevărului evangheliei în sinagogi.

Ca unul care nu pierdea nici un prilej de a predica evanghelia, Pavel s-a sculat şi s-a adresat celor din sinagogă. Strategia urmată de el a fost să prezinte temelia istoriei evreieşti, după care să-i aducă pe ascultătorii săi la evenimentele privitoare la viaţa şi misiunea lui Cristos, vestind apoi, cu accent precumpănitor, învierea lui Cristos şi anunţând iertarea păcatelor prin jertfa Mântuitorului, neuitând să-i avertizeze pe ascultători de pericolul pe care-l incumbă respingerea Sa.

Mesajul începe cu momentul în care Dumnezeu alege naţiunea Israel ca popor al Său pe pământ. Apoi Pavel trece îndată la perioada în care israeliţii au fost străini în ţara Egiptului, şi preamăreşte harul Său prin faptul că i-a izbăvit de asuprirea lui Faraon, cu braţul Său înălţat.

Timp de aproape patruzeci de ani i-a îngrijit ca o mamă în pustie.

Cei patru sute şi cincizeci de ani menţionaţi de Pavel trebuie interpretaţi probabil în sensul că în ei este cuprinsă toată perioada până la judecători.

După intrarea lor în Canaan, Dumnezeu le-a dat israeliţilor, poporul Său, judecători... până în vremea profetului Samuel. Când ei au cerut să aibă şi ei un rege, ca alte naţiuni, Dumnezeu li l-a dat pe Saul, fiul lui Chis, un om din seminţia lui Beniamin, care a domnit peste ei patruzeci de ani. Din cauza neascultării lui, Saul a fost îndepărtat de pe tron. În locul lui fiind ridicat David, căruia Dumnezeu îi aduce un omagiu deosebit, numindu-L un om după inima Lui, care va împlini toată voia Lui. Versetul 22 combină citate din Psalmul 89:20 cu cele din 1Samuel 13:14.

Apoi Pavel trece rapid şi uşor de la subiectul lui David la Isus, sămânţa lui David. După cum a zis cineva: „în predicile lui Pavel, toate drumurile conduc la Cristos." Nu ştiu dacă suntem suficienţi de conştienţi de curajul de care a dat dovadă Pavel, vestindu-le israeliţilor că Isus este Mântuitorul, pe care Dumnezeu, potrivit cu făgăduinţa Sa, li l-a adus lor. Se ştie că ei nu prea îl priviseră pe Isus în lumina aceasta!

După această scurtă introducere, Pavel revine în trecut, la misiunea lui Ioan Botezătorul. Anterior venirii lui Cristos (adică înainte de lucrarea lui publică), Ioan propovăduise botezul pocăinţei la tot poporul lui Israel. Asta înseamnă că el vestise venirea lui Mesia şi le spusese oamenilor să se pocăiască, pentru a se pregăti de această venire. Ei trebuiau să arate că s-au pocăit cu adevărat, fiind botezaţi în râul Iordan.

Nici o clipă nu a îngăduit Ioan oamenilor să creadă că el ar fi Mesia. Până în momentul încheierii misiunii sale, el a insistat că nu este Cel despre care vorbiseră profeţii. De fapt, el nu era vrednic să lege sandalele Celui a cărui venire o vestise.

Adresându-se auditoriului cu termenul de fraţi şi fii ai familiei lui Avraam, Pavel le aminteşte că cuvântul acestei mântuiri a fost trimis mai întâi oilor pierdute ale casei lui Israel. Tocmai la casa lui Israel a venit Isus. Lor, israeliţilor, li s-a spus ucenicilor să predice mai întâi mesajul.

Dar oamenii din Ierusalim şi mai marii lor nu au recunoscut în Isus pe îndelung-aşteptatul Mesia. Ei nu şi-au dat seama că El este Acela despre care scriseseră profeţii. Când auzeau în fiecare zi de sabat prezicerile despre Mesia, ei nu făceau legătura dintre acestea şi Isus din Nazaret. Mai degrabă, ei înşişi au fost mijlocul de împlinire a acelor Scripturi, prin faptul că L-au condamnat. Şi deşi n-au găsit în El nici o pricină de condamnare la moarte, l-au dat totuşi în mâinile lui Pilat, să fie omorât.

În prima parte a versetului, cuvintele: „după ce au împlinit..." se referă la israeliţi, care au împlinit Scripturile, respin-gându-L pe Mesia. În ultima parte a versetului cuvintele care încep cu: „L-au dat..." se referă la Iosif din Arimateea şi Nicodim, care cu multă grijă şi dragoste, au îngropat trupul Domnului Isus.

Apoi apostolul anunţă că promisiunea lui Mesia, făcută părinţilor în Vechiul Testament, a fost împlinită în Isus. Ea a fost împlinită mai întâi prin naşterea Sa la Betleem. Pavel a văzut în naşterea lui Cristos o împlinire a textului din Psalmul 2:7, unde Dumnezeu spune: „Tu eşti Fiul Meu; astăzi Te-am născut" Versetul acesta nu înseamnă că Cristos a început să fie Fiul lui Dumnezeu când S-a născut la Betleem. El era Fiul lui Dumnezeu din toată veşnicia, dar a, fost arătat lumii ca Fiul lui Dumnezeu prin întruparea Sa. Nu trebuie să se recurgă la Psalmul 2:7 pentru a se încerca să I se tăgăduiască lui Isus calitatea de Fiu al lui Dumnezeu

Învierea Domnului Isus prinde contur în versetul 34. Dumnezeu L-a înviat din morţi, ca să nu Se mai întoarcă în putrezire. Apoi Pavel citează textul de la Isaia 55:3: „Vă voi da îndurările sigure ale lui David." Acest citat prezintă dificultăţi de înţelegere pentru majoritatea cititorilor. Ce

legătură poate exista între versetul acesta din Isaia şi învierea lui Cristos? Cum se leagă învierea Mântuitorului de legământul încheiat de Dumnezeu cu David?

Dumnezeu i-a promis lui David un tron etern şi o împărăţie eternă şi o sământă de urmaşi care va sta pe tronul acela în veac. Între timp însă David a murit şi trupul lui a fost întors în ţărână. Împărăţia a dăinuit încă vreo câţiva ani după David, dar apoi, timp de peste patru sute de ani, Israel a rămas fără rege. Spiţa lui David s-a desfăşurat de-a lungul anilor, până la Isus din Nazaret, El fiind moştenitorul legal al tronului lui David, prin Iosif. Iosif a fost, din punct de vedere juridic, dar nu şi real, tatăl lui Isus. Din punct de vedere al spiţei, Domnul Isus a fost descendentul în linie directă al lui David prin Maria.

Pavel subliniază că binecuvântările sigure ce i s-au promis lui David îşi găsesc împlinirea în Cristos, El fiind sământa lui David, care va sta pe tronul lui David. întrucât a fost înviat din morţi şi trăieşte în puterea unei vieţi fără sfârşit, aspectele eterne ale legământului lui Dumnezeu cu David sunt confirmate cu certitudine în Cristos.

Faptul acesta este subliniat în continuare în versetul 35, unde apostolul citează Psalmul 16:10: „Nu vei îngădui ca Sfântul Tău să vadă putrezirea." Cu alte cuvinte, întrucât Domnul Isus a înviat din morţi, moartea nu mai are putere asupra Lui. El nu va mai muri niciodată, iar trupul Lui nu va vedea niciodată putrezirea.

Deşi David a rostit cuvintele consemnate în Psalmul 16:10, el nu putea să se refere la el însuşi. După ce a slujit celor din generaţia lui prin voia lui Dumnezeu, David a murit, a fost îngropat şi trupul său s-a întors în ţărână. Dar Domnul Isus a fost înviat din morţi a treia zi, înainte ca trupul Lui să vadă putrezirea.

Pe baza lucrării lui Cristos, peste care Dumnezeu îşi pune pecetea divină, Pavel putea vesti acum iertarea de păcate ca o realitate contemporană lor. Observaţi cuvintele sale: „prin El vi se vesteşte iertarea păcatelor."

Dar lucrurile nu se opresc aici. Pavel putea vesti acum şi deplina îndreptăţire sau justificare faţă de toate lucrurile - ceea ce legea lui Moise nu putea oferi niciodată.

Justificarea este actul lui Dumnezeu prin care El îi socoteşte sau declară neprihăniţi (drepţi) pe acei păcătoşi nelegiuiţi care Îl primesc pe Fiul Său ca Domn şi Mântuitor. Este un act juridic, ce are loc în mintea lui Dumnezeu, şi prin care păcătosul este absolvit de orice acuzaţie sau pâră adusă împotriva sa. Dumnezeu poate pe drept să-l achite pe păcătosul vinovat, datorită faptului că pedeapsa pentru păcatele sale a fost pe deplin satisfăcută sau achitată prin moartea substituţionară a Domnului Isus Cristos pe cruce.

La prima lectură, s-ar putea înţelege că legea lui Moise putea oferi justificare (absolvire) de unele lucruri, dar că prin Cristos o persoană ar putea primi justificarea de multe alte lucruri. Numai că nu asta ne învaţă deloc versetul acesta. Legea nu putea justifica sau îndreptăţi pe nimeni. Ea nu putea decât să condamne. Ceea ce spune Pavel aici este că prin credinţa în Cristos un om poate fi îndreptăţit de toate acuzaţiile şi învinovăţirile care i s-ar putea aduce vreodată - absolvire pe care n-o putea asigura niciodată legea lui Moise.

Apostolul îşi încheie apoi mesajul cu avertismentul solemn adresat celor care ar putea fi tentaţi să refuze măreaţa ofertă pe care o face acum Dumnezeu, de a dărui mântuirea Sa. El citează din Habacuc 1:5 (şi, după câte se pare, fragmente din Isaia 29:14 şi Proverbe 1:24-31), unde Dumnezeu i-a avertizat pe cei ce au dispreţuit cuvântul Său că îşi va revărsa mânia peste ei în aşa măsură încât nu vor crede nici dacă le va spune dinainte. În vremea lui Pavel asta s-ar fi aplicat la nimicirea Ierusalimului, ce avea să se întâmple în anul 70 după Cristos, dar ar putea fi o referire şi la judecata eterna a lui Dumnezeu, care se abate asupra celor care îl resping pe Fiul Său.

Când s-a terminat serviciul din sinagogă, mulţi dintre iudei şi dintre cei ce s-au convertit la iudaism i-au urmat pe Pavel şi pe Bamaba, cu mult interes. Aceşti doi slujitori ai Domnului le-au dat un puternic cuvânt de îmbărbătare, să rămână statornici în harul lui Dumnezeu.

O săptămână mai târziu, Pavel şi Barnaba s-au întors în sinagogă, pentru a continua din punctul în care rămăseseră. Aproape tot oraşul s-a adunat să audă cuvântul lui Dumnezeu. Misiunea acestor doi predicatori devotaţi făcuse o impresie profundă asupra multora dintre locuitori.

Oamenii sunt condamnaţi ca urmare a propriei lor opţiuni, şi nicidecum prin vreun act al lui Dumnezeu. Dacă întreaga omenire ar primi ceea ce i se cuvine, atunci toţi oamenii ar fi pierduţi. Dar Dumnezeu, în harul şi îndurarea Sa, îi mântuieşte pe unii. Are El dreptul să procedeze aşa? Desigur că are. Doctrina alegerii suverane a lui Dumnezeu este o învăţătură ce-I acordă lui Dumnezeu locul ce I se cuvine ca Stăpân al universului, care poate face ce doreşte şi totuşi niciodată nu va găsi cu cale să facă vreun lucru rău sau nelegiuit. Multe din dificultăţile întâmpinate de noi la acest capitol ar fi rezolvate dacă am ţine seama de cuvintele lui Erdman:

Suveranitatea lui Dumnezeu este absolută; totuşi ea nu este niciodată exercitată în sensul condamnării oamenilor care trebuie să fie mântuiţi, ci, mai degrabă, a dus la mântuirea unor oameni care meritau să fie pierduţi.

În pofida opoziţiei iudeilor, Cuvântul Domnului se răspândea în toată regiunea. Acest lucru i-a întărâtat şi mai mult pe cei ce se împotriveau, determinându-i să se pună de-a curmezişul lucrării săvârşite de aceşti misionari. Iudeii au întărâtat pe femeile cucernice cu vază, ce se convertiseră la iudaism, să se opună misionarilor. De asemenea au recurs la intervenţia fruntaşilor cetăţii, pentru a-şi atinge scopurile mârşave. S-a stârnit astfel o furtună atât de mare de prigoane încât Pavel şi Bamaba au fost obligaţi să părăsească regiunea aceea.

Procedând conform instrucţiunilor Domnului (Luca 9:5;10:11), ei şi-au scuturat praful de pe picioare împotriva lor şi au plecat la ICONIA. Dar acest incident nu a fost interpretat de creştini drept o înfrângere sau o retragere, căci citim că ei erau plini de bucurie şi de Duhul Sfânt. Iconia (sau Iconium) era o localitate situată la sud-est de Antiohia în Asia Mică, care astăzi se numeşte Konya.

În Iconia, ca de altfel în alte localităţi unde se găsea o sinagogă, Pavel şi Barnaba au primit permisiunea să predice, potrivit obiceiului statornicit pe vremea aceea între evrei. Duhul lui Dumnezeu a întărit cuvântul rostit de misionari cu atâta putere încât un mare număr de iudei şi prozeliţi dintre neamuri L-au primit pe Domnul Isus. Faptul acesta a atras mânia acelor iudei care au refuzat să asculte de Evanghelie. Iar aceştia, la rândul lor, au stârnit Neamurile împotriva fraţilor. În cartea Faptele Apostolilor iudeii necredincioşi au fost instigatorii multora din prigoanele dezlănţuite împotriva apostolilor, chiar dacă nu ei înşişi au fost aceia care au administrat pedepsele. Ei au fost deosebit de pricepuţi în a convinge Neamurile să ducă la îndeplinire planurile lor mârşave.

Deşi ştiau că se apropie furtuna, predicatorii au continuat să predice cu îndrăzneală cuvântul în numele Domnului, care confirma natura divină a mesajului prin faptul că le dădea putere să săvârşească senine şi minuni. Semnele şi minunile sunt doi termeni care semnifică miracolele. Cuvântul „semn" înseamnă pur şi simplu că un miracol este încărcat de învăţăminte, în vreme ce termenul „minune" se referă la sentimentul de teamă şi uimire pe care-l provoacă miracolul.

Pe măsură ce creştea încordarea în oraş, s-au creat, cum era şi normal, mai multe tabere. Unii erau cu iudeii, alţii cu apostolii. În cele din urmă, Neamurile şi iudeii necredincioşi au trecut la un atac direct împotriva apostolilor (aici practic termenul are sensul de „misionari"). Pentru a nu fi omorâţi cu pietre, aceştia au fugit la LISTRA şi DERBE, ambele fiind cetăţi ale LICONIEI, un district situat în centrul Asiei Mici. Fără să-şi piardă din râvnă, ei au continuat să predice Evanghelia în toată regiunea din jur.

Când Pavel şi Barnaba s-au aflat în pericol de a fi omorâţi cu pietre, ei au fugit în Iconia. Alteori în timpul neobositelor lor călătorii misionare, separe că ei au rămas pe loc, în pofida primejdiei care-i păştea. Se pune întrebarea: de ce au fugit în unele împrejurări iar în altele au rămas pe loc? Nu pare să existe o explicaţie simplă. Marele principiu definitoriu în Cartea Fapte este călăuzirea Duhului Sfânt. Oamenii aceştia trăiau în comuniune strânsă cu Domnul. Rămânând în El, ei primeau înştiinţări cu privire la planul şi voia divină. Pentru ei, asta conta, şi nu un set de reguli prestabilite de conduită.

În Listra misionarii au luat legătura cu un om ce fusese olog din naştere. Ascultându-l pe Pavel, omul acesta a dat dovadă de un interes deosebit. Pavel şi-a dat seama că omul acesta avea credinţa că poate fi vindecat. Deşi nu ni se spune cum a ajuns Pavel la această cunoaştere, credem că unui evanghelist adevărat i se acordă capacitatea de a discerne starea sufletelor cu care are de a face. El este astfel în stare să stabilească dacă oamenii respectivi sunt doar curioşi sau dacă sufletul lor este cu adevărat neliniştit, datorită faptului că a devenit conştient şi mustrat de păcat.

De îndată ce Pavel i-a poruncit omului să se ridice în picioare, acesta a sărit în sus şi a început să umble. Întrucât miracolul a fost săvârşit pe faţă şi întrucât Pavel a atras, negreşit, atenţia multor oameni, prin faptul că a vorbit cu glas tare, oamenii au fost foarte impresionaţi. De fapt, s-a creat chiar o mişcare populară, în cadrul căreia oamenii au voit să li se închine, considerându-l pe Barnaba: Zeus, iar pe Pavel: Hermes (aceste nume greceşti apar în textul original. Traducerea King James de la 1611 foloseşte termenii Jupiter şi Mercur - termeni mult mai cunoscuţi din latină pentru aceşti zei). Oamenii aceştia realmente au crezut că zeii le-au făcut o vizită în persoana celor doi misionari. Nu se ştie din ce cauză, pe Barnaba l-au considerat zeul principal. Iar pentru că Pavel fusese cel care rostise mesajul, pe el l-au desemnat drept Hermes, solul lui Zeus.

Chiar preotul lui Zeus era convins că avusese loc o vizită divină. Astfel el a alergat afară din templul ce străjuia intrarea în cetate, aducând tauri şi cununi, pe care le-au depus înaintea porţilor, voind să le aducă jerfă. Toată mişcarea aceasta a constituit o formă mai subtilă de încercare de subminare a credinţei creştine decât toate celelalte forme de opoziţie consemnate până acum. Căci pe lucrătorul creştin îl paşte un pericol şi mai mare atunci când oamenii încep să-şi concentreze atenţia asupra lui, şi nu asupra lui Cristos.

La început Barnaba şi Pavel nu şi-au dat seama ce intenţii are mulţimea, pentru că nu înţelegeau dialectul vorbit în Liconia. De îndată ce au înţeles misionarii că oamenii erau gata să li se închine ca unor zei, şi-au sfâşiat hainele în semn de protest şi întristare. Apoi au alergat în mijlocul oamenilor, avertizându-i pe un ton cât se poate de serios de pericolul unui gest atât de necugetat. Departe de a fi zei, ei erau oameni cu aceeaşi fire ca şi liconienii. Singurul ţel urmărit de ei era de a le aduce vestea bună, potrivit căreia oamenii trebuie să se îndepărteze de idolii lor fără viaţă şi să se apropie de Dumnezeul cel viu.

A se observa că Pavel şi Barnaba nu au citat din Vechiul Testament acestor oameni, întrucât nu erau evrei. Mai degrabă, ei au început cu istoria creaţiei - subiect de interes imediat pentru ne-evreii din toate ţările şi din toate timpurile. Misionarii au explicat că în generaţiile trecute, Dumnezeu a permis tuturor naţiunilor să umble pe căile lor. Dar şi atunci neamurile acestea au avut dovezile existenţei lui Dumnezeu în creaţie şi în providenţă. Căci Dumnezeu a fost Acela care, în grija şi îndurarea Sa, a trimis ploaie din cer şi timpuri roditoare, dându-le hrană din belşug şi umplându-le inimile de bucurie. Prin aceste cuvinte se înţelege că atunci când le-a dat hrană pentru viaţa fizică, Dumnezeu le-a umplut inimile cu bucuria care provine din consumul hranei.

Urmările acestui mesaj nu s-au lăsat aşteptate. Cu regret în inimă, oamenii au renunţat la intenţia de a aduce jertfe pentru aceşti slujitori ai Domnului.

Iudeii din Antiohia pisidiană şi din Iconia i-au ajuns între timp din urmă pe Pavel şi pe Barnaba la Listra. Ei au reuşit să întărâte gloata de Neamuri împotriva misionarilor. Aceeaşi oameni, care mai înainte doriseră să li se închine ca unor zei, acum l-au împroşcat cu pietre pe Pavel, târându-l afară din cetate şi crezând că l-au omorât.

Comentariile lui Kelly în acest punct sunt pline de miez:

Şi de ce? Însuşi refuzul acela de a primi omagiul pe care erau gata să-l aducă listrenii este cât se poate de respingător pentru om, determinându-l să-şi facă cele mai odioase închipuiri greşite cu privire la aceleaşi persoane cărora mai adineaori erau gata să li se închine. Oamenii se preamăresc pe ei înşişi prin adoraţia omenească. Dar de îndată ce le refuzi această adoraţie, curând ea se transformă în ură şi chiar în dorinţa de a-i ucide pe cei ce ţin cu tot dinadinsul să se închine doar singurului Dumnezeu adevărat. Exact aşa s-a întâmplat şi aici. În loc să se răzgândească, cum au procedat maltezii (care, deşi la început l-au considerat pe Pavel un ucigaş, mai apoi au ajuns să-l considere zeu, Fapte 28:6), locuitorii Listrei au plecat urechea la calomniile acestor iudei, pe care în alte împrejurări i-ar fi dispreţuit, şi l-au împroşcat cu pietre, ca pe un profet fals, pe cel căruia cu puţin timp înainte erau gata să-i aducă jertfe, târându-l afară din cetate şi crezându-l mort.

În acest punct se ridică întrebarea: A fost Pavel cu adevărat mort, ca urmare a împroşcării cu pietre? Dacă acesta este incidentul menţionat la 2Corinteni 12:2, nici Pavel nu a ştiut. Tot ce putem spune este că înzdrăvenirea lui a fost miraculoasă. Când l-au înconjurat însă ucenicii, Pavel s-a sculat şi a intrat în cetate, împreună cu ei. A doua zi, a plecat cu Barnaba la DERBE.

Misionarii nu se gândeau prea mult la siguranţa lor personală, după cum reiese din faptul că după ce au propovăduit Evanghelia în Derbe, s-au întors la LISTRA, scena împroşcării cu pietre a lui Pavel. Asta ilustrează ceea ce s-a numit „puterea înzdrăveniri rapide".

Deşi Timotei nu este menţionat aici, e posibil ca el să fi fost mântuit în această perioadă, prin propovăduirea lui Petru. Când a vizitat apostolul din nou Listra, Timotei era deja un ucenic şi încă unul stimat de fraţi (Fapte 16:1,2). Dar faptul că Pavel l-a numit mai târziu copilul său

adevărat în credinţă (1Timotei 1:2) nu înseamnă neapărat că Pavel este cel care l-a adus la Cristos. S-ar putea să fi fost un „copil adevărat" prin faptul că a urmat pilda de vieţuire şi slujire lăsată de Pavel.

Când s-a terminat lucrarea lor de la Listra, misionarii au vizitat din nou ICONIA şi ANTIOHIA din Pisidia, unde fuseseră înfiinţate deja biserici. Scopul urmărit de ei cu acest prilej a fost de a cimenta lucrarea începută anterior. Ei nu s-au mulţumit niciodată doar să predice Evanghelia şi să câştige suflete pentru Mântuitorul. Pentru ei aceasta nu constituia decât începutul, lucrarea iniţială fiind urmată de o consolidare a credincioşilor în credinţa lor cea mai sfântă, în special prin predarea adevărului despre Biserică şi importanţa ei în programul lui Dumnezeu, aşa cum arată Erdman:

Un program misionar bine alcătuit va avea ca scop înfiinţarea pe câmpul de misiune a unor biserici auto-guvernate, auto-susţinute şi auto-propagatoare. Acestea au fost ţelul şi practica de lucru a lui Pavel.

Lucrarea de consolidare a constat din întărirea sufletelor ucenicilor şi statornicirea creştinilor în credinţă, prin instruirea lor din cuvântul lui Dumnezeu. Pavel a descris acest proces la Coloseni 1:28,29: „Noi îi avertizăm pe toţi cei pe care-i întâlnim şi-i învăţăm pe toţi câţi putem, tot ce ştim despre El, pentru ca, dacă este posibil, să-i putem aduce pe fiecare om la deplina sa maturitate în Cristos Isus. În vederea acestui lucru muncesc eu tot timpul, cu toată tăria pe care mi-o dă Dumnezeu" (tradus după JBP).

În al doilea rând, ei i-au îndemnat să stăruie în credinţă - îndemn cât se poate de nimerit, având în vedere valul de persecuţii ce făcea ravagii pe vremea aceea. Acest îndemn este însoţit de atenţionarea că în împărăţia lui Dumnezeu trebuie să intrăm prin multe necazuri. Asta se referă la împărăţia lui Dumnezeu în aspectul ei viitor, când credincioşii vor împărtăşi slava lui Cristos. Cineva intră însă mai întâi în împărăţia lui Dumnezeu prin naşterea din nou. Persecuţiile şi necazurile nu au însă valoare mântuitoare. Dar celor care intră în împărăţia lui Dumnezeu prin credinţă în vremea de acum li se promite că drumul spre slava viitoare este presărat cu necazuri. „...dacă suferim cu adevărat împreună cu El, ca să fim şi proslăviţi împreună cu El" (Romani 8:17b).

Cu această ocazie misionarii au numit de asemenea presbiteri în fiecare Biserică. În legătură cu aceasta, se impun mai multe observaţii:

1. Presbiterii din Noul Testament erau oameni evlavioşi şi maturi, care îşi exercitau rolul de conducători spirituali în biserica locală. Ei mai sunt numiţi şi episcopi şi supraveghetori.

2. În Cartea Fapte, presbiterii nu au fost numiţi odată cu înfiinţarea unei biserici, ci abia atunci când apostolul a vizitat din nou bisericile acestea. Cu alte cuvinte, în intervalul de timp scurs între cele două vizite cei pe care Duhul Sfânt i-a făcut presbiteri au putut să iasă la iveală.

3. Presbiterii au fost numiţi (desemnaţi) de către apostoli şi delegaţii lor. În acest timp, nu fusese încă redactat Noul Testament, care să poată da instrucţiuni explicite în legătură cu calităţile necesare, dar ei au putut selecta oameni care întruneau cerinţele spirituale.

4. În epoca actuală nu avem apostoli care să desemneze presbiteri. Dar avem la 1Timotei 3 şi Tit 1 calităţile pe care trebuie să le întrunească presbiterii. Prin urmare, fiecare adunare locală ar trebui să evidenţieze pe acei oameni din rândul ei care întrunesc cerinţele lui Dumnezeu ca păstori ai oilor.

După ce Pavel şi Barnaba s-au rugat şi au postit, i-au încredinţat pe credincioşi în mâna Domnului. Ni se pare extraordinar faptul că adunările au putut fi înfiinţate într-un interval atât de scurt de timp, că au putut primi învăţătură un timp atât de scurt din partea misionarilor, şi totuşi au făcut paşi atât de frumoşi înaintea Domnului, funcţionând ca biserici autonome. Răspunsul la nedumerirea noastră îl găsim, în ultimă instanţă, în extraordinara putere a Duhului Sfânt al Lui Dumnezeu. Dar, puterea s-a arătat în viaţa unor oameni ca Pavel şi Barnaba. Pretutindeni pe unde mergeau ei exercitau o influenţă extraordinar de mare pentru Dumnezeu. Oamenii îşi dădeau seama că viaţa lor era străbătută de realitate. Propovăduirea lor publică era dublată de însăşi pilda vieţii lor şi influenţa acestei mărturii duble era incalculabil de mare.

Versetele 21 la 23 ne oferă modelul de lucru al apostolilor: propovăduirea Evangheliei, instruirea convertiţilor şi înfiinţarea şi consolidarea de biserici.

După ce au trecut prin districtul Pisidia, s-au deplasat în sud, la PAMFILIA. Acolo au vizitat din nou localitatea PERGA, după care s-au coborât în portul maritim ATALIA, unde au urcat la bordul unei corăbii cu care au navigat până la ANTIOHIA din SIRIA. Cu aceasta ei au ajuns la sfârşitul primei lor călătorii misionare. Căci tocmai de la Antiohia fuseseră ei încredinţaţi în grija harului lui Dumnezeu pentru lucrarea pe care o săvârşiseră.

Ce mare bucurie trebuie să fi avut fraţii şi surorile din biserica de la Antiohia, să-i aibă din nou în mijlocul lor pe aceşti doi oameni mari ai lui Dumnezeu şi să audă din gura lor cum i-a călăuzit Dumnezeu în călătoria lor misionară pe care au desfăşurat-o cu atâta dăruire spre slava Lui! Cu modestia ce ar trebui să caracterizeze pe orice creştin, ei au istorisit tot ce făcuse Dumnezeu prin ei, şi cum deschisese Neamurilor uşa credinţei. Cu alte cuvinte, nu ceea ce au făcut ei pentru Dumnezeu, ci ceea ce găsise El de cuviinţă să realizeze prin ei.

Ei au rămas destul de multă vreme acolo cu ucenicii. Majoritatea comentatorilor spun că au stat între un an şi doi ani.

Disputa care s-a iscat cu privire la circumcizie în biserica de la Antiohia este descrisă şi la Galateni 2:1-10. Comparând cele două relatări, obţinem următoarea imagine: Anumiţi fraţi falşi din biserica de la Ierusalim s-au deplasat la Antiohia şi au început să predice în adunarea de acolo. Esenţa mesajului lor consta în faptul că Neamurile ar trebui să fie circumcise, pentru a putea beneficia de mântuire. Cu alte cuvinte, nu ar fi fost de ajuns că au crezut în Domnul Isus Cristos, ci, în plus, ele trebuiau - conform opiniei acestor predicatori - să se supună legii lui Moise. Desigur acesta constituia un atac frontal la adresa harului lui Dumnezeu. Adevărata evanghelie a harului ne învaţă că Cristos a terminat lucrarea necesară pentru mântuire prin moartea Sa pe cruce. Tot ce trebuie un păcătos să facă este să-L primească prin credinţă. În clipa în care au introdus în ecuaţie meritul omului sau faptele sale, nu mai este o lucrare a harului. Sub domnia harului, totul depinde de Dumnezeu, şi nu de oameni. Dacă punem condiţii, atunci nu mai este harul lui Dumnezeu, ci o datorie. Dar ştim că mântuirea este un dar; că nu poate fi meritată sau câştigată.

Pavel şi Barnaba s-au opus cu fermitate acestor iudaizatori, ştiind că s-au prezentat acolo pentru a le răpi Neamurilor libertatea de care se bucurau în Cristos Isus.

Aici în Fapte 15 aflăm că fraţii din Antiohia s-au decis să-i trimită pe Pavel şi pe Barnaba împreună cu alţii la Ierusalim, la apostolii şi presbiterii de acolo. În Galateni 2:2 Pavel spune că el s-a dus la Ierusalim prin revelaţie. Desigur, nu găsim nici o contradicţie aici. Duhul lui Dumnezeu i-a revelat lui Pavel că trebuie să se ducă şi de asemenea a revelat bisericii din Antiohia că fraţii îl vor trimite pe el. În drum spre Ierusalim, grupul s-a oprit în diverse puncte din Fenicia şi Samaria, relatând cum au fost convertite persoane dintre Neamuri şi producând multă bucurie pretutindeni unde aduceau această veste.

Când a sosit la Ierusalim, Pavel s-a dus la apostoli şi la presbiteri în particular, oferindu-le o relatare completă a evangheliei pe care o predicase Neamurilor. Ei au trebuit să recunoască faptul că a fost aceeaşi evanghelie pe care o predicaseră şi ei iudeilor.

Se pare că în cadrul unei sesiuni deschise, cu toată biserica, unii dintre fariseii care erau credincioşi s-au ridicat în picioare, susţinând că Neamurile trebuie să fie circumcise şi că trebuie să păzească legea lui Moise pentru a putea fi ucenici în adevăratul sens al cuvântului.

Din versetul 6 s-ar putea înţelege că numai apostolii şi presbiterii au fost prezenţi când s-a luat decizia finală. Dar versetul 12 pare să indice că era de faţă întreaga biserică.

Când s-a ridicat Petru să ia cuvântul, poate că cei din cadrul opoziţiei au crezut că se va ralia în sprijinul poziţiei lor. Căci, la urma urmelor, Petru era apostolul circumciziei. Dar speranţele lor au fost năruite. Petru le-a adus aminte ascultătorilor săi că în urmă cu câţiva ani Dumnezeu rânduise ca Neamurile să audă mai întâi Evanghelia de pe buzele lui. Asta s-a petrecut în casa lui Corneliu. Când Dumnezeu a văzut că inimile acelor Neamuri năzuiau spre El, fiind pline de credinţă, El le-a dat Duhul Sfânt, aşa cum îl dăduse şi iudeilor în Ziua Cincizecimii. Atunci Dumnezeu nu le ceruse Neamurilor să se supună circumciziei. Faptul că erau Neamuri nu a avut importanţă. El le-a curăţit inimile prin credinţă. întrucât Dumnezeu le-a acceptat pe Neamuri pe baza principiului credinţei, şi nu pe cel al păzirii legii, Petru a întrebat adunarea de ce crede ea că trebuie să pună acum Neamurile sub jugul legii - jug pe care nici părinţii lor, nici ei nu au fost în stare să-l poarte. Legea nu a mântuit niciodată pe nimeni. Misiunea ei a fost aceea de condamnare, nu de îndreptăţire. Prin lege vine cunoştinţa despre păcat, nu mântuirea de păcat.

E demnă de remarcat decizia finală luată de Petru. El şi-a exprimat convingerea profundă că „prin harul Domnului Isus (şi nu prin păzirea legii!) noi (iudeii) suntem mântuiţi în acelaşi fel ca şi ei (Neamurile)". Poate că unii s-ar fi aşteptat ca Petru, ca iudeu, să spună că Neamurile vor fi mântuite în acelaşi fel ca şi iudeii. Dar aici vedem cum harul triumfa peste deosebirile de ordin etnic.

După ce a terminat Petru de vorbit, Barnaba şi Pavel au relatat cum Dumnezeu a cercetat Neamurile şi a însoţit propovăduirea Evangheliei cu semne şi minuni.

Petru a povestit cum Domnul a deschis uşa credinţei pentru Neamuri, la început, prin intermediul lui. Apoi Pavel şi Barnaba au adăugat mărturia lor, despre modul în care Domnul a lucrat prin ei la evanghelizarea Neamurilor. Apoi Iacov a declarat cu autoritate că planul actual al lui Dumnezeu pentru veacul acesta este de a chema dintre Neamuri un popor care să-I poarte Numele.

Apoi Iacov a citat din Amos 9:11,12. Observaţi că el nu spune că această chemare a Neamurilor a fost o împlinire a profeţiei lui Amos, ci mai degrabă că a fost în acord cu cuvintele proorocilor. Prin urmare, adunarea nu trebuia să considere ca pe ceva ciudat faptul că Dumnezeu a cercetat Neamurile, cu mântuirea, întrucât lucrul acesta fusese prezis clar în Vechiul Testament. Dumnezeu prezisese că Neamurile vor fi binecuvântate în starea aceasta, şi nu ca evrei.

Citatul din Amos anticipează Mileniul, în care Cristos va sta pe tronul lui David iar Neamurile îl vor căuta pe Domnul. Iacov nu a lăsat să se înţeleagă că această profeţie s-ar fi împlinit în timp ce vorbea el. Mai degrabă, el a spus că mântuirea Neamurilor ce avea loc atunci era în armonie sau în acord cu ceea ce spusese Amos că se va întâmpla.

Argumentul lui Iacov pare să fi fost următorul: Mai întâi, Dumnezeu avea să le cerceteze pe Neamuri, pentru a-şi scoate din mijlocul lor un popor pentru Numele Său. Asta se întâmpla atunci (după cum continuă să se întâmple şi astăzi). Neamuri convertite au fost cuprinse în rândul Bisericii, alături de evrei convertiţi. Ceea ce se întâmpla atunci pe scară mică (respectiv mântuirea Neamurilor) avea să se întâmple mai târziu pe scară mare, Cristos urmând să Se întoarcă, să refacă Israelul pe plan naţional şi să salveze toate Neamurile peste care este chemat Numele Său.

Iacov a considerat că prin evenimentele din vremea sa Dumnezeu le cerceta pe Neamuri, această cercetare fiind în perfectă armonie cu prezicerea lui Amos - respectiv cercetarea Neamurilor ce va avea loc când Cristos Se va întoarce ca Rege. Cele două evenimente se află în raport de acord, deşi nu sunt identice.

Observaţi aşadar ordinea evenimentelor:

1. Scoaterea din rândul Neamurilor a unui popor pentru Numele Său (versetul 14) în timpul actualei Epoci a Harului.

2. Restaurarea rămăşiţei credincioase din cadrul poporului Israel, ce va avea loc la a doua venire a lui Cristos (versetul 16),

3. Mântuirea naţiunilor ne-evreieşti, ce va avea loc după restaurarea Israelului (versetul 17). Acestea sunt naţiunile cuprinse în sintagma: toate Neamurile peste care este chemat Numele Meu.

Iacov citează textul de la Amos 9:11,12 în cu totul alt mod decât apare el în Vechiul Testament. Un motiv este faptul că Iacov a redat pasajul, după câte se pare, în limba greacă. Dar citatul apare diferit chiar şi faţă de Septuaginta.

O explicaţie o constituie faptul că Duhul Sfânt, care a inspirat rostirea iniţială a acestor cuvinte, a permis acum ca ele să apară într-o formă diferită, pentru a răspunde situaţiei de moment. O altă explicaţie o constituie faptul că în manuscrisele ebraice pasajul din Amos 9 apare în mai multe forme. Alford crede că Iacov a citat dintr-o traducere foarte apropiată de textul ebraic standard, pentru că altfel fariseii nu ar fi acceptat citatul ca o dovadă.

După aceea Mă voi întoarce (versetul 16). Iacov afirmase deja că programul lui Dumnezeu pentru epoca actuală este de a deschide uşa credinţei pentru Neamuri. Nu toate Neamurile vor fi mântuite, dar El îşi va scoate dintre ele un popor pentru Numele Său. Acum Iacov adaugă că după aceasta, adică după ce Biserica a fost ridicată din rândul naţiunilor, Dumnezeu se va întoarce şi va reclădi cortul lui David din

prăbuşirea lui, îi va zidi dărâmăturile şi-l va înălţa din nou. Cortul lai David simbolizează casa sau familia lui David. Restaurarea ei este o întruchipare a restaurării viitoare a familiei regale şi a restabilirii tronului lui David, pe care va şedea Cristos ca Rege. Israelul va deveni atunci canalul prin care va fi binecuvântată lumea. Restul omenirii îl va căuta pe Domnul, ca şi toate neamurile peste care este chemat Numele Lui.

Citatul din Amos se încheie cu afirmaţia că acestea sunt cuvintele Domnului, care face toate aceste lucruri. Prin urmare, întrucât planul actual al lui Dumnezeu are în vedere să cheme dintre Neamuri un popor pentru El însuşi. Iacov atrage atenţia asupra pericolului de a le tulbura pe Neamuri, prin încercarea de a le trece sub jurisdicţia legii lui Moise. Cât priveşte mântuirea, tot ce se cere este credinţa.

Dar el sugerează ca în mesajul trimis bisericii din Antiohia să li se scrie sfinţilor să se ferească de lucrurile păngărite de idoli, de imoralitate sexuală, de animale sugrumate şi de sânge. La prima vedere, s-ar putea crede că Iacov se contrazice pe el însuşi aici, revenind la o formă de legalism. Căci nu ar însemna aceasta o aducere a Neamurilor sub incidenţa legii? Dar răspunsul la acest argument îl constituie faptul că sfatul lui Iacov nu are nimic de a face cu subiectul mântuirii, această problemă fiind rezolvată deja. Mai degrabă, sfatul lui se referă la părtăşia dintre credincioşii evrei şi cei ne-evrei. Deşi respectarea acestor instrucţiuni nu constituia o condiţie sine qua non a mântuirii, totuşi ea avea darul să evite dezbinările majore din sânul bisericii primare.

Iată dar care au fost lucrurile interzise:

1. Lucrurile păngărite de idoli. În versetul 29 ni se arată că aceasta se referă la alimentele oferite idolilor. Dacă credincioşii dintre Neamuri ar fi continuat să consume aceste alimente, fraţii lor evrei ar fi avut motive să se întrebe dacă ei s-au lepădat cu adevărat de idoli. Deşi creştinilor dintre Neamuri s-ar putea să li se îngăduie să mănânce asemenea alimente, lucrul acesta ar putea constitui o piatră de poticnire pentru fraţii evrei slabi, ceea ce înseamnă că ar fi o faptă greşită.

2. Imoralitatea sexuală. Acesta era păcatul cel mai frecvent întâlnit în rândurile Neamurilor. Prin urmare, era de o importanţă capitală ca Iacov să includă acest lucru în seria celorlalte lucruri amintite de el. Nicăieri în Biblie nu găsim nici un loc în care să se abroge porunca de a ne feri de imoralitate sexuală, ci porunca aceasta are o valabilitatea universală, pentru toate veacurile.

3. Animale sugrumate. Această interdicţie ne duce înapoi la legământul încheiat de Dumnezeu cu Noe, după potop (Geneza 9:4). Prin urmare, este o poruncă ce se aplică întregii omeniri, nu doar poporului Israel.

4. Sânge. Asta ne trimite înapoi, la Geneza 9:4, la o poruncă ce precede Legea lui Moise. Întrucât Legământul încheiat cu Noe nu a fost abrogat niciodată, considerăm că aceste reguli rămân valabile şi în ziua de astăzi.

Unii cred că cele patru practici interzise îşi au originea în Levitic 17 şi 18, după cum urmează:

1. lucrurile întinate de idoli (Levitic 17:8,9),

2. imoralitatea sexuală - nu numai adulterul şi poligamia (Levitic 18:20),

3. homosexualitatea (Levitic 18:22),

4. bestialitatea (Levitic 18:23), ci şi căsătoria între rude de sânge (Levitic 18:6-14) şi rude prin alianţă, rezultate în urma căsătoriei (Levitic 18:15,16),

5. consumul animalelor strangulate sau tăiate impropriu (Levitic 17:15),

6. consumul sângelui (Levitic 17:10-12).

Credincioşii evrei erau ofensaţi dacă îi vedeau pe credincioşii dintre Neamuri încălcând aceste norme (Fapte 15:21).

Aici ni se explică scopul sfatului din versetul 20. În fiecare oraş erau evrei care fuseseră învăţaţi că este greşit a se comite lucrurile asupra cărora atrage Iacov atenţia. Era greşit nu numai să se comită imoralitate sexuală, ci şi să se consume alimente închinate idolilor, carne provenită de la animale sugrumate şi sânge. Prin urmare, cum ar mai putea Neamurile să-L necinstească pe Dumnezeu, comiţând acte de imoralitate sau păcătuind împotriva omului, făcând celelalte lucruri pomenite în text?

Şi astfel s-a luat hotărârea definitivă că Neamurile nu trebuiau să fie tăiate împrejur pentru a putea fi mântuite. Următorul pas a fost de a trimite înştiinţare oficială scrisă de această hotărâre bisericii din Antiohia. Apostolii şi presbiterii de la Ierusalim, împreună cu toată biserica, i-au desemnat pe Iuda, numit Barsaba, şi pe Sila - ambii oameni cu vază între fraţi - să revină la Antiohia împreună cu Pavel şi Barnaba.

Acest Sila este cel care mai târziu a devenit companionul de călătorie al lui Pavel, numit în Epistole şi Silvan(us).

Aici ne este redată esenţa scrisorii menţionate anterior. Observaţi că fraţii falşi care s-au deplasat de la Ierusalim la Antiohia nu primiseră niciodată autorizarea sau aprobarea bisericii de la Ierusalim (versetul 24).

În versetul 28 se sugerează că ucenicii se bizuiau clipă de clipă pe Duhul Sfânt: Căci s-a părut nimerit Duhului Sfânt şi nouă... Cineva a numit aceasta drept „parteneriatul credinciosului cu Duhul Sfânt, suveran".

Când a fost citită scrisoarea în biserica din Antiohia, ea s-a dovedit a fi o mare îmbărbătare. Ucenicii de acolo ştiau că Dumnezeu i-a mântuit în starea de Neamuri, şi nu prin intermediul trecerii lor prealabile la iudaism.

Iuda şi Sila au rămas un timp la Antiohia, pentru a-i îmbărbăta şi zidi pe fraţi în credinţă. După ce au petrecut mult timp în părtăşie şi slujire la Antiohia, ei au revenit la Ierusalim.

Versetul 34 din ediţia King James nu apare în nici unul din manuscrisele majoritare (vezi nota de subsol din versiunea New King James). După câte se pare, unii copişti au considerat nimerit să adauge acest detaliu, pentru a explica aparenta contradicţie dintre versetele 33 şi 40. În versetul 33 Sila este înfăţişat ca revenind la Ierusalim. Dar apoi în versetul 40 îl vedem însoţindu-l pe Pavel în a doua sa călătorie misionară. Rezolvarea evidentă a dilemei o constituie faptul că Sila s-a întors, într-adevăr, la Ierusalim, dar a fost apoi contactat de Pavel, care l-a invitat să-l însoţească în călătoriile sale.

Pavel şi Barnaba au rămas la Antiohia de data aceasta, predând şi propovăduind cuvântul Domnului. Au mai fost mulţi alţi slujitori ai Domnului care au lucrat în rândurile adunării. Evenimentele descrise în Galateni 2:11-14 au avut loc probabil în această perioadă.

F. A doua călătorie misionară a lui Pavel: Asia Mică şi Grecia (15:36-18:22)

După un timp, a venit momentul plecării în a doua călătorie misionară. Pavel a discutat această idee cu Barnaba, sugerându-i să treacă din nou prin localităţile în care predicaseră anterior Cuvântul. Când Barnaba a insistat ca verişorul lui, Marcu, să vină cu ei, Pavel s-a opus cu vehemenţă, subliniind că acesta îi părăsise la Pamfilia şi deci exista pericolul că va proceda la fel şi de data aceasta. Neînţelegerea aceasta dintre Barnaba şi Pavel s-a înteţit atât de mult încât aceşti slujitori de onoare ai Domnului s-au despărţit. Barnaba l-a luat cu el pe Marcu şi a plecat cu corabia în Cipru, locul său de baştină şi primul popas din cadrul primei călătorii misionare. Pavel l-a ales pe Sila şi a străbătut SIRIA şi CILICIA întărind bisericile.

Versetele 36 şi 41 ne oferă detalii care întregesc tabloul adevăratului spirit pastoral al lui Pavel. Dragostea sa şi grija sa pentru copiii lui Dumnezeu a fost oglindită odată de un eminent învăţător, care a spus că mai degrabă ar dori să desăvârşească un singur sfânt în lucrarea de slujire, decât să cheme sute de oameni la elementele începătoare ale vieţii creştine.

În acest punct se ridică inevitabila întrebare: „Cine a avut dreptate: Pavel sau Barnaba?" Probabil şi unul, şi altul a greşit puţin. Poate că Barnaba a lăsat ca judecata lui să fie umbrită de afecţiunea naturală ce i-o purta lui Marcu. Versetul 39 arată că între Pavel şi Barnaba s-a iscat o acută deosebire de vederi. „Prin mândrie se aţâţă numai certuri" (Proverbe 13:10). Prin urmare, ambii s-au făcut vinovaţi de mândrie în această privinţă. Cei care îi dau dreptate lui Pavel susţin ca argument în sprijinul opiniei lor faptul că din acest moment Barnaba dispare din cadrul naraţiunii. De asemenea, Pavel şi Sila au fost încredinţaţi de fraţi în harul Domnului, dar lucrul acesta nu se spune în cazul lui Barnaba şi al lui Ioan Marcu. În orice caz, este încurajator să ne amintim că Marcu până la urmă a trecut cu brio examenul, fiind restabilit în părtăşie deplină cu Pavel, de a cărui încredere s-a bucurat (vezi 2Timotei 4:11).

Conciliul de la Ierusalim ar putea părea, la prima vedere, un fel de curte supremă a unei confesiuni. Dar faptele dovedesc că alta a fost situaţia.

Fiecare adunare locală din perioada primară a creştinismului a fost autonomă - adică, a avut un sistem de guvernare propriu. Nu a existat nici o federaţie de biserici, care să se supună unei autorităţi centrale. Nu au existat confesiuni sau culte şi, prin urmare, nici sedii centrale ale unor culte. Fiecare biserică locală era răspunzătoare în mod direct şi nemijlocit Domnului. Lucrul acesta reiese şi de la Apocalipsa 1:13, unde îl vedem pe Domnul stând în mijlocul a şapte sfeşnice, care reprezintă cele şapte biserici din Asia. Ideea care se desprinde de aici este că nu exista nici un for tutelar, care să guverneze între bisericile individuale şi marele Cap al Bisericii. Fiecare adunare era guvernată direct de către El.

De ce este oare important ca aşa să se desfăşoare lucrurile? Mai întâi, pentru că prin aceasta se împiedică răspândirea unor învăţături false şi apariţia unor rătăciri. Când bisericile sunt legate între ele printr-un mecanism centralizat de control, forţele liberalismului, ale raţionalismului şi apostaziei pot subjuga întreaga masă de credincioşi, pur şi simplu punând mâna pe conducerea sediului central al confesiunii şi pe instituţiile sale de învăţământ. Dar acolo unde bisericile sunt independente, vrăjmaşul trebuie să lupte împotriva unei sumedenii de unităţi separate.

În al doilea rând, autonomia bisericii locale este un mijloc important de apărare, atunci când la cârma ţării există un guvern ostil creştinilor. Când bisericile sunt federalizate, un guvern totalitar va putea să le subjuge, aducându-i sub controlul său pe cei câţiva lideri de la cârma cultului. Dar când bisericile individuale refuză să recunoască orice autoritate de la centru, ele vor putea trece mai uşor în clandestinitate, în vremuri de asuprire.

Multe din guvernele din vremea noastră, fie că sunt democraţii, fie dictaturi, încearcă să realizeze aducerea sub aceeaşi umbrelă centralizată a mai multor biserici mici, independente. Ele motivează că nu sunt dispuse să trateze cu un număr mare de unităţi locale, şi că mai degrabă doresc să lucreze cu un comitet central, care să le reprezinte pe toate. Guvernele din ţările libere încearcă să realizeze această unire a bisericilor oferindu-le o serie de înlesniri şi favoruri. Alte guverne încearcă să forţeze unirea bisericilor prin emiterea unor edicte, cum a făcut Hitler în timpul celui de-al treilea Reich. În ambele cazuri, bisericile care cedează acestor presiuni îşi pierd caracterul spiritual şi capacitatea de a se împotrivi curentelor moderniste şi de a funcţiona în clandestinitate, în vremuri de prigoană.

Unii vor obiecta, susţinând că bisericile din Faptele Apostolilor aveau totuşi o autoritate centrală, adică Conciliul de la Ierusalim, de care tocmai ne-am ocupat. Dar studierea atentă a pasajului va releva că acesta nu era un organism oficial, înzestrat cu puteri de reglementare, ci a fost pur şi simplu o convocare a apostolilor şi presbiterilor, având rol consultativ. Conciliul nu a emis ordine oamenilor săi să se prezinte la Antiohia, ci aceştia s-au decis să ceară sfatul oamenilor de la Ierusalim. Decizia conciliului nu a avut forţă de lege asupra bisericilor, ci le-a fost oferită doar ca sumă a opiniei membrilor grupului.

Istoria Bisericii este exemplul cel mai elocvent în această privinţă. Oriunde a existat o federaţie de biserici, aflate sub conducerea unei autorităţi centrale, s-a produs un declin tot mai accentuat. Dar cea mai pură mărturie pentru Dumnezeu a fost păstrată de acele biserici care au fost libere de orice intervenţie din afară a unei conduceri de cult sau confesiune.

Când Pavel a revenit la DERBE şi LISTRA, va fi fost copleşit de amintiri, ca nişte rândunele care revin la cuiburile lor după ce a trecut iarna. Îndeosebi, amintirea despre împroşcarea cu pietre la care fusese supus la Listra trebuie să-i fi dat de gândit, dacă face bine că se întoarce în această localitate. Dar apostolul ştia că Dumnezeu îşi avea oamenii Săi în acest centru şi că nu-şi putea permite să fie abătut din lucrare de considerente personale, legate de siguranţa sa.

După cum am sugerat mai înainte, Timotei a fost convertit probabil în urma lucrării desfăşurate de Pavel cu prilejul primei sale vizite la Listra (care se pare că era oraşul de baştină al lui Timotei. Mama lui Timotei, Eunice, şi bunica lui, Lois, erau amândouă credincioase evreice (2Timotei 1:5). Tatăl lui, grec, poate că decedase între timp.

Inima lui Pavel s-a umplut de bucurie când a aflat de la fraţii din Listra şi Iconia că Timotei făcea progrese pe calea credinţei creştine. Pavel l-a invitat să-l însoţească în această călătorie misionară. Să nu ne scape din vedere faptul că primii apostoli nu numai că lucrau în grupuri de doi câte doi, ci, în plus, aveau totdeauna grijă să ia cu ei şi fraţi mai tineri (Marcu şi Timotei), pe care să-i instruiască în toate aspectele practice

ale lucrării creştine. De ce privilegiu extraordinar au beneficiat aceşti tineri, de a trage la jug împreună cu veterani de ispravă în lucrarea misionară.

Înainte de a pleca, Pavel i-a făcut lui Timotei circumcizia. De ce a procedat astfel? - când cu câtva timp mai înainte refuzase să facă acest lucru în cazul lui Tit (Galateni 2:1-5)? Răspunsul este că în cazul lui Tit se punea problema fundamentala a doctrinei creştine, în vreme ce aici nu era vorba de aşa ceva. Învăţătorii falşi insistau că persoane dintre Neamuri, cum era Tit, trebuie să fie circumcise, înainte de a putea fi mântuite. Dar Pavel a văzut în aceasta o tăgăduire a faptului că lucrarea de ispăşire făcută de Cristos ar fi întru totul suficientă şi prin urmare nu a permis să se facă circumcizia. Aici însă era un caz cu totul deosebit. Oamenii din partea locului ştiau că Timotei era evreu, dinspre mamă. Pavel, Sila şi Timotei plecau în călătorii misionare. Dar persoanele cu care luau de cele mai multe ori legătura prima oară erau evrei. Or, dacă aceşti evrei ştiau că Timotei nu era circumcis, ar fi fost tentaţi să nu ia seama la mesajul propovăduit. În schimb, dacă era tăiat împrejur, nu mai exista pericolul de a-i ofensa pe unii în acest punct. Întrucât întreaga chestiune era lipsită de importanţă doctrinară, fiind neutră din punct de vedere moral, Pavel l-a supus pe Timotei acestei rânduieli iudaice. El s-a făcut toate lucrurile pentru toţi oamenii, pentru ca prin orice mijloace să-i poată mântui pe unii (1Corinteni 9:19-23).

Explicaţia potrivit căreia actul de circumcizie săvârşit de Pavel asupra lui Timotei a fost efectuat cu scopul de a câştiga atenţia unei mulţimi cât mai mari de evrei faţă de Evanghelie se poate deduce cu uşurinţă din cuvintele: l-a circumcis, din cauza iudeilor care erau în acele locuri, căci toţi ştiau că tatăl Lui era grec.

Pe când treceau prin cetăţile Licaoniei, cei trei misionari au transmis bisericilor hotărârile apostolilor şi bătrânilor în Ierusalim. Iată care erau aceste hotărâri sau decrete:

1. Cât priveşte mântuirea, tot ce se cere este credinţa. Circumcizia sau păzirea legii nu trebuie adăugate la credinţă, care este singura condiţie a mântuirii.

2. Imoralitatea sexuală este interzisă pentru toţi credincioşii, din toate timpurile, dar această atenţionare a fost, probabil, adresată mai cu seamă convertiţilor proveniţi dintre Neamuri, întrucât acesta a fost şi continuă să fie păcatul care le dă acestora cel mai mult de furcă.

3. Interzicerea consumului alimentelor închinate idolilor, cărnii provenite de la animale strangulate, precum şi a sângelui, nu pentru că acestea ar fi fost elemente esenţiale mântuirii, ci, mai degrabă, pentru a înlesni părtăşia dintre credincioşii evrei şi cei ne-evrei. Unele din aceste instrucţiuni au fost ulterior revizuite (vezi 1Corinteni 8-10;1Timotei 4:4,5).

Ca urmare a lucrării acestor oameni, bisericile au fost întărite în credinţa creştină şi au crescut zilnic la număr.

Versetele acestea sunt de o importanţă vitală, deoarece ne arată acţiunea de supraveghere şi de călăuzire a Duhului Sfânt în cadrul strategiei misionare a apostolilor. După ce au vizitat din nou bisericile din FRIGIA şi GALATIA, ei s-au gândit să meargă în provincia Asia, situată în vestul Asiei Mici, dar Duhul Sfânt le-a interzis. Nu ni se spune de ce. Unii au fost de părere că poate în planul divin regiunea respectivă îi fusese repartizată lui Pavel (vezi 1Petru 1:1). În orice caz, ei au pornit spre nord-vest, ajungând în regiunea MISIA, care era cuprinsă în provincia Asia, dar se pare că nu au predicat acolo. Când au încercat să se ducă spre nord, în Bitinia, situată pe coasta Mării Negre (Pontus Euxinus), Duhul lui Isus nu le-a dat voie. Şi astfel ei s-au deplasat spre vest, ajungând în oraşul TROA situat pe coasta mării. De acolo misionarii au putut privi peste Marea Egee, spre Grecia, respectiv pragul Europei. Iată ce scrie Ryrie în această privinţă:

Asia avea nevoie de Evanghelie, dar nu sosise încă timpul rânduit de Dumnezeu pentru asta. Nu necesitatea stătea la baza chemării lor. Ei tocmai veniseră dinspre est. În sud şi în nord li se interzisese să meargă, dar ei nu au luat acest fapt ca o dovadă că Domnul i-ar conduce neapărat spre vest, ci au aşteptat să primească îndrumări clare de la Domnul în această privinţă. Chemarea de a pleca în misiune nu se întemeiază întotdeauna doar pe logică.

În timpul unei vedenii de noapte, Pavel a văzut un om din Macedonia care îl chema să vină şi să ajute. Macedonia era partea de nord a Greciei, situată la vest de Troa. Dacă îşi dădea seama sau nu, Macedonia (şi întreaga Europă!) avea nevoie de Evanghelia harului răscumpărător. Domnul închisese uşi în Asia, pentru ca slujitorii Săi să ducă vestea bună în Europa. Să-l lăsăm pe Stalker să ne prezinte tabloul:

”Omul din Macedonia” reprezenta Europa iar strigătul său după ajutor, nevoia Europei de Cristos. Pavel a recunoscut în vedenia sa chemarea divină; şi razele apusului de soare al zilei imediat următoare ce au învăluit în lumina sa caldă. Hellespontul l-au găsit pe apostol pe puntea unei corăbii ce se îndrepta spre ţărmul Macedoniei.

În acest punct asistăm la o semnificativă schimbare de la persoana a treia singular la persoana întâi plural. Se crede că Luca, scriitorul cărţii Fapte, s-a alăturat în acest timp lui Pavel, Sila şi Timotei. De aici încolo el consemnează evenimentele din perspectiva unui martor ocular.

Pentru ca să poată funcţiona eficient pe pământ, biserica primară a depins de călăuzirea Capului ei, adică de Domnul Isus, care Se afla în cer. Dar cum şi-a făcut Domnul Isus cunoscută voia slujitorilor Săi?

Înainte de a se înălţa la cer, El le-a încredinţat strategia Sa generală: „voi îmi veţi fi martori în Ierusalim, şi în toată Iudeea şi Samaria, şi până la marginile pământului" (Fapte 1:8).

După înălţarea Sa, El Şi-a revelat voia în mai multe moduri.

- Petru şi ceilalţi ucenici au fost călăuziţi de Scripturile Vechiului Testament (Psalmul 69:25).

- În cel puţin cinci situaţii concrete Domnul i-a călăuzit pe oameni prin intermediul unor vedenii - de pildă, Anania (Fapte 9:10-16); Comeliu (Fapte 10:3); Petru (Fapte 10:10,11,17); Pavel (de două ori - Fapte 16:9,10;18:9).

- De două ori călăuzirea a venit prin profeţi (Fapte 11:27-30;21:10-12).

- Alteori creştinii au fost călăuziţi prin împrejurări. De pildă, ei au fost împrăştiaţi sau determinaţi să plece dintr-un loc datorită prigoanelor care s-au dezlănţuit (Fapte 8:1-4;11:19;13:50,51;14:5,6). Autorităţile civile i-au rugat pe Pavel şi pe Sila să plece din Filipi (Fapte 16:39,40). Ulterior Pavel a fost dus din Ierusalim în Cezareea de către autorităţi (Fapte 23:33). Împrejurarea legată de recursul înaintat de Pavel în faţa

Cezarului a prilejuit plecarea sa la Roma (Fapte 25:11) iar mai târziu naufragiul suferit a afectat aspectul cronologic şi succesiunea acţiunilor (Fapte 27:41;28:1).

- Uneori călăuzirea a venit prin intermediul sfatului şi iniţiativei altor creştini. Biserica de la Ierusalim l-a trimis pe Barnaba la Antiohia (Fapte 11:22). Agab a profeţit că va veni o foamete şi aceasta a determinat biserica din Antiohia să trimită ajutoare sfinţilor din Iudeea (Fapte 11:27-30). Fraţii din Antiohia i-au trimis pe Pavel şi pe Barnaba la Ierusalim (15:2). Iuda şi Sila au fost trimişi de biserica de la Ierusalim împreună cu Barnaba şi Paul (Fapte 15:25-27). Pavel şi Sila au fost încredinţaţi de fraţi în harul lui Dumnezeu, când aceştia au pornit în a doua călătorie misionară (Fapte 15:40). La plecarea sa din Listra, Pavel l-a luat cu el pe Timotei (Fapte 16:3). Fraţii din Tesalonic i-au trimis pe Pavel şi Sila la Bereea, datorită pericolului izbucnirii violenţelor (Fapte 17:10). La rândul lor, fraţii din Bereea l-au trimis pe Pavel din acelaşi motiv (Fapte 17:14,15). În fine, Pavel i-a trimis pe Timotei şi Erast în Macedonia (Fapte 19:22).

- Pe lângă metodele de călăuzire descrise mai sus, există câteva cazuri în care se pare că anumiţi oameni au primit comunicări ale voii divine în mod nemijlocit. Un înger al Domnului l-a călăuzit pe Filip la eunucul etiopian (Fapte 8:26). Duhul Sfânt le-a vorbit profeţilor şi învăţătorilor din Antiohia, în timp ce aceştia posteau şi se rugau (Fapte 13:1,2). Pavel şi Timotei nu au primit încuviinţarea Duhului Stant de a predica Cuvântul în Asia (Fapte 16:6). Ulterior ei au încercat să meargă în Bitinia, dar Duhul nu le-a dat voie (Fapte 16:7).

Aşadar, vom rezuma, spunând că primii creştini au primit călăuzire în următoarele moduri:

l. Prin Scripturi.

2. Prin vedenii şi profeţii.

3. Prin împrejurări.

4. Prin sfaturile şi iniţiativa altor creştini.

5. Prin comunicări directe, probabil într-o manieră lăuntrică şi foarte subiectivă.

Părăsind oraşul Troa, şi mergând cu corabia spre nord-vest, neobosiţii ambasadori ai lui Cristos s-au oprit mai întâi pe insula SAMOTRACIA, unde au petrecut o noapte. Apoi au ajuns la NEAPOLIS, port situat la peste 193 km de Troa, după care au pătruns în interior, ducându-se la FILIPI, oraşul cel mai important din acea parte a Macedoniei şi o colonie romană.

Se pare că nu era sinagogă la Filipi, dar Pavel şi însoţitorii săi au auzit că unii iudei se adunau în ziua de Sabat în afara oraşului, lângă râu. Ajungând în locul respectiv, ei au găsit un grup de femei care se rugau, între care se afla şi Lidia - probabil o convertită la iudaism. Originară din oraşul Tiatira, din districtul Lidia, situat în vestul Asiei Mici, ea se mutase la Filipi, unde era vânzătoare de pânză vopsită în purpură. Tiatira era renumită pentru vopselele sale de pânzeturi.

Nu numai urechea ei era deschisă la Evanghelie, ci şi inima. După ce L-a primit pe Domnul Isus, atât ea cât şi casa ei au fost botezaţi. Membrii casei ei au fost, desigur, convertiţi înainte de a fi botezaţi. Nu se spune nicăieri că Lidia ar fi fost căsătorită, ceea ce înseamnă că prin „casa ei" s-ar putea înţelege slujitorii ei.

Lidia nu a fost mântuită prin faptele ei bune, ci a fost mântuită tocmai pentru a putea face fapte bune. Ea a demonstrat realitatea credinţei ei, primindu-i în casă pe Pavel, Sila, Luca şi Timotei.

În altă zi, pe când Pavel şi însoţitorii săi se duceau la locul de rugăciune, au întâlnit o sclavă ce poseda un duh de ghicire. Fiind posedată de un demon, ea putea prezice viitorul şi face revelaţii uluitoare, în felul acesta, ea aducea un venit considerabil stăpânilor ei.

Când i-a întâlnit pe misionarii creştini şi multe zile după aceea, ea s-a ţinut după ei, strigând: „Oamenii aceştia sunt robii Dumnezeului Celui Prea înalt şi ei vă vestesc calea mântuirii." Desigur, ceea ce spunea ea era adevărat, dar Pavel nu se putea lăsa amăgit să accepte mărturia unor demoni. În plus, era întristat de condiţia groaznică de înrobire în care se afla această sărmană fată. Şi astfel, în atotputernicul nume al lui Isus Cristos, el i-a poruncit demonului să iasă din ea. Imediat fata a fost eliberată de această cruntă robie, devenind o persoană normală, în deplinătatea facultăţilor sale mentale.

Minunile sunt întreţesute în fibra întregii cărţi a Faptelor Apostolilor. Iată câteva dintre cele mai importante:

- Darul miraculos al vorbirii în limbi (Fapte 2:4;10:46;19:6).

- Vindecarea ologului de la poarta templului (Fapte 3:7).

- Moartea năpraznică a lui Anania şi Safira, în semn de judecată asupra lor (Fapte 5:5,10).

- Izbăvirea apostolilor din închisoare (Fapte 5:19).

- Întâlnirea lui Saul cu Cristosul Glorificat (Fapte 9:3-6)

- Vindecarea lui Enea de către Petru (Fapte 9:34).

- Învierea Dorcăi (Fapte 9:40).

- Vedenia lui Petru, cu faţa de masă ce s-a coborât din cer (Fapte 10:11).

- Izbăvirea Lui Petru din închisoare (Fapte 12:7-10).

- Uciderea lui Irod de către un înger (Fapte 12:23).

- Orbirea vrăjitorului Elima, în semn de judecată (Fapte 13:11).

- Vindecarea unui olog de către Pavel la Listra (Fapte 14:10).

- Întremarea lui Pavel, după ce fusese împroşcat cu pietre la Listra (Fapte 14:19,20).

- Vedenia avută de Pavel, cu omul din Macedonia care a cerut ajutor (Fapte 16:9).

- Scoaterea de către Pavel a duhului rău din fata de la Filipi (Fapte 16:18).

- Izbăvirea lui Pavel şi a lui Sila din închisoarea de la Filipi (Fapte 16:26).

- Învierea de către Pavel a lui Eutih (Fapte 20:10,11).

- Profeţia lui Agab (Fapte 21:10,11).

- Izbăvirea lui Pavel de muşcătura unei vipere pe insula Malta (Fapte 28:3-6).

- Vindecarea tatălui lui Publius de febra sa (Fapte 28:8).

- Vindecarea bolilor altora (Fapte 28:9).

Pe lângă acestea, se spune că apostolii au făcut semne şi minuni (Fapte 2:43). Ştefan a făcut mari semne şi minuni între oameni (Fapte 6:8); Filip a făcut minuni şi semne (Fapte 8:6,13); Barnaba şi Pavel au făcut semne şi minuni (Fapte 15:12); iar Dumnezeu a săvârşit miracole prin mâinile lui Pavel (Fapte 19:11).

Studiind cartea Fapte, se ridică fireasca întrebare: „Trebuie să ne aşteptăm să vedem oare aceste minuni săvârşite şi în zilele noastre?"

În răspunsul pe care-l dăm la această întrebare, trebuie să ne ferim de două extreme: Prima este aceea de a considera că, întrucât Isus Cristos este acelaşi ieri, azi şi în veci, ar trebui să vedem aceleaşi minuni care se săvârşeau în sânul bisericii primare. Cealaltă extremă este de a afirma că minunile au fost destinate exclusiv pentru primele zile ale Bisericii şi că nu avem nici un drept să ne aşteptăm să le vedem şi în zilele noastre.

Este adevărat că Isus Cristos este acelaşi, ieri, azi şi în veci (Evrei 13:8). Dar asta nu înseamnă că metodele divine nu se schimbă niciodată. De pildă, plăgile folosite de Dumnezeu în Egipt nu s-au mai repetat de atunci. Puterea Lui rămâne aceeaşi. El poate săvârşi şi acum ce minune doreşte. Dar asta nu înseamnă că El trebuie să săvârşească aceleaşi minuni în fiecare epocă, căci El este un Dumnezeu al unei varietăţi infinite.

Pe de altă parte, nu trebuie să respingem cu totul minunile, ca şi când acestea ar fi fost doar pentru epoca Bisericii. Prea adesea suntem ispitiţi să atribuim fiecare minune unor momente din trecutul dispensaţional,

mulţumindu-ne cu trăirea unei vieţi ce nu se ridică mai sus de nivelul cărnii şi sângelui.

Viaţa noastră trebuie să fie încărcată cu puterea supranaturală. Noi trebuie să vedem mereu mâna lui Dumnezeu în minunata convergenţă a tuturor împrejurărilor. Noi trebuie să trăim în viaţa noastră evenimente care se află dincolo de legile probabilităţii. Noi trebuie să fim conştienţi de faptul că Dumnezeu aranjează contacte, deschide uşi şi înfrânge opoziţia. Slujirea noastră trebuie, prin urmare, să radieze de supranatural.

Noi ar trebui să vedem răspunsuri directe la rugăciunile noastre. Când viaţa noastră atinge alte vieţi, noi trebuie să vedem că se întâmplă ceva pentru Dumnezeu. Noi ar trebui să vedem mâna Lui în defectări (pene), stricăciuni, eşecuri, întârzieri, accidente, pierderi şi aparente tragedii. Noi ar trebui să trăim experienţa unor izbăviri extraordinare şi să fim conştienţi de prezenţa unei tării, păci, înţelepciuni şi a unui curaj care să depăşească limitele noastre naturale.

Dacă vieţile noastre sunt trăite doar la nivelul natural, cu ce ne mai deosebim de necreştini? Voia lui Dumnezeu este ca viaţa noastră să fie supranaturală, ca viaţa lui Isus Cristos să curgă prin noi. Când se va întâmpla acest lucru, imposibilităţile vor dispărea, uşile închise se vor deschide iar puterea va umple viaţa noastră. Atunci vom fi supraîncărcaţi cu Duhul Sfânt şi când oamenii se vor apropia de noi, vor simţi scânteile Duhului.

În loc să fie recunoscători pentru faptul că tânăra aceasta nu mai era posedată de demoni, stăpânii ei s-au mâniat foarte tare pentru că au pierdut o sursă de câştig. Prin urmare, ei i-au târât pe Pavel şi pe Sila înaintea magistraţilor (a pretorilor) şi au născocit acuzaţii false împotriva lor. În principal, i-au acuzat că sunt iudei scandalagii, care ar încerca să răstoarne modul roman de viaţă. Gloata a reacţionat violent iar magistraţii au sfâşiat hainele de pe Pavel şi Sila şi au poruncit să fie bătuţi. După ce au fost bătuţi crunt, misionarii au fost trimişi la închisoare, unde temnicerul a primit instrucţiuni speciale să-i ţină sub pază strictă. El a reacţionat, aruncându-i în temniţa dinăuntru şi punându-le picioarele în butuci.

În pasajul acesta vedem două din metodele principale folosite de Satan. Mai întâi, el a încercat o prietenie falsă: mărturia fetei posedate de demon. Când această metodă a dat greş, Satana a recurs la prigoană deschisă. Grant spune: „Alianţa sau prigoana - acestea sunt alternativele: prietenie falsă sau război deschis." A. J. Pollock face şi el următoarele comentarii:

Cât de mult va fi jubilat Diavolul, gândindu-se că a pus capăt carierei acestor devotaţi slujitori ai lui Cristos! Dar jubilarea lui a fost prematură, cum întotdeauna este. În cazul acesta, s-a dovedit a fi o totală înfrângere, el asistând la propăşirea lucrări Domnului.

Miezul nopţii i-a surprins pe Pavel şi pe Sila rugându-se şi cântând. Bucuria lor era total ruptă de împrejurările pământeşti prin care treceau. Sursa tuturor cântărilor lor era cu mult mai sus de tavanul celulei, departe în cer, cum arată şi Morgan:

„Oricine poate cânta, când se deschid porţile închisorii şi este pus în libertate. Dar sufletul creştinului cântă, chiar atunci când acesta continuă să se afle în închisoare. Eu cred că Pavel ar fi cântat un solo, dacă eu aş fi fost în locul lui Sila. Totuşi nu pot să nu văd gloria şi măreţia Duhului care se ridică superior deasupra tuturor dificultăţilor şi limitărilor."

Pe când ceilalţi deţinuţi ascultau rugăciunile şi imnurile de slavă înălţate de Pavel şi Sila către Dumnezeu, întreaga închisoare a fost zguduită de un cutremur neobişnuit de pământ, care a deschis toate uşile şi a desfăcut butucii şi lanţurile, dar nu a demolat clădirea.

Când temnicerul s-a trezit şi a văzut închisoarea cu uşile larg deschise, a presupus că deţinuţii au evadat. Conştient că nu va scăpa cu viaţă, a scos sabia ca să-şi ia viaţa. Dar Pavel l-a asigurat că nu era nevoie să facă acest lucru, întrucât toţi deţinuţii erau la locurile lor şi nu lipsea nici unul.

Deodată temnicerul a fost cuprins de o emoţie cu totul nouă. Temerile sale că-şi va pierde slujba şi poate chiar viaţa au fost înlocuite cu o profundă convingere şi mustrare de păcat. Acum se temea să-L întâmpine pe Dumnezeu în starea lui păcătoasă, rămânând în păcatele sale. De aceea, a strigat: „Domnilor, ce trebuie să fac ca să fiu mântuit?"

Această întrebare trebuie neapărat să preceadă orice caz autentic de convertire. Trebuie ca cineva să ştie că este pierdut înainte de a putea fi mântuit. Este prematur să-i spui cuiva cum să fie mântuit înainte ca acel om să spună din adâncul inimii: „Merit pe deplin să merg în iad."

Singurele persoane din Noul Testament cărora li s-a spus să creadă în Domnul Isus Cristos au fost păcătoşi ce au ajuns să fie convinşi şi mustraţi de păcatele lor. Tot aşa şi aici, după ce temnicerul a fost frânt de-a binelea din pricina păcatelor sale, i s-a spus: „Crede în Domnul Isus şi vei fi mântuit, tu şi casa ta."

Nu se sugerează aici deloc că familia acestui om avea să fie automat salvată, dacă el însuşi îşi punea încrederea în Cristos. Mai degrabă, sensul este că dacă el avea să creadă în Domnul Isus Cristos, avea să fie mântuit iar casa lui avea să fie mântuită în acelaşi fel. „Crede... şi vei fi mântuit, şi casa ta să procedeze la fel."

Mulţi oameni din vremea noastră par să întâmpine greutăţi când e vorba să înţeleagă ce înseamnă să crezi. Dar când un păcătos îşi dă seama că este pierdut, neajutorat şi deznădăjduit, că se îndreaptă spre iad şi i se spune să creadă în Cristos, luându-L ca Domn şi Mântuitor, el ştie exact ce înseamnă a crede, căci este singurul lucru pe care îl mai poate face!

După ce Pavel şi Sila au dat celor din casa lui învăţăturile necesare, temnicerul a demonstrat autenticitatea convertirii sale, spălându-le rănile şi fiind botezat fără întârziere. De asemenea, i-a adus în casa Lui şi i-a hrănit, bucurându-se tot timpul împreună cu casa lui că au ajuns să-L cunoască pe Domnul.

Din nou trebuie să precizăm că nu există nici un temei pentru a crede că printre cei botezaţi din casa temnicerului s-ar fi aflat prunci sau copii mici. Mai degrabă, cu toţii au fost la vârsta la care puteau crede în Dumnezeu.

Se pare că în timpul nopţii inima magistraţilor s-a înmuiat, deoarece a doua zi dimineaţa i-au trimis pe cei ce purtau nuielele să le dea drumul celor doi deţinuţi.

Când temnicerul i-a spus lui Pavel vestea bună că au fost eliberaţi, apostolul a refuzat să plece în asemenea condiţii. Căci Sila şi Pavel, deşi erau evrei din naştere, deţineau cetăţenia romană. Or, ei fuseseră judecaţi şi bătuţi pe nedrept. Iar acum îşi închipuiau oare magistraţii că ei vor pleca fără nici un murmur, ca şi când ar fi fost vinovaţi, lăsând să planeze asupra lor ocara? Nicidecum! „Nu merge aşa", a spus Pavel, „ci să vină ei înşişi să ne scoată afară."

Magistraţii (sau „judecătorii") au venit, până la urmă, şi şi-au cerut scuze, rugându-i pe Pavel şi pe Sila să părăsească cetatea, evitând alte complicaţii. Pătrunşi de demnitatea de fii ai Regelui, slujitorii Domnului au ieşit din închisoare, dar nu au părăsit imediat cetatea, ci mai întâi au tras în casa Lidiei. Apoi au stat de vorbă cu fraţii şi i-au mângâiat. Ce minunat! Adică tocmai cei care s-ar fi cuvenit, în mod normal, să fie mângâiaţi, i-au mângâiat pe alţii.

Şi astfel, odată încheiată cu succes misiunea de la Filipi, apostolii au plecat încărcaţi cu laurii biruinţei.

Plecând din Filipi, Pavel şi Sila s-au deplasat spre sud-vest, ajungând, după circa 53 de kilometri, la AMFIPOLI. Următorul lor popas a fost la APOLONIA, situată la alţi cincizeci de kilometri depărtare, în direcţia sud-vest. De acolo au urmat o traiectorie vestică, ajungând, după circa 60 de km, la TESALONIC. Acest oraş ocupa o poziţie strategică la întretăierea unor rute comerciale importante, fiind astfel prosper sub aspect economic. Duhul Sfânt a selectat acest important centru comercial ca bază de la care să se răspândească Evanghelia în multe direcţii. Astăzi oraşul se numeşte Saloniki.

Luca a rămas probabil la Filipi, când Pavel şi Sila au plecat mai departe, să cucerească alte teritorii pentru Domnul. Deducem că aşa au stat lucrurile prin schimbarea de persoană. De aici relatarea nu se mai face la persoana întâi plural („noi"), ci la a treia plural („ei").

După obiceiul lor bine încetăţenit, misionarii au găsit o sinagogă a evreilor din partea locului, în care au predicat Evanghelia. Timp de trei sabaturi (unii cred că Pavel a stat circa trei luni la Tesalonic, deşi a predat în sinagogă doar trei zile de sabat) Pavel a predicat din Vechiul Testament, arătând în mod convingător, prezicerile potrivit cărora Mesia trebuia să sufere şi să învie din morţi. După ce a demonstrat acest lucru din Scripturi, Pavel a continuat, arătând că Isus din Nazaret este îndelung aşteptatul Mesia. Căci nu suferise El oare, nu murise şi nu înviase El? Oare nu demonstrau toate acestea că El este Cristosul lui Dumnezeu?

Unii dintre iudei au fost convinşi, şi s-au dat de partea lui Pavel şi a lui Sila, devenind credincioşi creştini. De asemenea, şi o mulţime de prozeliţi greci şi nu puţine femei cu vază din cetate au fost convertiţi. Asta i-a determinat însă pe iudeii necredincioşi să treacă la acţiune. Aceştia au strâns nişte oameni fără căpătâi din piaţă, au tulburat cetatea şi au înconjurat casa lui Iason, în care fuseseră găzduiţi Pavel şi Sila. Negăsindu-i pe Pavel şi pe Sila, i-au târât pe Iason şi pe vreo câţiva fraţi înaintea mai marilor cetăţii (politarhii). Fără intenţie, ei au adus un real omagiu lui Pavel şi lui Sila, când i-au descris ca pe nişte oameni care au întors lumea pe dos (au răscolit lumea). Apoi i-au acuzat de a fi uneltit răsturnarea guvernului lui Cezar prin predicarea despre un alt rege: Isus. Ce ciudat este să-i vedem aici pe iudei, sărind întru apărarea guvernului lui Cezar, când se ştie ce dezinteres, ba chiar ură, aveau ei pentru imperiul roman!

Dar oare era acuzaţia lor adevărată? Negreşit ei l-au auzit pe Pavel propovăduind despre a doua venire a lui Isus, ca Rege şi Domnitor peste întreg pământul. Dar asta nu prezenta o ameninţare imediată la adresa lui Cezar, întrucât Cristos nu urma să Se întoarcă înainte ca Israelul să se fi pocăit la scară naţională.

Politarhii au fost tulburaţi să audă aceste lucruri. L-au pus pe Iason şi pe ceilalţi să plătească cauţiune, probabil transmiţându-le oaspeţilor mesajul că ar fi bine să părăsească cetatea. Apoi i-au eliberat pe Iason şi cei din jurul lui.

Fraţii din Tesalonic au hotărât că ar fi mai indicat ca predicatorii să plece. Deci i-au trimis pe Pavel şi pe Sila, noaptea, la BEREEA. Aceşti evanghelişti neînfricaţi şi neobosiţi s-au dus apoi direct în sinagoga iudeilor din acea localitate. În timp ce predicau, iudeii de acolo au dat dovadă de o atitudine deschisă, cercetând Scripturile (Vechiului Testament), verificând şi comparându-le cu cele predicate de apostoli. Aceşti iudei erau pătrunşi de o disponibilitate de a învăţa şi de o hotărâre de a verifica orice învăţătură în lumina Sfintelor Scripturi. Mulţi din aceşti iudei au crezut. De asemenea au fost făcuţi mulţi convertiţi şi dintre femei şi bărbaţi cu influenţă din comunitatea ne-evreiască.

Când a ajuns la Tesalonic vestea despre lucrarea lui Pavel şi Sila în Bereea, iudeii din Tesalonic au făcut un drum special până acolo, pentru a incita mulţimile de oameni împotriva apostolului. Prin urmare, fraţii l-au trimis pe Pavel spre mare, însoţit de mai mulţi credincioşi. Probabil au mers până la DIUM iar de acolo s-au deplasat cu corabia până la PIREU, portul ATENEI. Sila şi Timotei au rămas în Bereea.

Drumul de la Bereea la Atena era lung. A fost o dovadă grăitoare a devotamentului acestor creştini faptul că au fost dispuşi să-l însoţească pe Pavel pe tot parcursul drumului acestuia. Când a sosit timpul să se despartă de Pavel, lăsându-l la Atena, apostolul i-a rugat să le transmită lui Sila şi lui Timotei mesajul prin care îi ruga să vină cât mai curând la el.

Pe când îi aştepta la Atena, Pavel a fost profund afectat de idolatria ce domina acest oraş. Deşi Atena era centrul culturii, educaţiei şi artelor, pe Pavel nu-l interesa nici unul din aceste aspecte. El nu şi-a petrecut timpul cu îndeletniciri turistice, de vizitare a monumentelor oraşului. Iată ce spune Arnot în această privinţă:

Nu se pune problema că apostolul ar fi pus mai puţin preţ pe statuile de marmură decât pe fiinţele omeneşti aflate în viaţă. El nu este omul firav, ci personalitatea puternic conturată, care priveşte sufletele nemuritoare ca fiind, din punct de vedere transcendental, cu mult mai importante decât obiectele de artă. Pavel nu a considerat idolatria ca pe un aspect pitoresc şi inofensiv, ci unul foarte periculos.

În sinagogă el a discutat cu iudeii şi cu oamenii temători de Dumnezeu, pe când în piaţă el a predicat tuturor celor dispuşi să-l asculte. Aşa a ajuns el să ia legătura cu unii filosofi epicurieni şi stoici. Epicurienii erau adepţii filosofului Epicur, care propovăduia că plăcerea, şi nu dorinţa de a dobândi cunoştinţe, ar fi scopul principal al vieţii. Stoicii erau panteişti, care credeau că înţelepciunea ar rezida în eliberarea de sub imperiul unor emoţii profunde, capacitatea de a rămâne impasivi în faţa bucuriei sau a întristării, supunându-te de bună voie legilor naturii. Când reprezentanţii acestor două curente filozofice l-au audiat pe Pavel, verdictul pe care i l-au dat a fost acela de „palavragiu" (în greacă: „culegător de seminţe") şi „vestitor al unor zei străini", pentru faptul că li L-a vestit pe Isus şi învierea.

Atunci l-au luat şi l-au dus la Areopag, sediul forumului juridic asemănător unei curţi supreme din vremea noastră, situat pe dealul Marte. În cazul de faţă nu a fost vorba de un proces propriu-zis, ci doar de o audiere, în cadrul căreia lui Pavel i s-a dat prilejul de a-şi expune învăţătura în faţa membrilor acestui for juridic şi a mulţimii, aşa cum reiese indirect din versetul 21. Atenieni aveau o mare predilecţie pentru a purta conversaţii şi a audia diverşi vorbitori - îndeletniciri pentru care se pare că aveau la dispoziţie un timp nelimitat.

Stând în mijlocul acestui for juridic, Pavel a ţinut ceea ce s-a numit Discursul de pe Dealul Marte. Când analizăm această cuvântare a lui Pavel, nu trebuie să scăpăm din vedere faptul că, spre deosebire de alte ocazii, când a vorbit de obicei unor iudei, acum el s-a adresat unor ne-evrei. Or, aceştia nu cunoşteau Vechiul Testament şi, prin urmare, Pavel a trebuit să găsească un subiect de comun interes, care să le reţină atenţia la începutul alocuţiunii sale. Aşadar Pavel începe cu observaţia potrivit căreia atenienii sunt foarte religioşi. Or, faptul că Atena era într-adevăr un oraş foarte religios era confirmat şi de prezenţa covârşitoare a idolilor, care se spunea că depăşeau numărul locuitorilor.

Când s-a gândit la idolii pe care i-a văzut, Pavel şi-a adus aminte de inscripţia pe care a văzut-o pe un altar: DUMNEZEULUI NECUNOSCUT. Tocmai aici a găsit apostolul punctul nimerit pentru a îndrepta alocuţiunea pe făgaşul dorit. Pentru el inscripţia a însemnat recunoaşterea de către atenieni a două fapte importante. Mai întâi, faptul existenţei lui Dumnezeu iar al în al doilea rând, faptul că atenienii nu-L cunoşteau. De aici a fost foarte uşor şi normal pentru Pavel să treacă la adevăratul scop al cuvântării sale: de a-i lumina pe atenieni cu privire la adevăratul Dumnezeu. După cum s-a exprimat cineva: „Pavel a îndreptat şuvoiul fără matcă al piozităţii lor pe făgaşul cel bun."

Misionarii ne informează că cel mai bun punct în care se poate porni în lucrarea de a-i învăţa pe păgâni cu privire la Dumnezeu este relatarea creaţiei. Şi Pavel procedează în acelaşi mod, cu locuitorii Atenei. El li-L prezintă pe Dumnezeu ca Singurul care a creat lumea şi tot ce există în ea. Privind în jurul său, la numeroasele temple ridicate în cinstea unor idoli, apostolul le aminteşte atenienilor că Dumnezeul cel adevărat nu locuieşte în temple făcute de mâna omului. Nici nu depinde de serviciul prestat de mâinile oamenilor. În templele închinate idolilor, preoţii adesea aduceau alimente şi alte bunuri de strictă necesitate zeilor lor. Dar Dumnezeul cel adevărat nu are nevoie de nimic din partea omului, întrucât El este izvorul vieţii, suflării şi al tuturor lucrurilor.

Pavel abordează apoi originea rasei umane. Toate neamurile descind dintr-un strămoş comun, Adam. Nu numai că Dumnezeu a creat popoarele, ci tot El a stabilit anii şi a hotărât ţările în care vor locui acestea. El a revărsat nenumărate îndurări peste ele, pentru ca ele să-L caute. El a dorit ca ele să-L caute şi, bâjbâind, să-L găsească, deşi El nu este departe de fiecare dintre noi. În Dumnezeul cel adevărat avem noi viaţa, mişcarea şi fiinţa. El nu este doar Creatorul nostru, ci şi al mediului în care trăim.

Pentru a sublinia relaţia creaturii cu Creatorul, Pavel a citat din scrierile unor poeţi greci, care au spus: „Căci vlăstarii Lui suntem (şi noi)". Această afirmaţie nu trebuie interpretată ca o încuviinţare a învăţăturii unei aşa-numite „înfrăţiri" a întregii lumi şi a faptului că Dumnezeu este tatăl întregii omeniri. Noi suntem vlăstarii lui Dumnezeu în sensul că El ne-a creat, dai fiii lui Dumnezeu devenim doar prin credinţa în Domnul Isus Cristos.

Pavel îşi dezvoltă argumentarea, în cuprinsul acestui verset. Dacă oamenii sunt vlăstarii lui Dumnezeu, atunci înseamnă că nu-L mai putem concepe pe Dumnezeu ca pe un idol de aur sau argint sau piatră, întrucât idolii aceştia sunt făuriţi de priceperea omului şi, prin urmare, nu sunt mai mari decât oamenii care i-au conceput. Într-un sens, aceşti idoli sunt vlăstarii fiinţelor umane, dar adevărul e că fiinţele omeneşti sunt creaţia lui Dumnezeu.

După ce a demascat nebunia idolatriei, Pavel arată în continuare că de veacuri Dumnezeu a trecut cu vederea timpurile de neştiinţă ale Neamurilor. Dar acum, după ce a apărut revelaţia Evangheliei, El porunceşte tuturor oamenilor de pretutindeni să se pocăiască, adică să facă un viraj de o sută optzeci de grade.

Mesajul acesta este caracterizat de o anume urgenţă, întrucât Dumnezeu a rânduit o zi în care va judeca lumea în neprihănire, prin Domnul Isus Cristos, Omul pe care L-a rânduit El. Judecata la care se referă Pavel aici va avea loc atunci când Cristos va reveni pe pământ pentru a-şi

înfrânge duşmanii şi a inaugura domnia Sa de o mie de ani. Asigurarea, certitudinea că acest eveniment va avea cu adevărat loc o găsim în faptul că Dumnezeu L-a înviat pe Domnul Isus din morţi. Cu aceasta Pavel ajunge la subiectul său preferat: învierea lui Cristos.

Poate că Pavel nu a apucat să-şi încheie mesajul. S-ar putea să fi fost întrerupt de sarcasticele atacuri verbale ale celor care luau în râs ideea învierii morţilor. Alţii, deşi nu şi-au bătut joc, au şovăit şi au amânat luarea unei decizii, spunând: „Te vom audia cu altă ocazie asupra acestui subiect." Sau, cum s-a exprimat cineva: „Ei au considerat inoportună ziua încheierii unui pact cu Cristos. Ei nu spun «Nu» ci doar «Nu acum.

Totuşi ar fi nedrept să afirmăm că mesajul lui Pavel a rămas total lipsit de efect. Să ne amintim că Dionisie a crezut. Or el era un Aeropagit, deci membru în tribunalul suprem. De asemenea, o femeie numită Damaris a crezut şi alţii, ale căror nume nu sunt pomenite.

Astfel Pavel a plecat din mijlocul lor. „Nu ni se mai spune nimic despre Atena. Pavel revine în câmpurile de misiune în care domneau prigoanele, dar pentru superficialitatea intelectuală nu mai e nimic de zis" (texte selecte).

Unii au criticat această predică din pricina faptului că ar părea să aducă elogii atenienilor pentru religiozitatea lor, când, în realitate, aceştia erau cufundaţi într-o cumplită idolatrie. Sau că ar fi pus pe seama lor recunoaşterea (indirectă, n.tr.) a existenţei unui Dumnezeu adevărat, pornind de la o inscripţie pe care - susţin aceşti critici - atenienii ar fi consacrat-o, în realitate, unui idol. Mai mult - spun ei - Pavel prea pare să se aplece asupra manierelor şi obiceiurilor atenienilor. În plus, nu prezintă Evanghelia tot atât de limpede şi energic ca alte mesaje rostite anterior de apostol Dar aceste critici sunt neîntemeiate. Aşa cum am arătat deja, Pavel a încercat de la început să stabilească un prim punct de contact, după care, urmând o strategie alcătuită din câţiva paşi bine definiţi, el şi-a călăuzit ascultătorii mai întâi la cunoaşterea adevăratului Dumnezeu şi apoi la necesitatea pocăinţei, determinată de perspectiva venirii lui Cristos ca judecător. Predicarea lui Pavel nu are nevoie de altă validare, decât aceea de a şti că şi-a dovedit pe deplin eficacitatea prin faptul că a contribuit decisiv la convertirea autentică a unora dintre ascultătorii săi.

Unii cred că Pavel a plecat de la Atena datorită rezultatelor slabe pe care le-ar fi obţinut propovăduirea lui în acest oraş. Noi însă înclinăm să credem că el a fost călăuzit de Duhul Sfânt să meargă spre vest, la CORINT, capitala AHAIEI. Aici, în acest oraş cunoscut pentru imoralitatea sa, evanghelia trebuie predicată şi se impunea înfiinţarea unei biserici.

La Corint, Pavel s-a împrietenit cu cuplul Acuila şi Priscila, această prietenie durând toată viaţa sa. Acuila era iudeu din Pont, o provincie situată în nord-estul Asiei Mici. Iniţial el şi soţia lui locuiseră la Roma, dar fuseseră alungaţi de acolo prin decretul antisemit emis de Claudius Cezar. Corint se afla pe traseul principal ce stabilea legătura Romei cu Orientul, ceea ce explică de ce s-a stabilit acest cuplu în Corint, înjghebând o mică întreprindere particulară de confecţionare a corturilor. Pavel era şi el de profesie făcător de corturi şi astfel a ajuns să-i cunoască.

Viaţa ne dezvăluie ca într-o strălfulgerare cele mai de preţ ocazii atunci când ne aflăm la datorie. Aşadar, ţine-te de îndeletnicirea prin care-ţi câştigi pâinea zilnică şi în însăşi truda ta vei primi mari binecuvântări şi vei vedea îmbucurătoare vedenii. Atelierul, biroul sau magazia în care-ţi desfăşori activitatea pot deveni casa lui Dumnezeu. Fă-ţi datoria şi fă-o cum se cuvine, căci în achitarea de sarcinile ce-ţi revin vei putea dobândi o aleasă părtăşie sufletească, cum au găsit-o Acuila şi Priscila.

Nu reiese clar din text dacă Acuila şi Priscila erau deja creştini când i-a cunoscut Pavel sau dacă au fost mântuiţi prin lucrarea apostolului. Balanţa dovezilor înclină însă în favoarea argumentului că erau deja credincioşi când au sosit la Corint.

Pavel stătea de vorbă în sinagogă în fiecare sabat şi îi convingea atât pe iudei, cât şi pe prozeliţii dintre Neamuri că Isus este într-adevăr Cristosul lui Dumnezeu.

Pavel îi lăsase pe Sila şi Timotei în Bereea, cu ocazia plecării sale spre Atena. Dar odată ajuns în acel oraş, a trimis vorbă ca aceştia să vină la el. Şi astfel în Corint ei i se alătură lui Pavel.

După sosirea lor, Pavel a fost constrâns de Duhul. Asta ar putea însemna că simţea povara pe care a aşezat-o Domnul asupra sa de a predica mesajul evangheliei cu şi mai mare stăruinţă, mărturisindu-le iudeilor că Isus este Cristosul. Am putea înţelege de aici că apostolul nu-şi mai petrecea timpul confecţionând corturi, ci se consacrase în exclusivitate predicării Evangheliei.

Cronologic, cam în această perioadă a redactat Pavel 1Tesaloniceni (adică prin anul 52 d.Cr.).

Iudeii necredincioşi i s-au împotrivit lui Pavel şi l-au batjocorit. A respinge Evanghelia înseamnă însă a te respinge pe tine însuţi. Necredinciosul nu-i face nimănui mai mult rău decât îşi face lui însuşi.

Pavel şi-a scuturat hainele şi le-a zis: „Sângele vostru să fie asupra capului vostru. Eu sunt curat; de acum încolo, mă voi duce la celelalte Neamuri." Scuturarea hainelor a fost un act dramatic, semnificând desolidarizarea lui de ei. Dar asta nu l-a împiedicat de a merge la sinagogă în alt oraş, şi anume Efes (Fapte 19:8).

Cuvintele apostolului constituie o atenţionare solemnă a tuturor credincioşilor cu privire la posibilitatea de a se face vinovaţi de sângele cuiva. Creştinul este dator tuturor oamenilor. Dacă nu se va achita de sarcina ce-i revine de a vesti Evanghelia, Dumnezeu îl va trage la răspundere. Pe de altă parte, dacă îl va mărturisi cu credincioşie pe Cristos dar se va lovi de o aprigă împotrivire, atunci va fi absolvit de vină, răspunderea apăsând pe umerii celui ce se face vinovat de respingerea lui Cristos.

Versetul acesta reprezintă încă un pas pe calea dării la o parte a poporului Israel, concomitent cu propovăduirea Evangheliei la Neamuri. Dumnezeu a decretat ca vestea bună să fie adresată mai întâi evreilor, dar, pe paginile cărţii Fapte, pe măsură ce poporul Israel respinge mesajul, cu adâncă tristeţe, Duhul lui Dumnezeu Se îndepărtează tot mai mult de acest popor.

După acest acces de furie al iudeilor, apostolul s-a dus în casa lui Iust, un convertit dintre Neamuri la iudaism, care locuia lângă sinagogă. Desfăşurându-şi misiunea din acest sediu, apostolul Pavel a avut bucuria de a-l vedea pe Crisp, mai-marele sinagogii, împreună cu toată casa lui, venind la Cristos. Mulţi alţi corinteni şi-au pus încrederea în Mântuitorul şi au fost botezaţi. Pavel l-a botezat pe Crisp şi pe încă vreo câţiva (1Corinteni 1:14-16), dar de regulă prefera să-l pună pe alt frate să-i boteze pe credincioşi. Pavel se temea că oamenii vor forma un fel de partid în jurul lui şi că ar putea să li se distragă astfel atenţia de la dragostea şi loialitatea integrală pe care I-o datorează Domnului Isus.

Domnul, în harul Său, i-a vorbit lui Pavel în timpul nopţii, printr-o vedenie, asigurându-l că nu avea de ce să se teamă, ci să meargă înainte, predicând Evanghelia, fiind asigurat de prezenţa şi ocrotirea lui Dumnezeu. Existau în oraş mulţi oameni care erau ai Domnului în sensul că El lucra în vieţile lor şi, în cele din urmă, aceştia aveau să fie mântuiţi.

Pavel a rămas la Corint un an şi jumătate, predând cuvântul lui Dumnezeu. Material de referinţă de mare preţ pentru această perioadă poate fi găsit la 1 şi 2 Corinteni.

Probabil către sfârşitul şederii lui Pavel la Corint a fost numit Galio proconsul al Ahaiei (cam prin anul 53 d.Cr.), Crezând că noul proconsul le va da câştig de cauză, iudeii l-au adus pe Pavel înaintea lui la scaunul de judecată (berna) din piaţa de la Corint. Acuzaţia adusă lui Pavel era că ar fi încercat să-i convingă să se închine lui Dumnezeu contrar legii iudaice. Înainte ca apostolul să aibă prilejul de a depune mărturie, cu un gest dispreţuitor, Galio a respins integral cazul, spunându-le iudeilor că aceasta era o chestiune ce ţinea strict de legea lor, neintrând sub incidenţa jurisdicţiei sale. Dacă ar fi fost vorba de vreo nedreptate sau de vreo faptă rea, atunci s-ar fi cuvenit ca Gallio să-i sprijine pe iudei, dar în realitate era vorba doar de o chestiune de cuvinte şi de nume, asupra legii iudaice. Proconsulul nu a avea nici o intenţie de a deveni judecător în asemenea chestiuni. Prin urmare, a respins cauza iudeilor.

Unii cred că grecii l-au pedepsit pe Sosten pentru că l-a adus pe Pavel înaintea proconsulului Gallio în cazul unei acuzaţii atât de nefondate. Când se spune că Gallio nu a luat în seamă nici unul din aceste lucruri, asta nu înseamnă că nu-l interesa Evanghelia, deşi probabil că aşa stăteau lucrurile. E limpede că nu voia să se implice în legile şi datinile iudeilor.

După aceste incidente, Pavel a rămas la Corint destul de multă vreme. Poate că în această perioadă a redactat 2Tesaloniceni.

Când, în cele din urmă, a părăsit Corintul, împreună cu Priscila şi Acuila, a plecat cu corabia în Siria, destinaţia finală fiind Antiohia. Unii comentatori susţin că Pavel s-a tuns la Chencreea (portul de est al Corintului), în timp ce alţii spun că a fost vorba de Acuila (în original, participiul pentru tăierea părului survine imediat după, „Acuila" şi la mare distanţă de „Pavel" (versetul 18 este o singură frază în greacă).

Unii consideră că maniera în care a fost făcut jurământul trădează puternicele origini iudaice, necorespunzând cu maturitatea spirituală a lui Pavel. Probabil că nu se poate stabili cu precizie care din cei doi s-a tuns.

Când corabia a debarcat la EFES, Priscila şi Acuila au coborât pe uscat cu scopul de a rămâne acolo. Pavel a profitat de scurta şedere a vasului în acest port, pentru a se duce la sinagogă şi a discuta cu iudeii. Surprinde faptul că aceştia au dorit ca el să rămână mai multă vreme, dar Pavel nu a putut să le împlinească dorinţa.

Corabia trebuia să plece mai departe şi astfel Pavel a promis că se va întoarce la Efes, dacă va voi Dumnezeu, după celebrarea sărbătorii la Ierusalim.

Următorul popas al corăbiei a fost CEZAREEA. De acolo, apostolul s-a dus şi a salutat biserica din Ierusalim. Apoi s-a coborât la ANTIOHIA, vizitând pentru ultima oară această localitate.

Cu aceasta se încheie a doua călătorie misionară a lui Pavel.

După o vizită destul de lungă la Antiohia, Pavel era acum gata să pornească într-o nouă călătorie misionară de proporţii, care este relatată de la versetul 23 din capitolul 18 până la 21:16.

Primele regiuni ce aveau să fie vizitate au fost GALAXIA şi FRIGIA. Apostolul a vizitat bisericile de acolo, una câte una, întărindu-i pe toţi ucenicii.

Scena se mută acum înapoi la Efes, unde i-am lăsat pe Acuila şi Priscila. În această localitate, a sosit un predicator elocvent, pe nume Apolo, care era foarte tare în Scripturile Vechiului Testament. El era iudeu din naştere, băştinaş din Alexandria, capitala Egiptului de nord. Deşi propovăduirea sa era însoţită de mare putere şi deşi era plin de râvnă, avea însă unele deficienţe la capitolul cunoştinţelor despre credinţa creştină. Se pare că el era bine pregătit cu privire la misiunea lui Ioan Botezătorul şi ştia că Ioan chemase naţiunea Israel la pocăinţă, ca act pregătitor pentru venirea lui Mesia. Dar el nu pare să fi avut cunoştinţă despre botezul creştin sau despre alte chestiuni legate de doctrina creştină. Când Acuila şi Priscila l-au auzit vorbind în sinagogă, şi-au dat seama că are nevoie să primească învăţături suplimentare şi astfel l-au luat deoparte şi i-au explicat calea lui Dumnezeu mai amănunţit. Trebuie subliniat aici meritul acestui predicator elocvent pentru că s-a lăsat învăţat de un făcător de corturi şi de soţia acestuia.

Ca urmare a spiritului maleabil de care a dat dovadă, lăsându-se învăţat, fraţii din Efes l-au încurajat în dorinţa sa de a se duce la Corint pentru a propovădui Cuvântul. Ba mai mult au redactat şi o scrisoare de recomandare pe care s-o poarte cu el. Aşa se face că el a fost de mare ajutor pentru credincioşii din Corint, răspunzând cu vigoare argumentelor iudeilor şi arătând că Isus este cu adevărat Cristosul lui Dumnezeu.

Când a venit Pavel prima oară la Efes, le-a promis iudeilor din sinagogă că, dacă va voi Dumnezeu, se va întoarce. Împlinindu-şi acum această promisiune, el s-a deplasat din ţinuturile Galileii şi Frigiei, urmând un traseu pe uscat, traversând regiunea muntoasă şi ajungând la EFES pe coasta de est a Asiei proconsulare. În acest oraş s-a întâlnit cu vreo doisprezece bărbaţi care susţineau că sunt ucenici. Stând de vorbă cu ei, Pavel a realizat că aceştia nu erau desăvârşiţi în cunoştinţele lor creştine, ci, dimpotrivă, avea multe lacune şi s-a întrebat dacă au primit vreodată Duhul Sfânt.

Prin urmare, Pavel i-a întrebat: „Aţi primit voi Duhul Sfânt când aţi crezut?" În versiunea KJV, întrebarea lui Pavel e redată astfel: „Aţi primit voi Duhul Sfânt de când aţi crezut?" Desigur, această traducere introduce ideea greşită, potrivit căreia primirea Duhului Sfânt ar avea loc după primirea mântuirii.

Gândul care se desprinde din acest verset nu este acela că primirea Duhului Sfânt ar fi o lucrare a harului ce urmează mântuirii, căci de îndată ce păcătosul şi-a pus încrederea în Mântuitorul, el a primit Duhul Sfânt.

Răspunsul ucenicilor a fost următorul: „Nici n-am auzit că există Duh Sfânt" sau cum îl redă versiunea ASV: „Nici măcar nu am auzit că Duhul Sfânt a fost dat." Din moment ce aceşti oameni erau ucenici ai lui Ioan Botezătorul, aşa cum aflăm din versetul următor, ei ar fi trebuit să aibă

cunoştinţă despre existenţa Duhului Sfânt, din Vechiul Testament. Nu numai atât, dar Ioan îşi instruise ucenicii cu privire la faptul că Cel care venea după el avea să-i boteze cu Duhul Sfânt. Prin urmare, ceea ce nu ştiau ucenicii aceştia era că Duhul Sfânt fusese dat deja în Ziua Cincizecimii.

Când a pus apostolul întrebarea despre botez, a aflat că oamenii aceştia nu cunoşteau decât botezul lui Ioan. Cu alte cuvinte, cunoştinţele lor se rezumau la convingerea că Mesia era aproape iar ei arătaseră prin botezul lor că au făcut pregătirile necesare pentru a-L primi ca Rege. Ei nu ştiau că Cristos murise, fusese îngropat şi înviase din morţi, înălţându-se la cer, după care fusese trimis Duhul Sfânt. Pavel le-a explicat toate aceste lucruri, amintindu-le că atunci când Ioan a botezat cu botezul pocăinţei, el i-a îndemnat să creadă în Cristos Isus.

Când au auzit ei acest lucru, au fost botezaţi în numele Domnului Isus. Pe tot parcursul cărţii Faptelor Apostolilor se pune accent deosebit pe Domnia lui Isus. Prin urmare, ucenicii lui Ioan au fost botezaţi prin autoritatea Domnului Isus şi ca recunoaştere publică în viaţa lor că L-au acceptat pe Isus Cristos ca Domn (Iehova).

Apoi Pavel şi-a pus mâinile peste ei, aceştia primind Duhul Sfânt. Este a patra oară în cartea Fapte când ni se spune precis că Duhul Sfânt a fost dat. Prima oară a fost în capitolul 2, în ziua Cincizecimii, când au fost implicaţi mai cu seamă iudei. A doua oară a fost în Fapte 8, când Duhul a fost dat samaritenilor, prin punerea mâinilor lui Petru şi Ioan. A treia oară a fost la Fapte 10, în casa unui ne-evreu, Corneliu, din Iope. Am arătat anterior că ordinea evenimentelor care au dus la primirea Duhului Sfânt diferă de la caz la caz.

Aici la Fapte 19, avem următoarea ordine: Credinţa, Rebotezarea, Punerea mâinilor de către apostol, Primirea Duhului Sfânt.

Dând Duhul Sfânt ucenicilor lui Ioan prin punerea mâinilor lui Pavel, Domnul a prevenit posibilitatea ca mai târziu Pavel să fie considerat drept inferior lui Petru, lui Ioan sau oricărui alt apostol.

Când au primit ucenicii lui Ioan Duhul Sfânt ei au vorbit în limbi şi au profeţit. Asemenea puteri supranaturale au constituit metoda lui Dumnezeu de a lucra înaintea redactării Noului Testament. Astăzi ştim că primim Duhul Sfânt în momentul convertirii, nu prin semne şi minuni, nici chiar prin simţăminte, ci prin mărturia Scripturilor din Noul Testament.

În clipa în care crede cineva în Domnul Isus Cristos, este umplut cu Duhul Sfânt, este pecetluit de Duhul Sfânt şi primeşte arvuna Duhului. De asemenea primeşte ungerea Duhului şi este botezat în trupul lui Cristos. Dar asta nu neagă faptul că există crize ulterioare ale Duhului. Nu se poate tăgădui că Duhul Sfânt vine adesea asupra unor persoane individuale în modalităţi potrivite cu suveranitatea Sa, dându-le acestor persoane puteri speciale pentru misiuni speciale, umplându-i de curaj în credinţa lor şi turnând asupra lor o mare râvnă pentru câştigarea de suflete pentru Cristos.

Timp de trei luni Pavel a vizitat sinagoga din Efes, vorbind cu îndrăzneală, discutând cu ei şi înduplecându-i despre lucrurile privitoare la împărăţia lui Dumnezeu. Discuţiile apelau la intelectul oamenilor, dar „înduplecarea" se referă la apelul făcut la voinţa lor, în special în legătură cu credinţa în Isus Cristosul. Subiectul discuţiilor a fost: „Lucrurile privitoare la împărăţia lui Dumnezeu." C. E. Stuart dezvoltă această idee:

A se observa că Pavel nu a predicat Evanghelia împărăţiei, căci asta ar fi fost nelalocul ei, din punct de vedere dispensaţional. Domnul a predicat acest lucru. Dar subiectul căzuse oarecum pe planul doi, prin moartea Sa, urmând să fie reluat ulterior (Matei 24:14;Apocalipsa 14:6,7). Dar Pavel a discutat despre împărăţia lui Dumnezeu, căci aceasta există în prezent pe pământ.

Când unii dintre iudei s-au împietrit (în intelectul lor), devenind neascultători (în ce priveşte voinţa lor), când au început să agite mulţimile împotriva Căii, Pavel a părăsit sinagoga şi s-a retras împreună cu ucenicii săi, îndepărtându-se de aceşti iudei. El i-a dus la şcoala lui Tiranus, unde avea toată libertatea să predea zilnic. Se crede că Tiranus era un grec ce ţinea ore de filozofie sau retorică. Timp de doi ani, apostolul a făcut ucenici, trimiţându-i apoi să-i înveţe pe alţii. Urmarea a fost că întreaga provincie a Asiei a auzit cuvântul Domnului Isus, atât iudeii, cât şi grecii. Astfel s-a deschis larg o uşă pentru lucrarea rodnică a lui Pavel, aceasta în pofida numeroşilor adversari pe care îi avea (1Corinteni 16:9).

Ca apostol al lui Isus Cristos, Pavel avea puterea de a face semne şi minuni, acestea constituind dovezi ale apostoliei sale, autentificând mesajul propovăduit de el. Atât de mare era puterea care se scurgea prin el, încât până şi batiste sau şorţuri de care se atingea el erau purtate de bolnavi sau de cei posedaţi de duhuri rele, care erau vindecaţi. Se ridică în acest punct întrebarea dacă aceste minuni pot fi repetate în vremea noastră. Duhul Sfânt al lui Dumnezeu este suveran şi deci poate proceda aşa cum voieşte. Dar trebuie să recunoaştem că asupra apostolilor şi a delegaţilor lor fuseseră turnate puteri supranaturale. Întrucât în vremea noastră nu avem apostoli în sensul deplin al cuvântului, este inutil a se susţine că minunile săvârşite de apostolii din perioada primară a bisericii s-au extins până în zilele noastre.

Ori de câte ori Dumnezeu lucrează cu putere, Satan se va înfăţişa numaidecât ca să obstrucţioneze şi să se opună. Pe când Pavel propovăduia şi făcea minuni, la Efes erau nişte iudei peregrini, care erau exorcişti. Oamenii aceştia porunceau duhurilor rele (folosind numele Domnului Isus ca formulă magică) să iasă din oamenii posedaţi. Faptul că anumiţi iudei aveau realmente puterea de a scoate demoni a fost recunoscut chiar de Domnul Isus însuşi (Luca 11:19).

Printre magicienii iudei care practicau în felul acesta erau cei şapte fii ai lui Sceva. Omul acesta era un mare preot iudeu, respectiv preot peste douăzeci şi patru de cursuri. Într-o zi, fiii lui au încercat să scoată un duh rău dintr-un demonizat, spunând demonului din el: „Vă jur pe Isus, pe care-L predică Pavel!"

Ei au rostit cuvintele, dar n-au avut şi puterea care să însoţească aceste cuvinte, şi astfel demonii nu li s-au supus. De altfel, răspunsul duhului rău a fost cât se poate de relevant: „Pe Isus îl cunosc şi pe Pavel îl ştiu, dar voi cine sunteţi?" F. B. Meyer face câteva remarci amuzante pe marginea acestui citat:

„Când fiii lui Sceva s-au luat de demon, acesta s-a luat de ei, spunând cam aşa: „Voi, piticilor şi liliputanilor, cine sunteţi? Pe Pavel îl cunosc! Dar pe voi nu vă cunosc. Niciodată nu am auzit de voi. Nicicând nu s-a pomenit de numele vostru în fundul iadului. Nimeni nu vă cunoaşte, nici în afara hotarelor acestei gropi numită Efes."

Da, asta e întrebarea care mi s-a pus astăzi: „Te cunoaşte cineva în iad?" Ştiu diavolii despre noi? Sunt ei timoraţi de noi? Le producem noi un sentiment de groază? Sau mai degrabă ei sunt cei ce se iau de noi? Când predicăm duminica sau când facem misiune pe străzi sau când

frecventăm Şcoala Duminicală, diavolul spune: „Nu te cunosc. Nu merită să-mi irosesc muniţiile cu tine. Poţi să-ţi continui activitatea nestingherit. Nu voi risca să supăr iadul, încercând să te opresc."

Este interesant să observăm distincţia pe care o face Scriptura între duhul rău (versetul 15) şi omul în care locuia duhul rău (versetul 16). În versetul 15 vorbeşte demonul, dar în versetul 16 chiar demonizatul sare asupra fiilor lui Sceva, îi biruie, îi despoaie de haine şi-i vatămă.

Când s-a răspândit vestea despre această înfrângere a forţelor Satanei în ţinutul din jur, peste oameni a căzut o mare frică şi numele Domnului Isus a fost preamărit. Nu numele lui Pavel a fost slăvit, ci numele Mântuitorului lui Pavel.

Atât de măreaţă a fost lucrarea Duhului lui Dumnezeu printre cei ce practicau diverse forme ale artei magiei încât un mare număr de oameni s-au întors la Cristos, mărturisindu-şi faptele. După aceasta, au procedat la o demonstraţie publică a credinţei lor, adunându-şi cărţile de magie şi arzându-le într-un mare foc. Costul iniţial al acestor cărţi a fost probabil de cincizeci de mii de arginţi. Este greu de stabilit cu precizie cât ar costa asta în banii noştri actuali - poate între opt şi zece mii de dolari.

Această renunţare publică la practicarea unor îndeletniciri păgâne a făcut ca, Cuvântul Domnului să crească cu multă putere şi să câştige teren. Poate că dacă şi creştinii din vremea noastră ar arde cărţile şi revistele lor fără valoare, Cuvântul ar avea mai mult câştig de cauză.

Pe măsură ce se apropia momentul încheierii lucrării lui Pavel la Efes, el s-a hotărât să revină la Ierusalim prin Macedonia şi Ahaia, urmând ca apoi să meargă şi la Roma. Inima lui mereu plină de iubire şi compasiune căuta întruna centre în care evanghelia să poată fi sădită şi de la care să se poată răspândi apoi în jur.

El i-a trimis pe Timotei şi pe Erast înaintea Lui în Macedonia, urmând ca el să mai stea un timp în Asia. Probabil că în această perioadă a redactat 1Corinteni (respectiv prin anul 56 d.Cr).

Ca urmare a lucrării lui Pavel, mulţi efeseni s-au întors la Domnul, renunţând la idolii lor. Trezirea spirituală din oraş a fost atât de răspândită încât a provocat o recesiune economică în rândul producătorilor de idoli. Un argintar, cu numele Dimitrie, se afla printre cei ce fuseseră afectaţi negativ în afacerile lor. Acest om confecţiona altare de argint ale zeiţei Diana (Diana este latinescul pentru Artemis din greacă - zeiţă a fertilităţii, înfăţişată cu mulţi sâni). În calitate de purtător de cuvânt al breslei sale, Dimitrie i-a adunat la un loc pe toţi colegii săi meşteşugari, încercând să-i determine să treacă la acţiuni energice. El le-a amintit astfel cum Pavel reuşise atât de bine să-i convingă pe mulţi oameni să creadă că zeii făcuţi de mâna omului nu sunt dumnezei. Apoi el a dezvăluit adevăratul motiv al îngrijorării sale, când a afirmat că meseria lor era în pericol, dar s-a străduit să dea acestei nelinişti o turnură religioasă, prefăcându-se că ar avea o mare reverenţă pentru Diana şi templul acesteia.

Şedinţa argintarilor s-a transformat curând într-o tulburare în masă, în care a fost implicat întregul oraş. Strigând „Mare este Diana Efesenilor!", gloata s-a repezit în teatru (arenă sau coliseum), punând mâna pe Gaius şi pe Aristarh, doi dintre însoţitorii lui Pavel în călătoria sa, având negreşit intenţia de a-i ucide pe aceştia. Pavel însuşi a dorit să intervină şi să se adreseze mulţimii, dar a fost împiedicat de ucenici, precum şi de Asiarhi (adică de oficialii aleşi de oraşe, care, pe cheltuială proprie, organizau serbări în cinstea zeilor lor). Aceşti binefăcători civici care se împrieteniseră cu Pavel i-au spus că nu ar fi deloc înţelept să intre în arenă.

Dar de data aceasta gloata ieşise de sub orice control. Mulţi oameni habar nu aveau de ce se află acolo. Peste tot se auzeau glasuri contradictorii.

Un iudeu pe nume Alexandru a căutat să intervină şi să se adreseze mulţimii, negreşit cu intenţia de a-i apăra pe iudei, ca unii care erau cu totul nevinovaţi în această chestiune. Dar când mulţimea a aflat că este iudeu, a scos un răcnet şi mai mare de protest. Preţ de circa două ore oamenii au strigat „Mare este Diana Efesenilor!"

În acest moment crucial, mai marele cetăţii a reuşit să potolească mulţimea. Cuvântarea lui a fost pe atât de reuşită pe cât a fost de neîndemânatică. El a spus că de fapt efesenii nu au de ce să se teamă. La urma urmelor, toţi ştiu că Efes a fost rânduit ca cetate menită să slujească de templu păzitor mari zeiţe Diana. Deşi treisprezece cetăţi din Asia erau interesate de acest templu, totuşi clădirea sacră fusese dată în grija solemnă a efesenilor. De asemenea, lor le revenea privilegiul de a păzi chipul Dianei, despre care se credea că ar fi căzut din cer.

Lăsând să se înţeleagă că temeliile religiei lor erau trainice şi că nimic nu putea răsturna cultul închinării zeiţei Diana, el le-a spus oamenilor că dau dovadă de nechibzuinţă, făcând atâta tărăboi. Mai ales, că oamenii împotriva cărora protestau nu erau vinovaţi de jefuirea templului, nici de hulă împotriva zeiţei Diana. Dacă Dimitrie şi meşterii lui aveau motive întemeiate să aducă plângere, atunci acestea trebuiau înaintate la tribunalele care le stăteau la dispoziţie, proconsulii fiind, gata să audieze cazul. Dacă aveau altceva de spus, atunci exista oricând posibilitatea întrunirii în condiţiile legale. Dar felul în care s-au strâns ei acum a fost cel al unor tulburări în masă. Or, imperiul roman nu privea cu ochi buni asemenea adunări. Dacă ar fi traşi la răspundere pentru aceste tulburări, n-ar mai putea să se justifice. În plus, mai-marele cetăţii ştia că postul său şi probabil chiar viaţa sa erau în primejdie, dacă ajungea vestea la autorităţile din Roma despre cele întâmplate.

Între timp, gloata s-a mai potolit, oamenii ducându-se la casele lor.

Un aspect ciudat care nu poate trece neobservat este faptul că tocmai acţiunea mai-marelui cetăţii în interesul păstrării ordinii şi legalităţii, şi nu tulburarea maselor, a fost aceea care a pus capăt misiunii lui Pavel din acea localitate. Atâta vreme cât a existat o opoziţie sănătoasă, Pavel a considerat că are prilejuri minunate de a vesti Cuvântul lui Dumnezeu la Efes (1Corinteni 16:8,9). Se pare însă că de îndată ce i s-a acordat protecţia oficialităţilor municipale, Pavel a decis să părăsească oraşul (Texte selecte).

Cuvântul adunare (versetul 32,39,41) este traducerea termenului ekklesia din textul grec, având sensul de „grupare de oameni chemată afară" şi care a fost tradus în alte părţi ale Noului Testament prin biserică. Numai contextul poate stabili când termenul se referă la o gloată de păgâni, ca în cazul de faţă, şi când se referă la adunarea Israelului, ca la Fapte 7:38 sau la biserica Nou Testamentală. Termenul adunare este însă o traducere mai exactă a elinului ekklesia decât biserică. Cuvântul church (adică biserică, n.tr.) provine dintr-un termen grecesc, cu sensul de: „aparţinând Domnului" (kuriake, vezi scoţianul „kirk"). În accepţiunea actuală, biserică se refera, de obicei, la o clădire folosită în scopuri religioase, acesta fiind motivul pentru care mulţi creştini preferă termenul adunare, ce exprimă adevărul potrivit căruia biserica este un grup de oameni aparte, nu o clădire, nici chiar o confesiune.

Din versetul 1 s-ar părea că apostolul a plecat din Efes direct în Macedonia. Dar de la 2Corinteni aflăm că mai întâi el s-a dus la TROA. Acolo a găsit o uşă larg deschisă predicării evangheliei, dar a fost foarte dornic, să-l vadă pe Tit şi să afle de la el cum au primit Corintenii prima sa epistolă. Negăsindu-l însă pe Tit la Troa, Pavel a traversat pe calea apei colţul de nord-vest al Mării Egee, ajungând în MACEDONIA. Corabia la bordul căreia a călătorit a ancorat în mod sigur la NEAPOLIS, după care apostolul s-a deplasat pe uscat până la oraşul FILIPI. Pe când se afla în Macedonia, probabil în Filipi, s-a întâlnit cu Tit, fiind mult îmbărbătat de veştile aduse de acesta de la Corint. Probabil că în această perioadă a scris 2Corinteni (anul 56 d.Cr.?). (Vezi 2Corinteni 1:8,9;2:12-14;7:5-7).

După ce a slujit un timp în Macedonia, s-a deplasat spre sud, ajungând în GRECIA sau AHAIA. Cea mai mare parte a celor trei luni cât a stat acolo a fost la CORINT. În această perioadă a redactat el cartea ROMANI. Unii cred că şi Galateni a fost scrisă tot în acest timp.

Iniţial Pavel intenţionase să plece direct de la Corint în Siria, traversând Marea Egee. Dar când a auzit că iudeii complotau împotriva lui, căutând să-i ia viaţa pe parcursul acestei călătorii, el şi-a modificat planurile, ducându-se, în schimb, din nou spre nord, trecând prin Macedonia.

În acest punct ni se face cunoştinţă cu câţiva din însoţitorii lui Pavel. Se spune că aceştia l-au însoţit până în Asia, dar noi ştim că unii din ei s-au dus cu el până la Roma:

- Sopater din Bereea este probabil unul şi acelaşi cu Sosipater, o rudă a lui Pavel, menţionată la Romani 16:21.

- Aristarh din Tesalonic era cât peaci să-şi piardă viaţa, în tulburarea de la Efes (Fapte 19:29). Citim ulterior despre el că a fost deţinut împreună cu Pavel la Roma (Filimon 24;Coloseni 4:10).

- Secund, originar şi el din Tesalonic, la însoţit pe Pavel până în Asia, probabil până la Troa sau Milet.

- Gaius din Derbe nu trebuie confundat cu macedonianul care a fost prins de gloata de la Efes (Fapte 19:29). Despre un alt Gaius se spune că a fost locuitor al Corintului, gazda lui Pavel în acest oraş (Romani 16:23). A treia epistolă a lui Ioan este adresată unui bărbat pe nume Gaius, ce locuia, probabil, în apropiere de Efes. Gaius era un nume foarte des întâlnit în vremea aceea.

- Timotei nu numai că l-a însoţit pe Pavel până în Asia, dar a fost cu el la Roma, în timpul primei întemniţări a apostolului acolo. Ulterior a străbătut alături de Pavel Asia proconsulară. În a Doua sa Scrisoare către Timotei, Pavel îşi exprimă dorinţa de a-l revedea pe Timotei, dar nu ştim dacă această dorinţa i s-a împlinit.

- Tihic, originar din Asia Mică, l-a însoţit, probabil, pe apostol până în Milet. Mai târziu el i s-a alăturat din nou apostolului Pavel la Roma, unde citim că a lucrat cot la cot cu el, precum şi în timpul celei de-a doua întemniţări a lui Pavel.

- Trofim pare să fi fost un ne-evreu, care locuia la Efes, in Asia Mică. El l-a însoţit pe Pavel până la Ierusalim şi, fără să vrea, a aflat cauza arestării sale. Este menţionat şi la 2Timotei 4:20.

Se pare că aceşti şapte fraţi enumeraţi mai sus s-au dus înaintea lui Pavel la Troa, în timp ce apostolul împreună cu Luca au vizitat FILIPI. (Noi credem că Luca a fost în compania lui Pavel datorită redării faptelor la persoana întâi plural, în versetul 5,6 ş.a.m.d.) După zilele Azimilor (Pâinii nedospite), sau Paştelui, Pavel şi Luca au călătorit la bordul unei corăbii din Macedonia la TROA, călătorie ce în mod normal nu ar fi durat cinci zile. Nu ni se explică motivul întârzierii.

Comparând versetul 6 cu 7, suntem înclinaţi să credem că apostolul a rămas în mod intenţionat la Troa timp de şapte zile pentru a putea participa la frângerea pâinii în Ziua Domnului. Reiese clar din versetul 7 că creştinii aveau obiceiul să se adune laolaltă în prima zi a săptămânii pentru a serba Cina Domnului.

Nu trebuie să ne mire faptul că Pavel a vorbit până la miezul nopţii. Când temperatura spirituală a bisericii este ridicată, Duhul lui Dumnezeu are libertatea să lucreze fără opreliştile create de ceasornice. Pe măsură ce se scurgeau ceasurile nopţii, atmosfera din încăperea de sus s-a încins. Poate că prezenţa multor felinare a contribuit la aerul stătut din încăpere, precum şi numărul mare de oameni înţesaţi în ea. Un tânăr, cu numele Eutih, care stătea în deschizătura ferestrei, a adormit şi a căzut de la etajul doi, decedând.

Dar Pavel s-a coborât şi s-a întins peste trupul neînsufleţit al tânărului, cum făceau profeţii de demult. Apoi i-a informat pe cei din jurul lui că nu trebuie să se agite, deoarece Eutih era viu. S-ar putea deduce din cuvintele lui Pavel că îngrijorarea lor nu-şi avea locul, întrucât tânărul nu murise; viaţa lui - sau sufletul lui - era încă în el. Dar din versetul 9 rezultă clar că tânărul murise cu adevărat. Exersând puterea acordată unui apostol, Pavel l-a readus în mod miraculos pe tânăr la viaţă.

Când s-a întors Pavel în odaia de sus, a participat la frângerea pâinii (versetul 11), adică au ţinut Cina Domnului - motivul strângerii lor (versetul 7). Apoi au luat împreună masa obişnuită, probabil ceea ce s-a numit agape, adică „o agapă" sau o masă a iubirii. Această masă servită în cadrul cald al părtăşiei creştine urma de obicei Cinei Domnului în perioada primară a bisericii, dar pe parcurs s-au ivit abateri de la caracterul ei iniţial curat (1Corinteni 11:20-22), ceea ce a dus la abandonarea ei ulterioară.

După această întrunire de neuitat, de o noapte întreagă, apostolul şi-a luat rămas bun de la credincioşii din Troa.

Pavel a plecat de la Troa pe jos, străbătând cei 32 de kilometri ce îl despărţeau de ASOS, peste promontoriu. Însoţitorii săi au ocolit promontoriul, la bordul unei corăbii, întâlnindu-se cu Pavel în partea de sud, punct în care acesta a urcat la bordul corabiei. Poate că Pavel a dorit să aibă un timp de singurătate şi de meditaţie la Cuvântul lui Dumnezeu.

Continuându-şi călătoria la bordul unei corăbii, ei s-au deplasat de-a lungul coastei de vest a Asiei Mici, ajungând mai întâi la MITILENE, oraşul cel mai mare de pe insula LESBOS. În noaptea următoare se pare că au ancorat în apropiere de insula CHIOS. După încă o zi de drum au ajuns pe insula SAMOS, oprindu-se la TROGHILIOM (Trogyllium). În cele din urmă, călătorii au tras la MILET, port situat pe coasta de sud-est a Asiei Mici, la 58 de kilometri sud de Efes.

În mod intenţionat Pavei a ocolit Efesul, deoarece se temea că o vizită în acest oraş i-ar lua prea mult timp. Or, apostolul se grăbea să ajungă la Ierusalim de ziua Cincizecimii.

Coborând pe uscat la Milet, Pavel a trimis vorbă bătrânilor din Efes, rugându-i să vină pentru a sta de vorbă cu el. Fără îndoială că a trecut un timp destul de mare până când a ajuns mesajul lui Pavel la presbiterii bisericii, după care drumul acestora spre sud iarăşi va fi durat destul de multă vreme. Dar efortul lor a fost răsplătit din plin de mesajul minunat pe care l-au auzit de pe buzele marelui apostol. În el găsim un portret de mare preţ al slujitorului ideal al Domnului Isus Cristos. Desluşim astfel trăsăturile unui om devotat cu trup şi suflet Mântuitorului, pătruns de un veritabil fanatism. Îl vedem pe acest slujitor ideal muncind cu râvnă, la timp şi ne la timp. Neobosit, neînfricat, neînvins; marcat de o autentică smerenie; gata de orice jertfă, oricât de mare. Misiunea lui este urmarea unei profunde lucrări săvârşite în sufletul său. El este pătruns de o îndrăzneală sfântă, de un spirit neînfricat. Lui nu-i pasă dacă trăieşte sau moare. Ceea ce contează este să se facă voia lui Dumnezeu iar oamenii să audă evanghelia. În tot ce face, acest slujitor ideal al lui Mântuitorului este total lipsit de egoism, gata oricând mai degrabă să dea, decât să primească. El nu se lasă doborât de greutăţile ce se ivesc pe parcurs. Şi, în fine, slujitorul ideal practică ceea ce predică.

Apostolul le-a amintit bătrânilor din Efes de modul în care a trăit apostolul cât s-a aflat în mijlocul lor. Din prima zi când a păşit în Asia, şi tot timpul cât s-a aflat acolo, L-a slujit pe Domnul cu smerenie adevărată şi cu lepădare de sine. În legătură cu misiunea lui, sistemul emotiv al lui Pavel a fost supus tot timpul la un mare stres. A vărsat multe lacrimi de durere şi a avut parte de multe încercări. Mai tot timpul a suferit prigoane, ca urmare a urzelilor iudeilor. Dar, în pofida tuturor acestor împrejurări ostile, misiunea lui a fost caracterizată de îndrăzneală, apostolul continuându-şi neobosit şi neînfricat lucrarea încununată de succes.

Pavel nu le-a ascuns Efesenilor nici un lucru care le-ar fi putut fi de folos spiritual. Mai degrabă, i-a învăţat în mod public şi din casă în casă, constrâns de dragostea lui Cristos. Metoda de lucru a lui Pavel nu a constat din programarea la intervale regulate a unor şedinţe de lucru, ci profitarea de orice prilej care s-a ivit de a-i îmbărbăta şi a-i ridica pe treptele maturităţii pe credincioşi. Fără să facă vreo discriminare bazată pe naţionalitate sau religie, el a predicat necesitatea pocăinţei faţă de Dumnezeu şi a credinţei în Domnul nostru Isus Cristos - două elemente esenţiale din mesajul şi conţinutul evangheliei. Pocăinţa şi credinţa nu lipsesc din nici un caz de convertire veritabilă, ele fiind cele două feţe ale monedei evangheliei. Căci dacă nu se pocăieşte cineva cu adevărat, nu va putea avea credinţă mântuitoare. Pe de altă parte, pocăinţa nu ar fi de nici un folos, dacă nu ar fi urmată de credinţa în Fiul lui Dumnezeu. Pocăinţa înseamnă a face stânga-împrejur. Este actul prin care păcătosul face o cotitură radicală, de o sută optzeci de grade, în viaţa sa, recunoscând că este pierdut şi plecându-se în faţa verdictului pronunţat de Dumnezeu asupra vinovăţiei sale. Credinţa înseamnă a te preda cu toată fiinţa ta lui Isus Cristos ca Domn şi Mântuitor al tău.

În multe locuri din Noul Testament credinţa pare să fie singura condiţie necesară mântuirii. Dar credinţa presupune pocăinţă. Cum ar putea să-L accepte cineva pe Isus Cristos ca Mântuitor, dacă nu devine mai întâi conştient de faptul că are nevoie de un Mântuitor? Această concluzie, care i se întipăreşte în cuget, sub impulsul lucrării de convingere a Duhului Sfânt, se numeşte pocăinţă.

După cea făcut o trecere în revistă a modului său de vieţuire printre efeseni, apostolul îşi îndreaptă acum privirile spre suferinţele care se prefigurează la orizont. Pavel se simte constrâns în duhul său să meargă la Ierusalim. Este un sentiment lăuntric de constrângere, de care nu poate scăpa. Deşi nu ştia exact ce întorsătură vor lua evenimentele la Ierusalim, de un lucru era convins că lanţurile şi necazurile nu vor lipsi din viaţa lui. Duhul Sfânt îl conştientizase de acest lucru în fiecare cetate, probabil prin intermediul lucrării profeţilor sau poate că prin modul misterios şi lăuntric de comunicare a cunoştinţelor divine.

În lumina acestor perspective, apostolul nu mai consideră viaţa lui ca ceva la care trebuie să ţină cu orice preţ. Mai degrabă el este animat de dorinţa de nestrămutat de a asculta de Dumnezeu şi a-i fi pe plac. Procedând astfel, el va fi chemat în cele din urmă să-şi dea viaţa - chemare la care apostolul este pe deplin pregătit s-o onoreze, având în vedere faptul că nici o jertfă pe care ar putea-o aduce nu ar putea fi prea mare pentru Cel care a murit pentru el. Tot ce conta acum era să sfârşească alergarea şi să-şi încheie cu bine misiunea pe care a primit-o de la Domnul Isus, de a vesti Evanghelia harului lui Dumnezeu. Nici un titlu nu ar putea exprima mai adecvat vestea bună pe care o propovăduia Pavel: evanghelia harului lui Dumnezeu - mesajul electrizant potrivit căruia, prin jertfa Domnului Isus de la Calvar, Dumnezeu este gata să-şi reverse harul Său, bunăvoinţa Sa peste păcătoşii vinovaţi, care nu meritau acest har, ci erau vrednici doar de iad. Acest mesaj al evangheliei harului lui Dumnezeu ne spune cum dragostea Fiului lui Dumnezeu s-a pogorât din gloriile cerului cerurilor, pentru a suferi, a-Şi vărsa Sângele şi a muri pe crucea Golgotei, pentru ca cei care cred în El să poată primi iertarea păcatelor şi viaţa veşnică.

Pavel era sigur că nu-i va mai vedea pe preaiubiţii lui fraţi Efeseni pe acest pământ, dar se despărţea de ei cu conştiinţa curată, ştiind că nu le-a ascuns nimic, ci le-a făcut cunoscut tot planul lui Dumnezeu, instruindu-i nu numai în elementele de bază ale evangheliei, ci şi în toate adevărurile de importanţă vitală pentru trăirea unei vieţi evlavioase înaintea lui Dumnezeu.

Şi din moment ce nu avea să-i mai vadă pe pământ, Pavel le încredinţează presbiterilor din Efes un mesaj solemn, ca aceştia să ia seama mai întâi la propria lor stare spirituală, întrucât dacă ei înşişi nu trăiesc în părtăşie cu Domnul, nu pot pretinde să fie îndrumători spirituali în biserică.

Funcţia lor de bătrâni ai bisericii (sau presbiteri) constă din a lua seama... la toată turma în care Duhul Sfânt i-a pus să fie supraveghetori. Cum am arătat anterior, supraveghetorii în Noul Testament sunt numiţi şi episcopi, bătrâni sau presbiteri. Pe aceştia îi face supraveghetori Duhul Sfânt, ei trebuind să fie recunoscuţi ca atare de credincioşii în mijlocul cărora lucrează cu toată râvna.

Printre alte lucruri, lor le revine şi sarcina de a păstori biserica lui Dumnezeu. Importanţa acestei sarcini solemne reiese din cuvintele care urmează: pe care a câştigat-o cu însuşi sângele Său. Această ultimă propoziţie a provocat intense dezbateri şi dezacorduri în rândurile cercetătorilor Bibliei, bazate pe dificultatea felului cum este redat textul. Astfel, se afirmă despre Dumnezeu (subiectul propoziţiei, n.tr.) că Şi-a vărsat sângele. Or, se ştie că Dumnezeu este Spirit (Duh). De asemenea, se ştie că Domnul Isus a fost Cel care Şi-a vărsat sângele şi deşi Isus este Dumnezeu. Nicăieri nu se afirmă în Biblie că Dumnezeu ar fi sângerat sau ar fi murit.

Majoritatea manuscriselor redau textul în cauză astfel: „biserica Domnului şi Dumnezeului, pe care El a cumpărat-o cu propriul Său sânge," desemnând, după câte se pare, Persoana Dumnezeirii (Domnul Isus) care realmente Şi-a vărsat sângele.

Poate că J. N. Darby se apropie cel mai mult de sensul corect al pasajului în cauză prin modul în care îl redă în traducerea de către el a Noului Testament: „Adunarea lui Dumnezeu, pe care El a cumpărat-o cu sângele Celui al Său." Aici Dumnezeu este înfăţişat ca Cel care a cumpărat biserica, dar cu sângele propriului Său Fiu, binecuvântatul Domn Isus.

Pavel era pe deplin conştient de faptul că după plecarea sa, biserica avea să fie atacată din afară şi dinăuntru. Învăţătorii falşi, lupi în piei de oi, se vor năpusti asupra turmei, mușcând-o fără milă. Din sânul comunităţii de creştini se vor ridica oameni ahtiaţi după posturi de conducere, care vor rosti denaturări ale adevărului, încercând să-i atragă pe ucenici după ei.

În vederea acestor pericole iminente, bătrânii trebuie să fie cu ochii în patru, amintindu-şi mereu că timp de trei ani apostolul i-a avertizat zi şi noapte, cu lacrimi.

Aici se reliefează marea ingeniozitate şi meritul deosebit al lui Pavel de a fi ştiut să-i încredinţeze pe presbiterii efeseni lui Dumnezeu şi cuvântului harului Său. Observaţi că nu i-a încredinţat în mâna altor conducători religioşi sau în mâna unor presupuşi succesori ai apostolilor, ci i-a încredinţat lui Dumnezeu şi Bibliei. Este o mărturie elocventă a suficienţei Scripturii, cuvântului inspirat al lui Dumnezeu. Scripturile sunt acelea care pot să-i zidească pe credincioşi şi să le dea o moştenire printre toţi cei sfinţiţi.

În încheierea mesajului său, Apostolul Pavel le oferă din nou presbiterilor pilda vieţii şi misiunii sale. El putea spune cu toată sinceritatea că nu a lăcomit la argintul sau aurul sau hainele nimănui. Nu speranţa unor câştiguri financiare l-a determinat pe Apostolul Pavel să desfăşoare lucrarea sa pentru Domnul. În general, el a fost sărac, din punct de vedere material, dar bogat faţă de Dumnezeu. Întinzând mâinile către ei, el le-a amintit că aceste mâini au lucrat pentru acoperirea nevoilor sale proprii şi ale acelora care au fost cu el. Dar Pavel nu s-a oprit aici, ci a muncit din greu, în confecţionarea de corturi, pentru a putea să-i ajute pe cei slabi - fie bolnavi fizic, fie sufleteşte, ca unii care aveau scrupule morale, fie slabi în cele spirituale. Presbiterii trebuie să-şi aducă aminte de acest lucra şi în toate lucrurile să caute binele altora, neuitând cuvintele Domnului Isus: „...este mai ferice să dai, decât să primeşti." Interesant este că aceste cuvinte nu apar în nici una din Evanghelii. E drept că ele reprezintă chintesenţa celor mai multe din învăţăturile Sale, dar aici sunt redate ca un adaos inspirat la Cuvintele Sale din Evanghelii.

La încheierea mesajului său, Pavel a îngenuncheat şi s-a rugat împreună cu bătrânii, care au fost cuprinşi de o adâncă întristare. Ei şi-au manifestat afecţiunea pentru preaiubitul apostol, căzând pe grumazul lui şi sărutându-l. Ceea ce i-a întristat cel mai mult a fost declaraţia sa că nu-i vor mai vedea faţa. Cu inima împovărată de durere, ei l-au însoţit până la corabia cu care urma să plece apostolul spre Ierusalim.

După această despărţire plină de duioşie şi afecţiune ce a avut loc la Milet, Pavel şi însoţitorii săi au călătorit cu corabia până la COS, unde au înnoptat. A doua zi, au continuat spre sud-est, spre insula RODOS. Apoi, din punctul de nord-est al insulei au mers mai departe până în PATARA, port maritim al localităţii Lycia, situată pe coasta de sud a Asiei Mici. La Patara s-au îmbarcat pe o altă corabie, ce mergea spre Fenicia, situată pe coasta maritimă a Siriei, printre ale cărei oraşe principale era şi cetatea Tir. Continuându-şi voiajul spre sud-est, traversând Marea Mediterană, au ocolit pe la sud insula Cipru, lăsând-o în stânga. Primul port la care au ancorat pe teritoriul Palestinei au fost TIR. Întrucât corabia urma să fie descărcată acolo, Pavel şi cu ceilalţi au căutat credincioşii creştini din localitate şi au stat cu ei şapte zile.

În acest timp ucenicii aceştia i-au spus lui Pavel prin Duhul să nu se ducă la Ierusalim - ceea ce ne pune în faţa unei întrebări care persistă de foarte multă vreme, anume dacă Pavel a dat dovadă de neascultare, greşind cu voia, prin faptul că s-a dus la Ierusalim. Cu alte cuvinte, dacă nu cumva a fost nereceptiv la gândul Domnului sau, dimpotrivă, dacă realmente el s-a conformat voii lui Dumnezeu, suindu-se la Ierusalim.

O primă lectură a celei de-a doua părţi a versetului 4 ne-ar putea conduce la concluzia că apostolul a procedat îndărătnic, sfidând voia Duhului. Dar o a doua lectură, mai atentă, a textului menţionat ne dezvăluie faptul că Pavel nu ştia că aceste avertismente au fost exprimate prin Duhul. Luca, în stilul său caracteristic, de istoric, îşi informează cititorii că sfatul dat de ucenicii din Tir a fost inspirat de Duhul, dar nu afirmă că apostolul ar fi fost conştient de veridicitatea acestui sfat. Mai degrabă, se pare că Pavel a văzut în sfatul prietenilor săi o încercare de a-l salva de la suferinţe fizice sau chiar de la moarte. Or, în dragostea sa pentru fraţii săi de neam, iudeii, apostolul nu a considerat bunăstarea sa fizică drept un argument suficient de puternic pentru a-l abate din drum.

La sfârşitul celor şapte zile, credincioşii din Tir au ieşit cu mic cu mare să-i petreacă pe misionari, până la corabia pe care urmau să se îmbarce, demonstrând astfel cât se poate de grăitor iubirea creştină de care erau animaţi. După un timp de rugăciune, luându-şi rămas bun unii de la alţii, a sosit vremea ca vasul să se desprindă de la ţărm iar credincioşii din Tir s-au întors acasă.

Popasul următor a fost la PTOLEMAIS - port maritim, numit astfel în amintirea lui Ptolomeu, situat la circa 40 de kilometri de Tir, cunoscut astăzi sub denumirea de Akko (Acru), în apropiere de Haifa. Acest popas de o zi le-a permis slujitorilor Domnului să-şi viziteze fraţii creştini din partea locului.

A doua zi au parcurs ultima parte a călătoriei lor, ajungând, după alţi 48 de kilometri la CEZAREEA - localitate situată în Câmpia Şaron. Aici misionarii au fost găzduiţi în casa lui Filip evanghelistul (care nu trebuie confundat cu apostolul Filip). Acest Filip este cel care a fost ales diacon de biserica de la Ierusalim şi care a dus evanghelia în Samaria. În urma învăţăturilor sale a fost mântuit eunucul etiopian.

Filip avea patru fiice fecioare care proroceau - adică fuseseră dăruite de Duhul Sfânt să primească mesaje direct de la Domnul şi să le transmită altora. Unii au dedus din acest verset că le este îngăduit femeilor să predice şi să predea în cadrai bisericii. Dar, întrucât li se interzice în mod expres femeilor să predea, să vorbească sau să exercite autoritate asupra bărbaţilor în adunare (vezi 1Corinteni 14:34,35;1Timotei 2:11,12), singura concluzie pe care o putem trage este că misiunea profetică a acestor patru fiice fecioare s-a desfăşurat în cadrai familiei sau al altor întruniri în afara celor din biserică.

În timpul şederii lui Pavel la Cezareea, un proroc, numit Agab, s-a coborât din Iudeea. Este acelaşi profet care a venit din Ierusalim la Antiohia, prezicând că va urma o perioadă de foamete, care a avut loc în timpul domniei împăratului roman Claudius (Fapte 11:28). Aici, în textul de faţă, Agab a luat cureaua lui Pavel şi şi-a legat mâinile şi picioarele cu ea. Prin acest gest dramatic, urmând pilda predecesorilor săi, profetul a transpus în viaţă mesajul său. Apoi a tălmăcit mesajul acestei lecţii practice. Aşa cum şi-a legat el mâinile şi picioarele, iudeii din Ierusalim îi vor lega lui Pavel mâinile şi picioarele, dându-i în mâna autorităţilor ne-evreieşti. Slujirea lui Pavel în folosul iudeilor (simbolizată prin cureaua sa) avea să conducă la prinderea sa de către aceşti iudei.

Când au auzit însoţitorii lui Pavel şi creştinii din Cezareea acest lucru, au stăruit pe lângă apostol să nu se ducă la Ierusalim. Deşi Pavel a considerat că nu poate da ascultare îngrijorării lor, lacrimile vărsate de aceşti credincioşi pentru el l-au mişcat profund, producându-i durere în inimă. Putea el oare să permită ca teama de lanţuri şi de închisoare să-l oprească de la ceea ce considera el drept împlinirea voii lui Dumnezeu? Mai degrabă, el a ţinut să le precizeze că este gata nu numai să fie legat, ci şi să moară la Ierusalim pentru numele Domnului Isus. Şi astfel toate argumentele lor nu au folosit la nimic, Pavel fiind hotărât să meargă la Ierusalim. Prin urmare, ei au spus: „Facă-se voia

Domnului!"

E greu de conceput că aceste cuvinte de rămas bun, rostite de Pavel, ar fi purces de pe buzele unui om conştient că nu ascultă de călăuzirea Duhului Sfânt. Ştim că ucenicii din Tir i-au spus, prin Duhul, să nu se ducă la Ierusalim (versetul 4). Dar ştia oare Pavel că aceştia au vorbit prin Duhul? Şi apoi, nu reiese oare clar din textele următoare că Domnul a aprobat călătoria făcută de Pavel la Ierusalim, când a afirmat la Fapte 23:11: „îndrăzneşte, Pavel, căci după cum ai adus mărturie despre cele privitoare la Mine în Ierusalim, aşa trebuie să aduci mărturie şi în Roma"?

Două lucruri sunt clare: Mai întâi, Pavel nu a considerat siguranţa persoanei sale ca fiind argumentul principal al slujirii Domnului. În al doilea rând, Domnul Şi-a pus amprenta suverană peste toate aceste evenimente, imprimându-le un curs spre slava Sa.

Călătoria pe uscat de peste 80 de kilometri de la Cezareea la Ierusalim se făcea în vremea aceea cu mijloace de transport anevoioase. Rândurile însoţitorilor apostolilor s-au îngroşat prin alăturarea unor ucenici din Cezareea şi a unui frate creştin pe nume Mnason. Originar din Cipru, el fusese unul din primii creştini pe această insulă. Acum locuia la Ierusalim, unde a avut privilegiul de a-i găzdui pe apostol şi pe însoţitorii acestuia în ultima sa vizită la Ierusalim.

Călătoriile misionare ale lui Pavel se încheie odată cu sosirea sa la Ierusalim. Restul Cărţii Fapte se ocupă de arestarea sa, procesul ce a urmat, apoi călătoria la Roma, noul proces intentat acolo şi întemniţarea sa în capitala imperiului roman.

La sosirea sa în Ierusalim, apostolul şi prietenii lui au fost primiţi cu căldură de fraţi, A doua zi a fost convocată o întâlnire cu Iacov şi toţi bătrânii. Nu putem şti despre care Iacov este vorba aici. Ar putea fi Iacov fratele Domnului, Iacov fiul lui Alfeu sau o altă persoană cu acest nume. Varianta cea mai plauzibilă este prima.

Pavel a luat primul cuvântul, istorisind în amănunt ce a făcut Dumnezeu printre Neamuri prin slujba lui - fapt care a produs o mare bucurie în rândul fraţilor.

Dar fraţii iudei au fost plini de îngrijorare, având în vedere vestea care le ajunsese la urechi, potrivit căreia apostolul Pavel ar fi predicat şi predat oamenilor învăţături îndreptate împotriva lui Moise şi a legii. Or, asta prevestea mari necazuri la Ierusalim.

Învinuirea concretă ce i s-a adus lui Pavel a fost că i-ar fi învăţat pe toţi iudeii din străinătate să-l dea uitării pe Moise, spunându-le să nu facă circumcizie copiilor şi să nu umble potrivit cu datinile iudaice, întrebarea care se pune este: a predat Pavel o asemenea învăţătură, sau nu?

Într-adevăr, el a propovăduit că Cristos este sfârşitul legii pentru neprihănire în cazul tuturor celor care cred. De asemenea, a predat că de la apariţia credinţei creştine, iudeii credincioşi nu se mai află sub incidenţa legii lui Moise şi că dacă primeşte cineva circumcizia ca mijloc de dobândire a mântuirii, atunci acea persoană se separă de mântuirea care este în Cristos Isus. De asemenea, a propovăduit că o atare revenire la tiparele şi umbrele legii, după apariţia lui Cristos, constituia o dezonoare la adresa lui Cristos. Având în vedere toate acestea, nu e prea greu să înţelegem de ce îl priveau iudeii aşa cum îl priveau.

Dar fraţii iudei de la Ierusalim au avut un plan, care, sperau ei, putea să aplaneze diferendele cu concetăţenii lor - mântuiţi şi nemântuiţi. Astfel, ei i-au propus lui Pavel să depună un jurământ iudeu. Patru bărbaţi îşi asumaseră deja acest jurământ, urmând prescripţiile sale. Prin urmare, Pavel să li se alăture acestora, să se purifice alături de ei şi să le plătească spezele. Iată ce are F. W. Grant de spus în această privinţă:

Să-i ia pe aceşti patru oameni, care, fiind credincioşi ca şi el, nu se puteau lega cu jurământul de nazireu, şi să se înfăţişeze alături de ei în templu, purificat, asumându-şi toate cheltuielile legate de îndeplinirea procedurii - toate acestea făcându-se în mod public, pentru ca toţi să poată vedea limpede raporturile sale faţă de lege.

Nu ştim în ce anume consta acest jurământ, detaliile fiind învăluite în mister. Tot ce trebuie să ştim este că era un jurământ iudaic şi că dacă iudeii l-ar fi văzut pe Pavel îndeplinind ritualul asociat cu acest jurământ, ar fi putut să-şi dea seama fără echivoc că nu s-a îndepărtat de legea lui Moise, ci ar constitui un semn sigur pentru iudei că apostolul a păzit legea.

Acţiunea de asumare de către Pavel a jurământului iudaic a fost deopotrivă elogiată şi criticată. Cei din tabăra apărătorilor susţin că el nu a făcut altceva decât să pună în practică principiul său călăuzitor, potrivit căruia el s-a făcut totul pentru toţi oamenii, numai ca să-i poată câştiga, dacă se poate, pe unii (1Corinteni 9:19-23). Pe de altă parte, Pavel a fost criticat de alţii pentru că ar fi mers prea departe în eforturile sale conciliante faţă de iudei, creând astfel impresia că se află încă sub lege. Cu alte cuvinte, Pavel a fost acuzat de inconsecvenţă faţă de convingerea exprimată de el anterior că credinciosul nu se află sub incidenţa legii, nici în ce priveşte mântuirea, nici conduita sa în viaţă (Galateni 1 şi 2). Noi tindem să dăm crezare acestei critici, exprimându-ne în acelaşi timp convingerea că trebuie să fim cu băgare de seamă când judecăm motivaţiile care au stat la baza acţiunilor apostolilor.

Fraţii de la Ierusalim l-au sfătuit pe Pavel că nu trebuie impuse nici un fel de reguli asupra credincioşilor dintre Neamuri, în afară de cele propuse de conciliul de la Ierusalim, şi anume că Neamurile trebuie să se abţină de la lucrurile închinate idolilor, de la consumul sângelui, al animalelor sugrumate şi să se ferească de desfrânare (imoralitate sexuală).

Paşii pe care i-a făcut Pavel în continuare nu ne sunt lămuriţi nouă, celor din vremea noastră. Mulţi comentatori cred că aici este vorba de jurământul de nazireu. Dar chiar dacă aşa ar sta lucrurile, tot nu înţelegem semnificaţia şi succesiunea etapelor din cadrul ceremoniei, aşa cum sunt ele descrise în această secţiune.

H. Arestarea şi procesul lui Pavel (21:27-26:32)

Către sfârşitul celor şapte zile ale jurământului, s-a dovedit că toate eforturile depuse de Pavel pentru pacificarea iudeilor au fost în zadar. Când unii dintre iudeii necredincioşi, proveniţi din Asia proconsulară, l-au văzut în templu, au incitat o gloată de oameni împotriva lui. Nu numai că l-au învinuit că predă învăţături contrare poporului iudeu şi legii, dar l-au acuzat şi de profanarea templului, prin faptul că a introdus în curţile sale nişte ne-evrei. Ce s-a întâmplat în realitate? Anterior ei l-au văzut pe apostolul Pavel în compania lui Trofim în cetatea Ierusalim. Or, Trofim era un convertit ne-evreu de la Efes. Văzându-i împreună, ei au presupus că Pavel l-a introdus pe prietenul său ne-evreu în curţile interioare ale templului.

Deşi învinuirea era, evident, lipsită de temei, ea şi-a atins totuşi scopul, căci toată cetatea s-a tulburat. Gloata l-a prins pe Pavel şi l-a târât în zona templului, închizând porţile curţilor interioare în urma lor. Pe când se pregăteau să-l omoare, vestea despre cele întâmplate a ajuns la urechile chiliarhului - un fel de comandant militar peste garnizoana Antoniei. Acesta a venit degrabă cu câţiva ostaşi şi l-a smuls pe Pavel din mâinile gloatei înfuriate legându-l cu două lanţuri şi întrebându-l cine este şi ce a făcut. Numai că gloata era într-o stare de totală incoerenţă şi nedumerire. Unii strigau un lucru, alţii altul. Frustrat, ofiţerul a poruncit soldaţilor să-l ducă pe deţinut la cazarmă, pentru ca să poată întreprinde cercetări menite să elucideze identitatea sa şi natura împrejurărilor cu care era confruntat. Dar chiar şi în aceste condiţii, gloata s-a năpustit cu atâta forţă, încât Pavel a trebuit să fie purtat pe sus de ostaşii care au urcat scările.

În acest timp, ei au auzit mulţimea strigând cuvinte pe care unii dintre ei le-au mai auzit probabil şi cu o altă ocazie: „La moarte cu el!"

Pe când se pregăteau să-l introducă pe Pavel în cazarmă, apostolul i-a cerut ofiţerului permisiunea de a spune câteva cuvinte. Ofiţerul s-a mirat când l-a auzit pe Pavel vorbind în limba greacă, întrucât avusese impresia că a arestat un egiptean care pornise o răscoală, situându-se în fruntea a patru mii de oameni, numiţi asasini, cu care s-a dus în pustiu. Imediat Pavel l-a asigurat că este iudeu din cetatea Tars, din Cilicia. Prin urmare, nu era cetăţeanul unei cetăţi oarecare, ci provenea dintr-un centru cultural, educaţional şi comercial de renume, ce fusese declarat „oraş liber" de către August. Apoi, cu îndrăzneala-i caracteristică, apostolul a cerut îngăduinţă să se adreseze mulţimii.

Dându-se voie să vorbească, Pavel, încadrat de ostaşii romani, a potolit mulţimea înfierbântată, făcând semn cu mâna. Liniştea care s-a aşternut a fost la fel de mare pe cât fusese vuietul furtunii dinainte. Iată-l, aşadar, pe apostol gata să-şi prezinte mărturia în faţa iudeilor de la Ierusalim.

Prin limba ebraică trebuie să înţelegem probabil aramaica (un dialect desprins din aceasta şi foarte apropiat ca formă de ea), pe care o vorbeau evreii în vremea aceasta.

Dând dovadă de multă înţelepciune, apostolul s-a adresat mulţimii în aramaica, iar nu în greacă. De îndată ce l-au auzit oamenii vorbindu-le pe limba maternă, au rămas plăcut surprinşi, potolindu-şi - cel puţin, pentru un timp - strigătele.

Pavel a început cu originile sale de iudeu, născut în Tarsul Ciliciei, care şi-a dobândit formaţia intelectuală la picioarele binecunoscutului învăţător iudaic Gamaliel, însuşindu-şi cunoştinţele necesare în materie de iudaism. Apoi apostolul a pus un accent deosebit pe râvna sa în calitate de iudeu. Astfel, el însuşi a prigonit credinţa creştină, umplând închisorile cu cei ce credeau în Isus. Marele preot şi Sinedriul puteau fi martorii faptului că a procedat în această acţiune cu tot elanul şi forţa de care era în stare, folosind metode ingenioase. De la aceştia a primit el scrisori prin care era autorizat să se ducă la Damasc şi să-i aducă la Ierusalim pe creştinii de acolo, pentru a fi pedepsiţi.

Până în acest punct din cadrul mesajului lui Pavel, iudeii au înţeles perfect şi, dacă ar fi fost sinceri, ar fi recunoscut că spusele sale sunt adevărate. Începând din acest punct apostolul le spune despre un eveniment care a schimbat întreg cursul vieţii sale, lăsând la latitudinea lor să decidă dacă acest eveniment era de la Dumnezeu.

Pe când se deplasa Pavel spre Damasc, o mare lumină din cer a strălucit în jurul lui. Faptul că s-a întâmplat pe la amiază - consemnat pentru prima dată în acest verset din Biblie - arată că lumina a fost mai strălucitoare decât soarele în toată intensitatea sa maximă, din punctul cel mai înalt de pe bolta cerească. Fiind doborât la pământ de intensitatea acestei lumini, prigonitorul a auzit un glas din cer zicând: „Saul, Saul, de ce mă prigoneşti?" întrebând, lui Pavel i s-a răspuns că este Isus din Nazaret, care îi vorbeşte din cer.

Nazarineanul a înviat din morţi, fiind în acele clipe proslăvit în cer.

Oamenii care călătoreau cu Saul au văzut lumina şi au auzit sunetul vocii (Fapte 9:7), dar nu au auzit cuvintele rostite. Sau, altfel spus, au fost conştienţi de sunet, dar nu au putut distinge cuvintele propriu-zise.

Având această întrevedere particulară cu Domnul Vieţii şi al Slavei, Pavel s-a predat cu tot duhul, sufletul şi trupul său Mântuitorului - fapt indicat de întrebarea: „Ce să fac, Doamne?" Domnul Isus i-a indicat să se ducă în Damasc, unde urma să primească instrucţiuni. Orbit de lumina slavei lui Cristos, el a fost condus de mână în oraş.

Ajuns la Damasc, a fost vizitat de Anania. Pavel îl descrie auditoriului său iudeu drept bărbat evlavios după lege, cu mărturie bună de la toţi iudeii care locuiesc acolo. Mărturia unui astfel de om a fost importantă pentru a corobora relatarea convertirii lui Pavel.

Adresându-se lui Pavel cu cuvintele: „Frate Saul," Anania i-a poruncit să-şi recapete vederea. Abia atunci Pavel s-a uitat în sus la el.

În versetele 14-16 aflăm pentru prima oară că Anania i-a spus lui Pavel:

„Dumnezeul părinţilor noştri te-a ales ca să cunoşti voia Lui şi să-L vezi pe Cel Drept şi să auzi un glas din gura Lui. Căci vei fi martor pentru El la toţi oamenii despre cele ce le-ai auzit şi văzut. Şi acum ce zăboveşti? Scoală-te, botează-te şi spală-ţi păcatele tale, după ce vei chema Numele Domnului."

Câteva puncte de interes şi importanţă se remarcă în aceste versete. Mai întâi, Anania afirmă că Dumnezeul părinţilor noştri este Cel care a rânduit evenimentele de pe drumul Damascului. Dacă iudeii continuau să se împotrivească celor întâmplate, trebuiau să ştie că luptă împotriva lui Dumnezeu.

În al doilea rând, Anania i-a spus lui Pavel că el va fi martor al Domnului pentru toţi oamenii. Asta ar fi trebuit să-i pregătească pe ascultătorii iudei ai lui Pavel pentru anunţul său potrivit căruia el a fost trimis de Domnul la Neamuri. În cele din urmă, lui Pavel i s-a spus să se scoale, să fie botezat şi să-şi spele păcatele.

Versetul 16 a fost greşit tălmăcit, în sprijinul unei poziţii doctrinare conform căreia botezul ar avea darul de a-l naşte pe cineva din nou. Este posibil ca acest verset să i se aplice doar lui Pavel, ca iudeu, care avea nevoie să se disocieze de neamul său ce-L respinsese pe Cristos, prin botezul în apă (vezi comentariile de la 2:38).

O soluţie mai simplă, bazată pe construcţia gramaticală din textul original grec, ar fi următoarea: Spre deosebire de traducerea KJV, a cărei punctuaţie în acest punct ar lăsa să se înţeleagă că am avea de a face cu patru elemente situate la acelaşi nivel, noua traducere King James (NKJV), urmând textul original, grupează într-o pereche primele două elemente iar ultimele două în altă pereche. În greacă avem un verb finit,

modificat de un participiu în fiecare din cele două secţiuni ale versetului. O traducere literală ar suna astfel: „După ce te-ai sculat, fii botezat şi să ţi se spele păcatele prin chemarea numelui Domnului" (aici în forma în care este redat participiul „botezat" se subînţelege că botezul trebuia efectuat de către cineva. Parafrazat, textul ar suna astfel: Ridică-te (anastas) şi fii botezat (aranjează să te boteze cineva, baptizai); fă să ţi se spele păcatele (apolousai), chemând (epikalesamenos) numele Domnului"). Această ultimă propoziţie este sprijinită de majoritatea preponderentă a învăţăturilor biblice (cf. Ioel 2:32;Fapte 2:21;Romonani 10:31).

Acum, pentru prima oară, aflăm despre experienţa pe care a avut-o Pavel către sfârşitul primei sale vizite la Ierusalim, după convertirea sa. Pe când se ruga în templu, el a căzut într-o transă şi L-a auzit pe Domnul poruncindu-i să iasă din Ierusalim îndată, deoarece oamenii de acolo nu vor primi mărturia sa cu privire la Cristos. Apostolului nu-i venea să creadă că proprii săi concetăţeni nu vor voi să-l asculte. La urma urmelor, ei ştiau ce iudeu plin de râvnă fusese el, cum îi întemniţase şi-i bătuse pe ucenicii lui Isus, şi cum fusese chiar complice la asasinarea lui Ştefan. Dar Domnul a repetat porunca Sa: „Mergi, căci te voi trimite departe la Neamuri."

Până în acest punct iudeii l-au ascultat pe Pavel în linişte. Dar de îndată ce a spus că se va duce la Neamuri cu evanghelia, în inimile lor s-a stârnit un val de gelozie şi ură. Strigând plini de furie, cuprinşi de nebunie, ei au cerut moartea lui Pavel.

Când comandantul a văzut furia oarbă ce-i stăpânea, a concluzionat că Pavel trebuie neapărat să se fi făcut vinovat de vreun delict grav. Se pare că n-a înţeles mesajul lui Pavel, deoarece a fost rostit în aramaică şi astfel s-a decis să smulgă de la el o mărturisire, supunându-l pe apostol la cazne. Prin urmare, a poruncit ca deţinutul să fie dus în cazarmă şi legat pentru a fi biciuit. Pe când aveau loc aceste pregătiri, Pavel l-a întrebat în surdină pe sutaş dacă era legal să-l biciuiască pe un cetăţean roman, înainte ca acesta să fi fost condamnat. În realitate, nu era legal nici măcar să-l legi pe un cetăţean roman, înainte de a i se fi dovedit vinovăţia - darmite să-l biciuieşti! Asta era o infracţiune foarte gravă.

Sutaşul s-a dus repede şi i-a spus comandantului să aibă grijă ce-i face lui Pavel, deoarece omul acesta este cetăţean roman.

La auzul acestor cuvinte, comandantul a venit degrabă la Pavel şi a aflat că, într-adevăr, este cetăţean roman. Pe vremea aceea cineva putea deveni cetăţean roman în trei moduri:

Mai întâi, cetăţenia putea fi acordată cuiva prin decret imperial, pentru prestarea unor servicii, etc.

În al doilea rând, cineva putea fi cetăţean roman prin naştere - cum era cazul lui Pavel, care se născuse în Tars, oraş liber din cadrul imperiului roman. Tatăl lui era cetăţean roman.

În al treilea rând, cetăţenia putea fi cumpărată, cu un preţ foarte piperat. Aşa dobândise comandantul cetăţenia, achitând o sumă foarte mare de bani.

Dezvăluirea faptului că Pavel era cetăţean roman a determinat contramandarea ordinului de biciuire a apostolului, sădind frică în sufletul autorităţilor locale.

Comandantul era însă foarte dornic să ştie bine pentru ce este acuzat Pavel de iudei. În acelaşi timp, el era hotărât să dea curs procedurilor legale, într-o manieră conformă cu legea. Prin urmare, a doua zi după tulburările din Ierusalim, a dat ordin ca Pavel să fie scos din închisoare şi adus înaintea preoţilor celor mai de seamă şi a Sinedriului.

Stând înaintea Sinedriului, Pavel şi-a prefaţat remarcile cu o declaraţie de principiu, conform căreia toată viaţa şi-a trăit-o având conştiinţa curată. Marele preot Anania s-a înfuriat la auzul acestor cuvinte.

Negreşit el îl considera pe Pavel apostat de la religia iudaică, renegat şi trădător. Cum putea cineva - se întreba el - care s-a lepădat de iudaism, îmbrăţişând creştinismul, să mai pretindă o asemenea nevinovăţie? Aşa se explică de ce marele preot a poruncit ca deţinutul să fie lovit peste gură. Desigur, a fost un gest cât se poate de nedrept, având în vedere că procesul abia începuse.

Pavel a ripostat, spunându-i lui Anania că şi Dumnezeu îl va lovi pe el, pentru că era un zid văruit! Cu alte cuvinte, în exterior, marele preot părea neprihănit şi drept, dar înăuntrul său era plin de stricăciune. Susţinând sus şi tare că-i judecă pe alţii după lege, iată că în acest caz a poruncit ca Pavel să fie lovit contrar legii.

Cei care stăteau în jurul lui Pavel au fost şocaţi să audă mustrarea rostită de el. Oare nu-şi dădea el seama că stă de vorbă cu marele preot? - s-au întrebat ei.

Sesizând din discuţiile ce au avut loc în sala de judecată că între saduchei şi farisei existau dezacorduri, apostolul s-a hotărât să sporească şi mai mult prăpastia dintre aceste grupări, declarându-se fariseu care fusese dat în judecată pentru credinţa sa în învierea morţilor. Saducheii, desigur, tăgăduiau învierea, precum şi existenţa duhurilor şi a îngerilor. În schimb, fariseii, fiind foarte ortodocşi în convingeri, credeau în ambele elemente (vezi Fapte 23:8).

Pavel a fost criticat de unii pentru că s-a folosit aici de o stratagemă omenească pentru a crea dezbinare în rândul ascultătorilor săi. „Nu putem scăpa," scrie A. J. Pollock, „de convingerea că Pavel a greşit atunci când s-a declarat fariseu, recurgând la acest avantaj strategic pentru a semăna dezbinare între saduchei şi farisei."

Indiferent de temeinicia sau netemeinicia acţiunii sale, cuvintele apostolului au provocat disensiuni între farisei şi saduchei, stârnind o ceartă aprinsă. Unii dintre cărturarii fariseilor au apărat nevinovăţia lui Pavel, spunând, de fapt: „Ce importanţa are, dacă un duh sau un înger i-a vorbit?"

Controversa dintre cele două fracţiuni rivale s-a încins atât de mult încât comandantul a poruncit ostaşilor să-l scoată pe apostol, sub escortă, din sala de judecată şi să-l aducă înapoi la cazarmă.

În noaptea următoare Domnul Isus i s-a arătat personal lui Pavel în închisoare, spunându-i: „îndrăzneşte, Pavel, căci după cum ai mărturisit despre Mine la Ierusalim, tot aşa trebuie să mărturiseşti şi la Roma."

E uimitor să constatăm că într-un text în care acţiunile apostolului au fost supuse unor critici destul de acute, Domnul îl elogiază personal pentru că l-a fost martor credincios la Ierusalim! Nici un cuvânt de critică sau reproş nu s-a auzit de pe buzele Mântuitorului, ci numai elogii şi făgăduinţe. Slujirea lui Pavel nu s-a sfârşit încă. După cum fusese credincios la Ierusalim, tot aşa el va aduce mărturie pentru Cristos la Roma.

A doua zi, unii dintre iudei s-au întrunit cu gândul de a-l omori pe apostolul Pavel. De fapt, peste patruzeci dintre ei s-au legat printr-un jurământ că nu vor mânca nimic până nu-l vor omori pe „acest impostor". Planul lor prevedea următoarele: să meargă la mai-marii preoţilor şi la bătrâni, propunându-le convocarea Sinedriului, pentru a audia cazul lui Pavel mai cu de-amănuntul. Sinedriul va cere apoi comandantului să-l aducă pe deţinut în faţa sa. În acest timp, cei patruzeci de asasini vor sta la pândă pe traseul dintre închisoare şi sala de judecată. De îndată ce se va apropia Pavel de ei, se vor năpusti asupra Lui şi-l vor omorî.

În providenţa lui Dumnezeu, un nepot al apostolului a prins de veste că se pune la cale acest complot împotriva lui Pavel şi i l-a adus îndată la cunoştinţă. Iar Pavel, considerându-se îndreptăţit să utilizeze mijloacele prevăzute de lege pentru asigurarea siguranţei persoanei, a raportat cele auzite unuia dintre şutaşi. Acesta în mod personal l-a escortat pe tânărul respectiv până în prezenţa comandantului.

Nepotul lui Pavel nu numai că a raportat toate detaliile legate de complot, ci a făcut o pledoarie stăruitoare comandantului să nu cedeze în faţa presiunilor iudeilor ca Pavel să fie adus în faţa lor.

Când a auzit comandantul toate acestea, l-a expediat pe tânăr, cerându-i să nu dezvăluie nimănui întrevederea avută cu el.

Comandantul şi-a dat seama că trebuie să acţioneze prompt pentru a-l salva pe deţinut de furia oarbă a iudeilor.

Îndată comandantul i-a chemat pe doi şutaşi şi a aranjat ca o escortă militară să-l ducă pe Pavel în Cezareea. Din gardă făceau parte 200 de soldaţi, 70 de călăreţi şi două sute de şutaşi. Călătoria s-a făcut pe întuneric, pentru a nu trezi atenţia nimănui - pe la ora nouă seara.

Forţa numerică a acestei escorte militare nu avea darul de a-i aduce un omagiu acestui sol credincios al lui Cristos, ci, mai degrabă, a reliefat hotărârea comandantului garnizoanei de a-şi păstra reputaţia intactă în faţa superiorilor săi romani, căci dacă iudeii ar fi reuşit să-l omoare pe Pavel, acest cetăţean roman, atunci el, ofiţerul responsabil, ar fi trebuit să dea socoteală de neatenţia sa.

Comandantul se identifică pe sine cu numele de Claudius Lisias în scrisoarea pe care i-o scrie guvernatorului roman Felix. Scopul scrisorii a fost, desigur, să explice situaţia legată de Pavel. Este amuzant să vedem cum a căutat Lisias să se înfăţişeze pe sine în ipostaza de erou şi apărător al ordinii publice. Apoi mai e şi faptul că probabil se temea ca nu cumva Felix să audă că pusese să fie legat un cetăţean roman ce nu fusese încă condamnat. Spre fericirea lui Claudius Lisias, Pavel nu a pârât!

Comandantul a explicat că, în urma anchetei întreprinse de el, Pavel a fost găsit nevinovat de orice delict vrednic de pedeapsa cu moartea sau lanţuri. Mai degrabă, toată agitaţia se iscase în jurul unor chestiuni legate de legea iudaică. Având în vedere complotul pus la cale împotriva lui Pavel, el a considerat că este mai nimerit să-l trimită pe acesta la Cezareea, pentru ca cei care-l învinuiesc să se prezinte acolo şi întreaga cauză să poată fi audiată de Felix.

Călătoria spre Cezareea s-a întrerupt temporar la Antipatris, cetate situată la circa 63 kilometri de Cezareea. Nemaiexistând aproape deloc pericolul unei ambuscade din partea iudeilor, soldaţii au revenit la Ierusalim, lăsându-l pe Pavel în grija călăreţilor, ce urmau să-l ducă la Cezareea. Odată sosiţi în acest oraş, l-au predat pe Pavel lui Felix, înmânându-i acestuia scrisoarea din partea lui Lisias. După efectuarea cu succes a cercetărilor preliminare pentru verificarea cetăţeniei romane a apostolului, Felix a promis că va audia cazul de îndată ce se vor prezenta în faţa lui pârâşii săi din Ierusalim. Între timp, s-a ordonat ca Pavel să fie păzit în palatul lui Irod sau Pretorium.

Guvernatorul roman Felix a cunoscut o ascensiune meteorică, de la poziţia de sclav la aceea a unei funcţii râvnite în cadrul imperiului roman. În viaţa sa personală însă, omul era dedat la cumplite imoralităţi, căci la data numirii sale în funcţia de guvernator al provinciei Iudeea, era soţul a trei doamne regale. În postul său, s-a îndrăgostit de Drusilla, care era căsătorită cu Azisus, regele Emesei. Conform scrierilor istoricului evreu Josephus, căsătoria a fost pusă la cale prin intermediul vrăjitorului Simon din Cipru.

Aşadar avem aici un despot crud - lucru demonstrat de faptul că a pus la cale asasinarea unui mare preot cu numele de Ionatan, care criticase greşelile administraţiei sale. Iată dar în faţa cui a fost adus Pavel!

La cinci zile după plecarea lui Pavel de la Ierusalim spre Cezareea, marele preot Anania a sosit însoţit de câţiva membri ai Sinedriului. Aceştia au angajat serviciile unui roman, pe nume Tertullus, ca procuror, însărcinat cu învinuirea lui Pavel înaintea lui Felix.

Tertullus şi-a început pledoaria printr-o ploaie de afirmaţii măgulitoare la adresa guvernatorului. Desigur, în toate acestea era un sâmbure de adevăr, căci Felix menţinuse ordinea şi legalitatea, suprimând tulburările şi insurecţiile. Dar cuvintele lui Tertullus au depăşit cadrul strict al reliefării faptelor, încercând să se pună bine cu guvernatorul.

Apoi el a schiţat patru capete de acuzare distincte împotriva apostolului Pavel:

1. El era o ciuma - adică era considerat un scandalagiu, un om extrem de incomod.

2. A pus la cale răzvrătiri în rândurile iudeilor.

3. Era capul sectei nazarinenilor.

4. A încercat să profaneze templul.

După ce Tertullus şi-a exprimat încrederea în capacitatea lui Felix de a stabili veridicitatea învinuirilor aduse împotriva lui Pavel, iudeii prezenţi în sală şi-au ridicat glasul în sprijinul acuzaţiilor formulate de Tertullus.

După ce guvernatorul i-a făcut semn să vorbească, Pavel s-a ridicat în picioare, prezentându-şi propria pledoarie în apărarea sa. Mai întâi şi-a exprimat satisfacţia pentru faptul că i s-a îngăduit să compară în faţa unui om care, datorită experienţei sale de mulţi ani, era la curent cu obiceiurile şi datinile poporului evreu. Chiar dacă ar părea la prima vedere o încercare de a-l flata pe Felix, Pavel n-a făcut altceva decât să exprime, pe un ton politicos, realitatea.

Apoi apostolul a răspuns învinuirilor ce i s-au adus, una câte una.

Cât priveşte faptul că a fost considerat o pacoste pentru public, el a răspuns că n-au trecut decât douăsprezece zile de când s-a suit la Ierusalim, cu scopul de a se închina, şi nu de a provoca tulburări.

Apoi el a negat acuzaţia că i-ar fi incitat pe iudei la răscoală. Niciodată - nici în templu, nici în sinagogă, nici în oraş - nu polemizase cu oamenii, nici nu încercase să-i incite. Acestea erau faptele, pe care nu le putea contesta nimeni.

Pavel nu a negat a treia învinuire ce i s-a adus, anume că era capul unei secte a nazarinenilor. Dar a precizat că în această funcţie îl slujeşte pe Dumnezeul iudeilor, crezând în toate lucrurile scrise în Vechiul Testament. El împărtăşea speranţa tuturor iudeilor de orientare ortodoxă, în special a fariseilor, potrivit căreia va fi o înviere a morţilor, atât a celor drepţi, cât şi a celor nedrepţi. În lumina acelei învieri care va veni, el a căutat să aibă tot timpul cugetul curat, atât faţă de Domnul, cât şi faţă de semenii săi. Departe de a fi încercat să-i instige pe iudei la insurecţie, Pavel a venit la Ierusalim ca să facă milostenie poporului iudeu. Desigur, el se referă aici la strângerea de ajutoare provenite de la bisericile din Macedonia şi Ahaia, destinate sfinţilor creştini evrei din Ierusalim.

Cât priveşte a patra acuzaţie, că profanase templul, Pavel a răspuns în felul următor: Pe când se afla în cursul aducerii de ofrande în templu, conforme cu jurământul său iudaic, mai mulţi iudei din Asia au dat peste el şi l-au acuzat că ar fi adus Neamuri necurate în templu. Desigur, lucrul acesta nu era adevărat. Apostolul era singur, la ora aceea, după ce se curăţise de întinarea ceremonială. Aceşti iudei acuzatori din Asia, care au provocat tulburarea de la Ierusalim împotriva sa, sunt cei care ar trebui să vină la Cezareea să-l acuze, dacă au vreo pricină împotriva lui.

În audierea acestui caz, Felix a fost confruntat cu o dilemă. El ştia destul de multe despre credinţa creştină, ca să-şi dea seama că este adevărată. Deţinutul din faţa lui era, evident, nevinovat de încălcarea vreunei infracţiuni din codul penal roman. Dar dacă l-ar fi achitat pe Pavel, ar fi riscat să-şi atragă mânia poporului iudeu. Din punct de vedere politic, era important pentru Felix să rămână în graţiile iudeilor. Aşa a recurs el la stratagema acordării unui termen de prelungire a cauzei, anunţând că va aştepta până când comandantul Lisias va sosi la Cezareea. Desigur era o tactică de amânare, căci nu găsim nici o consemnare că acest comandant ar fi sosit vreodată la Cezareea.

Încheind audierile, Felix a poruncit ca, deşi Pavel va fi reţinut în continuare, să i se permită un anumit grad de libertate, permiţânduli-se prietenilor săi să-l viziteze şi să-i aducă alimente şi îmbrăcăminte - ceea ce constituie un indiciu sigur al faptului că nu-l considera pe Pavel un criminal periculos.

La câteva zile după procesul public, Felix şi soţia sa, Drusilla, au organizat o întrevedere particulară cu apostolul, pentru a afla mai multe despre credinţa creştină. Cu îndrăzneala caracteristică, Pavel a discutat cu acest guvernator desfrânat şi cu soţia sa adulteră despre neprihănire, stăpânire de sine şi judecata viitoare. Ei nu aveau aproape nici un fel de cunoştinţe despre neprihănirea personală, nici în viaţa publică, nici în cea personală. Faţă de stăpânirea de sine erau străini, după cum reiese din faptul că încheiaseră căsnicia imorală în care se complăceau în acel timp. Ei trebuiau însă să fie avertizaţi cu privire la judecata viitoare, pentru ca dacă nu li se iertau păcatele prin sângele lui Cristos, urmau să piară în iazul cu foc.

Se pare că Felix a fost mai mişcat decât Drusilla. Deşi s-a temut, nu şi-a pus încrederea în Mântuitorul. A amânat luarea unei decizii în favoarea lui Cristos cu cuvintele: „De astă dată, du-te! Când voi avea un timp potrivit, te voi chema." Trist e că acest timp potrivit n-a mai venit, cel puţin atât cât ni se spune în cuvântul Scripturii. Dar Pavel nu i-a mărturisit lui Felix pentru ultima oară, cu acest prilej, căci guvernatorul l-a chemat de repetate ori, în timpul celor doi ani cât a stat apostolul în detenţie la Cezareea. De fapt, Felix sperase că unii prieteni ai lui Pavel îi vor plăti un bacşiş gras, pentru eliberarea lui Pavel.

După doi ani, respectiv în anul 60 d.Cr., Porcius Festus l-a înlocuit pe Felix. Şi Felix a vrut să facă pe placul iudeilor, lăsându-i pe Pavel deţinut în lanţuri la Cezareea.

Porcius Festus a fost numit guvernator roman al Iudeii de împăratul Nero în toamna anului 60 d.Cr. Cezareea era centrul politic al provinciei romane Siria, din care făcea parte Iudeea. După trei zile Festus s-a suit din Cezareea la Ierusalim, capitala religioasă a districtului teritorial aflat sub jurisdicţia sa.

Deşi trecuseră doi de când fusese aruncat Pavel în temniţă la Cezareea, iudeii nu l-au uitat, nici nu şi-au potolit ura neîmpăcată împotriva lui. Crezând că ar putea câştiga niscaiva avantaje politice de la noul guvernator, marele preot şi fruntaşii iudeilor i-au umplut urechile cu acuzaţii împotriva lui Pavel, cerând ca acesta să fie adus la Ierusalim pentru a fi judecat. Probabil ei intenţionau să-l judece înaintea Sinedriului, dar în ascuns sperau să-l poată ataca pe drum, omorându-l înainte de a ajunge la Ierusalim.

Cât priveşte viaţa sa anterioară, apostolul fusese un iudeu exemplar. Dacă ar consimţi să depună mărturie, iudeii n-ar putea tăgădui că Pavel urmase neabătut cărarea celei mai stricte ortodoxii a religiei iudaice, fiind un fariseu consecvent.

Nu ştim din ce cauză, Pavel nu şi-a dat seama că se afla în faţa marelui preot Anania. Sinedriul fusese convocat în mare grabă şi poate că Anania nu era îmbrăcat cu veşmintele sale oficiale. S-ar putea chiar să nu fi stat în jilţul rezervat marelui preot. Sau poate că vederea şubrezită a lui Pavel l-a împiedicat să-l recunoască. Indiferent care va fi fost explicaţia, Pavel nu a vorbit de rău în mod intenţionat un dregător numit în funcţie după legile ţării. Imediat el şi-a cerut scuze, citând textul de la Exod 22:28: „Pe mai marele poporului tău să nu-l vorbeşti de rău."

După o şedere de peste zece zile la Ierusalim, Festus s-a întors în Cezareea şi a convocat a doua zi tribunalul. Iudeii s-au grăbit să lanseze atacul, aducând-i lui Pavel învinuiri şi mai grave, pe care n-au reuşit însă să le dovedească. Realizând şubrezimea argumentelor lor, apostolul s-a mulţumit să nege că ar fi comis vreo încălcare împotriva legii, împotriva templului sau a lui Cezar.

Pentru o clipă, s-a părut că Festus e gata să cedeze cererii iudeilor ca Pavel să fie trimis la Ierusalim, pentru a fi judecat înaintea Sinedriului. Dar n-a făcut acest lucru fără permisiunea deţinutului. Evident Pavel şi-a dat seama că dacă consimte, nu va mai ajunge la Ierusalim cu viaţă. Prin urmare, a refuzat, afirmând că tribunalul din Cezarea este îndreptăţit să-i audieze cazul. Dacă s-a făcut vinovat de vreo infracţiune împotriva imperiului roman, era gata să plătească cu viaţa pentru asta. Dar daca nu era vinovat de nici un păcat, atunci pe ce temei juridic urma să fie el predat în mâna iudeilor? Profitând la maximum de drepturile ce-i reveneau ca cetăţean roman, apostolul Pavel a rostit apoi

memorabilele cuvinte: „Fac apel la Cezar."

A fost Pavel îndreptăţit să facă apel la Cezar? Nu ar fi trebuit, mai degrabă, să-şi încredinţeze cazul în întregime lui Dumnezeu, refuzând să se bizuie pe cetăţenia sa pământească? Să fie oare aceasta una din „greşelile lui Pavel?" Nu ne putem pronunţa cu finalitate asupra acestei chestiuni. Tot ce ştim este că recursul făcut de el autorităţii superioare a Cezarului a dus la anularea posibilităţii unei eliberări imediate şi că şi dacă nu ar fi înaintat acest apel, tot ar fi ajuns până la urmă la Roma, pe alte căi.

Festus a conferit pe scurt cu consilierii săi juridici, cu privire la procedurile ce trebuiau îndeplinite în aceste împrejurări. Apoi i-a spus lui Pavel pe un ton sfidător „La Cezar ai făcut apel? La Cezar te vei duce!"

La câtva timp după aceasta, regele Irod Agripa al doilea şi soţia sa, Berenice au sosit la Cezareea, ca să-l felicite pe Festus pentru numirea sa în noul post. Agripa era fiul lui Agripa întâiul, cel care îl ucisese pe Iacov şi-l întemniţase pe Petru (Fapte 12) Sora acestuia era de o frumuseţe neobişnuită. Deşi istoricii îi atribuie o reputaţie nu prea strălucită, imputându-i că ar fi avut relaţii cu fratele ei, Noul Testament nu ne dezvăluie nici un amănunt despre caracterul ei.

În timpul şederii lor îndelungate la Cezareea, Festus s-a decis să-i comunice lui Agripa problema cu care era confruntat în legătură cu deţinutul numit Pavel. Mai întâi el a relatat cererea brutală a iudeilor de pronunţare, a unei sentinţe de condamnare a lui Pavel, în absenţa oricărei proceduri legale oficiale. Înfăţişându-se ca apărător al prescripţiilor legii, el a arătat cum a pledat în favoarea intentării unui proces, în care pârâtul să-şi poată confrunta acuzatorii, având prilejul de a se apăra.

Când a venit rândul judecării procesului, Festus a constatat că deţinutul nu era vinovat de nici o infracţiune împotriva imperiului, ci întreaga pricină gravita în jurul „unor chestiuni legate de religia lor şi de un anume Isus, care a murit, şi despre care Pavel a afirmat că este în viaţă."

Festus a re-examinat apoi cererea lui Pavel de a se duce la Ierusalim şi a înainta apel la August (acesta fiind în acest context doar un titlu, şi nu numele propriu zis al Cezarului). Dar asta ridica probleme evidente. Sub ce învinuire să-l trimită pe deţinut la Roma? Din moment ce Agripa era iudeu şi, deci, familiarizat cu chestiunile legate de iudaism, Festus spera să beneficieze de asistenţa acestuia în formularea unor capete de acuzare care să stea în picioare.

Referindu-Se la Mântuitorul lumii, Festus L-a numit un anume Isus. Comentariul lui Bengel este demn de a fi menţionat în acest context:

„Aşa se exprimă mizerabilul Festus la adresa Celui în faţa Căruia orice genunchi se va pleca!"

A doua zi s-a instituit o audiere oficială. Agripa şi Berenice au sosit cu mare pompă, intrând în auditoriu însoţiţi de comandanţii şi de oamenii cei mai distinşi ai cetăţii. Apoi a fost adus şi Pavel.

Festus a expus apoi din nou istoricul cazului - repetând cererile insistente ale iudeilor ca Pavel să fie dat la moarte, apoi reliefând neputinţa lui Festus de a-l găsi pe apostol vinovat de vreun delict care să merite pedeapsa cu moartea şi sfârşind cu apelul înaintat de Pavel Cezarului. Desigur, dilema cu care era confruntat Festus era următoarea: datorită apelului înaintat de Pavel, era obligat să-l trimită înaintea împăratului Nero, dar în termeni juridici, nu exista nici un temei legal pentru intentarea unui proces. Festus şi-a exprimat speranţa că Agripa îi va veni în ajutor, aici. Căci nu se cădea să trimită un deţinut fără să i se precizeze învinuirile ce i s-au adus. Aceste proceduri au avut mai mult caracterul unei audieri, decât al unui proces propriu-zis. Iudeii nu mai erau de faţă, ca să-l poată acuza pe apostol iar din partea lui Agripa nu se aştepta o decizie cu forţă de lege.

Scena la care asistăm a fost pe bună dreptate descrisă drept aceea a „unui rege înrobit şi a unui deţinut întronat". Din punct de vedere spiritual, Agripa era un personaj vrednic de toată compătimirea, pe când apostolul plutea triumfător pe aripile credinţei, nefiind tributar împrejurărilor vremelnice în care se găsea.

Când a primit semnalul cuvenit din partea lui Agripa, Pavel a întins mâna şi a început o zguduitoare relatare a experienţei sale creştine. Mai întâi, şi-a exprimat recunoştinţa pentru că i s-a permis să-şi prezinte cazul în faţa unei persoane care, fiind de neam evreiesc, cunoştea totuşi obiceiurile şi chestiunile dominante în sânul poporului iudeu. Introducerea apostolului nu a fost o simplă încercare de a flata, ci declaraţia unui creştin respectuos, bazată pe simpla realitate a faptelor.

Acum era judecat nu pentru cine ştie ce delict grav, ci pentru simplul fapt că se ţinea cu tot dinadinsul de nădejdea făgăduinţei făcute de Dumnezeu părinţilor naţiunii ebraice, în Vechiul Testament. Esenţa pledoariei Lui Pavel pare să fie clădită în jurul următoarei structuri: în Vechiul Testament Dumnezeu a încheiat diverse legăminte cu lideri ai Israelului, cum ar fi Avraam, Isaac, Iacov, David şi Solomon. Legământul cel mai de seamă privea făgăduinţa privitoare la venirea lui Mesia, ca să izbăvească naţiunea Israel şi să domnească peste întreg pământul. Patriarhii din Vechiul Testament au murit fără să vadă împlinirea acestei făgăduinţe. înseamnă oare aceasta că Dumnezeu nu îşi va adus la îndeplinire termenii acestor legăminte? Nicidecum! Ci El şi le va împlini negreşit. Dar cum o putea face, când părinţii poporului evreu nu mai erau în viaţă? Răspunsul: „Prin învierea lor dintre cei morţi." Astfel, în mod nemijlocit, apostolul stabileşte o legătură între făgăduinţele făcute sfinţilor din Vechiul Testament şi învierea morţilor.

Apostolul prezintă apoi cele douăsprezece seminţii ale lui Israel ca slujindu-l necurmat şi stăruitor pe Dumnezeu, sperând să vadă împlinirea făgăduinţei Sale. Această referire la cele douăsprezece seminţii este importantă, având în vedere actualele învăţături propagate de unii, potrivit cărora zece seminţii ale Israelului s-ar fi „pierdut" în intervalul scurs de la captivitatea babiloneană şi până în prezent. Deşi erau împrăştiate printre Neamuri, apostolul Pavel le-a văzut ca popor distinct, net separat, care îl slujeşte pe Dumnezeu şi aşteaptă venirea Izbăvitorului făgăduit.

Deci în asta consta delictul lui Pavel! Că a crezut că Dumnezeu îşi va împlini făgăduinţa făcută părinţilor naţiunii, înviindu-i pe aceştia din morţi. Ce era atât de incredibil în asta? - i-a întrebat Pavel pe Agripa şi pe toţi cei ce-l însoţeau.

Revenind la istoria vieţii sale, Pavel a relatat campania furibundă dezlănţuită de el iniţial împotriva adepţilor credinţei creştine. Căci el se împotrivise cu toată forţa numelui lui Isus din Nazaret. Având împuternicire de la mai-marii preoţilor, el i-a aruncat în închisoare pe mulţi dintre creştinii din Ierusalim: Când aceştia erau aduşi la judecată înaintea Sinedriului, el vota, de regulă, împotriva lor. De nenumărate ori a aranjat ca să fie pedepsiţi toţi cei pe care îi găsea în orice sinagogă, făcând tot ce-i stătea în putinţă pentru a-i determina să se lepede de Domnul lor. (Când se spune că apostolul îşi dădea toată silinţa (negreşit timpul gramatical de aici este imperfectul conativ. „Mă străduiam să-i

fac să...") să-i determine să hulească, asta nu înseamnă că a şi reuşit să facă acest lucru, ci doar că a încercat.) Campania de ură dezlănţuită de Pavel împotriva ucenicilor lui Isus s-a extins de la Ierusalim la Iudeea şi la cetăţile străine.

Tocmai pe când se afla într-una din aceste expediţii în străinătate, a avut loc acea extraordinară experienţă, care i-a schimbat din temelii viaţa lui Pavel. Astfel, pe când se afla în drum spre Damasc, înarmat cu documentele oficiale ce-l împuterniceau să-i aresteze pe creştini şi să-i aducă înapoi la Ierusalim pentru a fi pedepsiţi, la amiază a fost copleşit de o vedenie a slavei. O lumină din cer a strălucit asupra lui, mai strălucitoare decât lumina soarelui. După ce a căzut la pământ, a auzit un glas, care i-a pus această întrebare răscolitoare: „Saul, Saul, de ce Mă prigoneşti?" Apoi acest glas a rostit şi cuvintele: „Îţi este greu să loveşti cu piciorul împotriva ţepuşelor." Ţepuşele erau folosite pentru a le forţa pe animalele îndărătnice să se urnească din loc. Pavel dăduse cu piciorul împotriva ţepuşului conştiinţei sale, dar, şi mai important, împotriva glasului Duhului Sfânt care încerca să-l convingă. Pavel n-a uitat cât a trăit calmul, liniştea şi harul cu care a murit martirul Ştefan. Pavel ştia acum că pe vremea aceea luptase chiar împotriva lui Dumnezeu!

Pavel a întrebat: „Cine eşti, Doamne?" Iar glasul i-a răspuns: „Sunt Isus, Cel pe care tu îl prigoneşti."

Isus? Dar cum vine asta? Oare nu fusese Isus răstignit şi îngropat? Nu-i furaseră ucenicii Lui trupul, îngropându-l într-un loc secret? Cum se făcea atunci că Isus îi vorbea în clipele acelea lui Pavel? Adevărul a prins imediat rădăcini în sufletul lui Pavel. Isus fusese, într-adevăr, îngropat, dar El înviase din morţi! şi Se înălţase la cer, de unde îi vorbea acum lui Pavel. Prigonindu-i pe creştini, Pavel îl prigonise pe Stăpânul lor. Şi prigonindu-L pe El, Pavel îl prigonise pe Mesia al Israelului, pe însuşi Fiul lui Dumnezeu.

Apoi Pavel face o succintă expunere a misiunii şi împuternicirii care i s-au încredinţat lui direct de către Domnul Isus Cristos Cel înviat. Astfel Domnul i-a spus să se scoale şi să stea în picioare. Pavel a primit această revelaţie specială a lui Cristos în slava Sa datorită faptului că a fost rânduit să fie slujitor al Domnului şi să mărturisească despre tot ceea ce a văzut în ziua aceea, şi despre toate adevărurile mari ale credinţei creştine ce i se aduseseră la cunoştinţă.

Promisiunea că Pavel va fi izbăvit de iudei şi de Neamuri trebuie înţeleasă în sensul unei izbăviri generale, valabilă până la încheierea misiunii ce i se încredinţase.

Pavel urma să fie trimis cu misiune specială la Neamuri, pentru a le deschide ochii, pentru a le întoarce de la întuneric şi a le aduce la lumină, şi de la puterea Satanei la Dumnezeu. Prin credinţa în Domnul Isus, ele aveau să primească iertarea păcatelor şi moştenirea printre cei ce sunt sfinţiţi. H. K. Downie arată că versetul 18 este un excelent rezumat a ceea ce face evanghelia:

1. Eliberează de sub robia întunericului.

2. Eliberează de sub puterea Satanei.

3. Iartă păcatele.

4. Redă moştenirea pierdută.

După ce a fost astfel împuternicit de Domnul, încredinţându-se misiunea specială, Pavel îi explică lui Agripa că el n-a fost neascultător vedeniei cereşti. Atât la Damasc, cât şi în Ierusalim şi prin toată... Iudeea, şi apoi la Neamuri el a predicat oamenilor faptul că trebuie să se pocăiască şi să se întoarcă la Dumnezeu, făcând fapte care să demonstreze realitatea pocăinţei lor. Or, Pavel tocmai asta făcea în momentul în care iudeii l-au prins în templu şi au încercat să-l omoare. Dar Dumnezeu l-a apărat pe Pavel şi l-a ajutat, pentru ca să poată continua să mărturisească tuturor celor cu care intra în contact, propovăduind mesajul pe care profeţii şi Moise l-au propovăduit în Vechiul Testament. Iar mesajul era că Mesia va suferi, că va fi primul care va învia din morţi şi că le va arăta lumină, atât iudeilor, cât şi Neamurilor.

Apoi Pavel i-a provocat pe iudeii prezenţi în sală să arate exact de ce delicte s-a făcut el vinovat când a fost adus înaintea consiliului de la Ierusalim. Desigur, aceştia nu au fost în stare să se conformeze cererii Lui Pavel. Tot ce au putut spune a fost că Pavel a strigat la un moment dat: „Pentru învierea morţilor sunt eu judecat astăzi de voi." Cu alte cuvinte, elementele încriminatorii din cadrul învinuirii formulate de ei împotriva lui Pavel nu erau adevărate iar elementele adevărate nu erau incriminatorii.

Nefiind evreu, Festus probabil nu fusese în stare să priceapă nimic din pledoaria lui Pavel. Total incapabil de a recunoaşte un om plin de Duhul Sfânt, el l-a acuzat pe Pavel cu neruşinare că este nebun şi că toate acestea se datorează unei doze excesive de erudiţie, de care ar fi fost stăpânit apostolul. Fără urmă de iritare sau enervare, apostolul a negat liniştit această acuzaţie şi a subliniat că cuvintele pe care le rostea sunt cuvintele adevărului şi ale raţiunii. Apoi şi-a exprimat încrederea că regele cunoştea adevărul celor spuse de Pavel. Viaţa şi mărturia lui Pavel nu fuseseră ascunse. Toţi iudeii le cunoşteau, după cum, evident, vestea despre ele va fi ajuns şi la urechile lui Agripa.

Adresându-se direct regelui, Pavel a întrebat: „Rege Agripa, crezi în proroci?" După care Pavel a răspuns la propria sa întrebare: „Ştiu că crezi." Forţa argumentului formulat de Pavel aici este zdrobitoare. Cu alte cuvinte, spune Pavel, „Eu cred tot ce au spus profeţii în Vechiul Testament. Şi tu, Agripa, crezi mărturia lor, nu-i aşa? Atunci cum mă pot acuza iudeii de un delict pasibil de pedeapsa cu moartea? Sau cum mă poţi condamna tu pentru faptul că cred în ceea ce tu însuţi crezi?!"

Că Agripa a resimţit forţa argumentului reiese din cuvintele sale: „Tu aproape mă convingi să devin creştin." Varianta aceasta nu este însă nicidecum singura acceptată. Nu s-a ajuns la un acord cu privire la sensul exact al cuvintelor lui Agripa. Cei care urmează tradiţia traducerii King James consideră că regele fusese realmente adus în pragul luării unei decizii în favoarea lui Cristos. Ei consideră că răspunsul lui Pavel din versetul 29 vine în sprijinul acestei teorii. Alţii sunt de părere că Agripa s-a exprimat pe un ton ironic, întrebându-l pe Pavel, în realitate: „Crezi că mă vei putea convinge să devin creştin, cu argumente atât de şubrede?" Cu alte cuvinte, el a parat forţa argumentului lui Pavel, luându-l în glumă (părere la care subscriu majoritatea traducerilor româneşti, în acest punct, n.tr.).

Indiferent dacă Agripa a vorbit serios sau în glumă, Pavel i-a răspuns cu toată seriozitatea şi solemnitatea, exprimându-şi dorinţa ca Agripa şi toţi cei de faţă să poată avea parte de bucuriile şi binecuvântările vieţii creştine, pentru ca să se poată împărtăşi din privilegiile dăruite lui Pavel şi să poată deveni ca el, cu excepţia lanţurilor sale. Iată ce scrie Morgan în această privinţă:

Pavel era gata să moară pentru a-l salva pe Agripa, dar n-ar fi conceput ca acesta să fie pus în lanţuri. Aşa e creştinismul! Preamăreşte-l, înmulţeşte-l şi aplică-l! Sinceritatea care se dedă la persecuţii nu este de origine creştină. Sinceritatea care se sacrifică, murind pentru a-i

izbăvi pe alţii, refuzând să-i înlănţuie, este cu adevărat creştinism.

Regele, guvernatorul, Berenice şi celelalte oficialităţi au părăsit sala, pentru a se sfătui. Cu toţii au fost obligaţi să recunoască că Pavel nu săvârşise nimic care să merite pedeapsa cu moartea sau lanţurile. Poate cu un uşor sentiment de regret, Agripa i-a spus lui Festus că dacă Pavel n-ar fi făcut apel la Cezar, ar fi putut fi pus imediat în libertate.

Firește, ne întrebăm de ce nu putea fi contramandat acest apel la Cezar. Indiferent dacă un asemenea recurs era sau nu imposibil de modificat, dincolo de aceasta noi ştim că era în planul lui Dumnezeu ca apostolul Neamurilor să se ducă la Roma, să fie judecat în faţa împăratului (Fapte 23:11) şi să găsească împlinirea dorinţei inimii sale, de a se conforma morţii Domnului său.

Punctul de plecare l-a constituit portul oraşului Cezareea. Pavel a fost dat în grija unui ofiţer pe nume Juliu(s). Acest sutaş era detaşat pe lângă cohorta Augusta (Regimentul Augustin, în versiunea engleză, n.tr.) - o legiune a oştirii romane ce s-a acoperit de glorie. Asemenea tuturor sutaşilor menţionaţi în Noul Testament, şi acesta era un om cu un caracter ales, plin de bunătate, dreptate şi consideraţie faţă de alţii.

La bordul corăbiei se mai aflau şi alţi deţinuţi, care, asemenea lui Pavel, erau transportaţi spre Roma, unde urmau să fie judecaţi. Printre pasageri se mai afla şi Aristarh, şi Luca, ambii însoţitori de drum ai apostolului în călătoriile sale anterioare. Vasul la bordul căruia s-au îmbarcat provenea din Adramit, port la Marea Marmara, situat în colţul de nord-vest al Asiei Mici, în regiunea numită Mysia. Corabia urma să se deplaseze spre nord-vest, urmând facă escale în diferite porturi de pe coasta Asiei proconsulare - provincia de vest a Asiei Mici.

Corabia a navigat întâi spre nord, de-a lungul coastei Palestinei, ancorând la Sidon, port aflat la 112 km de Cezareea. Sutaşul Iuliu, dând dovadă de multă bunăvoinţă, i-a permis lui Pavel să coboare pe uscat, pentru a-şi vizita prietenii şi a primi îngrijire.

De la Sidon, vasul a traversat colţul nord-estic al Mării Mediterane, lăsând în stânga insula Cipru şi profitând astfel de protecţia oferită de coasta ei împotriva vânturilor. Deşi vânturile erau potrivnice, vasul a traversat până pe coasta de sud a Asiei Mici, pornind apoi spre vest, trecând de Cilicia şi Pamfilia şi sosind în cele din urmă la Myra, oraşul portuar al Lyciei.

Acolo sutaşul i-a transferat pe deţinuţi la bordul altei corăbii, întrucât prima nu i-ar fi dus mai aproape de Italia, ci ar fi cotinuat de-a lungul coastei de vest a Asiei Mici, până în portul ei de bază din Adramit, în Mysia.

A doua corabie provenea din Alexandria, port la Marea Mediterană, pe coasta de nord a Africii. Vasul transporte 276 de persoane, pasageri şi echipaj, precum şi o încărcătură de grâu. De la Alexandria a navigat spre nord, traversând Marea Mediterană, până la Myra, urmând a se îndrepta acum spre Italia.

Multe zile la rând, călătoria s-a desfăşurat anevoios, datorită vânturilor neprielnice. Abia cu greu a reuşit echipajul să aducă vasul în portul Cnid (Cnidus), situat în extremitatea sud-vestică a Asiei Mici. Întrucât vântul le-a fost potrivnic, au navigat spre sud, de-a lungul coastei apărate de vânt a insulei Creta. Înconjurând capul Salmone, vasul s-a îndreptat spre vest, înfruntând vânturile puternice, până a ajuns la Limanuri Bune, port din apropierea cetăţii Lasea, situată pe coasta centrală de sud a insulei Creta.

Până în acest punct s-a pierdut foarte mult timp, datorită condiţiilor neprielnice de navigaţie. Se apropia iarna şi o continuare a călătoriei ar fi fost primejdioasă. Asta era probabil prin luna septembrie sau octombrie, întrucât Postul (Ziua Ispăşirii) trecuse deja. Pavel a avertizat echipajul că, dacă va continua voiajul, va risca nu numai să piardă corabia şi încărcătura, ci şi vieţile unora de la bordul ei.

Dar cârmaciul şi stăpânul corăbiei au dorit să continue călătoria. Sutaşul a acceptat raţionamentul acestora, cu care a fost de acord majoritatea celorlalţi. S-a considerat că portul acesta nu era la fel de adecvat ca Fenix ca port pentru iernat. Fenix era situat la 64 de kilometri vest de Limanuri Bune, în colţul de sud-vest al insulei Creta. Portul avea deschidere spre sud-vest şi nord-vest.

Când a suflat un vânt uşor din sud, marinarii au crezut că vor putea străbate distanţa ce-i despărţea de Fenix. Aşadar au ridicat ancora şi au pornit spre vest, ţinându-se aproape de uscat. Apoi au fost loviţi de furtunosul vânt de nord-est, numit Eurachilon (în versiunea engleză: Euroclydon, n.tr.), împingându-i spre stâncile situate de-a lungul coastei. Neputând să-şi urmeze cursul dorit, echipajul a fost obligat să lase vasul în voia vântului. Astfel au fost purtaţi de aceste până la o insuliţă, numită Clauda, situată la 48 de kilometri de Creta. Când au ajuns în latura protejată a insulei, au reuşit, cu greu, să urce la bord luntrea ce o tractaseră după ei. Apoi au legat corabia cu frânghii, ca aceasta să nu se destrame sub forţa valurilor. Ei se temeau că vor fi mânaţi spre Sirta, un golf de pe coasta Africii, renumit pentru primejdioasele sale bancuri de nisip. Pentru a împiedica un atare curs, au lăsat pânzele jos şi astfel s-au lăsat duşi de vânt.

După o zi de navigare în voia furtunii, au început să arunce peste bord o parte din încărcătură. A treia zi au aruncat în mare uneltele corăbiei - căci negreşit corabia începuse să ia apă, fiind nevoie să-i reducă greutatea pentru a o împiedica să se scufunde.

Timp de multe zile au fost purtaţi încolo şi-ncoace fără să vadă soarele sau stelele, neputând, deci, să se orienteze sau să-şi stabilească coordonatele. În cele din urmă, s-a pierdut orice nădejde de scăpare.

Disperarea a fost accentuată de foamea care-i măcina pe oameni, căci nu mâncaseră de mai multe zile. Mai tot timpul îl petrecuseră în efortul de a salva corabia şi de a o goli de apă. Poate că nu mai aveau unde găti. Boala, teama şi descurajarea le vor fi alungat, oricum, pofta de mâncare. În plus, proviziile de hrană se vor fi epuizat.

Atunci Pavel s-a sculat în mijlocul lor, aducându-le un mesaj de speranţă. Mai întâi le-a spus, cu blândeţe, că nu trebuia să fi plecat din Creta. Apoi i-a asigurat că deşi corabia va pieri, nimeni nu-şi va pierde viaţa. De unde ştia el acest lucru? Un înger al Domnului i se arătase în timpul nopţii, asigurându-l că va sta înaintea Cezarului la Roma. Dumnezeu i-a dăruit apostolului pe toţi cei ce au călătorit împreună cu el, în sensul că şi vieţile acestora aveau să fie salvate. Prin urmare, ei au început să se mai învioreze. Pavel a avut convingerea că totul va fi în ordine, deşi vor naufragia pe o insulă, lată ce spune A. W. Tozer, cu multă înţelepciune, în acest punct:

"Când vântul dinspre sud a suflat uşor, vasul care-l purta pe Pavel naviga destul de lin şi nici o persoană de la bord nu ştia cine este Pavel sau ce tărie de caracter se ascunde sub acel aspect exterior aparent şters. Dar când puternica furtună Eurachilon s-a dezlănţuit asupra lor, măreţia caracterului lui Pavel a devenit îndată evidentă tuturor celor de la bordul corăbiei. Deşi era deţinut, apostolul literalmente a preluat conducerea vasului, luând deciziile cheie şi dând comenzi care puteau însemna viaţa sau moartea pentru oameni. În plus, cred că această criză a cristalizat o realitate de care nici Pavel nu era conştient. Teoria frumoasă curând s-a călit, sub furia furtunii, îmbrăcând forma

realităţii."

Trecuseră paisprezece zile de când au plecat de la Limanuri Bune. Neputincioşi, ei erau acum purtaţi de valuri într-o parte a Mării Mediterane cunoscută sub denumirea de Marea Adriarică, situată între Grecia, Italia şi Africa. (Nota traducătorului - aceste coordonate par să difere de cele ale Mării Adriatice din vremea noastră, situată, desigur, între Italia şi Iugoslavia şi Albania. Probabil ar corespunde cu actuala Mare Ionică) Pe la miezul nopţii marinarii au bănuit că se apropie de pământ - poate datorită zgomotului talazurilor ce se loveau de ţărm. Când au măsurat adâncimea apei, au găsit douăzeci de stânjeni (circa 38 de metri). Puţin mai departe, adâncimea a fost de cincisprezece stânjeni. Pentru a evita o eşuare a vasului, au aruncat patru ancore de la pupa corăbiei, rugându-se să se facă ziuă.

Temându-se că vor muri, unii din marinari au încercat să fugă de pe corabie, cu o luntre. Pe când încercau să coboare luntrea în apă - sub pretextul de a arunca alte ancore - Pavel i-a văzut şi a dat de veste sutaşului. Pavel i-a avertizat că dacă marinarii nu rămân la bordul corăbiei, nu poate fi garantată viaţa celorlalţi. Atunci ostaşii au tăiat funiile luntrei şi au lăsat-o să cadă. Marinarii au fost astfel obligaţi să încerce să-şi salveze propriile vieţi şi cele ale celorlalţi, la bordul corăbiei.

Phillips intitulează versetele 33-37: „Expresia spiritului practic excepţional de care a dat dovadă apostolul Pavel". Pentru a aprecia la justa valoare dramatismul situaţiei, se cere să ştim câte ceva despre ravagiile pe care le poate face o astfel de furtună cumplită dezlănţuită în largul mării. Apoi trebuie să ţinem cont şi de faptul că Pavel nu era căpitanul vasului, ci doar un pasager captiv.

Cu puţin înainte de zorii zilei, Pavel i-a implorat pe oameni să mănânce amintindu-le că nu se hrăniseră de două săptămâni. Or, acum era absolut esenţial să se hrănească, deoarece de asta depindea bunăstarea lor. Apostolul i-a asigurat că nici un fir de păr de pe capul nimănui nu va pieri.

Apoi le-a dat el însuşi exemplu, luând pâine şi mulţumind lui Dumnezeu în faţa tuturor şi hrănindu-se. Ce trist este că de atâtea ori ne ruşinăm să ne rugăm în public! Dar cu cât mai puternic ar grăi această rugăciune, rostită în faţa altora, decât toată predicarea noastră!

Fiind astfel îmbărbătaţi, ei au început să se hrănească. La bordul corăbiei se aflau două sute şaptezeci de persoane.

După ce au mâncat, au uşurat greutatea corăbiei, aruncând grâul în mare. Uscatul era pe aproape, dar ei nu-şi dădeau seama de acest lucru. S-a luat decizia să manevreze corabia în aşa fel încât aceasta să pătrundă, prin eşuare, cât mai departe pe ţărm. Au tăiat ancorele, lăsându-le în mare. Apoi au dezlegat funiile cu care erau legate cârmele ce fuseseră ridicate anterior, aducându-le din nou în poziţia de funcţionare. Au ridicat apoi vela mare îndreptându-se spre ţărm, eşuând într-un loc scăldat din două părţi de mare - probabil un canal dintre două insule. Prora corăbiei s-a înfipt adânc în nisip, rămânând intactă, dar pupa, a început curând să se sfărâme sub forţa valurilor.

Planul ostaşilor era însă să-i omoare pe deţinuţi, pentru ca să nu scape vreunul prin înot, dar sutaşul, vrând să-l salveze pe Pavel, i-a împiedicat de la intenţia lor şi a poruncit ca cei ce pot înota să se arunce cei dintâi peste bord şi să ajungă la uscat. Celorlalţi li s-a spus să se salveze ţinându-se de scânduri sau alte fragmente flotante ale corăbiei. În felul acesta toţi membrii echipajului şi toţi pasagerii au scăpat, ajungând teferi pe uscat.

De îndată ce echipajul şi pasagerii au ajuns pe ţărm, au aflat că se aflau pe insula Malta. Unii din băştinaşii de pe insulă au văzut naufragiul şi au asistat victimele să ajungă la ţărm. Apoi au avut bunăvoinţa şi prezenţa de spirit să aprindă un foc pentru sărmanii naufragiaţi, uzi leoarcă, de valurile mării şi de ploaie, şi dârdâind de frig.

Pe când Pavel ajuta la aprinderea focului, a fost muşcat de o viperă. Se pare că şarpele acesta veninos stătuse ascuns între vreascuri, dar de îndată ce acestea au fost aprinse, vipera a ţâşnit, muşcându-l pe apostol şi agăţându-se de mâna lui.

La început, oamenii din partea locului au crezut că apostolul trebuie să fie un ucigaş, care, deşi a scăpat cu viaţă din naufragiu, nu a putut eluda dreptatea. (Nota traducătorului: în original: Dike, zeiţa răzbunării la greci, termenul însemnând „dreptate" - după explicaţia de la subsolul paginii 176 a traducerii în română a Noului Testament publicată de Christliche Lietatur-Verbreitung, Bielefeld, Germania, 1993.) Şi astfel ei s-au aşteptat ca, din moment în moment, Pavel să cadă mort. Dar când Pavel nu a dat nici un semn de boală, de pe urma muşcăturii, şi-au schimbat părerea, zicând că este un zeu! - o altă ilustrare grăitoare a nestatorniciei inimii şi minţii omeneşti.

Cetăţeanul de frunte al insulei Malta era pe vremea aceea Publius, care deţinea mari terenuri agricole în vecinătatea plajei unde se aciuase ceata naufragiaţilor. Acest slujbaş roman cu vază i-a primit pe Pavel şi pe însoţitorii lui prieteneşte, asigurându-le cazarea pe timp de trei zile, adică până când au fost terminate pregătirile în vederea unei locuinţe permanente pentru durata iernii.

Bunătatea acestui om dintre Neamuri nu a rămas nerăsplătită. Cam în vremea aceasta tatăl lui s-a îmbolnăvit de febră şi dizenterie. Pavel a intrat la el şi, rugându-se şi punându-şi mâinile peste el, l-a vindecat.

Vestea despre această vindecare miraculoasă s-a răspândit cu iuţeală în lungul şi-n latul insulei. Şi astfel, pe parcursul următoarelor trei luni, au fost aduşi la Pavel bolnavii de acolo, fiind cu toţii vindecaţi de el.

Locuitorii Maltei şi-au arătat recunoştinţa faţă de apostol şi faţă de Luca (este cel puţin posibil (dacă nu şi probabil) ca Luca să-şi fi exercitat pregătirea de medic alături de darul de vindecare pe care-l poseda Pavel. Dacă Dumnezeu ar fi dezaprobat profesiunea de medic, atunci nu ar fi ales un doctor ca să redacteze 28% din Noul Testament - grupajul Luca-Fapte!) la plecarea acestora de pe insulă, copleşindu-i cu multe onoruri şi aducându-le multe daruri, ce aveau să le prindă bine în călătoria spre Roma.

După ce s-au scurs cele trei luni ale iernii, navigaţia pe mare a devenit din nou posibilă, iar sutaşul împreună cu deţinuţii din custodia sa s-au îmbarcat pe o corabie din Alexandria ce iernase în insulă. Vasul purta semnul Dioscurilor, adică al fraţilor gemeni Castor şi Pollux, despre care marinarii păgâni credeau că le poartă noroc şi pe care îi considerau zei ocrotitori.

De la Malta au străbătut cei circa 128 de km până la Siracuza, capitala Siciliei, situată pe coasta ei de est. Vasul a rămas acolo trei zile, pornind apoi mai departe şi ajungând la Regio (în engleză: Rhegium, n.tr.), în colţul de sud-vest al Italiei, în vârful cizmei. După încă o zi cu vânt prielnic, echipajul a putut străbate cei 290 de km de-a lungul coastei de vest a Italiei, până la Puteoli, pe malul de nord al golfului Neapole. Puteoli se afla la circa 240 km sud de Roma. Acolo apostolul a găsit fraţi creştini, cu care i s-a îngăduit să aibă părtăşie timp de şapte zile.

Nu ni se spune cum a ajuns la Roma vestea despre sosirea iminentă a lui Pavel. Cert e că două grupuri distincte de fraţi i-au ieşit în întâmpinare. Un grup a străbătut cei 69 de km până la localitatea Piaţa lui Appius, situată la sud-est de Roma. Celălalt grup a călătorit 53 de km, tot spre sud-est, pană la Trei Taverne. Pavel a fost mult înviorat şi îmbărbătat de acest gest mişcător de iubire al sfinţilor de la Roma.

Odată sosit la Roma, lui Pavel i s-a permis să locuiască într-o casă particulară, fiind sub paza unui soldat.

J. Sub arest la domiciliu, Pavel mărturiseşte iudeilor de la Roma (28:17-31)

Respectând principiul său de a le mărturisi mai întâi iudeilor, Pavel le-a trimis o invitaţie liderilor lor religioşi. Când aceştia s-au adunat în casa închiriată, Pavel le-a explicat situaţia sa, spunându-le că deşi nu făcuse nimic împotriva iudeilor, a datinilor lor, totuşi iudeii din Ierusalim îl dăduseră în mâna romanilor, ca să fie judecat. Autorităţile ne-evreieşti nu l-au găsit însă vinovat de nici un delict şi au dorit să-l pună în libertate, dar când iudeii au strigat împotriva lui, apostolul a fost obligat să facă apel la Cezar. Dar şi în acest apel, scopul nu era acela de a aduce vreo acuzaţie poporului evreu, ci doar a se apăra.

Tocmai pentru că era nevinovat de orice fărădelege împotriva poporului iudeu i-a convocat Pavel pe toţi fruntaşii iudeilor de la Roma. De fapt, datorită, nădejdii Israelului era el legat cu un lanţ. Nădejdea Israelului, aşa cum am arătat anterior, se referă la împlinirea promisiunilor făcute patriarhilor poporului evreu, în special făgăduinţa venirii lui Mesia. Intrinsec legată de aceste promisiuni era învierea morţilor.

Liderii evrei au mărturisit că nu cunosc nimic despre apostolul Pavel. N-au primit nici o scrisoare din Iudeea, cu privire la el, şi nici unul din concetăţenii lor evrei nu adusese nici o pâră împotriva lui. Cu toate acestea, ei doreau să audă mesajul lui Pavel, deoarece ştiau că se vorbeşte pretutindeni împotriva credinţei creştine cu care era el asociat el.

La câtva timp după aceasta, mai mulţi iudei au venit la locuinţa lui Pavel, ca să audă mai multe din gura lui. El s-a folosit de acest prilej, pentru a le mărturisi despre împărăţia lui Dumnezeu şi a-i convinge cu privire la Isus. El le-a citat din Legea lui Moise şi din profeţi, de dimineaţa până seara.

Unii au crezut mesajul adus de el, alţii n-au crezut. (Nota traducătorului: în versiunea engleză se foloseşte termenul disbelieved, care semnifică mai mult decât simplul fapt că nu au crezut, lăsând să se înţeleagă un refuz de a accepta mesajul, o respingere categorică a sa, aşa cum explică autorul comentariului.)

Când Pavel a văzut că din nou evanghelia este, în general, respinsă de poporul evreu, a citat din Isaia 6:9 şi 10, unde profetul a fost împuternicit să predice cuvântul unui popor de oameni cu inimi împietrite, cu urechi surde şi cu ochi orbiţi. Apostolul a simţit din nou în inimă durerea de a predica vestea bună unor oameni care nu voiau s-o audă. Având în vedere acest act de respingere a evangheliei de către iudei, Pavel a anunţat că de acum încolo o va vesti Neamurilor, şi şi-a exprimat încrederea că acestea o vor asculta.

Iudeii necredincioşi au plecat, polemizând între ei. După cum scoate în evidenţă Calvin, faptul că Pavel a citat o profeţie împotriva lor a iritat elementele nelegiuite din rândul lor, care L-au respins pe Mesia. În acelaşi timp, a fost dezlănţuit un val de furie împotriva acelor iudei care L-au primit pe Domnul Isus. Acest înaintaş al Reformei face apoi următoarea aplicaţie utilă:

În cele din urmă, zadarnic va încerca cineva să argumenteze, plecând de la acest caz, că Evanghelia lui Cristos provoacă disensiuni, când, este evident că acestea izvorăsc doar din încăpăţânarea oamenilor. Căci pentru a ne bucura de pace cu Dumnezeu, e nevoie să luptăm împotriva celor care îl tratează cu dispreţ.

După aceasta Pavel a rămas la Roma doi ani întregi, locuind în casa lui închiriată şi slujind cu cuvântul un şir neîntrerupt de vizitatori. Probabil în această perioadă a scris Efeseni, Filipeni, Coloseni şi Filimon.

La Roma Pavel a avut parte de o libertate destul de mare, predicând împărăţia lui Dumnezeu şi predând lucrurile privitoare la Domnul Isus Cristos cu toată încrederea, fără ca cineva să-l oprească.

Aşa se încheie Cartea Faptelor Apostolilor. Unii consideră că ar fi o încheiere cam bruscă. Dar toate punctele cuprinse în schiţa de la începutul cărţii au fost atinse. Evanghelia s-a răspândit de la Ierusalim, în Iudeea şi Samaria şi până la Neamuri, în lumea lor.

Cât priveşte evenimentele din viaţa lui Pavel după încheierea cărţii Fapte, asupra acestora se pot face doar deducţii, pornind de la scrierile sale ulterioare.

În general se crede că după cei doi ani petrecuţi la Roma cazul lui a ajuns în faţa instanţei lui Nero, Pavel fiind achitat.

Apoi Pavel a plecat în ceea ce s-a numit A Patra Călătorie Misionară. Localităţile pe care le-a vizitat în cadrul acestei călătorii, nu neapărat în ordinea aceasta, sunt următoarele:

1. COLOSE şi EFES (Filimon 22).

2. MACEDONIA (1Timotei 1:3;Filipeni 1:25;2:24).

3. EFES (1Timotei 3:14).

4. SPANIA (Romani 15:24).

5. CRETA (Tit 1:5).

6. CORINT (2Timotei 4:20).

7. MILET (2Timotei 4:20).

8. Iarna petrecută la NICOPOLE (Tit 3:12).

9. TROA (2Timotei 4:13).

Nu deţinem nici o informaţie cu privire la motivul, timpul sau locul arestării sale, dar ştim că a fost adus la Roma, pentru a doua oară, ca deţinut. Această detenţie a fost cu mult mai aspră decât prima (2Timotei 2:9). Pavel a fost părăsit de majoritatea prietenilor săi (2Timotei 4:9-11), ştiind că de data aceasta clipa morţii sale s-a apropiat foarte mult (2Timotei 4:6-8).

Conform tradiţiei, Pavel ar fi fost decapitat în afara Romei în anul 67 sau 68 d.Cr. Cât priveşte panegiricul lui Pavel, citiţi propriile sale cuvinte de la 2Corinteni 4:8-10;6:4-10 şi 11:23-28, precum şi comentariul nostru asupra acestor rezumate pline de inspiraţie.

clickbible.org